

reeuwijk

lange ruige weide

*bestemmingsplan
toelichting*

adviesbureau voor ruimtelijk beleid
ontwikkeling
en inrichting

reeuwijk

Behoort bij het besluit van
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
d.d. 17 APR. 2007
nr. DRM/ARW/2006/10721

lange ruige weide

Behoort bij besluit van de raad
van Reeuwijk
d.d. - 2 OKT. 2006

de griffier,

bestemmingsplan - toelichting

procedure

plannummer	datum	raad	gedeputeerde staten	beroep
9371.00	18 mei 2006	2 okt. 2006		

opdrachtleider : drs D.J. Verhaak
auteur : mw. ing. M. den Boer-Kolbeek

Inhoud van de toelichting 1

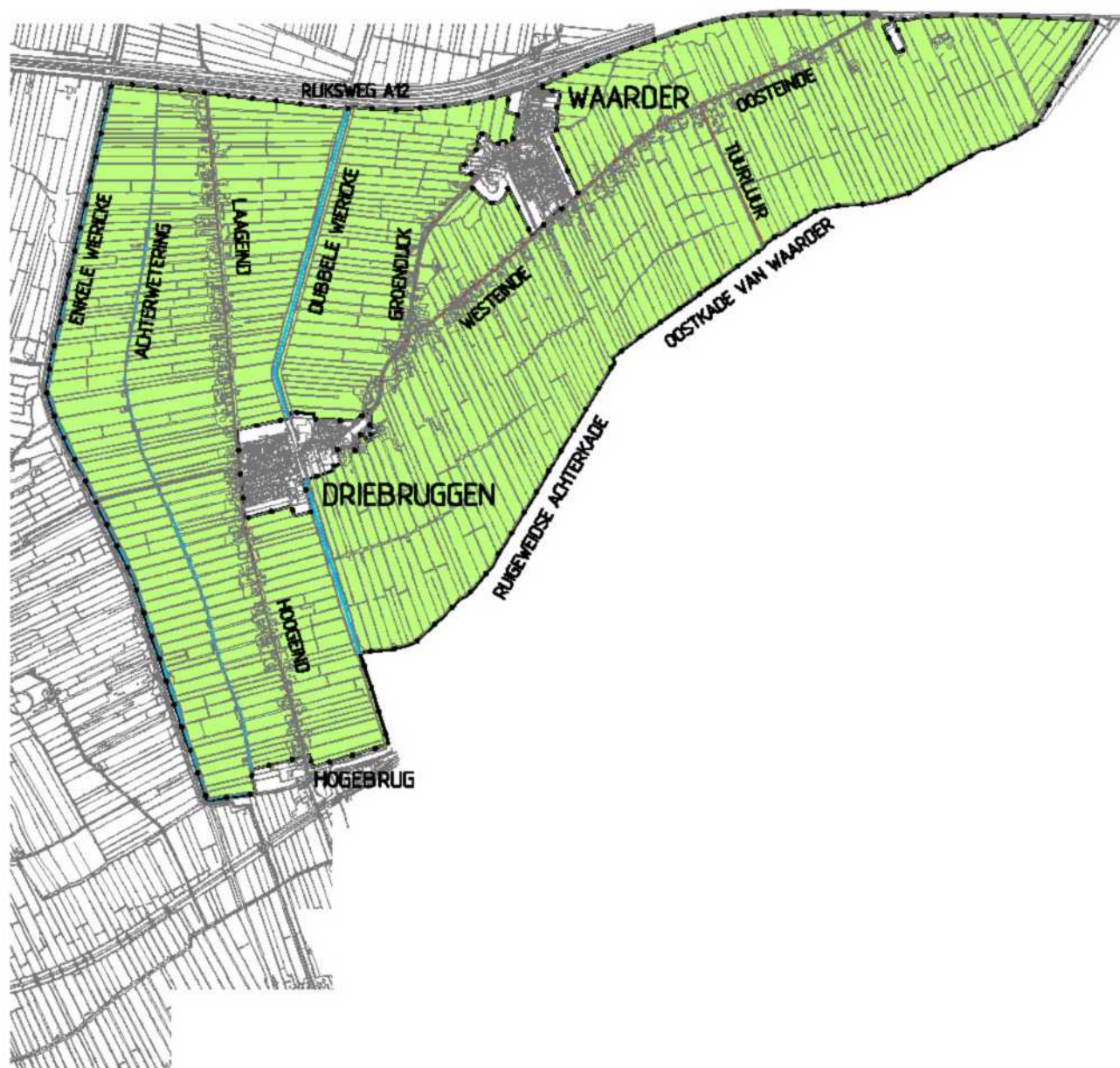
1. Inleiding	blz. 5
1.1. Aanleiding	5
1.2. Het plangebied	5
1.3. Planningsopgave	6
1.4. Beoogd bestemmingsplan	7
1.5. Leeswijzer	7
2. Beleidskader	9
2.1. Ruimtelijk beleid	9
2.2. Milieu- en waterbeleid	11
2.3. Natuurbeleid	13
2.4. Cultuurhistorisch beleid	15
2.5. Landbouwbeleid	15
2.6. Recreatiebeleid	16
2.7. Verkeer- en vervoersbeleid	16
2.8. Conclusie	17
3. Bodem en water	19
3.1. Huidige situatie	19
3.1.1. Bodem	19
3.1.2. Water	19
3.2. Toekomstige ontwikkelingen	20
3.3. Sectorale wensbeelden	24
4. Landschap en cultuurhistorie	25
4.1. Huidige situatie	25
4.1.1. Landschappelijke waarden	25
4.1.2. Cultuurhistorische waarden	27
4.2. Toekomstige ontwikkelingen	29
4.3. Sectorale wensbeelden	30
5. Natuur	31
5.1. Huidige situatie	31
5.2. Toekomstige ontwikkelingen	33
5.3. Sectorale wensbeelden	35
6. Landbouw	37
6.1. Huidige situatie	37
6.2. Toekomstige ontwikkelingen	39
6.3. Sectorale wensbeelden	40
7. Recreatie	43
7.1. Huidige situatie	43
7.2. Toekomstige ontwikkelingen	43
7.3. Sectorale wensbeelden	44
8. Verkeer en overige infrastructuur	45
8.1. Huidige situatie	45
8.1.1. Ontsluiting	45
8.1.2. Kabels en leidingen	46
8.2. Toekomstige ontwikkelingen	47
8.3. Sectorale wensbeelden	48

9. Overige functies en milieu	49
9.1. Huidige situatie	49
9.2. Toekomstige ontwikkelingen	53
9.3. Sectorale wensbeelden	54
10. Afweging sectorale wensbeelden	55
10.1. Inleiding	55
10.2. Samenvatting beleidskader	55
10.3. Samenvatting sectorale wensbeelden	56
10.4. Doelstellingen voor het bestemmingsplan	57
10.5. Confrontatie en prioriteitstelling	58
10.5.1. Duurzaam waterbeheer in relatie tot de verschillende hoofdfuncties	58
10.5.2. Behoud en ontwikkeling van natuur, landschap en cultuurhistorie versus ontwikkeling van de landbouw	60
10.5.3. Nieuwe bebouwing versus landschap en cultuurhistorie	61
10.5.4. Vervolgfuncties in vrijkomende agrarische bebouwing en omgevingskwaliteit	63
10.5.5. Recreatie en natuur, landschap en landbouw	63
10.5.6. Windenergie en landschap en leefmilieu	64
11. Gebiedsvisie	67
12. Nadere uitwerking gebiedsvisie	69
12.1. Inleiding	69
12.2. Landbouw	69
12.3. Natuur en landschap	74
12.4. Cultuurhistorie en recreatie	75
12.5. Niet-agrarische bedrijven en wonen	76
12.6. Overige onderwerpen	78
13. Planvorm en bestemmingsregeling	79
13.1. Inleiding	79
13.2. Aanpak in drie lagen	79
13.3. Artikelsgewijze toelichting op de planvoorschriften	80
14. Economische uitvoerbaarheid	87
15. Maatschappelijke uitvoerbaarheid	89
15.1. Eindverslag inspraakprocedure voorontwerpbestemmingsplan Lange Ruige Weide	89
15.2. Overleg ex artikel 10 Bro	93

Bijlagen:

1. Monumenten en overige beschermenswaardige panden/objecten.
2. Inventarisatie niet-agrarische bedrijven.
3. Toelichting op de Staat van Bedrijfsactiviteiten.
4. Geluidsberekeningen volgens SRM I.
5. Onderzoek luchtkwaliteit.

- plangebied
- wegen
- water

figuur 1
ligging plangebied

1. Inleiding

5

Centraal in het Groene Hart ligt het plangebied van het bestemmingsplan Lange Ruige Weide. Vanaf het Laag- en Hoogeind en het West- en Oosteinde heeft men zicht op het meest kenmerkende van dit gebied: het open veenweidegebied waar rust en ruimte een tegenwicht vormt voor de verstedelijking van Woerden en Gouda. Het verkavelingspatroon van lange, smalle percelen, omringd door een dicht netwerk aan sloten, draagt bij aan het bijzondere landschappelijke karakter.

De grondgebonden veehouderij is de belangrijkste grondgebruiker in dit gebied. Daarnaast zijn er andere functies in het buitengebied aanwezig, zoals wonen en niet-agrarische bedrijvigheid. Een aantal agrariërs levert een bijdrage aan het natuurbehoud door het uitvoeren van agrarisch natuurbeheer.

In de bebouwingslinten komen verschillende cultuurhistorisch waardevolle boerderijen voor. De Enkele en Dubbele Wiericke hebben een specifieke historische waarde als voormalig onderdeel van de Oude Hollandse Waterlinie.

Dit beeld van het plangebied zal er over tien jaar niet meer hetzelfde uitzien. Er spelen tal van autonome en planmatige ontwikkelingen, zoals ontwikkelingen in de landbouw of de uitvoering van de herinrichting Driebruggen, die van invloed zullen zijn op dit landelijk gebied.

Om enerzijds de kwaliteiten van het plangebied te waarborgen en anderzijds de ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied een plaats te geven, is sturing nodig: welke ontwikkelingen zijn gewenst en welke ontwikkelingen moeten worden tegengegaan. In de voorliggende toelichting wordt een beleid geformuleerd dat vorm geeft aan deze sturing door de aanwezige kwaliteiten voldoende te beschermen, maar met de nodige flexibiliteit om toekomstige gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken.

1.1. Aanleiding

Met ingang van 1 januari 1989 heeft een gemeentelijke herindeling plaatsgevonden waardoor een deel van het grondgebied van de voormalige gemeente Driebruggen aan de gemeente Reeuwijk is toegevoegd. Het vigerende bestemmingsplan voor het plangebied is indertijd opgesteld door de gemeente Driebruggen en stamt uit 1988. Teneinde te beschikken over actuele plannen, is de gemeente Reeuwijk bezig met een herziening van de bestaande plannen. Naast de bestemmingsplannen "Sierteeltgebied Randenburg", "Plassen, Natuur- en Weidegebieden" en "Landelijk Gebied West", wordt nu het nieuwe plan "Lange Ruige Weide" opgesteld. Dit nieuwe bestemmingsplan zal inspelen op zowel de actuele situatie als op toekomstige ontwikkelingen in het plangebied. De planningsopgave gaat hier nader op in (zie paragraaf 1.3).

1.2. Het plangebied

Het gebied ligt globaal tussen Gouda en Woerden en wordt omsloten door de A12 in het noorden, de Reeuwijkse Plassen in het westen en de spoorlijn Woerden-Gouda in het zuidoosten.

De begrenzing van het plangebied, zoals deze is opgenomen in het bestemmingsplan Lange Ruige Weide, beslaat het buitengebied ten oosten van de Enkele Wiericke. De kernen Driebruggen, Waarder en Hogebrug vallen echter buiten de begrenzing. Hiervoor zijn nieuwe bestemmingsplannen in voorbereiding. Het plangebied is weergegeven in figuur 1.

In het plangebied zijn twee deelgebieden te onderscheiden: de veenweidegebieden en de bebouwingslinten.

Veenweidegebied

Het plangebied bestaat vrijwel geheel uit veenweidegronden. Deze veenweidegebieden worden gekenmerkt door een grote mate van openheid, lange, smalle kavels die zijn omgeven door sloten en de aanwezigheid van natuurwaarden. De veenweidegronden zijn in gebruik bij de melkveehouderij. Het veenweidegebied wordt doorsneden door de Enkele en Dubbele Wie-ricke, die als onderdeel van de Oude Hollandse Waterlinie een grote cultuurhistorische betekenis hebben. In het kader van de landinrichting Driebruggen wordt de inrichting van het gebied verbeterd.

Bebouwingslinten

In het gebied liggen twee bebouwingslinten: het lint Laageind-Hoogeind in het westen van het plangebied en het centraal gelegen lint Westeinde-Oosteinde. Langs de smalle wegen bevinden zich zowel agrarische bedrijven, woonbebouwing als overige bedrijvigheid. Een aantal gebouwen in de linten heeft een grote cultuurhistorische waarde.

1.3. Planningsopgave

De hoofddoelstelling van het bestemmingsplan Lange Ruige Weide is behoud, versterking en ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit. Hoogdynamische functies als de landbouw moeten de bedrijfsvoering kunnen afstemmen op toekomstige ontwikkelingen, wat zijn weerslag heeft op de inrichting van het landelijk gebied. Daarentegen hebben laagdynamische functies als natuur en landschap baat bij bescherming en behoud. In het bestemmingsplan staat deze spanning tussen de verschillende functies in het landelijk gebied centraal. Een andere belangrijke opgave is het bieden van een adequaat planologisch kader voor de landinrichting Driebruggen.

Ontwikkelingen in de landbouw

De melkveehouderij is de belangrijkste functie in het plangebied. De landbouw staat op een tweesprong. Een aantal agrariërs kiest voor specialisatie, schaalvergroting, modernisering en kostenverlaging en richt zich daarmee volledig op zijn productietak. Naast deze "klassieke" landbouw als hoofdfunctie voor het gebied, zullen agrariërs zich mogelijk op landbouw met een verbrede doelstelling richten (bijvoorbeeld natuurbeheer en -productie, verwerking en huisverkoop, agrotourisme, zorgtaken).

Vrijkomende agrarische bebouwing

Landelijk gezien speelt de trend dat jaarlijks 2 à 3% van de agrarische bedrijven in de toekomst zullen stoppen met hun bedrijfsvoering. Als er geen bedrijfsopvolging is, krijgen deze bedrijven op termijn een andere functie. Bij niet-agrarische ondernemers bestaat veel belangstelling voor deze vrijkomende agrarische bebouwing, als relatief goedkope bedrijfsruimte. Daarnaast komt een functieverandering van agrarisch bedrijf naar wonen veel voor. Deze functieveranderingen hebben ruimtelijke consequenties. Voordelen van nieuwe functies in vrijkomende agrarische bebouwing zijn de voortzetting van het onderhoud en het tegengaan van de verpaupering van de bestaande, vaak monumentale bebouwing. Mogelijke nadelen zijn het ontstaan van extra verkeersstromen of het ontstaan van hinder voor de omgeving (ook voor de landbouw). De beleidsvisie voor het bestemmingsplan moet antwoord geven op de vraag in welke mate deze ontwikkelingen ook op langere termijn aanvaardbaar zijn.

Natuur, landschap en cultuurhistorie

Een belangrijke ruimtelijke kwaliteit in het plangebied wordt gevormd door de aanwezige natuur en landschapswaarden. Het veenweidegebied vervult een rol voor broedende en foeragerende vogels en komen er waardevolle sloot- en oevervegetaties voor. Het open veenweidegebied hangt in belangrijke mate samen met het gebruik door de grondgebonden veehouderij. De agrarische bedrijfsvoering kan echter ook een potentiële bedreiging vormen voor het veenweidegebied, bijvoorbeeld door ruwvoederteelt (aantasting openheid) of het dempen van sloten en het verharderen van paden (aantasting ontginningspatroon). Een aantal boerderijen in de bebouwingslinten zijn in cultuurhistorisch opzicht waardevol. Hier dient een evenwicht gezocht te worden tussen het behoud van deze complexen en een mogelijke noodzaak tot aanpassing en uitbreiding. Het bestemmingsplan dient hierop in te spelen.

1.4. Beoogd bestemmingsplan

De planningsopgave illustreert enerzijds de dynamiek van het landelijk gebied, anderzijds geeft de planningsopgave aan dat er in het plangebied waarden voorkomen die bescherming behoeven. Het ruimtelijk beleid voor het plangebied moet de randvoorwaarden formuleren waarbinnen deze dynamiek kan plaatsvinden en waar mogelijk, oplossingen aanreiken voor gesignaleerde problemen. Afstemming met milieu- en waterbeleid speelt daarbij een belangrijke rol.

Alvorens de regelgeving in het bestemmingsplan opgesteld kan worden, moet er eerst een visie op het plangebied worden ontwikkeld. Deze ruimtelijke beleidsvisie dient gestoeld te zijn op een heldere analyse van (sectorale) ontwikkelingen, rekening te houden met relevante beleidskaders van andere overheden en te worden gekenmerkt door een evenwichtige belangenafweging. Waar nodig dient de beleidsvisie per deelgebied te worden uitgewerkt, waarbij rekening wordt gehouden met specifieke kwaliteiten en waarden inzake landbouw, natuur, landschap en cultuurhistorie, water en recreatie. Dit leidt tot een bestemmingsregeling die de kwaliteiten van het plangebied beschermt en voldoende rechtszekerheid biedt, maar tegelijkertijd voldoende flexibel is om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen. Hiervoor wordt de drielagensystematiek van het voorbeeldbestemmingsplan Landelijk Gebied voor het Groene Hart gebruikt.

1.5. Leeswijzer

De juridische regelgeving komt terug in de voorschriften en de plankaart. De argumentatie voor de keuzes en regels wordt in deze toelichting beschreven. De toelichting is opgebouwd uit een analysegedeelte, een gebiedsvisie en een vertaling van de visie naar de voorschriften.

In hoofdstuk 2 worden de belangrijkste conclusies van het relevante overheidsbeleid samengevat.

De hoofdstukken 3 tot en met 9 gaan in op de functies die in het gebied voorkomen. Van elke functie wordt de huidige situatie, het toekomstperspectief en de sectorale wensbeelden met betrekking tot de betreffende functie weergegeven. De sectorale wensbeelden geven uitsluitend het sectorale belang weer, waarbij niet is gekeken of de wensbeelden wel overeenstemmen met het beleid voor het landelijk gebied. Ook kunnen de sectorale wensbeelden onderling strijdig zijn. De afstemming en afweging van strijdige belangen vindt plaats in hoofdstuk 10.

In hoofdstuk 11 wordt de afweging tussen de sectorale wensbeelden vertaald in een visie op het plangebied.

In hoofdstuk 12 wordt de gebiedsvisie nader uitgewerkt en "vertaald" naar regelgeving die in de voorschriften wordt vastgelegd.

Hoofdstuk 13 gaat in op de gehanteerde systematiek voor de voorschriften en hoofdstuk 14 bespreekt zowel de financiële als maatschappelijke haalbaarheid van het bestemmingsplan.

In dit hoofdstuk wordt aangegeven welk ruimtelijk beleid en sectoraal beleid van invloed is op het plangebied. Voor wat betreft het ruimtelijk beleid komt achtereenvolgens het rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid aan de orde. Daarna wordt specifiek ingegaan op het beleid met betrekking tot milieu en water, natuur, cultuurhistorie, landbouw, recreatie en verkeer en vervoer.

2.1. Ruimtelijk beleid

Rijksbeleid

In de Vierde Nota over de Ruimtelijke Ordening Extra (VINEX, 1991) worden voor het landelijk gebied vier richtinggevende koersen ingezet. In het plangebied is dit de blauwe koers. De blauwe koers staat voor verbrede plattelandontwikkeling. Het gaat hier om een sterke ruimtelijke en in delen ook economische integratie van verschillende functies, waarbij de specifieke regionale kwaliteiten richtinggevend zijn. Verschillende functies ontwikkelen zich in onderlinge samenhang. Daarbij ligt de nadruk op economisch interessante combinaties van agrarische productie met bepaalde vormen van recreatie en toerisme, natuurbeheer, bosbouw, landschapsbeheer en waterbeheer.

Het plangebied maakt deel uit van Het Groene Hart, dat is aangewezen als ROM-(ruimtelijke ordening en milieu-)gebied. In ROM-gebieden zijn de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen in het gedrang door een complexe bedreiging of door een aanzienlijke achterstand in de milieukwaliteit. Hierdoor zijn extra inspanningen wenselijk, bijvoorbeeld op het gebied van waterbeleid, natuurbeleid of landinrichting.

Met de Actualisatie van de Vierde Nota over de Ruimtelijke Ordening Extra (VINAC, 1998) wordt het beleid in de VINEX op enkele punten aangevuld. Het Groene Hart wordt volgens de VINAC aangewezen als Nationaal Landschap. Het open karakter hiervan dient behouden te worden. Er wordt een stimuleringsbeleid gevoerd om de agrarische, natuur-, recreatieve, toeristische en cultuurhistorische functies en -waarden van het Groene Hart duurzaam te versterken. Uitbreiding van ruimtebeslag door bouw van gebouwen mag alleen plaatsvinden binnen de bebouwingscontouren van het Streekplan.

De Nota Ruimte (kabinetsstandpunt, PKB deel III, d.d. 24-12-2003) is gericht op sterke steden en vitaal platteland. Er wordt gestreefd naar behoud en versterking van de variatie tussen stad en land door bundeling van de verstedelijking en verkleining van de stedelijke druk in het landelijk gebied. Er bestaat behoefte aan groen wonen en er is aanleiding de economische basis van het landelijk gebied te verbreden. De economische vitaliteit van het veenweidegebied dient te worden behouden en versterkt.

Dit vraagt de ontwikkeling van nieuwe economische dragers. In de Nota wordt ingegaan op verbrede landbouw (blauwe diensten, groene diensten, recreatie). In grote delen van het veenweidegebied noopt de combinatie van bodemdaling en de fosfaatproblematiek tot wijzigingen van het grondgebruik. Afhankelijk van de dikte van het veenpakket, de snelheid van het inlinken en de landschappelijke kwaliteit, wordt één van de volgende strategieën gevolgd: beperkte drooglegging, passieve vernatting of actieve vernatting.

Het Groene Hart is aangewezen als nationaal landschap (onder andere het Hollandse veenweidegebied, met zijn grote mate van openheid). Hierin zijn ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk, mist de kernkwaliteiten van het landschap worden behouden of ontwikkeld. Provincies zijn verantwoordelijk voor de uitwerking van het beleid voor nationale landschappen (onder andere begrenzingen en kernkwaliteiten).

De Agenda Vitaal Platteland (2004) gaat uit van een integraal perspectief en richt zich op de economische, ecologische en sociaal-culturele aspecten van het platteland. De verschillende functies van het platteland moeten in samenhang gerealiseerd worden. Gemeenten moeten meer ruimte krijgen om te bouwen en ruimtes te hergebruiken om de natuurlijke bevolkings-

aanwas op te vangen. Het platteland biedt veel werkgelegenheid, waarbij economische dragers buiten de agrarische sector aan betekenis winnen.

Er zijn kansen om gebiedsgerichte functies te combineren (waterberging met natuurontwikkeling, recreatie met landbouw). Aangegeven wordt dat bij het combineren van functies onder andere in de veenweidegebieden extra aandacht nodig is voor de afstemming tussen de maatschappelijke functies en de ondergrond. Om bij te kunnen dragen aan de vitaliteit van het platteland moeten de betrokken partijen meer armslag krijgen. De trend van verbrede landbouw wordt onderkend.

Volgens de Agenda kunnen zogenoemde groene diensten een bijdrage leveren aan een nieuw ontwikkelingsperspectief voor agrariërs. Het veenweidelandschap dient als Nationaal Landschap behouden te blijven (hier kan tijdelijk een hectaretoeslag aan de orde zijn). Ten aanzien van natuur dient buiten de EHS 45.000 ha beheerd te worden, waarvan 10.000 ha voor weidevogels. Er dient een landelijk aaneengesloten routenetwerk voor wandelen, fietsen en varen te worden ontwikkeld en onderhouden.

Een belangrijk instrument voor de uitvoering van het plattelandsbeleid wordt het Investeringsbudget voor het Landelijk Gebied (ILG). Het doel van het ILG is om de provincies, samen met de gemeenten en waterschappen, in staat te stellen om op een effectieve wijze de rijksdoelen voor de fysieke inrichting van het landelijk gebied te realiseren als onderdeel van een integrale regionale gebiedsontwikkeling.

Het Meerjarenprogramma Vitaal Platteland (MJP) wordt het "rijksbeleidskader" voor het ILG. Daartoe zullen in het MJP meerjarige budgetten en hieraan gekoppelde prestaties worden opgenomen. Alle gebiedsgerichte rijksdoelen uit het Meerjarenprogramma Vitaal Platteland zullen via het ILG tot uitvoering komen.

Dat betekent dat in het ILG geld komt voor doelen op het gebied van natuur (o.a. ecologische hoofdstructuur), recreatie (o.a. recreatie om de stad), landschap, landbouw, milieu (bodemsanering) en de reconstructie van de zandgebieden. Alle instrumenten die met deze doelen verband houden, gaan onderdeel van het ILG vormen.

Het Ontwikkelingsprogramma Nationaal Landschap Groene Hart (1999) is een voorstudie voor de Vijfde Nota over de Ruimtelijke Ordening. Het ontwikkelingsprogramma stuurt de uitvoering van projecten die bijdragen aan de totstandkoming van het ruimtelijk concept voor het Groene Hart, zoals dit in diverse rijksnota's is vastgelegd. Het stimuleringsbeleid voor het Groene Hart bestaat uit uitvoeringsprojecten, thematische verkenningen en ruimtelijke ontwerpen. De uitvoeringsprojecten leiden tot een andere inrichting van de ruimte. De thematische verkenningen brengen voor het gehele Groene Hart een specifiek vraagstuk in beeld en zoeken naar gebiedsgerichte oplossingen en maatwerk. Het ontwikkelingsprogramma geeft voorstellen voor nieuwe (aanvullende) ruimtelijke ontwerpen.

Relevant voor het plangebied is de specifieke aandacht voor het deelgebied Midden-Holland. Voor Midden-Holland is de belangrijkste opgave het vinden van een evenwicht voor de sociaal-economische ontwikkeling, de woningbouw en de inrichting van het buitengebied, zodat er gunstige perspectieven voor de verschillende activiteiten en functies zijn.

Ook is het project "Recreatieve netwerken in het Groene Hart" relevant voor het plangebied. Dit project bestaat uit de deelprojecten het Groene Netwerk, het Blauwe Netwerk en Recreatieve knooppunten en Buitencentra. Gestreefd wordt naar een versnelde realisering van recreatieve verbindingen.

Provinciaal beleid

In het streekplan Zuid-Holland Oost (2003) is het gehele plangebied aangeduid als agrarisch gebied plus (A+). Dit zijn gebieden met als hoofdfunctie landbouw (met name grondgebonden veehouderij), in dit geval veenweidegebieden, waarbinnen (verspreid) natuur-, landschappelijke en cultuurhistorische waarden voorkomen die beschermd dienen te worden. Grootschalige agrarische en niet-agrarische ingrepen zijn in principe uitgesloten. Kleinschalige ingrepen worden aan een aanlegvergunning gekoppeld.

Op de westelijke grens van het plangebied, langs de Enkele Wiericke, lopen groene verbindingen in noordelijke en zuidelijke richting. Het gebied tussen het Hoogeind, Laageind en de westelijke plangrens is aangegeven als stiltegebied. De lintbebouwing langs het Laageind en het Hoogeind en langs het Westeinde en het Oosteinde is aangegeven als bebouwingslint met cultuurhistorische waarde.

Het herinrichtingsplan Driebruggen geeft aan dat binnen de landinrichting wordt gestreefd de agrarische functie te behouden en te versterken, in samenhang met de bescherming van de aanwezige natuur-, landschaps-, bodem- en cultuurhistorische waarden, alsmede versterking van de ecologische hoofdstructuur. Maatregelen die in het kader van de herinrichting worden uitgevoerd zijn bijvoorbeeld verbetering van de ontsluiting, peilverlaging, herverkaveling, het realiseren van beplantingselementen en verbetering van het recreatieve medegebruik (wandelpaden). Voor het plangebied worden met name maatregelen getroffen die de waterhuishouding voor de landbouw verbeteren.

2.2. Milieu- en waterbeleid

Milieu

In het Vierde Nationale Milieubeleidsplan (2001) worden de volgende zeven grote milieuproblemen genoemd: verlies aan biodiversiteit, klimaatverandering, overexploitatie van natuurlijke hulpbronnen, bedreigingen van de gezondheid, bedreigingen van de externe veiligheid en mogelijk onbeheersbare risico's.

Met betrekking tot landelijke gebieden wordt specifiek ingegaan op de milieudruk door de landbouw. De opgave is via een transitie te komen tot een duurzame landbouw in Nederland. De verduurzaming van de landbouw kan niet los worden gezien van de ontwikkelingen in de natuur van Nederland. Natuur en landbouw zijn immers op complexe wijze met elkaar verweven. Met name de grondgebonden landbouw is van belang voor de instandhouding van natuur, biodiversiteit en landschap.

Er wordt een wijziging in het beleid ingezet, dat inhoudt dat beleid voor ruimtelijke ordening, natuur en milieu in het landelijk gebied in goede balans de gezamenlijke ambities realiseerbaar moet maken. Om de bijdrage van het milieubeleid aan de kwaliteit van de leefomgeving te versterken, wordt gestreefd naar het vergroten van de samenhang tussen milieu- en ruimtelijk beleid.

In het Beleidsplan milieu en water 2000 - 2004 van de provincie Zuid-Holland is de polder Lange Weide (ten westen van het Hoogeind) aangewezen als stiltegebied. In de Provinciale Milieuverordening (2004) is dit milieubeschermingsgebied vastgelegd.

Water

In de Vierde Nota Waterhuishouding (1999) worden de landelijke hoofdlijnen van het beleid op het gebied van de waterhuishouding aangegeven. Integraal waterbeheer vormt het uitgangspunt. Door middel van deze integrale benadering wordt nagestreefd dat het land veilig en woonbaar blijft met gezonde en duurzame watersystemen. Om dit te bereiken moet zoveel mogelijk worden uitgegaan van een watersysteembenadering en dient een zo intergaal mogelijk beheer te worden gevoerd. Op regionale schaal wil men onder andere het volgende bereiken: meer ruimte voor water in boezemlanden, vergroting van het waterbergend vermogen, vermindering van de verdroging, afname van de bodemdaling en optimale afstemming van het water-, ruimtelijke ordening-, natuur-, milieu- en landbouwbeleid.

De Europese Kaderrichtlijn Water is sinds 2000 van kracht en schrijft voor dat in 2015 alle waterlichamen een "goede ecologische toestand" (GET), en voor sterk veranderde/kunstmatige wateren een "goed ecologisch potentieel" (GEP) moeten hebben bereikt. De chemische toestand moet voor alle waterlichamen (natuurlijk en kunstmatig) in 2015 goed zijn. In april 2005 heeft het rijk het "Werkprogramma WB21-KRW 2005/2009" vastgesteld. Omdat zowel het beleid van Waterbeheer 21^e eeuw (WB21) als de KRW zich richten op 2015, worden beide sporen gecombineerd.

In de rapportage Waterbeheer in de 21ste eeuw komt de gelijknamige commissie tot de volgende conclusie. Het watersysteem is anno 2000 te vaak niet op orde en zal dit, gezien de toekomstige klimatologische ruimtelijke en maatschappelijke veranderingen, in de toekomst zeker niet zijn. Daarvoor is een andere aanpak van het waterbeleid nodig. De commissie stelt prioriteiten voor het waterbeleid op basis van vier oplossingsrichtingen:

- primaire problemen oplossen door ruimtelijke (her)inrichting en een ander grondgebruik;
- waar mogelijk anticiperen via flexibel peilbeheer;
- voorzover nodig ruimte bestemmen en inrichten voor waterbeheer;
- waar het niet anders kan technische maatregelen nemen voor waterafvoer.

Op provinciaal niveau heeft de provincie Zuid-Holland het beleid uit de Vierde Nota Waterhuishouding vertaald in de nota "Bruisend Water" (1999) en in het beleidsplan "Milieu en Water 2000-2004" (ontwerp, 2000). Hierin wordt voor de Zuid-Hollandse situatie explicieter aangegeven op welke wijze invulling kan worden gegeven aan duurzame watersystemen. Hierbij wordt aangegeven dat bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in Zuid-Holland meer rekening moet worden gehouden met de consequenties van klimaatsveranderingen, zeespiegelrijzing en bodemdaling voor het waterbeheer. Bij keuzen ten aanzien van het waterbeheer en ruimtelijke ontwikkelingen moet gezocht worden naar flexibele en veerkrachtige oplossingen.

Het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden heeft voor haar beheersgebied het Waterbeheersplan De Stichtse Rijnlanden 2003-2007 opgesteld (in 2002 vastgesteld). Het waterbeheersplan is een uitwerking van de doelstellingen zoals deze op Europees-, nationaal- en provinciaal niveau zijn geformuleerd, met een doorkijk naar 2015. Het waterschap streeft met het waterbeheer de volgende doelen na:

- garanderen van het gewenste veiligheidsniveau (overstroming en wateroverlast);
- realiseren van een goede waterkwaliteit;
- herstellen van de ecohydrologische variatie;
- realiseren van goede gebruiksmogelijkheden voor verschillende maatschappelijke functies;
- verminderen en mogelijk stoppen van de bodemdaling;
- behouden of versterken van de landschappelijke betekenis van water.

Met deze doelstellingen streeft het hoogheemraadschap naar robuuste, meer zelfvoorzienende en veerkrachtige watersystemen. Randvoorwaarde hierbij is dat de doelstellingen tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten gerealiseerd kunnen worden.

Het Waterbeheersplan bevat een functiekaart met de huidige, globale grondgebruikfuncties, zoals vastgesteld in het streekplan en provinciale waterhuishoudingsplan. De functiekaart onderscheidt landbouw, landbouw met waternatuur, natuur en bebouwing. Daarnaast zijn gebiedspecifieke eigenschappen aangegeven zoals veengrond, grondwaterbeschermingsgebied etc. Voor de functie landbouw in veengebieden geldt de richtinggevende randvoorwaarde voor de drooglegging van maximaal 60 cm. Tot slot zijn watergebruiksfuncties aangegeven, zoals zwemwater.

Tevens geldt de Keur van het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden.

In de Waterstructuurvisie (WSV) is een langetermijnvisie (voor 2050) en een middellangetermijnvisie (tot 2015) ontwikkeld voor een duurzamer waterbeheer voor het beheersgebied. Deze visie maakt de uitgangspunten vanuit duurzaam water voor ruimtelijke plannen duidelijk. Mede met het oog op klimaatverandering (nattere winters, drogere zomers, intensievere buien, hogere rivierafvoeren in de winter, lagere in de zomer) en gelet op de huidige knelpunten in het watersysteem (waterkwaliteit en waterkwantiteit) is het noodzakelijk om op een meer duurzame wijze met water om te gaan. De WSV heeft als grondslag gediend voor de Stroomgebiedvisie Amstelland (2002), die samen met de provincie Utrecht, Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht en Rijkswaterstaat is opgesteld.

2.3. Natuurbeleid

De nota Natuur voor mensen, mensen voor natuur", Natuur, bos en landschap in de 21^e eeuw (2000) vervangt integraal een aantal groene nota's, zoals het Natuurbeleidsplan en de Nota Landschap. De hoofddoelstelling is behoud, herstel, ontwikkeling en duurzaam gebruik van natuur en landschap, als essentiële bijdrage aan een leefbare en duurzame samenleving. De inhoud van het natuurbeleid is uitgewerkt in vijf perspectieven. Tezamen dragen deze perspectieven bij aan versterking van de ecologische hoofdstructuur (natter, verbinden, vergroten), versterken van de landschappelijke identiteit (krachtiger, groener), versterking van duurzaam gebruik en behoud van de biodiversiteit.

Voor het plangebied zijn de volgende perspectieven van belang: Nederland Groot(s) Natuurlijk, Nederland Nat-Natuurlijk en Nederland Landelijk-Natuurlijk.

Nederland Groot(s) Natuurlijk gaat in op het versterken en verder tot stand brengen van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In 2018 moet de EHS daadwerkelijk gerealiseerd zijn. Het streven is dat in 2010 de realisering van de EHS op schema ligt en dat de ruimtelijke bescherming van de EHS op alle overheidsniveaus verankerd is. Dit geldt ook voor de gebieden die op dit moment nog geen natuurbestemming hebben.

Het perspectief Nat-Natuurlijk heeft betrekking op het benutten van kansen in Nederland voor karakteristieke natte natuur. In 2010 dient de natuur in de veenweidegebieden volop in ontwikkeling te zijn. Dit gebeurt in samenhang met het werken aan veiligheid en duurzame en veerkrachtige watersystemen. Mogelijkheden voor waterrecreatie zijn toegenomen.

Landelijk-Natuurlijk heeft betrekking op het versterken van de kwaliteit en identiteit van het landelijk gebied door inschakeling van boeren en het beter benutten van de biologische diversiteit binnen de productiesystemen. In het kader van dit perspectief zijn in 2010 tal van nieuwe coalities en nieuwe functiecombinaties met natuur en landschap ontstaan die een hoog maatschappelijk rendement hebben, omdat ze meerdere behoeften tegelijkertijd vervullen. Waar mogelijk is bijgedragen aan het realiseren van waterbeheerdoelstellingen. In deze gebieden zijn natuur en landschap juist een bondgenoot van de landbouw gebleken bij het inspelen op een aantal ontwikkelingen (zoals waterbeheer). Extensieve landbouw gaat samen met natuur- en landschapsbeheer en een opvangfunctie voor water. Kenmerkende aardkundige structuren en cultuurhistorische elementen zijn versterkt en de recreatieve toegankelijkheid is sterk verbeterd. De maatschappelijke betekenis van de landbouw als beheerder van het landelijk gebied staat, veel meer dan in het verleden, op de voorgrond. De landbouw heeft ook zelf belang bij een aantrekkelijk en recreatief goed ontsloten landelijk gebied en bij een gezond en natuurlijk imago.

Het ministerie van LNV is gestart met het Programma Beheer (2000). In dit programma is een nieuw vergoedingstelsel geïntroduceerd voor (agrarisch) natuurbeheer. Vergoedingen worden gekoppeld aan het resultaat, en niet alleen aan het uit te voeren beheer. Zowel natuurbeschermingsorganisaties als particulieren komen in aanmerking voor vergoeding.

In februari 1999 is het Convenant Landbouw - Natuur Zuid-Holland Oost afgesloten. Dit convenant is door diverse partijen ondertekend (provincie Zuid-Holland, WLTO, Zuidhollandse Milieufederatie en stichting Landschapsbeheer Zuid-Holland) en vormt een raamwerk voor afspraken op lokaal en regionaal niveau over de integratie van de zorg voor natuur en landschap in de agrarische bedrijfsvoering en het anders omgaan met regelgeving in het buitengebied. Het convenant heeft mede betrekking op het grondgebied van de gemeente Reeuwijk. Het convenant bevat afspraken over gebiedsgerichte initiatieven en lokale convenanten, het stimuleren van een verbreed agrarisch gebruik, flexibilisering van regelgeving, de veranderende rol van betrokken partijen en vergroting van het maatschappelijk draagvlak.

Het convenant gaat specifiek in op de flexibilisering van regelgeving in bestemmingsplannen. De provincie zal bij de totstandkoming en goedkeuring van bestemmingsplannen bevorderen dat in die plannen geen regelgeving wordt opgenomen ten aanzien van slootdemping en maïs-teelt in het (veen)weidegebied, wanneer lokale en regionale betrokken partijen tot resultaatgerichte afspraken (gebiedsconvenanten) zijn gekomen over het realiseren van doelen met betrekking tot natuur en landschap. De provincie zet zich in om bij de doorwerking van de aanduiding "agraris gebied met natuur- en landschapswaarden" (ALN) van het streekplan naar bestemmingsplannen meer maatwerk mogelijk te maken.

In het bestemmingsplan Landelijk Gebied Kedichem van de gemeente Leerdam is een vergelijkbare convenantbenadering toegepast. Dit bestemmingsplan is echter door de Raad van State in januari 2000 afgekeurd. Als gevolg hiervan wordt het convenant Landbouw-Natuur Zuid-Holland Oost op het gebied van slootdemping en maïs-teelt niet meer door de provincie onderschreven.

Het provinciale Beleidsplan Natuur en Landschap (1991) is, in navolging van het nationale Natuurbeleidsplan, gericht op het realiseren van de provinciale ecologische hoofdstructuur.

De Vogelrichtlijn geeft gebieden in Europa aan waar extra bescherming voor waardevolle vogelsoorten noodzakelijk is. Alhoewel er in het plangebied geen vogelbeschermingsgebied aanwezig is, is deze richtlijn toch relevant vanwege de zogenaamde externe werking. Dit betekent dat ingrepen die nabij de speciale beschermingszones plaatsvinden en mogelijk verstoring van bepaalde vogelsoorten teweeg zullen brengen, moeten worden getoetst op het effect van de ingreep op (de leefomgeving van) deze soorten.

Omdat ten zuidwesten van het plangebied de speciale beschermingszone Broekvelden/Vettenbroek/Oukoop is aangewezen, is de Vogelrichtlijn relevant.

Daarnaast is de polder Stein aangewezen als speciale beschermingszone in het kader van de Habitatrichtlijn vanwege het voorkomen van bijzondere vegetaties en een tweetal vissoorten. De Polder Stein ligt ten zuidwesten van het plangebied en is daarmee relevant (externe werking) voor het plangebied.

Voor de speciale beschermingszones gelden de volgende verplichtingen.

- De overheid dient ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de soortenhabitats in de speciale beschermingszones niet verslechtert. Tevens mag er geen verstoring optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.
- Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Vogelrichtlijngebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied. Bevoegde nationale instanties geven slechts toestemming voor het plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat de natuurwaarden van het gebied niet worden aangetast. In dergelijke gevallen moeten tevens inspraakmogelijkheden zijn geboden.
- Als een plan of project om dwingende reden van groot openbaar belang toch moet worden gerealiseerd terwijl de beoordeling negatief is, moeten alle nodige compenserende maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Europees ecologisch netwerk (Natura 2000) bewaard blijft.
- Bovenstaande verplichtingen passen in het rijksbeleid ten aanzien van de bescherming van natuurwaarden in kerngebieden van de Ecologische Hoofdstructuur. Ingrepen met significante gevolgen voor de te beschermen soorten en habitats zullen op hun aanvaardbaarheid moeten worden getoetst. Dit zal met name aan de orde kunnen zijn bij nieuwe activiteiten, plannen of projecten of bij uitbreiding of intensivering van bestaande activiteiten.

De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn per 1 oktober 2005 geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet, waarvoor een aparte vergunningenprocedure geldt.

2.4. Cultuurhistorisch beleid

In de Nota Belvédère (1999) wordt een visie gegeven op de wijze waarop met de cultuurhistorische kwaliteiten van het fysieke leefmilieu in de toekomstige ruimtelijke inrichting van Nederland kan worden omgegaan, en geeft aan welke maatregelen daartoe moeten worden getroffen. Het plangebied maakt geen deel uit van een Belvédère-gebied, maar grenst direct aan het gebied Nieuwkoop-Harmelen. Dit gebied wordt gekarakteriseerd door het typisch Hollands-Utrechts cope-ontginningslandschap en is ook het grootste aaneengesloten voorbeeld ervan in Nederland.

In de nota Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland (2000) is het hele plangebied aangegeven als één van de zogenaamde "topgebieden cultureel erfgoed" binnen de provincie. Bij topgebieden is de cultuurhistorische identiteit sterk richtinggevend voor de inrichting van de ruimte. Bij nieuwe ontwikkelingen zijn de karakteristieke streekeigen kenmerken van het gebied uitgangspunt voor het ontwerp. Instandhouding van het cultureel erfgoed wordt gestimuleerd door hergebruik van kenmerkende landschappen, structuren en bebouwing. Waar deze instandhouding ontbreekt, wordt wettelijke bescherming bevorderd.

2.5. Landbouwbeleid

In de Structuurnota Landbouw (1990) worden de structurele ontwikkelingen in de landbouw alsmede het beleid voor de toekomst weergegeven. In 1995 is geconstateerd dat de dynamiek van het landelijk gebied een nieuwe prioriteitstelling vergt. Deze is aangegeven in de Nota Dynamiek en vernieuwing. De nadruk wordt gelegd op de verschillende functies die het landelijk gebied maatschappelijk vervult. Deze nota wordt gezien als de bijdrage van het Ministerie van LNV aan het thema plattelandsvernieuwing.

In het kader van de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening is in opdracht van het Ministerie van VROM een onderzoek uitgevoerd naar de ontwikkelingen in de landbouw. Dit onderzoek staat weergegeven in de Atlas Ontwikkeling landbouw: 5^e Nota (1999). Deze informatie is nodig ter voorbereiding van nieuw ruimtelijk beleid en de ruimtelijke inbreng in nieuw sectorbeleid.

In het onderzoek wordt met name aandacht besteed aan verbrede landbouw. Het grondgebied van Reeuwijk Oost wordt aangegeven als een gebied waar momenteel relatief veel verbreding plaatsvindt. De rol van de overheid zou per gebied gedifferentieerd in moeten worden gevuld. Er dient zoveel mogelijk aangesloten te worden bij initiatieven die in de regio's worden ontwikkeld.

De Interimwet Ammoniak en Veehouderij (1994) biedt toetsingscriteria voor de uitbreiding en de nieuwvesting van veehouderijbedrijven. Hierbij wordt een directe relatie gelegd tussen de omvang van een veehouderijbedrijf (in mestvarkeneenheden) en het effect hiervan op verzuringgevoelige gebieden. Ook paardenhouderijen kunnen onder de Interimwet vallen. Of er sprake is van een voor verzuring gevoelig gebied hangt af van het terreintype, bodemtype en status. Schraallanden worden, ongeacht het bodemtype, als verzuringgevoelig aangemerkt. Natuurgebieden die na 1 mei 1988 zijn gerealiseerd, vallen niet onder de werking van de Interimwet. Gebieden kleiner dan 5 hectare vallen alleen onder de werking van de Interimwet wanneer deze in een gemeentelijke verordening zijn vastgelegd. In het plangebied liggen geen voor verzuring gevoelige elementen. Wel liggen ten westen van en grenzend aan het plangebied twee voor verzuring gevoelige gebieden (Polder Sluipwijk en delen van Polder Oukoop en Negenviertel).

2.6. Recreatiebeleid

De Beleidsnota Openluchtrecreatie 1992-2010, Kiezen voor recreatie (1993) vormt een van de bouwstenen van het structuurschema Groene Ruimte en zet de recreatieve beleidslijnen uit voor de jaren negentig, met een doorkijk naar het jaar 2010. Verder geeft de nota aan wat instanties in deze periode te doen staat om de recreatieve mogelijkheden te behouden en te versterken. Ten aanzien van het Groene Hart wordt een verdere ontwikkeling van de recreatieve hoofdstructuur voor fietsen, wandelen, schaatsen, vissen en varen nagestreefd (groen en blauw netwerk) in aansluiting op de Randstadgroenstructuur. Een koppeling met de (nog te ontwikkelen) ecologische en landschappelijke structuur dient te worden benut. Wat betreft de dagrecreatie richt het beleid zich op het verder verbeteren van de mogelijkheden voor oeverrecreatie en voor watersport met kleine zeil- en motorboten. De onderlinge samenhang van het blauwe netwerk kan worden versterkt door verbetering van de doorvaartmogelijkheden en de uitbouw van aanlegplaatsen.

Het Groene Netwerk: natuurlijk actief in het Zuid-Hollandse Landschap (1994) is een studie in opdracht van de provincie naar de mogelijkheden in hoeverre het Groene Netwerk in de toekomst kan worden uitgebouwd tot een totaalproduct voor natuurgerichte recreanten en exploitanten. Belangrijke actiepunten die worden genoemd zijn het verbeteren van de aansluiting tussen stedelijke gebieden en routes, het realiseren van nog ontbrekende aansluitingen tussen routes en het optimaliseren van interessante knooppunten van routenetwerken.

Het Blauwe Netwerk in het Groene Hart (1995) is een van de strategische projecten die voor het Groene Hart is opgesteld. Voor het Blauwe Netwerk is een beleidskader en een actieplan opgesteld. Doel van het Blauwe Netwerk is het ontwikkelen en verbeteren van een samenhangend netwerk van vaarwegen voor de recreatievaart in het Groene Hart, waarbij de beleving van de recreant centraal staat. Bij het oplossen van knelpunten worden kansen benut en randvoorwaarden gesteld vanuit natuur, milieu en economie.

In de nota Recreatie 2000+ zijn de uitgangspunten voor het toekomstige recreatiebeleid vastgelegd. Hierin wordt aangegeven dat de regio Midden-Holland, waar Reeuwijk deel van uitmaakt, als onderdeel van het Groene Hart goede mogelijkheden biedt voor de opvang van toeristen en recreanten die op zoek zijn naar rust en ruimte om bijvoorbeeld te wandelen, te fietsen of te kanoën. De Reeuwijkse Plassen vormen een belangrijk recreatief knooppunt binnen het Groene Hart. Het speerpunt voor de korte termijn is de oprichting van een recreatieschap voor de regio Midden-Holland.

2.7. Verkeer- en vervoersbeleid

In het Tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer (1998-1991) is het toekomstige mobiliteitsbeleid vertaald in een verkeers- en vervoersstrategie. Het streven is erop gericht de groei van het autoverkeer over de periode 1986-2010 beperkt te houden tot maximaal 35%. De verkeersveiligheid dient duurzaam te worden verbeterd. Voor de inrichting van verblijfsgebieden in buitenstedelijke gebieden, zogenaamde 60 km/h-gebieden, worden in het kader van het "Startprogramma Duurzaam Veilig" extra middelen uitgetrokken.

In het Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport 2000-2004 worden de investeringen in de infrastructuur beschreven. Deze investeringen hebben als doel de bereikbaarheid te verbeteren en de ruimtelijke en economische structuur te versterken. Tussen Woerden en Harmelen moet in 2006 een viersporig treinrail gerealiseerd zijn.

Doelstelling van het Masterplan Fiets (1992) is het bevorderen van het gebruik van de fiets als alternatief voor het autogebruik, onder de voorwaarde dat de kans op ongevallen voor fietsers (en bromfietzers) drastisch verminderd. Directe en aantrekkelijke fietsroutes dienen te worden gecreëerd. Het langzaam verkeer dient zodanig op het openbaar vervoer te worden afgestemd, dat de fiets in combinatie met het openbaar vervoer ook op grotere afstanden een alternatief

voor de auto vormt. Koppeling van stedelijke en buitenstedelijke fietsroutenetwerken en goede bewegwijzering is noodzakelijk om de fiets een belangrijke rol in het recreatieverkeer te laten spelen.

In het Mobiliteitsplan Zuidvleugel Zuid-Holland (1996) is aangegeven dat het spoorwegnet de drager dient te zijn voor het regionaal openbaarvervoersstelsel. Dit kan alleen door een verdere verbetering en uitbreiding van het spoorwegennet.

Het Regionaal Verkeers- en Vervoerplan, Vervoerregio Midden-Holland (RVVP, 1995) heeft als centrale doelstelling het ontwikkelen van een integraal verkeers- en vervoersbeleid, dat is gericht op een duurzame samenleving. Daarbij gaat het om het verbeteren van de kwaliteit van de leefbaarheid (milieu en verkeersveiligheid) en verbetering van de kwaliteit van de bereikbaarheid.

Voor de landelijke gebieden wordt gestreefd naar het instandhouden van een leefbaar platteland met goed bereikbare economische en recreatieve centra, betaalbaar openbaar/collectief vervoer, veilige wegen en een toereikend fietsnet. Om dit te bereiken vinden er verschillende projecten plaats.

2.8. Conclusie

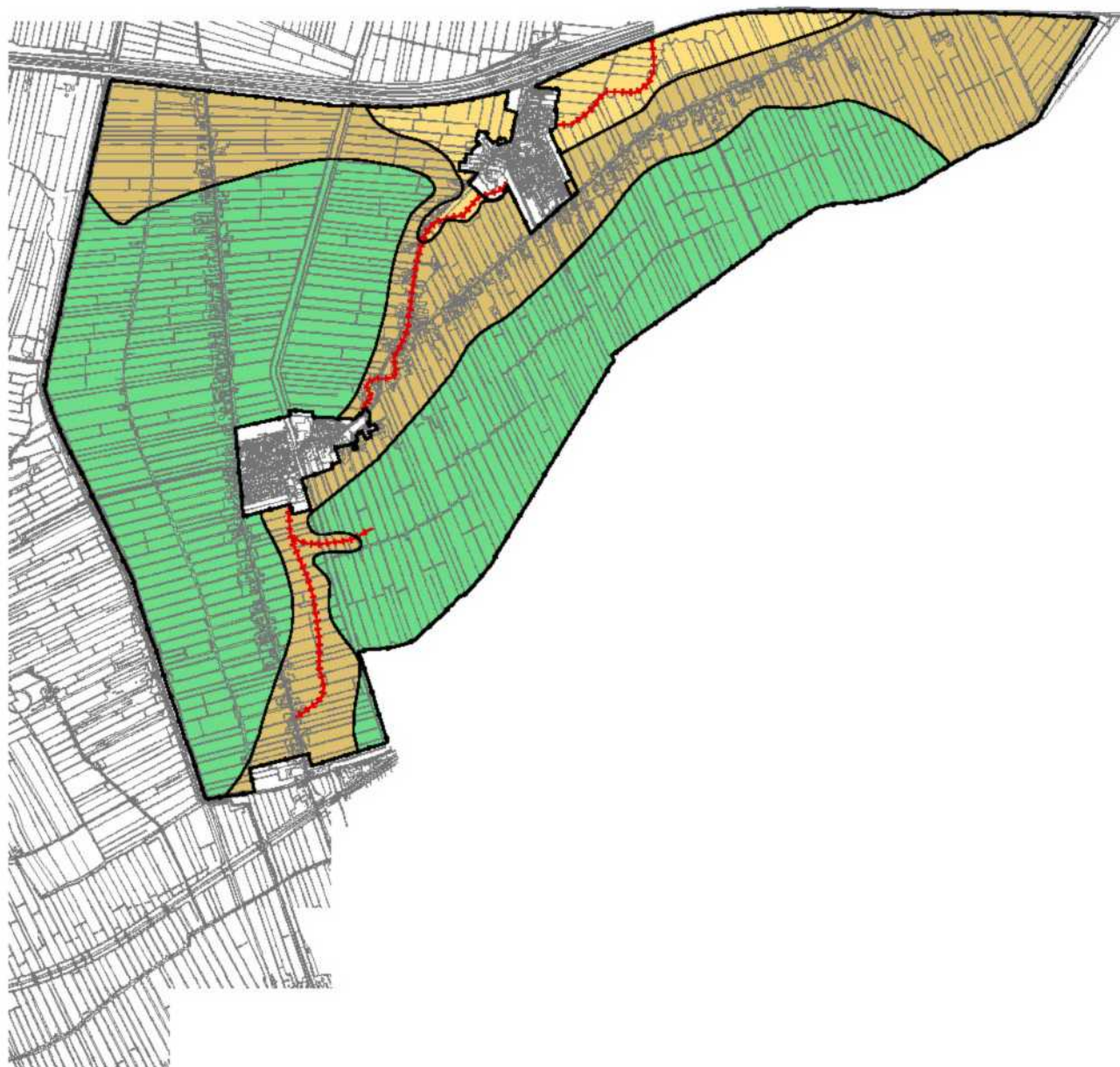
Een groot deel van het rijksbeleid wordt bepaald door de ligging van het plangebied in het Groene Hart. Voor het Groene Hart geldt het restrictief beleid. Belangrijkste uitgangspunt daarvan is het tegengaan van verdere verstedelijking in het Groene Hart. Buiten de kernen dient alleen ruimte te worden geboden aan functies die een binding hebben met het landelijk gebied. Ontwikkeling en versterking van de landbouw is hierbij een belangrijk aspect.

Op provinciaal niveau zijn de beleidslijnen verder uitgewerkt. Door behoud van het veenweidegebied wordt de openheid en het landelijke karakter ervan gehandhaafd en blijven de natuur- en landschapswaarden beschermd. Een omzetting van het grondgebruik wordt niet toelaatbaar geacht. De cultuurhistorische en landschappelijke waarden van de bebouwingslinten dienen behouden te blijven.

Uit het sectorale beleid komen enkele belangrijke ontwikkelingen voor het plangebied naar voren. Voor wat betreft natuur speelt met name de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (verbindingszones). Ook is de externe werking van het vogelrichtlijngebied Broekvelder/Vettenbroek/Oukoop voor het plangebied van belang.

Vanuit de sector landbouw blijkt dat thema's als plattelandsvernieuwing en verbrede landbouw belangrijke items vormen.

Tenslotte is de herinrichting Driebruggen van invloed op het plangebied. De uitvoering van de herinrichting heeft in Reeuwijk Oost met name betrekking op het verbeteren van de waterhuishouding ten behoeve van de landbouw.

- lierdeerdgronden (klei op veen)
- weideveen
- koopveen
- smalle rug

figuur 2
bodem

Bodem en water – het abiotisch milieu – zijn in belangrijke mate bepalend voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de verschillende functies (bijvoorbeeld als externe productiefactor voor de landbouw) in het gebied. Om inzicht te krijgen in het abiotische milieu wordt in dit hoofdstuk als eerste de ontstaansgeschiedenis en de huidige situatie omtrent bodem en waterhuishouding beschreven. Vervolgens wordt ingegaan op een aantal toekomstige (gewenste) ontwikkelingen, onder andere in het kader van de herinrichting Driebruggen. Tot slot wordt aangegeven wat voor de sector bodem en water de specifieke bouwstenen zijn voor het ruimtelijk beleid.

3.1. Huidige situatie

3.1.1. Bodem

Ontstaansgeschiedenis

In een ver verleden bestond het gebied rondom Reeuwijk uit schorren en kwelders die onder getijdeninvloed stonden van de Noordzee. Door de verdergaande duinvorming aan de huidige westkust van Nederland, verminderde deze getijdeninvloed en kreeg de Oude Rijn een rustiger verloop. Hierdoor ontstonden geschikte omstandigheden voor grootschalige veenvorming.

In verband met de constante plas-dras-situatie waren de veengronden zonder waterhuishoudkundige ingrepen ongeschikt voor landbouw. Door het land kunstmatig te ontwateren, is men vanaf de 10^e eeuw begonnen met het in cultuur brengen van de veengronden. Doordat de bovenkant van het veen zich destijds boven zeeniveau bevond, konden de veengebieden onder vrij verval afwateren op de Noordzee. In die tijd werd een drooglegging¹⁾ van 20 tot 40 cm aangehouden.

Het in cultuur brengen van de veengronden had het steeds verder dalen van het maaiveld tot gevolg. Hierdoor moest ook steeds het waterpeil worden verlaagd, wat weer een verdere daling van de bodem met zich meebracht. Na verloop van tijd kwam het veen onder zeeniveau te liggen. Vanaf dat moment was men genoodzaakt het gebied te ontwateren middels gemalen.

De bodemdaling heeft zich tot op de dag van vandaag doorgezet. In de huidige situatie ligt het maaiveld op 1,5 tot 2 m -NAP.

Bodemopbouw

In de bodemopbouw is de ontstaansgeschiedenis min of meer terug te vinden. De bodem in het gehele plangebied bevat veen. In de omgeving van Waarder (zie figuur 2) is door de Oude Rijn klei op het veenpakket afgezet. Daar worden de zogenoemde "klei-op-veen-gronden" (lierd-eerdgronden) aangetroffen. In de rest van het gebied is veen in de bovengrond aanwezig. In het noorden en langs een oude veenstroom (de loop van deze stroom is nog als smalle rug aanwezig, zie figuur 2) stond de veenontwikkeling (periodiek) onder invloed van stromend water. Hier worden de weideveengronden aangetroffen. In de gebieden die in veel mindere mate onder invloed van stromend water stonden, heeft zich koopveen ontwikkeld.

3.1.2. Water

Samenwerking met waterbeheerder en watertoets

In het plangebied is Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden zowel verantwoordelijk voor de waterkwaliteit als voor de waterkwantiteit en het beheer van de waterkeringen. In het kader van de watertoets is de waterbeheerder uitgenodigd voor de drie bijeenkomsten van de klankbordgroep. Mede omdat in het kader van het artikel 10-vooroverleg geen reactie door het hoogheemraadschap is gegeven, is de waterparagraaf voorafgaand aan de tervisielegging opnieuw schriftelijk overlegd met de waterbeheerder. Hierop zijn door de waterbeheerder enkele opmerkingen van ondergeschikte aard gemaakt, die hierin zijn verwerkt.

1) Drooglegging is het verschil tussen de maaiveldhoogte en het slootpeil.

Waterhuishouding

De ontwatering van het grasland geschiedt via greppels en (perceels)sloten. Kenmerkend voor veenweidegebieden is een grote dichtheid aan sloten. Overtollig water wordt via het slotenstelsel naar de hoofdwatergangen geleid. Deze voeren het water af naar de gemalen. De gemalen slaan het water uit op de boezem, welke wordt gevormd door de Hollandse IJssel, de Oude Rijn en de Enkele en Dubbele Wiericke. Doordat de Enkele en Dubbele Wiericke deel uitmaken van de Oude Hollandse Waterlinie, zijn zij cultuurhistorisch zeer waardevol (zie hoofdstuk 4, Landschap en cultuurhistorie).

De gemiddeld hoogste grondwaterstand varieert voor het grootste gedeelte van het gebied tussen de 5 en de 15 cm beneden maaiveld. De gemiddelde laagste grondwaterstand in de zomer bedraagt 70 tot 100 cm beneden maaiveld.

De waterkwaliteit van de boezemwateren is matig tot slecht. De polderwatergangen hebben in het algemeen een vergelijkbare kwaliteit. In het verleden was het water bij de bebouwingslinten sterk verontreinigd. Huishoudelijk afvalwater werd rechtsreeks op het oppervlaktewater geloosd. Dit had negatieve effecten op de waterkwaliteit in het gehele gebied. Inmiddels zijn alle bebouwingslinten op de riolering aangesloten.

Knelpunten

In het verleden bestond er voor zowel natuur als voor landbouw een aantal knelpunten met betrekking tot de waterhuishouding. In het kader van de herinrichting Driebruggen worden of zijn deze knelpunten aangepakt. De reikwijdte van de oplossingen is beschreven in paragraaf 3.2, toekomstige ontwikkelingen.

3.2. Toekomstige ontwikkelingen

Het plangebied maakt deel uit van de herinrichting Driebruggen. In dit kader is een aantal ingrepen in de waterhuishouding voorzien. De verwachting is dat bij de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan deze ingrepen (deels) zijn gerealiseerd. Verbetering van de waterbeheersing in het gebied is van groot belang voor de agrarische bedrijfsvoering. Vanuit een duurzaam watersysteem bezien mogen de belangen van water en andere functies echter niet uit het oog worden verloren. Daartoe heeft de waterbeheerder een ruimtelijk waterstreefbeeld opgesteld waarin voor ruimtelijke plannen gebiedsgerichte maatregelen worden voorgesteld voor een duurzamer watersysteem. Na de beschrijving van de maatregelen vanuit de herinrichting Driebruggen komen de maatregelen die voortvloeien uit dit ruimtelijke waterstreefbeeld aan bod.

Vergroten van de drooglegging

In het herinrichtingsplan Driebruggen (planuitwerking II) is afgezien van aparte peilen voor het beheersgebied en landbouwgebied. In beide wordt een gemiddelde drooglegging van 60 cm nagestreefd. In planuitwerking IV wordt in polder Westeinde van Waarder voor het beheersgebied en het landbouwgebied een gelijk peil met een gemiddelde drooglegging van 60 cm nagestreefd. Voorts zal voor alle landbouwkundige polders gestreefd worden naar een maximaal gemiddelde drooglegging van 60 cm. Dit met het oog op provinciaal en waterschapsbeleid om in veenweidegebieden een drooglegging van maximaal 60 cm te realiseren. In juni 2003 is het peilbesluit Ruige Weide door het hoogheemraadschap herzien. Daarbij wordt het peil 0,12 m naar beneden bijgesteld, gefaseerd in drie jaar.

De overige toekomstige droogleggingen zullen vastgelegd moeten worden in, door de waterbeheerder vast te stellen, peilbesluiten en/of watergebiedsplannen. Deze zullen de komende jaren door de waterbeheerder worden opgesteld en in procedure worden gebracht.

Het plangebied is van oudsher een infiltratiegebied (dat wil zeggen dat het oppervlaktewater het grondwater aanvult). Omdat het hier gaat om een gebied waar ook in het verleden de infiltratie-intensiteiten niet echt groot waren, kan in het geval van een combinatie van een voortgaande bodemdaling en vergroting van de drooglegging een infiltratiesituatie relatief gemakkelijk omslaan naar een kwelsituatie (bron: mondelinge mededeling Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden). Mogelijk is het voorkomen van beperkte infiltratie-intensiteiten momenteel plaatselijk en komt alleen in de relatief diepe watergangen kwel voor.

Hoogwatervoorzieningen

Door de met peilverlaging samengaannde bodemdaling, kunnen houten paalfunderingen als gevolg van paalrot worden aangetast of kunnen bouwwerken verzakken. Ook de betrouwbaarheid van waterkeringen kan als gevolg van bodemdaling worden aangetast. Om schade aan bebouwingslinten en waterkeringen te voorkomen, is in het herinrichtingsplan voorzien in een aantal hoogwatersloten (zie figuur 3, Waterhuishouding). Hierdoor blijft de huidige grondwaterstand ter plaatste van de bebouwingslinten en waterkeringen gehandhaafd. In verband met de benodigde stabiliteit van de waterkeringen langs de Enkele en Dubbele Wiericke, zullen plaatselijk sloten langs de dijk worden gedempt of omgelegd.

Aanpassen waterhuishouding

Om peilverlaging ten behoeve van de landbouw mogelijk te maken worden waterlopen aangelegd of verbeterd. Daarnaast zal ook een aantal gemalen worden verbeterd of vervangen (zie figuur 3). Zo is aan de Enkele Wiericke (ter hoogte van Driebruggen) een nieuwemaal gebouwd en is hetemaal aan de Dubbele Wiericke (ten noorden van Driebruggen) verbeterd.

Maatregelen ten behoeve van waterkwaliteit/natuur

Het gebiedsvreemde water dat in de landbouwgebieden wordt ingelaten om het peil te handhaven, heeft een andere chemische samenstelling dan gebiedseigen water. Dit heeft een negatief effect op de ecologische potenties in het gebied. De inlaatpunten zitten nu verspreid door het gebied, waardoor het gehele gebied te maken krijgt met de negatieve effecten van het gebiedsvreemde water. Door de waterinlaatpunten zo dicht mogelijk bij de gemalen te realiseren, zal het gebiedsvreemde water in veel mindere mate worden verspreid. De achterste delen van de bemalingseenheden komen zo minder in aanraking met het gebiedsvreemde water.

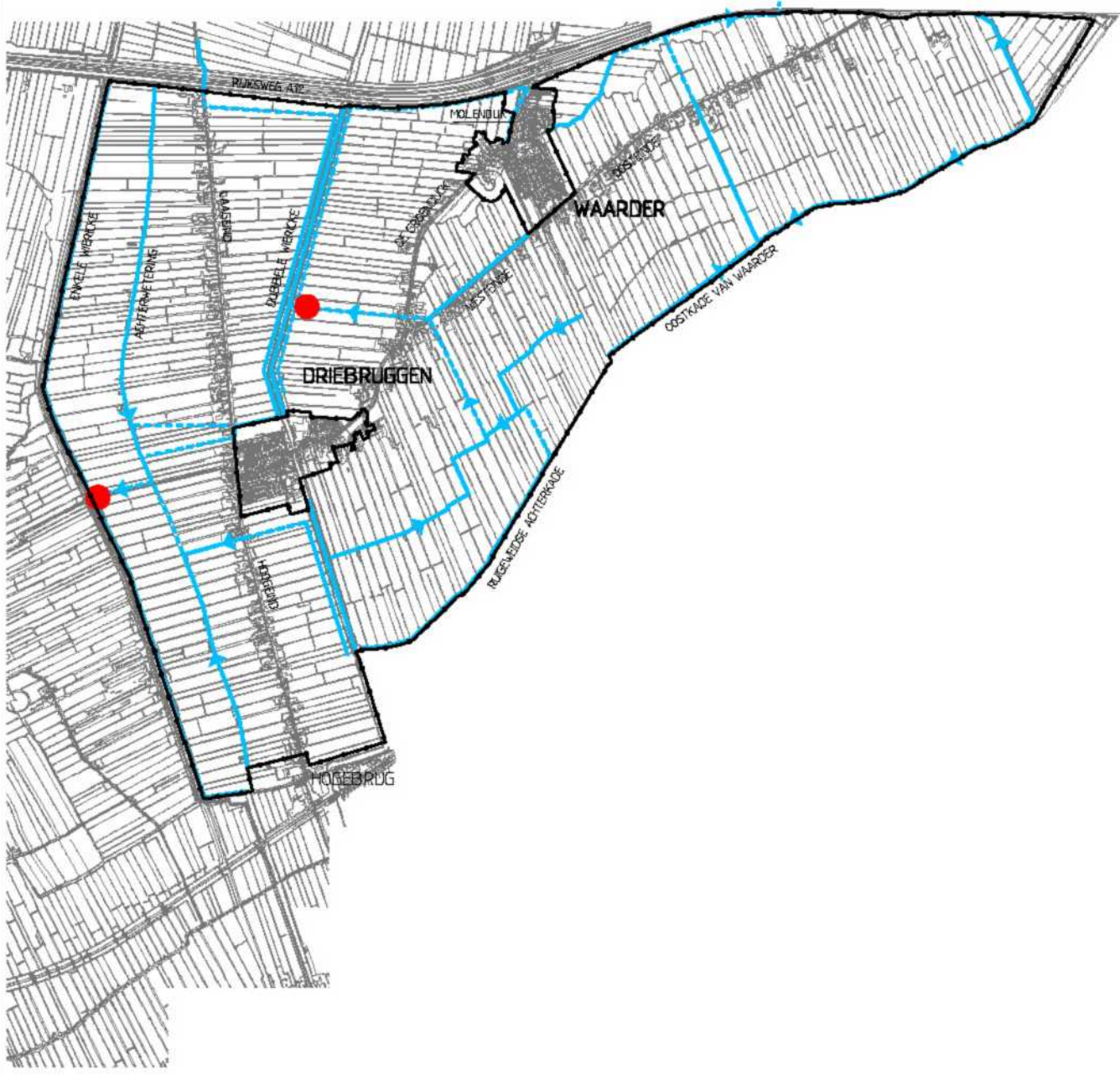
De oevers van een aantal te graven en/of te verbeteren waterlopen zullen natuurlijker worden ingericht. Dit gebeurt onder andere aan de oostkant van de Dubbele Wiericke en langs de Rui-geweide Achterkade en Oostkade van Waarder. Natuurvriendelijke oevers vergroten het zelfreinigend vermogen van het watersysteem, vergroten de ecologische potenties en verhogen de belevingswaarde van water.

Duurzaam waterbeheer

Bovenstaande maatregelen uit het herinrichtingsplan dienen primair voor het verbeteren van de productieomstandigheden voor de landbouw. De maatregelen dragen slechts zijdelings bij aan het realiseren van een duurzaam waterbeheer, terwijl het recente rijks- provinciale en waterschapsbeleid zich juist uitspreekt voor duurzaam waterbeheer. Het uitgangspunt bij duurzaam waterbeheer is dat elk gebied, nu en in de toekomst, zelfvoorzienend zou moeten zijn. Dat wil zeggen dat de af- en aanvoer van water uit en naar het gebied zoveel mogelijk wordt beperkt. Wateroverschotten in de winter worden bewaard ter compensatie van watertekorten in de zomer. Met het oog op de verwachte klimaatsveranderingen (nattere winters en drogere zomers met hevigere buien) zal het noodzakelijk zijn dat het waterbergend vermogen van het systeem wordt vergroot. Door middel van het vergroten van het zelfreinigend vermogen van het watersysteem (onder andere door de aanleg van natuurvriendelijke oevers) en het reduceren van de belasting van het water met verontreinigende stoffen, kan de waterkwaliteit worden geoptimaliseerd.

Op dit moment worden er diverse studies uitgevoerd of voorbereid die een concrete en gebiedsgerichte invulling moeten geven aan duurzaam waterbeheer. De uitkomsten van deze studies zijn op dit moment onvoldoende bekend.

- water met stroomrichting
- aan te leggen water
- gemaal
- plangebied

figuur 3
waterhuishouding

Van deze studies biedt de Waterstructuurvisie, de meest concrete, en bestuurlijk vastgestelde, gebiedsgerichte maatregelen. Om de belangen van een duurzaam watersysteem en andere functies te waarborgen heeft de waterbeheerder in de Waterstructuurvisie een ruimtelijk waterstreefbeeld opgesteld, ook voor de middellange termijn 2015. Ruimtelijke plannen dienen rekening te houden met de daarin voorgestelde gebiedsgerichte maatregelen. Een deel van de daaruit voortvloeiende maatregelen is in het programma van het Waterbeheersplan 2003-2007 meegenomen.

Tegengaan bodemdaling veengebied

Het streven voor de lange termijn is om in de veengebieden met een uitgekend en op de agrarische functies afgestemd peilbeheer de bodemdaling zoveel mogelijk te beperken.

Het vergroten van de drooglegging in vrijwel het gehele plangebied (noodzakelijk voor een goede agrarische bedrijfsvoering), zal echter een versnelde bodemdaling tot gevolg hebben, zodat na verloop van tijd de waterpeilen opnieuw aangepast dienen te worden om dezelfde drooglegging te kunnen realiseren. Dergelijke ontwikkelingen staan lijnrecht tegenover het streven naar duurzaam waterbeheer. Een mogelijke oplossing voor dit dilemma, zoals dit ook in de nota "Waterbeheer in de 21ste eeuw" wordt beschreven, is om in bepaalde gebieden een voor de landbouw suboptimale drooglegging te realiseren.

Voorkomen wateroverlast

Voor de middellange termijn (tot 2015) zijn maatregelen geformuleerd voor het voorkomen van (risicovolle) wateroverlast. Twee gebieden, namelijk tussen de Dubbele Wiericke en Laag- en Hoogeind, en tussen de Enkele Wiericke en de Achterwetering, zijn in de visie aangeduid als zoekgebied voor waterberging bij maalstop. In extreem natte perioden kunnen zogenaamde maalstopgebieden aangewezen worden op plaatsen waar dit de minste schade veroorzaakt. Water wordt dan tijdelijk lokaal geborgen om andere gebieden van wateroverlast te vrijwaren. Het kan hierbij gaan om een gebied dat alleen bij calamiteiten (eens in de paar jaar) onder loopt, dan wel om een gebied waar ieder jaar gedurende (een bepaalde periode in) de winter een beperkte laag water op het maaiveld staat. Delen van dit gebied zijn in het herinrichtingsplan aangeduid als beheersgebied en/of zoekgebied voor natuurontwikkeling. Dit biedt kansen voor het integreren van functies. Voor deze zoekgebieden voor maalstop is echter nog geen nadere invulling of uitwerking voorhanden. De mate van wateroverlastrisico's en de benodigde ruimte voor oplossingen (de zogenaamde wateropgave) wordt momenteel door het waterschap gekwantificeerd.

Daarnaast zoekt het waterschap in het deelgebied Oude Rijn (groter gebied globaal tussen Bodegraven, Harmelen en de Hollandse IJssel) naar mogelijkheden voor kleinschalige maatregelen ter vergroting van de piekberging. De regionale piekberging is hier zo gering, waardoor vasthouden en bergen van water nauwelijks mogelijk is. Door kleinschalige maatregelen op polderniveau kunnen de boezemwateren worden ontlast. Naar verwachting kunnen de hiervoor genoemde maalstops echter niet volledig worden voorkomen.

Daarnaast wil het waterschap de Oude Rijn ontlasten door een extra waterafvoervoorziening te maken via de Enkele Wiericke richting de Hollandse IJssel. Dit is een maatregel voor 2015, die nog niet verder is uitgewerkt.

Maatregelen Waterbeheersplan 2003-2007

In het Waterbeheersplan zijn voortvloeiend uit de waterstructuurvisie gebiedsgerichte maatregelen opgenomen. Daarbij is van de hiervoor genoemde maatregelen alleen onderzoek naar de afvoervoorziening richting Hollandse IJssel en de daaraan gekoppelde wateropgave gepland voor 2007. Daarnaast worden een aantal gebieden, waaronder de Ruige Weide, aangepakt met verdrogingbestrijding. Dit wil het waterschap doen in samenwerking met gemeente, provincie en belangenorganisaties. Bij de herziening van de peilbesluiten (circa 2007) wordt dit door het waterschap opgepakt.

Baggerdepots

Omdat de sloten gedurende een langere periode niet gebaggerd zijn, zal dit in de toekomst op groter schaal alsnog moeten gebeuren. Om de hierbij vrijkomende bagger op verantwoorde wijze kwijt te kunnen, zullen in het plangebied tijdelijke baggerdepots moeten worden ingericht.

3.3. Sectorale wensbeelden

Op basis van de huidige bodemkundige en waterhuishoudkundige situatie en de ontwikkelingen hierin worden de volgende sectorale wensbeelden aangegeven. De sectorale wensbeelden geven weer wat vanuit de functie wenselijke uitgangspunten zijn voor het bestemmingsplanbeleid. Bij het opstellen van deze wensbeelden is nog geen rekening gehouden met bestaand beleid en heeft nog geen afweging met andere functies plaatsgevonden.

- Aansluiten op de plannen voor de verbetering van de plaatselijke waterhuishouding, conform de herinrichting Driebruggen (gemalen, waterlopen, hoogwatervoorzieningen).
- Minimaal handhaven huidige waterberging en waar mogelijk vergroten van het waterbergend vermogen (oppervlak open water) in de polders.
- Verbeteren van de waterkwaliteit (met als bijeffect het vergroten van de ecologische potenties en de visuele aantrekkelijkheid) van sloten door de aanleg van natuurvriendelijke oevers en het helofytenfilter.
- Mogelijkheden bieden voor het oprichten van baggerdepots.

Een afweging tussen deze wensbeelden, het bestaande beleid en de wensbeelden van andere sectoren vindt plaats in hoofdstuk 10.

4. Landschap en cultuurhistorie

25

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op zowel de landschappelijke als op de cultuurhistorische kwaliteiten van het plangebied. Voor landschap worden de volgende onderwerpen beschreven:

- ontstaansgeschiedenis;
- landschapsstructuur;
- landschapstype en -beeld.

De cultuurhistorische waardering van het plangebied vindt plaats aan de hand van de volgende onderwerpen:

- archeologische waarden;
- historisch-geografische waarden;
- cultuurhistorisch waardevolle gebouwen.

Speciale aandacht wordt besteed aan de Oude Hollandse waterlinie.

Het aspect landschap (huidige landschappelijke structuur en autonome ontwikkelingen) is geanalyseerd en beschreven aan de hand van kaart- en literatuurstudies en inventarisaties.

Voor de archeologische waarden en historisch-geografische waarden is gebruikgemaakt van gegevens van de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB), oude en recente topografische kaarten en een voor dit bestemmingsplan uitgevoerd inventariserend archeologisch onderzoek. Voor de cultuurhistorisch waardevolle gebouwen is gebruikgemaakt van de lijst van rijksmonumenten, de gemeentelijke monumentenlijst en een selectie van MIP-panden en panden uit de beeldanalyse van de gemeente.

4.1. Huidige situatie

4.1.1. Landschappelijke waarden

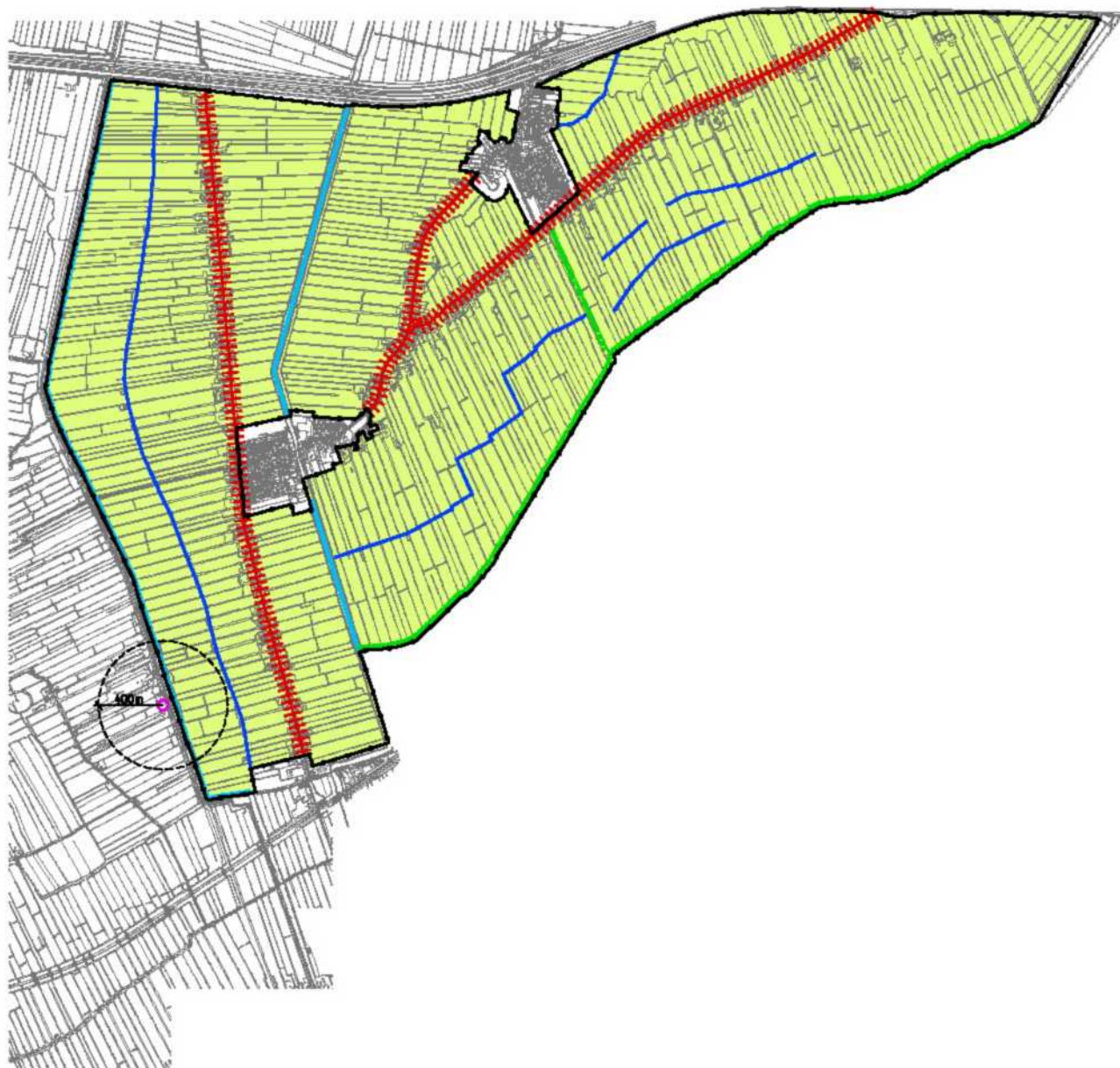
De beschrijving van het landschap vindt op verschillende abstractieniveaus plaats. Allereerst wordt ingegaan op de wijze en volgorde van inpolderen en ontginnen: de ontstaansgeschiedenis. Deze verschaft inzicht in de samenhang tussen het abiotische systeem en de menselijke occupatie. De mate waarin de geschiedenis afleesbaar is in het huidige landschap, is medebepalend voor de waardering van het landschap. Het landschap wordt vervolgens beschreven aan de hand van de landschapsstructuur, het landschapstype en landschapsbeeld.

Ontstaansgeschiedenis

Voor het in cultuur brengen van het veen was een verwijdering van de begroeiing en de aanleg van een afwateringssysteem een vereiste. Hiertoe werd een stelsel van evenwijdige en rechte sloten gegraven, gebruikmakend van de natuurlijke hoogteverschillen in het terrein. Hoge stevige bodems vormden de ontginningsbases. Hierop werden ook de boerderijen gebouwd. De ontginning (cope-ontginning) vond planmatig plaats volgens strikte regels, zoals kavelbreedte (112 m) en -lengte (1.250 m). Evenwijdig aan de ontginningsbasis werd steeds een eerste en tweede wetering voor de afwatering gegraven. Op de ontginningsbases zijn de kernen en bebouwingsslinten Waarder, Driebruggen en Hoog- en Laageind ontstaan.

Doorgaans is evenwijdig aan en op een bepaalde afstand van de eerste ontginningsbasis een nieuwe ontginningsbasis gelegd. Deze nieuwe ontginningsbasis volgt, als gevolg van de exacte lengtemaat van de kavels, het veelal bochtige verloop van de eerste basis. Op deze wijze ontstond een oostwestgerichte ontsluitingsstructuur van de ontginningsbases met haaks daarop een noordzuidgerichte verkavelingstructuur.

De boerderijen werden in de regel in de lengterichting (haaks op de ontginningsbasis) gesitueerd op het begin van de kavel. De gronden dichtbij de woning waren in gebruik als akker (hennep, granen), verder van de woning gelegen gronden waren in gebruik voor de veeteelt of als hooiland. Een deel van de opbrengst van de gronden (1/10 deel of tijns) werd aan de landheer betaald en opgehaald langs de zogenaamde tiendwegen, -kaden of -weteringen.

stagenlandschap,
grootschalige openheid

bebouwingslint

Enkele en Dubbele Wiericke

weteringen

(hout)kade

wipmolen met biotoop

figuur 4
landschap en
cultuurhistorie

Als gevolg van de ontwatering is het maaiveld in de het plangebied aanzienlijk gedaald. Het grondgebruik bestond aanvankelijk (tot de 18^e eeuw) uit akkerbouw. Door de bodemdaling werden de gronden natter en daardoor minder geschikt voor akkerbouw, zodat de veeteelt ging domineren.

Het land dat het verste weg is gelegen van de ontginningsbasis Waarder, wordt begrensd door de Oostkade van Waarder en aansluitend de Ruigeweidse Achterkade. Deze kaden vormen de grens tussen twee ontginningen en zijn begroeid met opgaande beplanting. Deze houtkades zijn kenmerkend voor het plangebied. De ontginning van de polder Lange Weide wordt aan de westzijde begrensd door de Enkele Wiericke en aan de oostzijde door de Dubbele Wiericke.

Landschapsstructuur

Het plangebied is centraal in het Groene Hart gesitueerd en maakt deel uit van het West-Nederlandse veenweidegebied. Binnen dit veenweidegebied vormt het plangebied een relatief gaaf bewaard gebleven deelgebied. De bebouwingslinten van het Hoog- en Laageind en Waarder zijn gesitueerd op de ontginningsbasis en zijn daarmee bepalend voor de landschappelijke structuur. De richting van deze ontginningsbases is bepalend geweest voor de richting van het afwateringstelsel en voor de aan dit stelsel gekoppelde dorpslinten, infrastructuur en kades. Tussen de A12 en Oosteinde zijn de restanten van een drooggevalen veenstroompje gesitueerd, waarvan het kronkelige verloop nog enigszins in het landschap zichtbaar is. Andere beeldbepalende elementen in dit landschap zijn de weteringen, wegen (al of niet beplant), de spoorlijn en de A12.

Landschapstype

Het plangebied wordt tot één landschapstype gerekend: het slagenlandschap. Dit landschapstype is het overheersende landschapstype in het Hollandse veenweidegebied en wordt gekenmerkt door:

- een grote mate van openheid;
- grasland (in gebruik bij grondgebonden veehouderij);
- volop aanwezig oppervlaktewater;
- smalle langgerekte kavels, gescheiden door sloten.

Landschapsbeeld

In het open landschap vallen de opgaande elementen sterk op, zoals de bebouwingslinten langs de ontginningsassen en de kernen Waarder en Driebruggen. De bebouwingslinten zijn bepalend voor het visueel-ruimtelijke beeld, omdat ze de maat en richting van de kenmerkende open ruimtes bepalen. Deze linten zijn min of meer geconcentreerd aan een zijde van de as, zodat steeds vanuit de linten het open polderlandschap zichtbaar is. Een ander kenmerkend element is de Oostkade van Waarder, welke tezamen met de Ruigeweidse Achterkade de grens vormt tussen de polder Papekop en Diemerbroek enerzijds en de Barwoutswaarder polder en de polder het Westeinde van Waarder anderzijds. Deze kades zijn grotendeels met hakhout beplant en vormen een duidelijk lijnvormig element in het landschap.

Langs de diverse watergangen zijn verspreid enkele kleine bouselementen aanwezig (geriefbosjes, hakhout en opslag). Andere beeldbepalende elementen in dit landschap zijn de molen langs de Enkele Wiericke, de weteringen, de wegen (al of niet beplant), de spoorlijn en de A12.

4.1.2. Cultuurhistorische waarden

Archeologische waarden

In opdracht van de gemeente Reeuwijk heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in november 2004 een inventariserend archeologisch onderzoek uitgevoerd in verband met de bestemmingsplanherziening Lange Ruige Weide in de gemeente Reeuwijk. Het doel van dit inventariserend archeologisch onderzoek was om eventueel aanwezige archeologische resten op te sporen en, voor zover mogelijk, een eerste indruk te geven van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging ervan.

Binnen het plangebied is op de Cultuurhistorische Hoofdstructuur van Zuid-Holland een gebied met hoge trefkans op archeologische waarden aangegeven. Volgens de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek

(ROB, 2001) geldt voor het plangebied een zeer hoge kans op het aantreffen van archeologische waarden.

Samenvatting en conclusies onderzoek

Tijdens het veldonderzoek zijn in 2 van de 166 boringen archeologische indicatoren aangetroffen; namelijk in boring 1 en boring 156. Het betreft één fragment geglazuurd, roodbakkend aardewerk en één fragment industrieel aardewerk met een merkteken waarop het jaartal 1836 staat weergegeven. Beide vondsten komen uit een verstoorde laag direct onder de bouwvoor. Omdat beide zijn waargenomen in de geroerde bovengrond, waarin zich veel recent materiaal bevindt en waarin verder geen archeologische indicatoren zijn aangetroffen, vormen deze 2 indicatoren geen aanleiding om de aanwezigheid van een archeologische vindplaats in het plangebied te vermoeden. In de boringen nabij de erven van de boerderijen is veel recent puin aangetroffen.

Hoofdzakelijk wordt voor de reeds bebouwde delen van de onderzochte deelgebieden een bouwhistorisch vervolgonderzoek aanbevolen. Voor de onbebouwde zones binnen de deelgebieden wordt geen historisch vervolgonderzoek aanbevolen.

Voor de deelgebieden III, IV en VI wordt geen vervolgonderzoek aanbevolen. Op historisch kaartmateriaal staat geen bebouwing afgebeeld. Bebouwing in deze deelgebieden dateert van ná 1919 en kan als recent beschouwd worden.

Na het uitvoeren van een bouwhistorisch onderzoek kan de (historische) bebouwing per deelgebied gewaardeerd worden, zodat een beter besluit over de noodzaak van een definitief vervolgonderzoek in de vorm van een archeologische begeleiding of proefsleuvenonderzoek genomen kan worden, voordat eventuele bodemingrepen plaatsvinden.

Tijdens het karterend booronderzoek zijn in het plangebied mogelijk de restanten van 2 stroomruggen aangetroffen (onder andere in de deelgebieden X en XI). In de afzettingen van deze stroomgordels zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten aangetroffen. Op basis van het onderzoek kan tevens geconcludeerd worden dat op de fossiele stroomgordels in de deelgebieden (met name de Waarder stroomgordel) geen bewoning voor circa 1.200 na Christus mogelijk is geweest.

(Bron: Plangebied Lange Ruige Weide, Westeinde/De Groendijck, gemeente Reeuwijk; een inventariserend archeologisch onderzoek; RAAP, maart 2005)

Naast de bevindingen uit het inventariserend archeologisch onderzoek, is nog een ander criterium gebruikt om te bepalen of archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk is. Dit criterium is als volgt bepaald.

Gebieden die vanaf 1600 bewoond zijn geweest kunnen een hoge historische, maar ook een hoge archeologische waarde hebben. Dit is te meer het geval voor locaties in het plangebied waar nu nog monumentale en beschermenswaardige panden voorkomen. Als deze gebieden samenvallen met gebieden die volgens de Indicatie Kaart Archeologische Waarden (middel-) hoge verwachtingswaarde hebben, moet voor deze gebieden bouwhistorisch vervolgonderzoek plaatsvinden. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek kan worden bepaald of archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk is.

Historisch-geografische waarden

Waterhuishouding en bodemstructuur hebben in belangrijke mate de inrichting van het landelijk gebied bepaald. In het plangebied kan de ontginningsgeschiedenis nog duidelijk worden afgelezen uit het patroon van wegen, waterlopen, kades en bebouwing. De ontginningsbases en de indeling in poldereenheden zijn nog altijd herkenbaar en dateren vrijwel geheel uit de vroege middeleeuwen. De gaafheid van deze historisch-geografische kenmerken vertegenwoordigt een belangrijke belevings- en informatiewaarde.

Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing

In het plangebied zijn een aantal beschermde rijksmonumenten en een gemeentelijk monument aanwezig (Monumentenwet, 1988). Nagenoeg alle monumenten liggen langs beide ontginningsassen (Laageind/Hoogeind en Westeinde/Oosteinde). Alle monumenten zijn boerderijen (zonder een specifieke naamsaanduiding). Daarnaast komen in het plangebied panden voor die geselecteerd zijn in het kader van het Monumenteninventarisatie Project (MIP) en in het kader van de beeldanalyse.

Net buiten het plangebied, aan de westzijde van de Enkele Wiericke, is een wipmolen uit de 18^e eeuw gesitueerd. Het molenbiotop van deze molen (400 m rondom) ligt voor een belangrijk deel in het plangebied.

De beschermde monumenten, de MIP- en beeldanalysepanden zijn weergegeven in bijlage 1 (Monumenten en overige beschermenswaardige panden/objecten).

Oude Hollandse Waterlinie

In het plangebied maakt het gebied tussen de Enkele Wiericke en de Dubbele Wiericke deel uit van de Oude Hollandse Waterlinie. Het plan voor dit verdedigingswerk dateert uit 1589 en is gebaseerd op het onder water zetten van grote gebieden, zodat deze niet of nauwelijks passeerbaar waren voor vijanden uit oostelijke richting. Na de oorlogsverklaring van Engeland, Frankrijk, Münster en Keulen in 1672, gaf prins Willem III bij het terugtrekken van Utrecht naar Holland het bevel een aantal gronden onder water te zetten, waaronder dus een groot deel van het plangebied. De Wierickerschans te Bodegraven en de Enkele en Dubbele Wiericke zijn enkele van de weinige restanten van de Oude Hollandse Waterlinie.

4.2. Toekomstige ontwikkelingen

Landschap

De te verwachten ontwikkelingen met betrekking tot het landschap worden in belangrijke mate bepaald door de toekomstige ontwikkelingen in de landbouw en de uitvoering van het herinrichtingsplan Driebruggen.

Autonome ontwikkelingen in de landbouw

De huidige trend in de landbouw wordt gevormd door een afname van het aantal agrarische bedrijven. Naar verwachting zal deze trend zich in de toekomst voortzetten. De resterende bedrijven zullen daardoor kunnen uitbreiden. De bestaande agrarische bedrijven zullen door modernisering en schaalvergroting kunnen blijven voortbestaan. Naar verwachting zal dit gepaard gaan met nieuwe bedrijfsgebouwen, met mogelijk belangrijke gevolgen voor het beeld van de bebouwingslinten (verdichting, niet binnen het karakter van het bebouwingslint passende gebouwen).

Een andere mogelijke ontwikkeling is een verkleining van het graslandareaal ten behoeve van andere teelten. Ondanks de beperkingen die bodem en water in de huidige situatie opleggen aan het grondgebruik, zijn er mogelijkheden voor andere teelten. In de polders kan behoefte bestaan aan de teelt van ruwvoedergewassen (met name maïs) ter verbetering van de mineralenbalans. Het graslandkarakter en de openheid wordt hierdoor aangetast.

Herinrichting Driebruggen

De herinrichting Driebruggen heeft een aantal gevolgen voor het landschap. De voorgestelde peilverlaging zal een enigszins negatief effect hebben op de herkenbaarheid en de identiteit van het waterrijke veenweidelandschap omdat de zichtbaarheid van het water wordt deels vermindert (daling slootpeil). Grenzend aan de oostzijde van Driebruggen wordt een relatief klein beplantingselement aangeplant. Verder worden in het plangebied geen nieuwe kleinschalige elementen aangeplant.

Cultuurhistorie

De archeologische waarden kunnen worden bedreigd door grondwerkzaamheden die samengaan met de aanleg van wegen, bebouwing en watergangen. Ook ingrijpende agrarische werkzaamheden (diepploegen) kunnen het bodemarchief onherstelbaar beschadigen en de daarin opgeslagen informatie verloren doen gaan.

Aantasting van de historisch-geografische patronen ligt niet voor de hand, aangezien deze patronen (wegen, waterlopen, dijken, kades) nog altijd als zodanig functioneren. De meest reële bedreiging vormt het dempen van sloten ter vergroting van agrarische percelen. Daarnaast vormt aantasting van de herkenbaarheid van de patronen een bedreiging. In dit verband kan gedacht worden aan nieuwe wegen, bebouwing en omvangrijke beplantingen die niet passen binnen de bestaande patronen.

De rijks- en gemeentelijke monumenten kunnen worden aangetast indien sprake is van onzorgvuldige uitbreiding en restauratie van bebouwing of verwijdering en aantasting van omliggende karakteristieke beplantingen. Een andere mogelijke bedreiging vormt het oprichten van sterk contrasterende elementen in de nabijheid van historische bebouwing.

4.3. Sectorale wensbeelden

Vanuit de sector cultuurhistorie en landschap zijn de volgende wensbeelden van belang. De sectorale wensbeelden geven weer wat vanuit de functie wenselijke uitgangspunten zijn voor het bestemmingsplanbeleid. Bij het opstellen van deze wensbeelden is nog geen rekening gehouden met bestaand beleid en heeft nog geen afweging met andere functies plaatsgevonden.

- Behoud van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen.
- Bescherming van de archeologisch waardevolle terreinen.
- Behoud van de openheid en het agrarisch karakter. De kenmerkende openheid dient behouden te blijven door behoud van de grondgebonden rundveehouderij als overheersende vorm van grondgebruik, mogelijk in combinatie met natuurontwikkeling.
- Voorkomen van een aantasting van het kleinschalige karakter en een verdichting van de bebouwingslinten. Zichtlijnen naar de omgeving dienen aanwezig te blijven. De herkenbaarheid en identiteit van de linten, die in belangrijke mate wordt bepaald door het silhouet, dient behouden te blijven.
- Het netwerk van waterlopen (de richting, de samenhang en de dichtheid van de kavelsloten) dient behouden te blijven.
- Behoud van de kades (accentuering met beplanting is wenselijk).
- Bestaande beplantingen dienen behouden en versterkt te worden. Nieuwe beplantingen dienen zoveel mogelijk de herkenbaarheid van de landschappelijke structuur te versterken. Dat houdt in dat enerzijds de landschappelijke openheid van het veenweidegebied behouden dient te blijven, anderzijds opgaande beplanting dient aan te sluiten bij bestaande beplantingsstructuren (bijvoorbeeld langs wegen of aansluitend aan bestaande erven/bebouwing).

Een afweging tussen deze wensbeelden, het bestaande beleid en de wensbeelden van andere sectoren vindt plaats in hoofdstuk 10.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de betekenis van het plangebied voor de natuur. Enerzijds wordt een beeld gegeven van de regionale betekenis van het plangebied en de rol die de provinciale Ecologische Hoofdstructuur (EHS) daarin speelt, anderzijds worden de actuele waarden van flora en fauna beschreven. Bij de analyse is gebruikgemaakt van gegevens uit provinciale beleidsstukken zoals het Werkdocument Ecologische Verbindingszones en de herinrichting Driebruggen.

5.1. Huidige situatie

Regionale ecologische betekenis

Het West-Nederlandse veenweidegebied, waar Reeuwijk Oost deel van uitmaakt, kent een kenmerkende flora en fauna, waarvan een deel beschermd is in het kader van de Flora- en faunawet. Deze natuurwaarden worden bepaald door het samenspel van bodem, waterhuishouding en agrarisch grondgebruik.

Grenzend aan de westzijde van het plangebied zijn de Reeuwijkse Plassen gesitueerd, een belangrijk gebied voor diverse vogelsoorten, zoals grote karekiet en smient (zie figuur 5, Natuur). Een gedeelte van de Reeuwijkse Plassen is aangewezen als speciale beschermingszone in het kader van de Vogelrichtlijn (speciale beschermingszone Broekvelden/Vettenbroek/Oukoop). De kwalificerende soorten betreffen de kleine zwaan en smient. Het plangebied is van internationale betekenis voor deze soorten.

De polder Stein, gelegen ten zuidwesten van het plangebied, is aangewezen als Habitatrichtlijngebied vanwege het voorkomen van bijzondere vegetaties en een tweetal vissoorten. De gevolgen van de aanwijzing van Broekvelden/Vettenbroek/Oukoop en de polder Stein worden omschreven in paragraaf 5.2.

In het natuurgebiedsplan Veenweiden-Midden Zuidplas zijn de begrenzingen aangegeven van de natuurgebieden, de gewenste natuurdoelen en de bijbehorende subsidiemogelijkheden. In het plangebied komen twee gebieden voor die als nieuwe natuur zijn aangewezen. Beide gebieden liggen ten oosten van de Enkele Wiericke; een in het noorden van het plangebied en een in het zuiden.

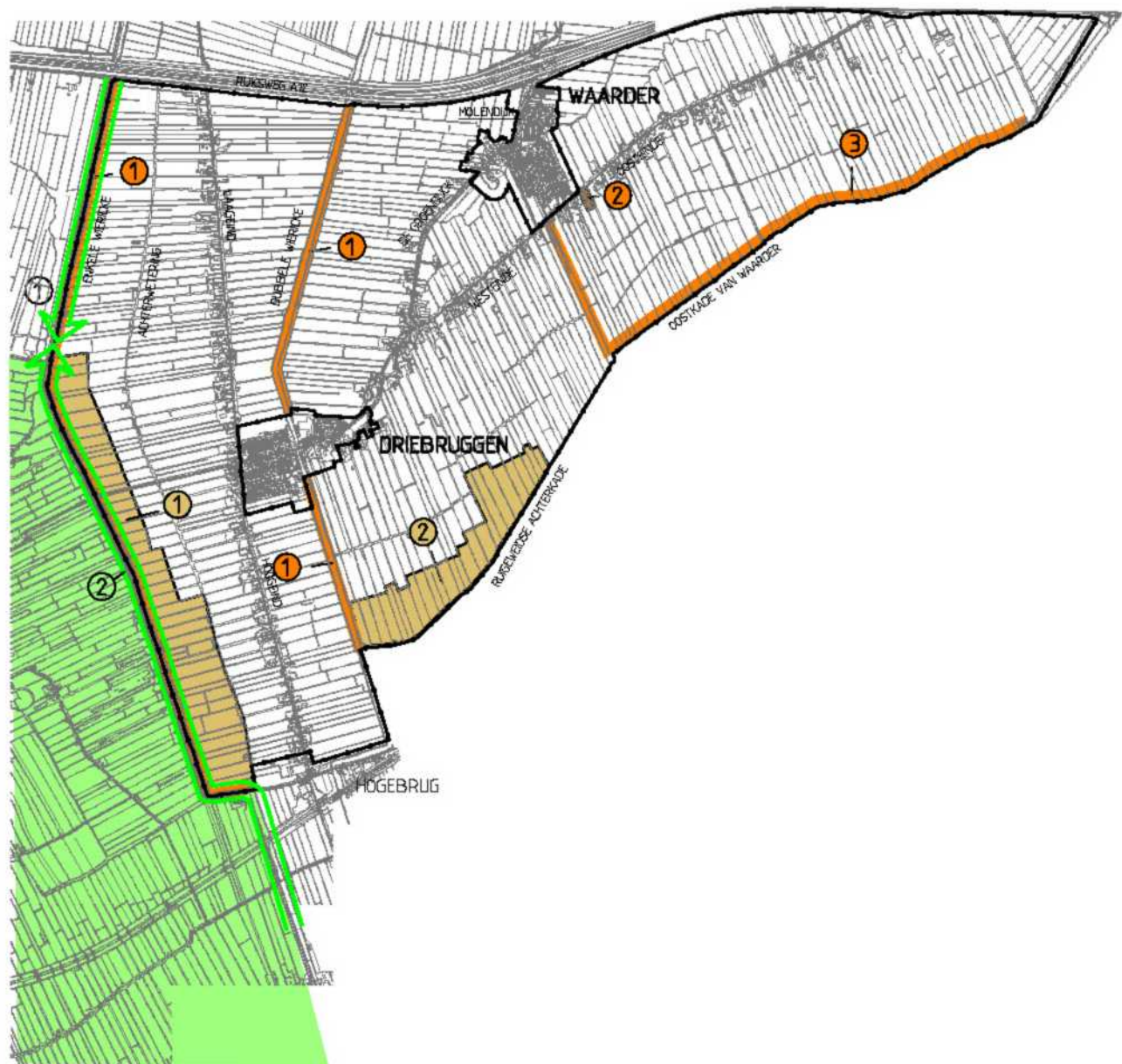
In het natuurgebiedsplan is ook sprake van de ecologische verbindingzone Enkele Wiericke.

De regionale betekenis van het plangebied komt mede tot uiting door de geplande ecologische verbindingzones die ten dele in het plangebied zijn gesitueerd (zie figuur 5, Natuur). Deze verbindingzones zorgen ervoor dat in de toekomst natuurgebieden uit de omgeving van het plangebied met elkaar worden verbonden, zodat een netwerk van aaneengesloten natuurgebieden ontstaat. In paragraaf 5.2 wordt verder ingegaan op het streefbeeld voor deze ecologische verbindingzones.

Plangebied

Het plangebied bestaat overwegend uit agrarisch gebied, met verspreid enkele terreinen met natuurwaarden.

Het agrarisch gebied bestaat hoofdzakelijk uit grasland. De hier voorkomende natuurwaarden houden verband met het agrarisch gebruik van deze gronden.

- speciale beschermingszone Broekvelden/Vettenbroek/Oucoop
- beheersgebied Polder Lange Weide
- beheersgebied Polder Ruige Weide
- Enkele en dubbele Wiericke
- geriefbosje Oosteinde

 Oostkade van Waarder

ecologische verbindingzones

 Bodegraven - Reeuwijk

 Reeuwijkse plassen - Groot Keulevaart

figuur 5
natuur

Flora

Op basis van provinciale inventarisatiegegevens is een beschrijving en waardering gegeven van de in het plangebied aanwezige water-, oever- en graslandvegetaties. De aanwezige vegetaties zijn kenmerkend voor vochtige, matig voedselrijke tot voedselrijke ecotopen met een vrij intensief tot intensief agrarisch grondgebruik. Met name de graslanden zijn als gevolg van de voedselrijke situatie vaak weinig soortenrijk en worden overheerst door een klein aantal snelgroeiende soorten, zoals Engels raaigras en ruw beemdgras.

In Waarder is een geriefbosje (0,5 ha) gesitueerd aan het Oosteinde, dat in eigendom is bij het Zuidhollands Landschap. Het bosje bestaat uit een dichte begroeiing van onder andere grauwe wilg, ruwe berk, zwarte els en gewone es.

De Ruigeweidse Achterkade is gesitueerd aan de zuidoostzijde van het plangebied en is in eigendom bij diverse eigenaren.

Fauna

Gemiddeld worden in het plangebied tussen de 25 en 50 paar weidevogels per 100 ha waargenomen (bron: De natuurdoeltypenkaart van Zuid-Holland, provincie Zuid-Holland, juni 2000). Voor een veenweidegebied is dit vrij laag. De hoogste dichtheid aan weidevogels is aanwezig in het zuidelijk deel van de polder het Westeinde van Waarder.

Het plangebied functioneert als foerageergebied voor de smient. Deze soort is tussen september en mei in grote aantallen aanwezig op de Reeuwijkse Plassen. Ook wordt er gevoeraged door broedvogels uit de omgeving (purperreiger, zwarte stern). Het plangebied is behalve foerageergebied ook een rustgebied voor doortrekkers of wintergasten, zoals diverse ganzensoorten.

Enkele en Dubbele Wiericke

De Enkele en Dubbele Wiericke vormen twee evenwijdig lopende watergangen met een tussenliggende afstand van ongeveer 1,5 km. De oevers van de Enkele Wiericke zijn het rijkst aan natuurwaarden door de aanwezigheid van rietoevers, schraal grasland, moeras en hakhout.

5.2. Toekomstige ontwikkelingen

De toekomstige ontwikkelingen worden bepaald door veranderingen in het agrarisch grondgebruik, de provinciale ecologische hoofdstructuur en de uitvoering van het herinrichtingsplan Driebruggen.

Autonome ontwikkelingen in de landbouw

De agrarische sector spant zich in om de milieubelasting terug te dringen, met name door het verminderen van de mineralenverliezen per bedrijf. Indien deze inspanningen succes hebben zal de waterkwaliteit verbeteren, hetgeen voor alle relevante ecologische processen in het gebied van grote betekenis is. Een andere ontwikkeling is de groeiende belangstelling voor agrarisch natuurbeheer in de vorm van natuurvriendelijk slootkantbeheer en de bescherming van weidevogelnesten binnen de melkveehouderijbedrijven, wat een verhoging van de natuurwaarden in het plangebied tot gevolg kan hebben.

Mogelijke negatieve ontwikkelingen betreffen de aantasting van het graslandareaal door de uitbreiding van andere teelten, waaronder de teelt van maïs. Afname van het graslandareaal heeft tot gevolg dat het agrarisch gebied minder geschikt wordt als broedgebied voor meer kritische weidevogelsoorten als bijvoorbeeld grutto en tureluur.

Herinrichtingsplan Driebruggen

In het herinrichtingsplan Driebruggen zijn in het plangebied twee zoekgebieden ten behoeve van natuurontwikkeling gesitueerd. Deze zoekgebieden maken onderdeel uit van de provinciale ecologische verbindingzones.

In het herinrichtingsplan Driebruggen (1990) is de verwachting uitgesproken dat door het vergroten van de drooglegging (aantasting biotoop) het aantal kritische vogelsoorten (zoals tureluur, slobbeend en zomertaling) achteruit zal gaan. Volgens het herinrichtingsplan zullen de aantallen weidevogels in de beheersgebieden juist toenemen als gevolg van een minder diepe ontwatering. Per saldo verwachtte men echter een achteruitgang van het aantal weidevogels. In de jaren '90 is agrarisch natuurbeheer (onder andere weidevogelbeheer) een steeds belangrij-

kere rol in het plangebied gaan spelen, wat juist een positief effect heeft gehad op de weidevoelstand.

Het instrument van beheersgebieden en -overeenkomsten in het kader van de RBON, is des tijds vervangen door de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN). De werking ervan is vergelijkbaar, alleen is de subsidieregeling op een groter gebied van toepassing.

In het kader van het natuurgebiedsplan Veenweiden-Midden Zuidplas wordt nieuwe natuur gerealiseerd in de vorm van nieuwe natuurgebieden en ecologische verbindingzones. In dat kader dient in het gebied Driebruggen 401 ha landbouwgrond naar natuur te worden omgezet. Het grootste deel van die gronden is reeds verworven en is of wordt overgedragen aan Staatsbosbeheer. Voor de ecologische verbindingzones zijn de meeste gronden eveneens beschikbaar. Een beperkt deel van genoemde gronden ligt in het plangebied (zie figuur 5).

Vogelrichtlijn

Het gebied Broekvelden/Vettenbroek/Oukoop is aangewezen als speciale beschermingszone in het kader van de Vogelrichtlijn op basis van het voorkomen van de kleine zwaan en de smient in de trek- en winterperiode. Jaarlijks overwintert hier meer dan 1% van de totale wereldpopulatie van beide soorten. Indien er in het plangebied ingrepen plaatsvinden die mogelijk significante gevolgen voor de aanwezigheid van deze te beschermen soorten hebben, zal de ingreep op zijn aanvaardbaarheid moeten worden getoetst. Dit kan met name aan de orde zijn bij nieuwe, grootschalige activiteiten, plannen of projecten of bij een aanzienlijke uitbreiding of intensivering van bestaande activiteiten. Voorbeelden hiervan zijn de plaatsing van windmolens of de aanleg van een industrieterrein.

Habitatrichtlijn

De polder Stein is aangewezen als speciale beschermingszone in het kader van de Europese Habitatrichtlijn vanwege het voorkomen van het habitatype "laaggelegen schraal hooiland met grote vossenstaart en/of grote pimpernel" en "Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland". Tevens is dit gebied van belang als leefgebied voor een tweetal vissoorten (bittervoorn en kleine modderkruiper).

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet bevat onder meer verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfsplaatsen. De wet maakt hierbij een onderscheid tussen "licht" en "zwaar" beschermde soorten. Indien sprake is van bestendig beheer, onderhoud of gebruik dan wel van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting (zoals in het kader van de landinrichting), gelden voor sommige, met name genoemde soorten de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet niet. Er is dan sprake van vrijstelling op grond van de wet. Voor zover deze vrijstelling niet van toepassing is, bestaat de mogelijkheid om van de verbodsbepalingen ontheffing te verkrijgen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Voor de zwaar beschermde soorten wordt deze ontheffing slechts verleend, indien er sprake is van:

- een wettelijk geregeld belang (waaronder het belang van land- en bosbouw, bestendig gebruik en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling);
- er geen alternatief is;
- geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

De Flora- en faunawet is in zoverre voor het onderhavige bestemmingsplan van belang, dat bij de voorbereiding van het plan moet worden onderzocht of deze wet de uitvoering van het bestemmingsplan niet in de weg staat. Dit zal zich voordoen, wanneer de uitvoering van het bestemmingsplan tot ingrepen noodzaakt, waarvan moet worden aangenomen dat daarvoor geen ontheffing ingevolge de Flora- en faunawet zal worden verkregen. In dat geval is het bestemmingsplan vanwege de Flora- en faunawet niet uitvoerbaar.

Ingrepen als gevolg van ontwikkelingen of activiteiten die het bestemmingsplan slechts mogelijk maakt, voorzover betrokkenen daaraan behoefte hebben¹⁾, zijn in dit kader niet van belang. De uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan is hierbij immers niet in het geding.

1) Denk hierbij (bijvoorbeeld) aan het bouwen van aan- en bijgebouwen, het bouwen van gebouwen binnen bouwvlakken of het aanleggen van - binnen de bestemming passende - paden of verhardingen.

Wat de soortenbescherming betreft mag worden geconcludeerd dat de Flora- en faunawet geen beletsel vormt voor uitvoering van het bestemmingsplan.

5.3. Sectorale wensbeelden

Op basis van de huidige ecologische kwaliteiten in het plangebied en de autonome en beleidsmatige ontwikkelingen worden vanuit de sector natuur de volgende bouwstenen voor het beleid aangedragen. De sectorale wensbeelden geven weer wat vanuit de functie wenselijke uitgangspunten zijn voor het bestemmingsplanbeleid. Bij het opstellen van deze wensbeelden is nog geen rekening gehouden met bestaand beleid en heeft nog geen afweging met andere functies plaatsgevonden.

- Behoud van het graslandkarakter ten behoeve van de weidevogels.
- Voorkomen van verstoring van de speciale beschermingszone Broekvelden/Vettenbroek uit de Vogelrichtlijn.
- Realisatie van de provinciale ecologische verbindingzones.
- Realisatie van ontwerp-Natuurgebiedsplan Veenweiden-Midden Zuidplas.
- Beperking van een verdere intensivering van de landbouw.
- Stimuleren van agrarisch natuurbeheer.
- Geen verdere verlaging van het waterpeil.

Een afweging tussen deze wensbeelden, het bestaande beleid en de wensbeelden van andere sectoren vindt plaats in hoofdstuk 10.

In dit hoofdstuk wordt aan de hand van trends in de landbouw en de landbouwstructuur van Reeuwijk Oost ingegaan op de huidige situatie. Vervolgens worden een aantal te verwachten ontwikkelingen aangegeven, zoals de gevolgen van het milieubeleid, bedrijfsbeëindiging, schaalvergroting, specialisering en verbreding. Afgesloten wordt met de sectorale beleidsuitgangspunten. Daarbij is gebruikgemaakt van zowel de landbouwgegevens van het CBS als van gegevens die zijn verzameld op de inloopdagen. De gemeente heeft dagen georganiseerd waarop zowel agrarische als niet-agrarische ondernemers hun wensen en toekomstplannen kenbaar konden maken. Daarbij zijn tevens bedrijfsgegevens aangeleverd, onder meer met betrekking op bedrijfsomvang en -oppervlakte, nevenactiviteiten, maïsteelt en toekomstige ontwikkelingen. Van de 44 agrarische bedrijven hebben er 26 van deze gelegenheid gebruikgemaakt.

6.1. Huidige situatie

Trends in de landbouw

Vanaf de ontginning van het plangebied is er sprake van landbouwkundig gebruik. Vlak na de ontginning van het veenweidegebied heeft op de veengebieden akkerbouw plaatsgevonden. Al snel bestond er voor de landbouw in het venige gebied behoefte aan verbetering van de afwatering, waardoor het veen inklonk. Sindsdien is het veengebied eigenlijk alleen geschikt voor weidebouw en werden in het verleden de natste percelen als hooiland gebruikt.

Als gevolg van het Europees landbouwbeleid en de voortschrijding van de techniek, is de landbouw in de tweede helft van de 20^e eeuw sterk gemoderniseerd. Schaalvergroting heeft plaatsgevonden, mede als gevolg van cultuurtechnische verbeteringen die onder meer via de landinrichting zijn doorgevoerd. Dit heeft enerzijds geleid tot productieverhoging, anderzijds is de landbouw dermate kapitaalsintensief geworden dat niet alle boeren konden of wilden investeren in modernisering en schaalvergroting. Hierdoor is het aantal landbouwbedrijven en mensen die daarin werkzaam zijn, drastisch teruggelopen.

De laatste decennia stelt het milieubeleid steeds strengere eisen aan de agrarische bedrijfsvoering. Dit brengt hogere kosten met zich mee die niet altijd door productieverhoging zijn terug te verdienen. Kostenverlaging is essentieel voor een economisch verantwoorde bedrijfsvoering. Dit is niet op elk bedrijf goed te realiseren. Het steeds verder aangescherpte milieubeleid heeft eveneens bijgedragen aan een versnelde afname van het aantal agrarische bedrijven. Ook in Reeuwijk heeft dit voor een afname van het aantal agrarische bedrijven gezorgd.

Om een beeld te schetsen van de huidige landbouwkundige situatie wordt kort ingegaan op de landbouwstructuur en de externe productieomstandigheden van het gebied. Over verschillende kengetallen zijn geen concrete gegevens bekend. Wel zijn CBS-cijfers bekend, maar deze betreffen de gehele gemeente, terwijl het plangebied maar een beperkt gedeelte daarvan beslaat.

Landbouwstructuur

Aantal bedrijven

In het plangebied komen 40 agrarische bedrijven voor. Daarnaast komen er een aantal voormalige agrarische bedrijven voor, die als nevenbedrijfstak of hobbymatig worden voortgezet.

Bedrijfsomvang, opvolgingssituatie

Omdat de CBS-gegevens betrekking hebben op de gehele gemeente, geven deze een vertekend beeld van de omvang van de agrarische bedrijven in het plangebied: 44% van de bedrijven is klein (<32 nge¹⁾), 28% is middelgroot (32-70 nge) en 28% van de bedrijven is groot (>70 nge) te noemen. Van 26 bedrijven zijn gegevens bekend die verzameld zijn tijdens de in-

1) De nge (Nederlandse grootte eenheid) is een maat om de productieomvang van agrarische bedrijven uit te drukken. In zijn algemeenheid wordt een bedrijf van 70 nge of groter als volwaardig beschouwd.

loopdagen. Van de 26 zijn er 20 groter dan 70 nge (76%). Er komen 3 middelgrote en 3 kleine bedrijven voor. Ondanks dat het beeld van de omvang van de agrarische bedrijven in het plangebied niet compleet is, kan worden geconcludeerd dat er bij minimaal de helft van het aantal bedrijven voldoende toekomstperspectief bestaat, gezien de bedrijfsomvang.

Over de opvolgingssituatie zijn geen cijfers bekend, wel over de leeftijdsopbouw. Slechts 20% van de agrariërs is jonger dan 40 jaar. In het gebied heeft 38% een leeftijd tussen de 40 en 55 jaar en 42% is ouder dan 55 jaar. Vergeleken met het Hollands-Utrechts veenweidegebied kent de gemeente Reeuwijk meer jonge en minder oudere bedrijfshoofden (respectievelijk 15, 35 en 50%).

Verbrede landbouw

Agrariërs richten zich steeds meer op verbrede landbouw. Hieronder wordt verstaan dat naast inkomen uit het agrarisch bedrijf, neveninkomsten worden gegenereerd uit diverse agrarisch-verbante activiteiten.

Op veel bedrijven vindt agrarisch natuurbeheer plaats in de vorm van weidevogel- en slootkant-beheer. Het agrarisch natuurbeheer wordt mede gestimuleerd door de agrarische natuurvereniging "Lange Ruige Weide" die in het plangebied actief is. Daarnaast zijn er bedrijven met opslag, verhuur, recreatieactiviteiten en kaasmakerij.

Bedrijfstypen en grondgebruik

De melkveehouderij is veruit de grootste bedrijfstak in het plangebied. Daarnaast komen twee intensieve veehouderijen voor. Het grootste deel van de gronden is als weiland in gebruik, soms afgewisseld met percelen maïs. Zes agrariërs hebben aangegeven dat zij ruwvoeders (anders dan grasland) op hun gronden telen. Het betreft overwegend maïs, hoewel op één bedrijf ook triticale wordt geteeld. De teelt bedraagt gemiddeld zo'n 12% van de totale grondoppervlakte van deze bedrijven. Voor het gehele plangebied bedraagt het areaal ruwvoeders (anders dan grasteelt) nog geen 4%¹⁾.

Naast de agrarische hoofdtak, houdt ± 40% van de bedrijven er een agrarische neventak op na. Vaak betreft dit varkens, in mindere mate schapen. Ook komen niet agrarische neventakken als veehandel, loonbedrijf en hoveniersbedrijf voor.

De intensiteit van het grondgebruik binnen het plangebied verschilt enigszins. Van oudsher werden de huispercelen het meest intensief gebruikt, de percelen die verder in de polder gelegen waren werden extensief gebruikt. De verschillen tussen intensief en extensief gebruik zijn door de moderne bedrijfsvoering en verbetering van de externe productiefactoren steeds minder geworden. Desondanks is dit verschil nog terug te vinden bij percelen tussen de Achterwetering en de Enkele Wiericke en langs de Ruigeweidse Achterkade.

Externe productieomstandigheden

In paragraaf 3.1 is de bodemkundige en waterhuishoudkundige situatie beschreven. Hieruit blijkt dat de veengronden beperkingen kennen met betrekking tot draagkracht en voorjaarsontwikkeling. Voor akkerbouw zijn veengronden niet geschikt; wateroverlast en berijdbaarheid zijn de beperkende factoren. Een verdere ontwatering is niet gewenst vanwege de versnelde inklinking van het veen.

De verkavelings situatie is in de loop der jaren nauwelijks gewijzigd. Het plangebied bestaat uit smalle langgerekte kavels, gescheiden door sloten. Door de landinrichting is de verkavelingssituatie per bedrijf sterk verbeterd. De kavels zijn voornamelijk vanaf het huisperceel ontsloten, zodat diepere kavels via de weilanden moeten worden bereikt.

Ondanks dat de landinrichting verbetering heeft gebracht in de externe productiefactoren, zijn deze in de veenweidegebieden niet optimaal.

1) Na extrapolatie van de gegevens van 26 bedrijven die hebben deelgenomen aan de inloopdagen naar de aanwezige bedrijven in het plangebied.

6.2. Toekomstige ontwikkelingen

Algemeen

Binnen de veehouderij worden belangrijke ontwikkelingen verwacht. Het markt- en prijsbeleid van de Europese Unie zal gericht zijn op een afname van de prijsondersteuning terwijl de melkquotering voorlopig gehandhaafd zal blijven. Opbrengstverhoging zal in de nabije toekomst alleen mogelijk zijn door schaalvergroting en aankoop van melkquotum. Gezien de hoge grondprijzen en het onzekere rendement van de agrarische producten, zullen vele agrarische ondernemers en potentiële opvolgers deze stappen niet durven of kunnen zetten.

De regelgeving op het gebied van dierenwelzijn en milieu wordt bovendien steeds meer aangescherpt. Zowel grondgebonden als niet-grondgebonden veehouderijbedrijven zullen in de komende jaren hun bedrijven aan de nieuwe eisen moeten aanpassen. Dit heeft, naast financiële, ook ruimtelijke gevolgen. Te denken valt aan uitbreiding/aanpassing van gebouwen en het vrijkomen van bedrijfsgebouwen wanneer neventakken of hele bedrijven beëindigd worden.

Gevolgen milieubeleid

Verbetering van de mineralenbenutting en een vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen zullen resulteren in een afname van de milieubelasting door de landbouw, maar heeft tevens een toename van het verbouwen van mais tot gevolg. Extensivering van het grondgebruik (minder koeien per hectare) en voorzieningen als afgedekte mestsilo's en emissiearme stallen, bevorderen eveneens de milieukwaliteit. Om deze investeringen (grond, voorzieningen) te kunnen doen is schaalvergroting noodzakelijk.

Bedrijfsbeëindiging

Vanwege de huidige en te verwachten maatregelen op landelijk en Europees niveau, zullen de komende jaren bedrijven beëindigd (moeten) worden. Ook zal de ambitie van veel agrarische jongeren om hun ouders in hun bedrijf op te volgen minder groot zijn, nu de toekomst in de agrarische sector onzeker is en zij goede andere mogelijkheden hebben op de arbeidsmarkt.

De gronden die vrijkomen bij bedrijfsbeëindiging worden, mits dit financieel haalbaar is, veelal overgenomen door andere agrarische bedrijven die daarmee de noodzakelijke schaalvergroting kunnen realiseren.

De vrijkomende bedrijfscomplexen zijn erg aantrekkelijk voor niet-agrarische bedrijven en voor stedelingen die buiten willen wonen. Deze nieuwe burgerwoningen in het buitengebied verhogen echter de milieugevoeligheid, waardoor naburige agrarische bedrijven in hun ontwikkeling belemmerd (kunnen) worden. Voor de agrarische sector is het van belang om zoveel mogelijk te voorkomen dat nieuwe functies nadelige effecten zullen hebben op de resterende agrarische bedrijven.

Schaalvergroting en specialisatie

Aangezien opbrengstverhoging voor de melkveehouderij zoals aangegeven nauwelijks mogelijk is als gevolg van de quotering en de waarschijnlijk ongunstige prijsontwikkeling, kunnen de bedrijfsresultaten bij stijgende kosten slechts op peil gehouden worden door kostenverlaging. Vergroting van de bedrijven kan in dat geval perspectief bieden doordat machines en gebouwen efficiënter kunnen worden benut. Door de hoge grondprijzen zal dit lang niet altijd mogelijk blijven.

Vanwege de steeds specifiekere wordende kennis en investeringsbehoefte per bedrijfstak, zullen agrarische bedrijven zich, voorzover dat nog niet is gebeurd, verder specialiseren in een bedrijfstak. De verwachting is dan ook dat nevenbedrijfstakken, zoals intensieve veehouderij, naast de hoofdtak (bijvoorbeeld melkveehouderij) steeds meer zullen verdwijnen. In veenweidegebieden bestaan goede mogelijkheden voor specialisatie in biologische landbouw. Op dit moment is de belangstelling hiervoor nog gering vanwege het onzekere rendement en de inadequate afzet- en verwerkingsstructuur. De ondernemer moet een zeker risico nemen om de hogere productiekosten gedurende de eerste jaren te overbruggen.

Verbreiding

Verbreiding met zowel agrarisch verwante activiteiten als met niet-agrarische activiteiten kan mogelijkheden bieden om het inkomen aan te vullen. Behalve investeringsruimte vergt een niet-agrarische neventak ook een bepaalde instelling van de ondernemer en zijn gezin. Wanneer een activiteit, bijvoorbeeld een minicamping, een winkel of een zorgtaak niet bij de eigenschappen of de opleiding van de verschillende gezinsleden past, is de kans op slagen klein. Een zorgvuldig voorbereid en opgezet regionaal netwerk van activiteiten kan bijdragen aan een grotere slagingskans. Zo biedt natuur- en landschapsbeheer perspectief omdat de kaders daarvoor aanwezig zijn: de agrarische natuurvereniging Lange Ruige Weide en de ligging in het Groene Hart.

Conclusie

Van geen enkele van de hiervoor genoemde mogelijke ontwikkelingen is er één die voor een groot aantal bedrijven de oplossing is. Uit de ontwikkelingen tot nu toe blijkt wel dat de meeste agrarische ondernemers er de voorkeur aan geven in hoofdzaak bij hun agrarische leest te blijven. Pas wanneer die ontwikkelingsmogelijkheden uitgeput zijn, zullen zij zoeken naar andere oplossingen om het bedrijfsinkomen aan te vullen. Wel is de belangstelling, zoals hierboven aangegeven, voor agrarisch natuurbeheer groeiende. Een beduidend aantal agrariërs ziet dit als een nieuwe uitdaging. Toch zal ook die "neventak" niet de kurk kunnen vormen die het bedrijf drijvende houdt. Het zoeken van een neven- of hoofdberoep buiten de landbouw door de ondernemer of zijn/haar partner, lijkt een zekerder ondersteuning van de bedrijfsvoering dan het inpassen van nevenfuncties.

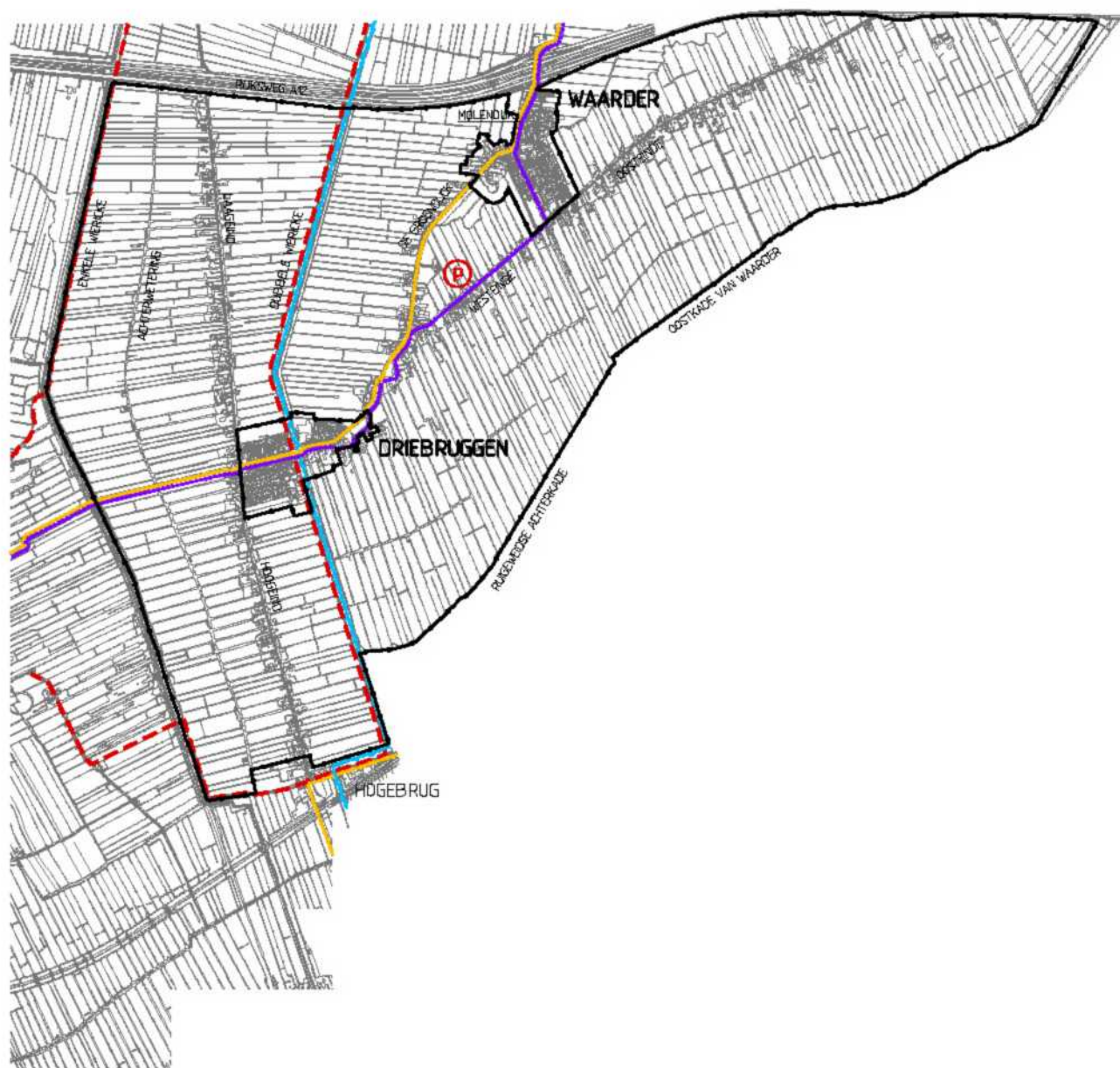
6.3. Sectorale wensbeelden

De verwachte ontwikkelingen vereisen, naast goede productieomstandigheden, voldoende flexibiliteit in de planologische regelgeving om in te kunnen spelen op veranderende omstandigheden en regelgeving op ander terrein. Uit de hierboven beschreven tendensen vloeien voor de landbouwsector de volgende ruimtelijke eisen voort. De sectorale wensbeelden geven weer wat vanuit de functie wenselijke uitgangspunten zijn voor het bestemmingsplanbeleid. Bij het opstellen van deze wensbeelden is nog geen rekening gehouden met bestaand beleid en heeft nog geen afweging met andere functies plaatsgevonden.

- Binnen de bouwvlakken zal voldoende ruimte moeten zijn voor het aanpassen en uitbreiden van de bedrijfsbebouwing als gevolg van milieu-, dierwelzijn- en diergezondheidsvoorschriften en schaalvergroting of intensivering/specialisatie/verbreiding.
- Ook voor eventuele agrarisch verwante en niet-agrarische nevenactiviteiten dient ruimte te worden geboden binnen de agrarische bouwvlakken.
- Voor vrijkomende agrarische gebouwen en bedrijfscomplexen dient zorgvuldig te worden nagegaan welke vervolgfuncties toegestaan kunnen worden zodat de omringende agrarische bedrijven niet belemmerd worden in hun ontwikkeling (milieu, ontsluiting).
- Het agrarisch grondgebruik dient zo vrij mogelijk te worden gelaten opdat de ondernemers kunnen inspelen op de markt- en milieuontwikkelingen.
- Vrijwillig agrarisch natuurbeheer en -productie zullen leiden tot hogere natuurwaarden op agrarische gronden. Dit dient niet te leiden tot een strengere planologische regelgeving, daardoor zal de bereidheid drastisch afnemen.
- Ruimte om de productieomstandigheden te blijven optimaliseren.
- Zekerheid op langere termijn omtrent bovenstaande factoren.

Een afweging tussen deze wensbeelden, het bestaande beleid en de wensbeelden van andere sectoren vindt plaats in hoofdstuk 10.

fietsroutes

Reeuwijkse plassenroute

Kaasroute

wandelroute

Wierickeroute

vaarroute

Stichtseroute

dagrecreatie

paardenstalling/paardenbak

figuur 6
recreatie

Recreatie vormt, als gevolg van de voortschrijdende verstedelijking, een in belang toenemende functie in het buitengebied. Van dit aspect worden de huidige situatie en de te verwachten ontwikkelingen beschreven. Ten behoeve van deze analyse is gebruikgemaakt van de Herinrichting Driebruggen en divers kaartmateriaal voor wat betreft de recreatieve routestructuren.

7.1. Huidige situatie

Hoewel het plangebied deel uitmaakt van het Groene Hart (waarvoor het rijksbeleid mede gericht is op recreatief (mede)gebruik voor de Randstedeling), is de recreatie hier niet sterk ontwikkeld.

De belangrijkste kwaliteiten voor recreatie in het plangebied worden gevormd door het aantrekkelijke landschap en de rust en ruimte die er heersen. Ook de monumentale bebouwing in de bebouwingslinten draagt bij aan de aantrekkelijkheid van het gebied. De belangrijkste recreatieve potentie bestaat derhalve uit de extensieve vormen van recreatie, zoals fietsen, wandelen en kanoën (recreatief medegebruik). Afhankelijk van voldoende vorst in de winter kan daar schaatsen aan worden toegevoegd.

De verschillende voorzieningen en vormen van recreatief medegebruik worden hieronder afzonderlijk besproken.

Verblijfs- en dagrecreatieve voorzieningen

Verblijfsrecreatieve voorzieningen zijn er weinig in het plangebied. Langs het Westeinde is een paardenstalling met paardenbak aanwezig.

Recreatief medegebruik

Recreatief medegebruik bestaat met name uit routegebonden vormen van recreatie zoals fietsen, wandelen en varen. In het plangebied komen een aantal bewegwijzerde routes voor. Deze staan ook weergegeven in figuur 6, Recreatie.

De (ANWB-)fietsroutes die door het plangebied lopen zijn de Reeuwijkse Plassenroute en de Kaasroute. De kades van de Enkele en de Dubbele Wiericke maken onderdeel uit van de wandelroute Wierickeroute. De Dubbele Wiericke vormt een schakel in de Stichtseroute, een 80 km lange vaarroute voor kleinere boten. In het plangebied zijn twee gemarkeerde kanoroutes aanwezig.

7.2. Toekomstige ontwikkelingen

Door de toename van vrije tijd neemt de behoefte aan recreatiemogelijkheden "dicht bij huis" toe. Verwacht mag worden dat de vraag naar meer recreatieve voorzieningen eveneens zal toenemen. Gezien het agrarische karakter van het plangebied en de huidige recreatieve functies, zullen toekomstige ontwikkelingen zich waarschijnlijk richten op voorzieningen ten behoeve van recreatief medegebruik en wellicht, zij het op bescheiden schaal, verblijfsrecreatie. Naar verwachting zal een deel van de agrarische bebouwing vrijkomen. Deze bebouwing kan mogelijk worden benut door recreatieve ondernemers.

De landbouw zal op zoek gaan naar nieuwe vormen van neveninkomsten. Het verkopen van agrarische (neven)producten aan huis behoort tot de mogelijkheden, evenals bijvoorbeeld het bieden van logiesmogelijkheden, kleinschalig kamperen, verhuur van fietsen en/of kano's of de stalling van paarden.

7.3. Sectorale wensbeelden

Ter behoud en bevordering van bij het buitengebied passende recreatieve mogelijkheden zijn de volgende sectorale uitgangspunten (wensbeelden) relevant. De sectorale wensbeelden geven weer wat vanuit de functie wenselijke uitgangspunten zijn voor het bestemmingsplanbeleid. Bij het opstellen van deze wensbeelden is nog geen rekening gehouden met bestaand beleid en heeft nog geen afweging met andere functies plaatsgevonden.

- Behoud van rust en ruimte en de natuur-, landschaps- en cultuurhistorische waarden die het gebied voor recreatief medegebruik aantrekkelijk maken.
- Optimalisering van recreatieve routes door het oplossen van lacunes en barrières in bestaande routes.
- Mogelijkheden bieden voor het ontwikkelen van bescheiden verblijfsrecreatieve voorzieningen (kleinschalig kamperen).
- Mogelijkheden bieden voor verbrede landbouw met betrekking tot recreatie (logeren op de boerderij).
- Mogelijkheden bieden voor het benutten van vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing ten behoeve van recreatie.

Een afweging tussen deze wensbeelden, het bestaande beleid en de wensbeelden van andere sectoren vindt plaats in hoofdstuk 10.

8. Verkeer en overige infrastructuur

45

Bij de analyse van het hoofdstuk Verkeer en overige infrastructuur is gebruikgemaakt van het Regionaal Verkeers- en Vervoersplan Midden-Holland (RVVP, 1995) en het ontwerpwegencategoriseringsplan van de gemeente Reeuwijk.

8.1. Huidige situatie

8.1.1. Ontsluiting

Ontsluiting autoverkeer

De wegen in het plangebied hebben een ontsluitende functie voor de kernen Driebruggen, Waarder en Hogebrug naar Oudewater en Woerden, de A12 en de N228 (Gouda-De Meern). Tevens hebben deze wegen een verbindende functie voor de kernen Hekendorp, Papekop en Oudewater. De wegen kennen over het algemeen geringe intensiteiten en hebben voornamelijk een functie voor het lokale (landbouw)verkeer.

De Groendijck (tussen Driebruggen en Waarder), sluit ter hoogte van Waarder aan op de rijksweg A12 (Den Haag-Utrecht). Het Westeinde en het Oosteinde ontsluiten in de richting van Woerden. Vanuit het plangebied zelf zijn er voor het autoverkeer geen directe ontsluitingswegen in westelijke richting naar de kern Reeuwijk aanwezig. Dit wordt veroorzaakt door de barrièrewerking van de Reeuwijkse Plassen. Een westelijke ontsluiting is mogelijk via de A12 of via de kernen Bodegraven of Gouda.

In het westelijk deel van het plangebied doorsnijden de in het verlengde van elkaar gelegen Hoogeind en Laageind het gebied in noordzuidrichting. Deze route verbindt van oudsher de langs de oevers van de rivieren Oude Rijn en Hollandse IJssel gelegen (lint)bebouwing. De route doorkruist daarbij de kernen Hogebrug en Driebruggen. In het oostelijk deel van het plangebied doorsnijdt de Tuurluur (tussen Oudewater en Waarder) het gebied. Deze weg sluit aan op het Westeinde-Oosteinde. De route Tuurluur - Oosteinde naar de A12 genereert veel sluipverkeer, waardoor de verkeersdruk op deze wegen groot is. Om de verkeersdruk op het Oosteinde en Waarder te verminderen, is de Verlengde Tuurluur aangelegd. De Tuurluur is daartoe ter hoogte van de kruising met het Oosteinde verlengd en loopt vervolgens evenwijdig aan de A12 naar de bestaande toe-/afrit bij Waarder. Tevens is de Tuurluur zelf gereconstrueerd om het verkeersaanbod beter te kunnen verwerken.

De kern Hogebrug wordt in noordelijke richting ontsloten via het Hoogeind. In westelijke richting vindt de ontsluiting plaats via de Opweg en de kern Hekendorp.

De wegen in het plangebied hebben een landelijk karakter met aan weerszijden watergangen (met uitzondering van de Groendijck en de Tuurluur). Deze plattelandswegen hebben een relatief smal wegprofiel (circa 4 m) met een daarbijbehorend verblijfskarakter. De polderlinten in het plangebied hebben relatief lange rechtstanden. Hierdoor kunnen op deze wegen hoge snelheden worden bereikt.

De Groendijck is relatief goed ontsloten voor autoverkeer. De overige wegen in het plangebied zijn matig ontsloten.

Ontsluiting langzaam verkeer

Langs de Groendijck bevindt zich een eenzijdig vrijliggend fietspad dat in twee richtingen bereiden kan worden. Op de overige wegen in het plangebied vindt de verkeersafwikkeling van gemotoriseerd en langzaam verkeer gemengd plaats. De Verlengde Tuurluur is niet voor langzaam verkeer toegankelijk. Fietsvoorzieningen ontbreken langs de overige wegen. De intensiteiten op deze wegen zijn relatief beperkt, zodat dit geen verkeersveiligheidsproblemen oplevert. Wel zijn in het kader van Duurzaam Veilig snelheidsremmende en attentieverhogende maatregelen gewenst. Fietssuggestiestroken kunnen hierbij een rol spelen.

Tussen de kern Driebruggen en het plangebied bevindt zich een vrijliggend fietspad (het Wierickepad), waarover langzaam verkeer een directe verbinding heeft met de kernen Reeuwijk-Brug en Reeuwijk-Dorp in het westelijk deel van de gemeente. Het fietsnetwerk, dat ook geschikt is voor recreatief gebruik, is vrij compleet.

Zoals gebruikelijk in landelijke gebieden ontbreken vrijliggende voetpaden in het gehele plangebied. Gezien de relatief lage intensiteiten op de wegen in het gebied zijn hierbij geen problemen te verwachten.

De kades van de Enkele en Dubbele Wiericke zijn niet toegankelijk voor autoverkeer. Op deze kades liggen wandelpaden.

Ontsluiting openbaar vervoer

Tussen Woerden en Driebruggen is er een belbusdienst, die aansluit op het spoorwegennet te Woerden. Op het station Woerden wordt gehalteerd door treinen in de richtingen Utrecht, Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Leiden en Gouda. Resumerend kan worden gesteld dat het openbaar vervoer in het plangebied slecht is. Het aantal passagiers in het plangebied is echter ontoereikend om een hogere ritfrequentie of meer lijnen te kunnen realiseren.

8.1.2. Kabels en leidingen

In het plangebied liggen verschillende aardgastransportleidingen van de Gasunie en een gasontvangststation. Langs het Wierickepad liggen telecommunicatiekabels. Elektriciteitsleidingen liggen langs de zuidzijde van de rijksweg A12. De hoofdleidingen van het waterleidingennet liggen langs het Oosteinde en de Tuurluur.

De telecommunicatiekabels, de elektriciteitsleidingen en de hoofdleidingen van het waterleidingnet zijn echter niet planologisch relevant. Daarnaast ligt in het zuidelijk van het plangebied een straalpad. Hiervoor geldt een hoogtebeperking van 12/17 m, afhankelijk van de locatie in het plangebied.

De betreffende planologisch relevante leidingen zijn in onderstaande tabel opgenomen, inclusief de bijbehorende afstanden. De genoemde afstanden worden aan weerszijden van de leiding gemeten, vanaf het hart van de leiding.

Tabel 8.1 Planologisch relevante leidingen

soort leiding	diameter	druk (in bar)	voltage (in kV)	toetsingsafstand (in m) ¹⁾	bebouwingsafstand/veiligheidsafstand (in m) ²⁾		zakelijk rechtstrook (in m) ³⁾
rioolwaterpersleiding	-	-	-	-	-		4
					tot woonwijk, flatgebouw en bijzondere objecten categorie I	tot incidentele woonbebouwing en bijzondere objecten categorie II	
aardgasleiding I	4"	40	-	20	4	4	4
aardgasleiding II	6"	40	-	20	4	4	4
aardgasleiding III	8"	40	-	20	7	4	4
aardgasleiding IV	12"	40	-	30	14	4	4

1) De toetsingsafstand is de afstand die zoveel mogelijk dient te worden aangehouden tot kwetsbare objecten. Alleen indien er planologische, technische of economische argumenten zijn, mogen binnen de toetsingsafstand kwetsbare objecten worden gerealiseerd. Als kwetsbare objecten zijn aangemerkt: woonbebouwing, bijzondere objecten, recreatieterreinen en industrieterreinen.

Bijzondere objecten zijn:

- categorie I: bejaardentehuizen, verpleeginrichtingen, scholen, winkelcentra, hotels bestemd voor meer dan 50 personen, kantoorgebouwen bestemd voor meer dan 50 personen, objecten met een hoge infrastructurale waarde en objecten die door secundaire effecten een verhoogd risico met zich meebrengen (bijvoorbeeld een bovengrondse installatie of een opslagtank voor brandbare, explosieve en/of giftige stoffen);
- categorie II: sporthallen, zwembaden, weidewinkels en hotels, kantoorgebouwen en industriegebouwen die niet onder categorie I vallen.

2) Indien van de toetsingsafstand wordt afgeweken, dient in ieder geval ten minste de bebouwingsafstand in acht te worden genomen.

Bij aardgasleidingen heeft de bebouwingsafstand betrekking op woonbebouwing en bijzondere objecten, waarbij een onderscheid is aangebracht in verschillende typen woonbebouwing en bijzondere objecten.

3) Binnen de zakelijk rechtstrook is in beginsel geen bebouwing toegestaan. De zakelijk rechtstrook vormt het uitgangspunt voor de bestemmingslegging.

8.2. Toekomstige ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen

Het aantal woningen binnen het landelijk gebied oost van de gemeente Reeuwijk zal de komende jaren vrijwel gelijk blijven. Gekoppeld hieraan zal ook de intensiteit op de wegen binnen het plangebied beperkt blijven tot de jaarlijkse autonome groei. Deze groei bedraagt voor platelandswegen circa 0,5% per jaar.

Het ontbreken van een directe ontsluitingsweg voor autoverkeer in westelijke richting zal op middellange termijn niet wijzigen.

Wegverkeerslawaai

Voor nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen, zoals agrarische bedrijfswoningen, overige bedrijfswoningen en burgerwoningen dient onderzocht te worden of voldaan wordt aan de normen van de Wet geluidhinder en/of het Besluit Geluidhinder Spoorwegen. In onderhavig bestemmingsplan worden nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen mogelijk gemaakt. In principe mag de gevelbelasting niet meer bedragen dan de voorkeursgrenswaarde. Deze voorkeursgrenswaarde bedraagt voor wegverkeerslawaai 50 dB(A) en voor railverkeerslawaai 57 dB(A).

Tabel 8.2 Verkeersintensiteiten en geluidscontouren

wegvak	intensiteit 2015 (mvt/etmaal)	50 dB(A)-contour (in meters uit wegas)	55 dB(A)-contour (in meters uit wegas)
Groendijk	3.870	40	18
Tuurluur	4.710	46	21
Hoogeind (nabij Hogebrug)	1.840	24	11
Laageind	2.000	18	7
Oosteinde	3.120	34	16
Westeinde	3.000	24	10
Hogebrug	390	5	--
Verlengde Tuurluur	5.670	51	24
A12	138.400	806*)	416

*) De onderzoekszone van de A12 bedraagt 600 m aan beide zijden van de weg (buitenstedelijke ligging met 6 rijstroken). Buiten deze zone hoeft niet te worden getoetst aan de Wet geluidhinder met betrekking tot wegverkeerslawaaï.

Het gebied bevindt zich in de onderzoekszone van de spoorlijn Gouda-Woerden (trajectnummer: 589). De zone bedraagt 600 m vanuit de buitenkant van het spoor. De contour van de voorkeursgrenswaarde (57 dB(A)) bevindt zich op een afstand van 546 m uit de as van het spoor.

8.3. Sectorale wensbeelden

Vanuit de sector verkeer en overige infrastructuur zijn de volgende bouwstenen voor beleid opgesteld. De sectorale wensbeelden geven weer wat vanuit de functie wenselijke uitgangspunten zijn voor het bestemmingsplanbeleid. Bij het opstellen van deze wensbeelden is nog geen rekening gehouden met bestaand beleid en heeft nog geen afweging met andere functies plaatsgevonden.

- Het bestemmingsplan dient zich niet te verzetten tegen het realiseren van een duurzaam veilige verkeersstructuur, bevordering van het openbaar vervoer en de fiets.
- Bij nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen in het plangebied, zal rekening moeten worden gehouden met de normen die de Wet geluidhinder stelt.
- Bij het toekennen van vervolgfuncties aan vrijkomende agrarische bedrijven, moet de verkeersaantrekkende werking en de ontsluiting voor het verkeer van die vervolgfuncties worden beoordeeld.

Een afweging tussen deze wensbeelden, het bestaande beleid en de wensbeelden van andere sectoren vindt plaats in hoofdstuk 10.

In dit hoofdstuk worden de huidige situatie, de verwachte ontwikkelingen en de bouwstenen voor beleid van de functies wonen, niet-agrarische bedrijven en het aspect milieu nader toegelicht.

9.1. Huidige situatie

Wonen

Kenmerkend voor het gebied is de lintbebouwing. In deze lintbebouwing komt een grote diversiteit aan functies voor: woonbebouwing, agrarische bedrijven en niet-agrarische bedrijven. Het aantal agrarische bedrijfswoningen is als gevolg van het opheffen van agrarische bedrijven in aantal afgenomen. De voormalige agrarische bedrijfscomplexen zijn in gebruik genomen voor burgerwoningen en niet-agrarische bedrijven. Hierdoor heeft in de bebouwingslinten een menging van functies plaatsgevonden. Milieugevoelige functies als wonen komen daarom voor naast milieuhinder veroorzakende bedrijven. Voorbeelden van deze milieuhinder zijn geluidsoverlast, geurhinder en verkeersoverlast. Een aantal woningen (boerderijen) is aangewezen als monument of is geselecteerd in het kader van het Monumenten Inventarisatieproject (MIP) of beeldanalyse (zie bijlage 1).

Milieuhinder bij agrarische bedrijven

Veehouderijen: verstoring door stank

In het plangebied liggen verschillende melkveehouderijen. Daarnaast is ook een enkele paardenfokkerij/houderij in het gebied gelegen. Bij uitbreiding en nieuwvestiging van veehouderijbedrijven dient vanwege geurhinder een toetsing plaats te vinden aan de Richtlijn Veehouderij en Stankhinder. De omgeving wordt hierbij in vier categorieën onderverdeeld naar stankgevoeligheid. Voor de categorie-indeling dient als gevolg van jurisprudentie teruggegrepen te worden op de Brochure veehouderij en Hinderwet (1985). Categorie 1 is de meest gevoelige bebouwing en betreft de bebouwde kom en stankgevoelige objecten, categorie 4 is het minst gevoelig en betreft agrarische bedrijven in een agrarische omgeving. Afhankelijk van de aard van de veehouderij dient een bepaalde afstand in acht te worden genomen. Bij nieuwvestiging of uitbreiding van de veehouderijen, dan wel het mogelijk maken van stankgevoelige objecten in de omgeving van de bedrijven, dient rekening te worden gehouden met deze afstanden.

Voor melkveehouderijen geldt een vaste afstand. Voor melkrundveehouderijen gelegen in omgevingscategorie I en II (directe omgeving van de bebouwde kom of stankgevoelige objecten, niet-agrarische bebouwing geconcentreerd in lintbebouwing buiten de bebouwde kom) geldt een stankcirkel van 100 m. Voor de overige melkveehouderijen in het buitengebied (omgevingscategorie III en IV) is de stankcirkel 50 m. Binnen deze cirkels mogen geen nieuwe gevoelige objecten, waaronder woningen, voorkomen. Voor kleinschalige melkrundveehouderijen die vallen onder het Besluit Melkrundveehouderij geldt de betreffende Richtlijn niet.

Voor andere veehouderijen die ook in het plangebied aanwezig zijn, zijn de aan te houden afstanden afhankelijk van het aantal dieren, het soort dieren en het staltype (wel of geen Groen-Labelstallen).

Voor maneges en paardenhouderijen geldt op basis van de oude richtlijn Veehouderij en Hinderwet en jurisprudentie een afstand van 50 m ten opzichte omgevingscategorie I en II en 25 m voor omgevingscategorie III en IV. De vigerende Richtlijn Veehouderij en Stankhinder (1996) spreekt dit niet tegen.

Overigens is het beleid en de wetgeving rondom stankhinder aan verandering onderhevig. Zo heeft het kabinet op 8 juli 2005 ingestemd met het Wetsvoorstel Geurhinder en veehouderij. Deze nieuwe Wet komt in de plaats van de hiervoor genoemde Richtlijn. De normen zullen volgens het Wetsvoorstel in de toekomst uitgedrukt worden in geureenheden in plaats van mestvarkeneenheden. Daarnaast mogen gemeenten in de toegestane geurbelasting variëren. Ge-

meenten kunnen naar boven en naar beneden afwijken. Daardoor kan de gemeente lokaal maatwerk leveren voor veehouderijen en de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Het streven is erop gericht dat de wet begin tweede kwartaal 2006 in werking kan treden.

Daarnaast zal het Besluit melkrundveehouderij vervangen worden door het Besluit landbouw (dit is momenteel nog een ontwerp). Ook hierin zullen normen worden aangegeven met betrekking tot het aspect stankhinder.

Veehouderijen: verzuring

De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) is in mei 2002 in werking getreden. De Wet is er in hoofdzaak op gericht om, ter bescherming van natuurgebieden, oprichting/uitbreiding/wijziging van veehouderijen tegen te gaan, indien de stal van het bedrijf geheel of gedeeltelijk is gelegen in een kwetsbaar gebied, dan wel in een zone van 250 m rondom het kwetsbare gebied. Artikel 7 van de Wet ammoniak en veehouderij geeft aan dat uitbreiding/wijziging van een veehouderij binnen de zone van 250 m is toegestaan, mits de vergunde ammoniakemissie niet wordt overschreden.

De kwetsbare gebieden die in de wet worden genoemd, zijn gebieden die voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de gebieden behoren tot de ecologische hoofdstructuur, zoals deze begrensd is door de provincie;
- de gebieden zijn volgens de Interim-wet ammoniak en veehouderij als "voor verzuring gevoelige gebied" aangewezen;
- de gebieden waarvoor een convenant in het kader van de Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij van toepassing is.

In het plangebied en zijn omgeving liggen geen kwetsbare gebieden waarmee in het kader van de Wav rekening moet worden gehouden.

Niet-agrarische bedrijven

Verspreid over de bebouwingslinten bevinden zich enkele niet-agrarische bedrijven. Dit zijn met name lokaal georiënteerde bedrijven zoals aannemingsbedrijven, autoherstelinrichtingen, houtbewerkingsbedrijven en opslag van goederen. Deze zijn weergegeven in bijlage 2.

In het plangebied komen geen horecabedrijven voor.

Stiltegebieden

In het provinciale Intentieprogramma Stiltegebieden zijn delen van het plangebied aangeduid als stiltegebied (zie paragraaf 2.2). Stiltegebieden zijn gebieden met een oppervlak van minimaal enkele vierkante kilometers waar de natuurlijke geluidsbelasting door de afwezigheid van stationaire bronnen relatief laag is (minder dan 40 dB(A)). Het ruimtelijk beleid voor stiltegebieden is gericht op handhaving en versterking van het landelijke karakter, het tegengaan van vormen van recreatie die lawaai veroorzaken en het weren van lawaaimakende menselijke activiteiten.

Kwaliteit van bodem en lucht

Bodemkwaliteit

De provincie Zuid-Holland hanteert bij de beoordeling van bestemmingsplannen de richtlijn dat voorafgaand aan de vaststelling van een bestemmingsplan ten minste het eerste deel van het verkennend bodemonderzoek, het historisch onderzoek, wordt verricht op alle bestemmingen waar een herinrichting wordt voorzien. Indien uit het historisch onderzoek wordt geconcludeerd dat op de betreffende locatie sprake is geweest van activiteiten met een verhoogd risico op verontreiniging dan dient het volledig verkennend bodemonderzoek te worden verricht. Nieuwe bestemmingen dienen bij voorkeur op schone grond te worden gerealiseerd.

Uit informatie van het bodemloket (www.bodemloket.nl) blijkt dat voor verschillende locaties in het buitengebied bekend is dat hier in het verleden potentieel bodemverontreinigende activiteiten hebben plaatsgevonden. Er zijn echter geen concrete bodemonderzoeken uitgevoerd. Uit de bodemkwaliteitskaart van de Milieudienst Midden-Holland blijkt dat een groot deel van het plangebied onder de noemer "lintbebouwing" valt. Hiervoor is de bodemkwaliteit, representatief

voor onverdachte locaties, op de bodemkwaliteitskaart in beeld gebracht. Uit de bodemkwaliteitskaart wordt aangegeven dat wordt voldaan aan de streefwaarden voor arseen, cadmium en chroom. De bodemkwaliteit van de agrarische gronden in de polder is op de bodemkwaliteitskaart niet nader in beeld gebracht.

Luchtkwaliteit

Het toetsingskader voor luchtkwaliteit wordt gevormd door het Besluit luchtkwaliteit 2005 (Blk). Het Blk bevat grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, fijn stof, lood, koolmonoxide en benzeen. Hierbij zijn in de ruimtelijke ordeningspraktijk langs wegen met name de grenswaarden voor stikstofdioxide (jaargemiddelde) en fijn stof (jaargemiddelde en 24-uurgemiddelde) van belang (zie bijlage 5). De grenswaarden van de laatstgenoemde stoffen zijn in tabel 9.1 weergegeven. De grenswaarden gelden voor de buitenlucht, met uitzondering van een werkplek in de zin van de Arbeidsomstandighedenwet.

Tabel 9.1 Grenswaarden maatgevende stoffen Blk

stof	toetsing van	grenswaarde	geldig vanaf
stikstofdioxide (NO ₂)	jaargemiddelde concentratie	40 µg/m ³	2010
fijn stof (PM ₁₀) ¹⁾	jaargemiddelde concentratie	40 µg/m ³	2005
	24-uurgemiddelde concentratie	max. 35 keer p.j. meer dan 50 µg/m ³	2005

1) Bij de beoordeling hiervan blijven de aanwezige concentraties van zeezout buiten beschouwing (artikel 5 Blk en bijbehorende Meetregeling).

Op grond van artikel 7 lid 1 van het Blk moeten bestuursorganen bij de uitoefening van bevoegdheden die gevolgen kunnen hebben voor de luchtkwaliteit (zoals de vaststelling van een bestemmingsplan) deze grenswaarden in acht nemen. Volgens artikel 7 lid 3 mogen bestuursorganen deze bevoegdheden tevens uitoefenen, indien:

- de concentratie in de buitenlucht van de desbetreffende stof als gevolg van de uitoefening van die bevoegdheden per saldo verbetert of tenminste gelijk blijft (lid 3a);
- bij een beperkte toename van de concentratie van de desbetreffende stof, door een met de uitoefening van de betreffende bevoegdheid samenhangende maatregel of een door die uitoefening optredend effect, de luchtkwaliteit per saldo verbetert (lid 3b).

Er is een luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd langs maatgevende wegen in het plangebied (rand van de weg) voor het jaar 2006, 2010 en 2016 (zie bijlage 5). Uit de resultaten blijkt dat in alle drie de prognosejaren aan de grenswaarden uit het Blk wordt voldaan.

Externe veiligheid

Algemeen

Bij ruimtelijke plannen dient ten aanzien van externe veiligheid naar verschillende aspecten te worden gekeken, namelijk:

- bedrijven waar activiteiten plaatsvinden die gevolgen hebben voor de externe veiligheid;
- vervoer van gevaarlijke stoffen over wegen, spoor, water of leidingen.

Voor zowel bedrijvigheid als vervoer van gevaarlijke stoffen zijn hierbij zowel het plaatsgebonden risico (PR) als het groepsrisico (GR) van belang. Het PR is de kans per jaar dat een persoon dodelijk wordt getroffen door een ongeval, indien hij zich onafgebroken¹⁾ en onbeschermd op een bepaalde plaats zou bevinden. Het PR wordt weergegeven met risicocontouren rondom een inrichting dan wel infrastructuur. Hierbij is de risicocontour van 10⁻⁶ maatgevend voor nieuwe ontwikkelingen²⁾.

Het (GR) drukt de kans per jaar uit dat een groep mensen van minimaal een bepaalde omvang overlijdt als direct gevolg van een ongeval in een inrichting waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn. De normen voor het GR hebben een oriëntatiewaarde (inspanningsverplichting). Indien de oriëntatiewaarde voor het GR wordt overschreden, legt dit in het algemeen ook ruimtelijke beperkingen op aan een gebied buiten de 10⁻⁶-contour (PR).

1) Dat wil zeggen vierentwintig uur per dag en gedurende het gehele jaar.

2) De norm van 10⁻⁶ per jaar betekent dat de kans op een dodelijke situatie door een ongeval met gevaarlijke stoffen op een te bebouwen plek maximaal één op de miljoenen per jaar mag zijn.

Bedrijvigheid

Op 27 oktober 2004 is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) in werking getreden. Voor het PR geldt volgens het Bevi een grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten op een niveau van 10^{-6} per jaar¹⁾. Binnen de 10^{-6} -contour mogen dan ook geen nieuwe kwetsbare functies mogelijk worden gemaakt. Uitsluitend om gewichtige redenen mogen nieuwe beperkt kwetsbare objecten binnen de 10^{-6} -contour gerealiseerd worden. Daarnaast bevat het Bevi een verantwoordingsplicht ten aanzien van het GR rondom deze inrichtingen.

Vervoer gevaarlijke stoffen

Voor het vervoer van gevaarlijke stoffen is in augustus 2004 de Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen gepubliceerd. In deze circulaire is het externe veiligheidsbeleid voor het vervoer van gevaarlijke stoffen opgenomen (PR en GR). In nieuwe situaties geldt voor het PR een grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten op een niveau van 10^{-6} per jaar²⁾. Uit de circulaire blijkt dat op meer dan 200 m afstand vanaf de route het aspect externe veiligheid geen beperkingen oplegt aan het ruimtegebruik. Uit de circulaire blijkt voorts dat bij het vervoer van gevaarlijke stoffen beargumenteerd van de grens-, richt- en oriëntatiewaarde mag worden afgeweken.

Plangebied

Bevi-inrichtingen

In het plangebied of de directe omgeving liggen geen bedrijven die vallen onder het Besluit risico zware ongevallen (Brzo). Voor wat betreft het aardgaswinstation aan het Oosteinde wordt verwezen naar bijlage 6.

Vervoer gevaarlijke stoffen

Verkeerswegen

Over de A12 vindt vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Volgens de Risicoatlas wegtransport gevaarlijke stoffen (AVIV, 2003) ligt de PR contour van 10^{-6} op een afstand van 14 m vanaf de weg. De 10^{-8} contour voor het PR, die als indicator voor de grootte van het invloedsgebied voor het GR wordt beschouwd, ligt op een afstand van 240 m vanaf de weg. De oriënterende waarde van het GR wordt ter plaatse van het plangebied niet overschreden.

Spoorwegen

In de omgeving van het plangebied vindt vervoer van gevaarlijke stoffen plaats over de spoorlijn Gouda-Utrecht. Derhalve dient rekening te worden gehouden met het aspect externe veiligheid. Uit de Risico-atlas spoor (AVIV, 2001) blijkt dat voor de spoorlijn Gouda-Harmelen de PR contour van 10^{-6} op minder dan 10 m vanaf de spoorweg ligt. De 10^{-8} -contour voor het PR, die als indicator voor de grootte van het invloedsgebied voor het GR wordt beschouwd, ligt op een afstand van 380 m vanaf de spoorbaan. De oriënterende waarde van het GR wordt ter plaatse van het plangebied niet overschreden.

Leidingen

Externe veiligheidsaspecten ten aanzien van leidingen zijn reeds in het hoofdstuk "Verkeer en overige infrastructuur" aan bod gekomen.

-
- 1) Grenswaarden moeten in acht worden genomen, van richtwaarden kan uitsluitend om gewichtige worden afgeweken. Voorbeelden van kwetsbare objecten zijn in het algemeen woningen, ziekenhuizen en gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig te zijn (zoals kantoorgebouwen en hotels met een brutovloeroppervlak van meer dan 1.500 m² per object) Voorbeelden van beperkt kwetsbare objecten zijn kantoorgebouwen en hotels met een brutovloeroppervlak van maximaal 1.500 m² per object en overige bedrijfsbebouwing.
  - 2) Wat onder beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten wordt verstaan, komt grotendeels overeen met de indeling van het Bevi.

9.2. Toekomstige ontwikkelingen

Wonen

Volgens het provinciale beleid wordt woningbouw in het landelijk gebied niet toegestaan. Nieuwbouw van burgerwoningen in het landelijk gebied is dus niet aan de orde. Een mogelijke uitzondering hierop zijn woningen die gerealiseerd worden in het kader van "kwaliteitsverbetering". Dit houdt in dat ongewenste bebouwing wordt gesaneerd en hier een woning voor teruggeplaatst mag worden, mits dit gepaard gaat met een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit. In paragraaf 12.5 wordt hier nader op ingegaan.

Indien agrarische bedrijven hun functie verliezen, is wonen een voor de hand liggende functie. Wonen in een landelijke omgeving is erg in trek. Cultuurhistorisch waardevolle panden en boerderijen worden zo behouden en onderhouden

Niet-agrarische bedrijven

Aangenomen kan worden dat voor de meeste bedrijven in het gebied ontwikkelingsperspectief aanwezig is. Daarvoor zal mogelijk enige uitbreiding gewenst zijn. Ten gevolge van niet-agrarische bedrijvigheid kan echter overlast optreden voor de onmiddellijke omgeving (verkeersdruk, milieubelasting) en voor natuur en landschap (milieubelasting, verschijningsvorm). Er kunnen daarentegen ook voordelen aan de aanwezigheid of vestiging van niet-agrarische bedrijven verbonden zijn (bebouwing blijft in stand, versterking economisch draagvlak). Tevens kan worden aangenomen dat in de nabije toekomst enkele agrarische bedrijven zullen worden beëindigd. Het is gewenst de vrijkomende ruimte te benutten voor bijvoorbeeld niet-agrarische bedrijven, (kleinschalige) horeca of woningen.

Luchtkwaliteit

Nieuwe ontwikkelingen die kunnen leiden tot een verslechtering van de luchtkwaliteit moeten worden getoetst aan de in het Besluit luchtkwaliteit 2005 (hierna: Blk) opgenomen grenswaarden. In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient daarnaast te worden nagegaan wat de luchtkwaliteit ter plaatse van de nieuwe functies in het plangebied is.

Om inzicht te bieden in de luchtkwaliteit in het plangebied, zijn luchtkwaliteitsberekeningen uitgevoerd langs enkele maatgevende/representatieve wegen (verwezen wordt naar bijlage 5). Uit deze berekeningen blijkt dat langs alle wegen in het plangebied voldaan wordt aan de grenswaarden uit het Blk.

In het plangebied worden verschillende nieuwe ontwikkelingen verwacht en mogelijk gemaakt, waaronder:

- de splitsing van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing voor woonfuncties;
- de ontwikkeling van nevenfuncties bij agrarische bedrijven;
- het verdwijnen van agrarische bedrijven en de ontwikkeling van vervolgfuncties ter plaatse.

Van de betreffende ontwikkelingen is momenteel nog niet bekend of, wanneer, in welke mate en op welke locatie deze zich voordoen. Gelet op deze onzekerheden is het op dit moment niet mogelijk om kwantitatief de verkeersaantrekkende werking van deze ontwikkelingen in beeld te brengen.

De verkeersaantrekkende werking zal in het algemeen verwaarloosbaar zijn (zoals bij woningsplitsing), dan wel zeer beperkt (zoals bij verschillende recreatieve nevenfuncties¹). Gelet op de ontwikkelingen die op basis van het vigerende bestemmingsplan al mogelijk zijn, zal nauwelijks sprake zijn van extra verkeersaantrekkende werking als gevolg van het nieuwe/herziene bestemmingsplan (doordat functies verdwijnen en andere functies ervoor in de plaats komen, net zoals dat in het vigerende bestemmingsplan het geval was). Door lokale en rijksmaatregelen zal de luchtkwaliteit in het plangebied de komende jaren bovendien nog verbeteren.

---

1) Zo vindt kamperen bij de boer slechts gedurende enkele maanden in het jaar plaats met een beperkt aantal standplaatsen, terwijl een bed & breakfast als nevenfunctie kleinschalig van karakter zal zijn. De meeste overige activiteiten zijn met name gericht op weekendactiviteiten (kanoën, kinderboerderij), waardoor de totale invloed op de luchtkwaliteit over het gehele jaar genomen beperkt zal zijn.

Voor nevenfuncties die in enige mate verkeer aantrekken is in de voorschriften een bepaling opgenomen dat deze alleen in gebieden zijn toegestaan die goed zijn ontsloten. De verkeersintensiteiten op deze wegen zijn in het algemeen dermate hoog, dat de extra verkeersproductie als gevolg van een nevenfunctie een relatief kleine dan wel te verwaarlozen invloed op de luchtkwaliteit heeft.

De meeste ontwikkelingen die in dit bestemmingsplan zijn toegestaan, worden in het plan slechts mogelijk gemaakt via een binnenplanse vrijstelling of een wijzigingsbevoegdheid. Het Blk eist dat de grenswaarden bij het vrijstellings- of wijzigingsbesluit in acht worden genomen. Toetsing aan de grenswaarden vindt dus plaats in het kader van het vrijstellings- of wijzigingsplan. Het voorliggend plan benadrukt deze werkwijze nog in onder andere de wijzigingsvoorschriften. Overigens heeft de wijzigingsbevoegdheid met name betrekking op de realisatie van vervolgfuncties wanneer agrarische bedrijven hun bedrijfsvoering staken. De agrarische activiteiten trekken in het algemeen meer verkeer aan en met name meer zwaar verkeer aan (trekkers, vrachtverkeer ten behoeve van veehandel, toelevering etc.) dan bij de vervolgfuncties het geval zal zijn. De huidige agrarische activiteiten hebben derhalve in het algemeen een negatieve effect op de luchtkwaliteit dan de vervolgfuncties.

Gelet op de resultaten van het luchtkwaliteitsonderzoek in het plangebied (direct langs de onderzochte wegen wordt ruimschoots voldaan aan de grenswaarden uit het Besluit luchtkwaliteit) en het feit dat van ontwikkelingen die rechtstreeks mogelijk worden gemaakt de verkeersaantrekkende werking verwaarloosbaar is, wordt ook na planrealisatie voldaan aan de grenswaarden uit het Blk.

Windenergie

Gezien het standpunt van de gemeente met betrekking tot windenergie, zullen de mogelijkheden voor windenergie in de toekomst toenemen. De mogelijkheden voor het plaatsen van windturbines op de locaties uit de quick scan zullen in het bestemmingsplan niet nader worden afgewogen (zie hoofdstuk 10).

9.3. Sectorale wensbeelden

De sectorale wensbeelden geven weer wat vanuit de functie wenselijke uitgangspunten zijn voor het bestemmingsplanbeleid. Bij het opstellen van deze wensbeelden is nog geen rekening gehouden met bestaand beleid en heeft nog geen afweging met andere functies plaatsgevonden.

Wonen

- Bestaande woningen dienen in beginsel positief te worden bestemd.
- Een functiewijziging van een voormalige agrarische bedrijfswoning naar een burgerwoning moet mogelijk worden gemaakt.
- Het bestemmingsplan dient "kwaliteitsverbetering" mogelijk te maken.

Niet agrarische bedrijven

- Bestaande niet-agrarische bedrijven moeten kunnen blijven voortbestaan en uitbreidingsruimte krijgen om het voortbestaan van deze bedrijven in de toekomst te garanderen.
- Een functiewijziging van voormalige agrarische bedrijfscomplexen in niet-agrarische bedrijven of horeca moet mogelijk zijn.

Milieuhinder agrarische bedrijven

- Bij de uitbreiding of nieuwvestiging van agrarische bedrijven dient rekening te worden gehouden met de gevoelige functies in de omgeving van deze bedrijven

Een afweging tussen deze wensbeelden, het bestaande beleid en de wensbeelden van andere sectoren vindt plaats in hoofdstuk 10.

10.1. Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken zijn voor de belangrijkste functies in het landelijk gebied, de gewenste ontwikkelingen (ontwikkelingsperspectief) en sectorale wensbeelden voor beleid (afzonderlijk, vanuit de betreffende functie gezien) behandeld voorzover van belang voor het bestemmingsplan Landelijk Gebied. Deze sectorale wensbeelden kunnen elkaar versterken, maar ook strijdig zijn met elkaar. Ze dienen daarom met elkaar geconfronteerd te worden en in geval van strijdigheid zullen beleidskeuzen moeten worden gemaakt. Bij dergelijke keuzen moet het beleid van rijk en provincie in acht worden genomen en worden geïntegreerd tot een samenhangende beleidsvisie voor het plangebied. Dit beleid moet sturing geven aan de ontwikkelingen in het plangebied, zowel in de zin van het tegengaan van ongewenste ontwikkelingen (verbieden of stellen van randvoorwaarden) als in de zin van het stimuleren van gewenste ontwikkelingen (het scheppen van randvoorwaarden). In dit hoofdstuk wordt de integrale ruimtelijke beleidsvisie voor het plangebied beschreven.

Voorafgaand aan en als aanzet tot de beschrijving van de gebiedsvisie, zullen het beleidskader van hogere overheden (paragraaf 10.2) en de sectorale wensbeelden (paragraaf 10.3) worden samengevat. Op basis van deze elementen zullen in paragraaf 10.4 de doelstellingen voor het bestemmingsplan worden beschreven.

Voordat een integrale visie op de ruimtelijke ontwikkeling van een gebied kan worden uitgewerkt, moeten sectorale ontwikkelingen op elkaar worden afgestemd. Nagegaan dient te worden of de sectorale wensbeelden met elkaar sporen of dat er sprake is van strijdigheid. Waar sprake is van strijdigheid van functies zullen keuzes gemaakt moeten worden en is met name beleidsmatige sturing van belang. Waar ontwikkelingsperspectieven met elkaar sporen kunnen functies "met elkaar meeliften" en kan het beleid meer voorwaardenscheppend zijn. In de paragraaf "Confrontatie en integratie" (paragraaf 10.5) zal worden ingegaan op deze onderlinge afstemming van de sectorale bouwstenen. Op basis van de confrontatie en integratiestap wordt de zonering van het plangebied uitgewerkt (hoofdstuk 11).

10.2. Samenvatting beleidskader

Een groot deel van het rijksbeleid wordt bepaald door de ligging van het plangebied in het Groene Hart. Voor het Groene Hart geldt het restrictief beleid. Belangrijkste uitgangspunt daarvan is het tegengaan van verdere verstedelijking in het Groene Hart. Buiten de kernen dient alleen ruimte te worden geboden aan functies die een binding hebben met het landelijk gebied. Ontwikkeling en versterking van de landbouw is hierbij een belangrijk aspect.

Op provinciaal niveau zijn de beleidslijnen verder uitgewerkt. Door behoud van het veenweidegebied wordt de openheid en het landelijke karakter ervan gehandhaafd en blijven de natuur- en landschapswaarden beschermd. Een omzetting van het grondgebruik wordt niet toelaatbaar geacht. De cultuurhistorische en landschappelijke waarden van de bebouwingslinten dienen behouden te blijven.

Uit het sectorale beleid komen enkele belangrijke ontwikkelingen voor het plangebied naar voren. Voor wat betreft natuur speelt met name de realisatie van de ecologische hoofdstructuur (verbindingzones). Ook is de externe werking van het vogelrichtlijngebied Broekvelder/Vettenbroek voor het plangebied van belang.

Vanuit de sector landbouw blijkt dat thema's als plattelandsvernieuwing en verbrede landbouw de komende jaren belangrijke items vormen.

Tenslotte is de herinrichting Driebruggen van invloed op het plangebied. De uitvoering van de herinrichting heeft in Reeuwijk Oost met name betrekking op het verbeteren van de waterhuishouding ten behoeve van de landbouw.

10.3. Samenvatting sectorale wensbeelden

Bodem en water

- Aansluiten op de plannen voor de verbetering van de plaatselijke waterhuishouding, conform de herinrichting Driebruggen.
- Minimaal handhaven huidige waterberging en waar mogelijk vergroten van het waterbergend vermogen (oppervlak open water) in de polders.
- Verbeteren van de waterkwaliteit van sloten door de aanleg van natuurvriendelijke oevers en het helofytenfilter.
- Mogelijkheden bieden voor het oprichten van baggerdepots.

Landschap en Cultuurhistorie

- Behoud van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen.
- Bescherming van de archeologisch waardevolle terreinen.
- Behoud van de openheid en het agrarisch karakter.
- Voorkomen van een aantasting van het kleinschalige karakter en een verdichting van de bebouwingslinten. Zichtlijnen, herkenbaarheid en identiteit dienen behouden te blijven.
- Het netwerk van waterlopen dient behouden te blijven.
- Behoud van de kades.
- Bestaande beplantingen dienen behouden en versterkt te worden. Nieuwe beplantingen dienen zoveel mogelijk de herkenbaarheid te versterken. Dat houdt in dat enerzijds de landschappelijke openheid van het veenweidegebied behouden dient te blijven, anderzijds opgaande beplanting dient aan te sluiten bij bestaande beplantingsstructuren (bijvoorbeeld langs wegen of aansluitend aan bestaande erven/bebouwning).

Natuur

- Behoud van het graslandkarakter ten behoeve van de weidevogels (waaronder openheid, rust).
- Voorkomen van verstoring van de speciale beschermingszone Broekvelden/Vettenbroek uit de Vogelrichtlijn.
- Realisatie van het Natuurgebiedsplan Veenweiden-Midden Zuidplas.
- Realisatie van de natuurontwikkelingsgebieden/-zoekgebieden in de herinrichting Driebruggen.
- Beperking van een verdere intensivering van de landbouw.
- Stimuleren van agrarisch natuurbeheer.
- Geen verdere verlaging van het waterpeil.

Landbouw

- Binnen de bouwvlakken zal voldoende ruimte moeten zijn voor het aanpassen en uitbreiden van de bedrijfsbebouwing.
- Ook voor eventuele agrarisch verwante en niet-agrarische nevenactiviteiten dient ruimte te worden geboden binnen de agrarische bouwvlakken.
- Voor vrijkomende agrarische gebouwen en bedrijfscomplexen dient zorgvuldig te worden nagegaan welke vervolgfuncties toegestaan kunnen worden.
- Het agrarisch grondgebruik dient zo vrij mogelijk te worden gelaten.
- Vrijwillig agrarisch natuurbeheer en -productie moet niet leiden tot een strengere planologische regelgeving.
- Ruimte om de productieomstandigheden te blijven optimaliseren.
- Zekerheid op langere termijn omtrent bovenstaande factoren.

Recreatie

- Behoud van rust en ruimte en de natuur-, landschaps- en cultuurhistorische waarden.
- Optimalisering van recreatieve routes.
- Mogelijkheden bieden voor het ontwikkelen van bescheiden verblijfsrecreatieve voorzieningen.
- Mogelijkheden bieden voor verbrede landbouw met betrekking tot recreatie.
- Mogelijkheden bieden voor het benutten van vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing ten behoeve van recreatie.

Verkeer en overige infrastructuur

- Het bestemmingsplan dient zich niet te verzetten tegen het realiseren van een duurzaam veilige verkeersstructuur, bevordering van het openbaar vervoer en de fiets.
- Bij nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen in het plangebied, zal rekening moeten worden gehouden met de normen die de Wet geluidhinder stelt.
- Bij het toekennen van vervolgfuncties aan vrijkomende agrarische bedrijven moet de verkeersaantrekkende werking van die vervolgfuncties worden beoordeeld.

Wonen

- Bestaande woningen dienen in beginsel positief te worden bestemd.
- Een functiewijziging van een voormalige agrarische bedrijfswoning naar een burgerwoning moet mogelijk worden gemaakt.
- Het bestemmingsplan dient "kwaliteitsverbetering" mogelijk te maken.

Niet-agrarische bedrijven

- Bestaande niet-agrarische bedrijven moeten kunnen blijven voortbestaan en uitbreidingsruimte krijgen.
- Een functiewijziging van voormalige agrarische bedrijfscomplexen in niet-agrarische bedrijven of (kleinschalige) horeca moet mogelijk zijn.

Milieuhinder agrarische bedrijven

- Bij de uitbreiding of nieuwvestiging van agrarische bedrijven dient rekening te worden gehouden met de gevoelige functies in de omgeving van deze bedrijven

10.4. Doelstellingen voor het bestemmingsplan

Op basis van het beleidskader van rijk en provincie en de instrumentele mogelijkheden van het bestemmingsplan voor het landelijk gebied, kan de volgende hoofddoelstelling worden geformuleerd voor het bestemmingsplan Lange Ruige Weide.

Behoud en ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit van het plangebied

Gelet op het karakter van het plangebied zal het beleid primair worden gericht op de aan het landelijk gebied gebonden functies: water, landbouw, natuur en landschap, recreatief medegebruik en cultuurhistorie (de primaire functies). Daarnaast zal in de beleidsvisie ook ingegaan worden op de overige functies in het plangebied. Veelal is het beleid voor deze functies echter ondergeschikt aan het beleid voor de primaire functies. Dat neemt echter niet weg dat ook de belangen van deze afgeleide functies in veel gevallen veiliggesteld dienen te worden. Dat kan zelfs betekenen dat randvoorwaarden aan de primaire functies dienen te worden gesteld (denk bijvoorbeeld aan waterwinning).

Op basis van de hoofddoelstelling kunnen de volgende beleidsuitgangspunten worden geformuleerd:

- behoud en duurzame ontwikkeling van de grondgebonden landbouw;
- behoud en versterking van natuur en landschap in samenhang met een duurzame landbouw;
- behoud van cultuurhistorische waarden;
- het benutten van kansen om sectorale ontwikkelingen, waar mogelijk, in onderlinge samenhang tot ontwikkeling te brengen (verbrede plattelandsontwikkeling);
- versterking van het recreatieve medegebruik.

Een samenhangend, richtinggevend ruimtelijk beleid is nodig om te kunnen bewerkstelligen dat ontwikkelingen in het plangebied bijdragen aan deze doelstellingen. Daarnaast zijn belangrijke hulpmiddelen voor het bereiken van de doelstellingen het afstemmen van ruimtelijk, milieu- en waterbeleid, het bevorderen van draagvlak bij bewoners en gebruikers van het gebied en een duidelijke en heldere bestemmingsregeling die voldoende flexibel is om recht te doen aan toekomstige ontwikkelingen in het plangebied, maar tegelijkertijd een grote mate van rechtszekerheid biedt.

10.5. Confrontatie en prioriteitstelling

10.5.1. Duurzaam waterbeheer in relatie tot de verschillende hoofdfuncties

Eisen vanuit duurzaam waterbeheer

Het rijk, provincie en waterschap streven naar een duurzaam waterbeheer. Daarin is de samenhang tussen het watersysteem en de functies in het plangebied belangrijk, maar ook het voorkomen dat problemen met betrekking tot de waterhuishouding (zowel kwalitatief als kwantitatief) worden afgewenteld op andere gebieden of naar de toekomst. Voor het plangebied betekent dit dat het watersysteem en het bijbehorende waterbeheer zoveel mogelijk dient aan te sluiten op de natuurlijke omstandigheden. Het consequent doorvoeren van dit principe betekent dat de helft van Nederland onder water zou komen te staan. Zoveel mogelijk aansluitend bij de natuurlijke omstandigheden betekent in dit kader, dat de mate van regulering zoveel als mogelijk beperkt wordt, waardoor een veerkrachtiger watersysteem ontstaat, dat tevens rekening houdt met de bestaande functies in het plangebied. Daarnaast wordt gestreefd naar een betere waterkwaliteit.

Een ander belangrijk uitgangspunt van een meer natuurlijk watersysteem, is het zoveel mogelijk aansluiten bij de peilfluctuaties van de seizoenen. Hierdoor is men in droge perioden minder afhankelijk van wateraanvoer en hoeft er in natte perioden minder water uit het gebied te worden gemalen. Daarbij is voldoende waterbergend vermogen van belang. Het gebied tussen de Enkele en Dubbele Wiericke wordt in het kader van duurzaam waterbeheer door het Hoogheemraadschap onderzocht als potentieel waterbergingsgebied.

De natuurlijke situatie hangt nauw samen met de verschillende bodemtypen die in het plan voorkomen (veen en klei op veen). De veengronden zijn laag gelegen en van nature komt een hoge grondwaterstand voor. Om inklinking te voorkomen is een duurzame waterhuishouding gebaat bij het handhaven van de hoge grondwaterstand.

Overigens is de rol van het waterbeheer binnen het bestemmingsplan beperkt. In de beleidsmatige afweging tussen functies en het waterbeheer speelt het bestemmingsplan wel een rol. In de zin van concrete beheersmaatregelen zijn de Keur en de peilbesluiten de aangewezen instrumenten. Afstemming met het bestemmingsplan is een vereiste. Een belangrijk onderscheid tussen beide instrumenten is de breedte van de belangenafweging: het bestemmingsplan betreft alle belangen in haar afweging terwijl bijvoorbeeld de Keur primair de belangen van het waterbeheer dient.

Eisen vanuit de verschillende hoofdfuncties

De waterhuishouding is van grote betekenis voor de functies landbouw en natuur. Daarnaast is het waterpeil van invloed op (de onderheiding van) de bebouwing in de linten en speelt de waterhuishouding een rol bij het voorkomen van wateroverlast.

Goede externe productieomstandigheden zijn van groot belang voor een duurzame grondgebonden veehouderij. Dit kan tot uitdrukking komen in het verlagen van de grondwaterstand. Daarnaast kan er behoefte zijn aan het dempen (om een efficiënte kavelgrootte te verkrijgen), verruimen of aanleggen van sloten (om de ontwatering te verbeteren). Tevens is de landbouw gebaat bij een gereguleerd peil: voldoende aanvoer bij watertekorten, voldoende afwatering bij een wateroverschot en voldoende waterberging om wateroverlast te voorkomen.

Ook is de landbouw gebaat bij een niet te grote drooglegging van de veengronden, omdat dit op langere termijn tot inklinking leidt, waardoor de externe productiefactoren verslechteren.

Voor de actuele en potentiële natuurwaarden in het plangebied is een hoge grondwaterstand een eerste vereiste. Water kan op verschillende manieren een rol spelen bij het verhogen van de natuurwaarden. Voor de ecologische verbindingzones zijn "plas-dras"- of moerasachtige situaties wenselijk. Door een natuurlijke inrichting van de oevers van waterlopen kan zich zowel een waardevolle vegetatie ontwikkelen, de fauna meer verspreidingsmogelijkheden worden ge-

boden en de kwaliteit van het oppervlaktewater toenemen. Seizoensfluctuaties van het peil dragen eveneens bij aan meer natuurlijke omstandigheden.

Een goede waterkwaliteit is van belang voor de flora en fauna in het gebied. Dit kan worden bereikt door het vasthouden van gebiedseigen water waardoor de inlaat van gebiedsvreemd water kan worden beperkt, en door het ontwikkelen van helofytenfilters.

Het in cultuurhistorisch en landschappelijk opzicht waardevolle verkavelingspatroon is gebaat bij de instandhouding van het huidige slotenpatroon (met name de lengtesloten) en de huidige kavelbreedte.

De lintbebouwing is (deels) onderheid met houten palen. Het behoud van de fundering vereist een constante hoge grondwaterstand, omdat anders zuurstof bij de palen kan komen en deze vervolgens kunnen verrotten, waardoor de bebouwing kan verzakken. In het kader van de herinrichting wordt dit voorkomen met behulp van een hoogwatersloot.

Versterking van functies onderling

Waterconservering is nodig om in droge perioden de landbouw van voldoende water te kunnen voorzien. Hierdoor wordt verdroging tegengegaan en de aanvoer van gebiedsvreemd water beperkt. Dit is ook voor andere functies van belang (natuur, landschap, cultuurhistorie, bebouwing).

Het potentiële waterbergingsgebied middels maalstop in het poldergebied langs de beide Wierickes kan hier een rol in spelen. Bovendien sluit het idee van een waterbergingsgebied op deze locatie aan bij de historische functie van de Oude Waterlinie en vormt dit een goede uitgangssituatie voor een meer watergebonden natuur ter plaatse.

Strijdigheid van functie-eisen

Een te grote drooglegging van de veengronden is voor geen enkele functie van belang. Wat voor de ene functie een te grote drooglegging zal zijn (natuur: zo min mogelijk drooglegging), is voor de andere functie echter niet groot genoeg. Om versnelde bodemdaling te voorkomen wordt tegenwoordig op basis van het provinciaal en waterschapsbeleid in veenweidegebieden een drooglegging gerealiseerd van maximaal 60 cm. De herinrichting Driebruggen is hieraan tegemoet gekomen en streeft naar een maximaal gemiddelde drooglegging van 60 cm.

Vanuit het oogpunt van de natuur is een hogere grondwaterstand wenselijk voor de ecologische verbindingzones, zoals "plas-dras"-situaties.

Het dempen van sloten is gezien het huidige kritische niveau van het waterbergend vermogen van polders niet gewenst. Het waterbergend vermogen neemt hierdoor af en de waarde van water- en oevervegetaties gaat verloren. Ook wordt zo het karakteristieke verkavelingspatroon aangetast. Het dempen van sloten kan echter wenselijk zijn vanuit een zo optimaal mogelijk agrarisch grondgebruik. In dat geval is volledige compensatie essentieel, waarbij het verbeteren van de structuur van poldersloten (voldoende breedte en waterdiepte, geen doodlopende uiteinden) en, waar mogelijk en passend bij het landschap, de aanleg van natuurvriendelijke oevers bijdragen aan een betere waterkwaliteit. Het waterschap hanteert een maximale breedte van percelen omdat in brede percelen de grondwaterstandfluctuaties aanzienlijk toenemen.

Het fluctueren van het waterpeil met de seizoenen is wenselijk voor natuurbeheer, onder meer omdat in de praktijk minder gebiedsvreemd water hoeft te worden ingelaten, wat een positief effect heeft op de waterkwaliteit. Voor de landbouw betekent dit echter een verslechtering van de productieomstandigheden.

Afweging en conclusie

Het bestemmingsplan heeft een beperkte invloed op het waterbeheer. Het peil wordt vastgesteld door de waterbeheerder. Voor activiteiten die het waterbeheer kunnen beïnvloeden zijn de Keur en het peilbesluit van toepassing.

Het bestemmingsplan dient rekening te houden met het beleid van de waterbeheerders (duurzaam waterbeheer) en met de uitgangspunten van de herinrichting Driebruggen (het uitvoeren van maatregelen ter verbetering van de waterhuishouding voor de landbouw). Deze zijn echter (deels) tegenstrijdig. Waar mogelijk wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de principes van duurzaam waterbeheer, mits dit de herinrichtingsplannen niet doorkruist.

Met betrekking tot de waterhuishouding kunnen in het bestemmingsplan regels worden gesteld. Om dubbele regelgeving zoveel mogelijk te voorkomen wordt dit tot een minimum beperkt. Al-

leen in het geval dat een bredere afweging aan de orde is dan in het kader van het waterbeleid mogelijk is, zal een afwegingsmogelijkheid in het bestemmingsplan worden opgenomen.

10.5.2. Behoud en ontwikkeling van natuur, landschap en cultuurhistorie versus ontwikkeling van de landbouw

Eisen vanuit natuur, landschap en cultuurhistorie

Natuur, landschap en cultuurhistorie zijn laagdynamische functies met een grote gevoeligheid voor veranderingen in het gebruik. De natuurwaarden in het gebied zijn momenteel beperkt, met uitzondering van de oevers van de Enkele Wiericke. Wel biedt het gebied goede mogelijkheden om natuurwaarden te versterken en te ontwikkelen. Voor de aanwezige en te ontwikkelen natuur is het van belang dat aan de volgende eisen wordt voldaan: een hoog grondwaterpeil, behoud van de openheid (weidevogels), behoud van de sloten en een goede waterkwaliteit (water- en oevervegetaties).

Vanuit de sector landschap speelt in het hele gebied behoud van de openheid, doorzichten en de verkaveling.

Voor wat betreft cultuurhistorie is eveneens behoud van het ontginnings- en verkavelingspatroon van belang. De cultuurhistorisch waardevolle bebouwing dient behouden te blijven.

Eisen vanuit de landbouw

Het grondgebruik in het plangebied bestaat overwegend uit de grondgebonden veehouderij. Er zijn drie intensieve veehouderijen en enkele grondgebonden veehouderijen met een intensieve neventak. Akkerbouw, tuinbouw of fruitteelt komt niet voor. Voor de agrarische kwaliteit in het plangebied zijn met name de bodemkundige en hydrologische factoren van belang (zie paragraaf 10.5.1). Eveneens vormen de ontsluiting en de verkaveling belangrijke factoren. Verbetering van deze externe productiefactoren betekent een verbetering voor de agrarische bedrijfsvoering. Door de herinrichting Driebruggen worden de momenteel matige externe productieomstandigheden (ontwatering) voor de grondgebonden veehouderij verbeterd.

Bij agrarische bedrijven kan om diverse redenen behoefte bestaan aan slootdemping of het verharden van kavelpaden. Door het verharden van kavelpaden kunnen de landbouwgronden beter worden benut.

Op de veengronden vindt incidenteel ruwvoederteelt (maïs) plaats. Hoe zich dit in de toekomst gaat ontwikkelen is onbekend. Enerzijds wordt op grond van de abiotische omstandigheden geen grootschalige maïsteelt verwacht, anderzijds zullen de condities hiervoor verbeteren door een toename van de drooglegging in het kader van de herinrichting. De behoefte aan ruwvoederteelt zal mede afhankelijk zijn van ontwikkelingen in de mestwetgeving.

Versterking van functies onderling

De grondgebonden landbouw en de openheid van het landschap versterken elkaar. Behoud en ontwikkeling van de grondgebonden veehouderij is zelfs gewenst om de openheid van het landschap zoveel mogelijk te waarborgen. Ook leveren agrariërs in Reeuwijk Oost een belangrijke bijdrage aan het behoud, de ontwikkeling en het beheer van natuurwaarden door het vrijwillig uitvoeren van agrarisch natuurbeheer, bijvoorbeeld vanuit de agrarische natuurvereniging Lange Ruige Weide.

Strijdigheid van functie-eisen

Ruwvoederteelt

Voor de agrarische bedrijfsvoering heeft ruwvoederteelt (maïs) een aantal belangrijke voordelen. Maïsteelt kan als aanvulling dienen op de ruwvoederwinning op het eigen agrarisch bedrijf. Als bestanddeel van veevoeder kan maïs het mineralenoverschot op bedrijfsniveau terugdringen. Ook kan maïs voor graslandverbetering zorgen¹⁾. Voor de functies natuur en landschap zijn aan de teelt van maïs een aantal bezwaren verbonden. Ten opzichte van het grondgebruik als grasland heeft de teelt van maïs een groter bestrijdingsmiddelenverbruik. Dit beïnvloedt de kwaliteit van bodem en water, wat indirect zijn doorwerking heeft op de ecologische waarden. Maïs heeft (gedurende vier maanden) consequenties voor de openheid van het landschap. Ook broeden de kritische weidevogelsoorten (zoals grutto, tureluur) niet op maïsland.

1) Hiervoor wordt jaarlijks een beperkt deel van het grondoppervlak gescheurd en met maïs ingezaaid. Elk jaar is een ander perceel grasland aan de beurt.

Externe productieomstandigheden

Verbetering van de externe productiefactoren betekent een verbetering voor de landbouw, maar ook vaak een verslechtering voor natuur- en landschapswaarden. Door bijvoorbeeld het afgraven, ophogen of egaliseren van de bodem, het dempen van sloten of het aanleggen van dammen, vindt er een verstoring plaats van de plaatselijke situatie, waardoor natuurwaarden kunnen afnemen of de landschapsstructuur kan verdwijnen. Slootdemping kan ten koste gaan van het landschappelijke ontginningspatroon (verkaveling). Bovendien vormt slootdemping een bedreiging voor het waterbergend vermogen in het plangebied (zie paragraaf 10.5.1).

Afweging en conclusie

Omdat de openheid van het veenweidegebied en de grondgebonden veehouderij elkaar versterken, zal het bestemmingsplan erop gericht zijn de grondgebonden veehouderij waar mogelijk ontwikkelingsruimte te bieden. Akkerbouw, sierteelt, fruitteelt en tuinbouw kunnen de openheid aantasten en zijn daarom ongewenst in het veenweidegebied.

De gebieden die zijn aangewezen voor nieuwe natuur, worden in het kader van de landinrichting verworven. Voor deze gebieden geldt dat het beleid is gericht op natuurbeheer en dat het agrarisch gebruik ondergeschikt is.

Ruwvoederteelt

In de toekomst is het mogelijk dat de behoefte aan teelt van ruwvoedergewassen toeneemt. Dit vormt een belangrijke bedreiging voor de karakteristieke openheid. Deze openheid is ook een van de voorwaarden voor het voorkomen van kritische weidevogels. Alhoewel veengronden van nature nauwelijks geschikt zijn voor maïsteelt, wordt door de drooglegging een betere uitgangssituatie voor ruwvoederteelt gecreëerd. Deze drooglegging past niet in het concept voor duurzaam waterbeheer (zie paragraaf 10.5.1). Dit leidt ertoe dat de teelt van ruwvoedergewassen vanwege landschappelijke redenen en (potentiële) natuurwaarden niet zonder meer kan worden toegestaan.

Externe productieomstandigheden

Slootdemping is uit oogpunt van behoud van het karakteristieke verkavelingspatroon in het hele plangebied niet wenselijk. Ook gaat slootdemping ten koste van het waterbergend vermogen (zie paragraaf 10.5.1). Vanwege de verschillende belangen die met slootdemping gemoeid zijn (natuur, landschap, landbouw) is het wenselijk deze activiteit afweegbaar te stellen. Zowel de waterbeheerder als de provincie (Verordening Bescherming Landschap en Natuur Zuid-Holland) stellen eigen regels met betrekking tot slootdemping. De provincie weegt in haar verordening de belangen van landschap, cultuurhistorie, archeologie en natuur af tegen het belang van de slootdemping. De waterbeheerder weegt de ingreep af tegen de belangen van duurzaam waterbeheer.

10.5.3. Nieuwe bebouwing versus landschap en cultuurhistorie**Eisen vanuit bebouwing**

Om diverse redenen kan nieuwe bebouwing in het landelijk gebied noodzakelijk zijn. De belangrijkste redenen zijn het bouwen ten behoeve van agrarische activiteiten en bebouwing die in het kader van kwaliteitsverbetering wordt gerealiseerd. Modernisering en schaalvergroting van het agrarisch bedrijf gaat vaak gepaard met uitbreiding van bedrijfsbebouwing.

Eisen vanuit landschap en cultuurhistorie

Vanuit landschap en cultuurhistorie is met name behoud van bestaande structuren en patronen van belang. Voorkomen moet worden dat de landschappelijke openheid en structuur en aanwezige cultuurhistorische waarden verstoord worden door nieuwbouw of uitbreiding en aanpassing van bestaande bebouwing. Een aandachtspunt is ook het behoud van doorzichten vanuit de bebouwingslinten.

Versterking van functies onderling

In het kader van "kwaliteitsverbetering" kunnen landschap, cultuurhistorie en bebouwing elkaar versterken. Met kwaliteitsverbetering wordt het toekennen van extra bouwmogelijkheden bedoeld, mits dit gepaard gaat met de sanering van hinderlijke bedrijven, waardoor de omgevingskwaliteit substantieel verbetert. De hinder kan betrekking hebben op de ruimtelijke uitstraling, de milieubelasting of de verkeerssituatie.

Strijdigheid van functie-eisen

Een uitbreiding van het aantal bedrijfsgebouwen, het oprichtingen van woningen (waaronder een tweede agrarische bedrijfswoning) of het verplaatsen van bedrijven kan ten koste gaan van de openheid en het landschappelijk patroon en eveneens een verrommeling van het landschap veroorzaken. Een toename van de woonfunctie in het landelijk gebied kan in het milieuspoor gevolgen hebben voor zowel agrarische als niet-agrarische bedrijven. Uitbreiding of aanpassing van monumentale panden kan ten koste gaan van de cultuurhistorische waarde.

Afweging en conclusie

Nieuwvestiging agrarische bedrijven

In de nabije toekomst (binnen de komende tien jaar) wordt het niet waarschijnlijk geacht dat nieuwe agrarische bedrijven (nieuwvestiging) zich in het plangebied gaan vestigen. Het bestemmingsplan zal daarom niet voorzien in de mogelijkheid van nieuwvestiging van agrarische bedrijven. Mocht blijken dat in het kader van de herinrichting boerderijverplaatsing alsnog gerealiseerd zal worden, dan dient het bestemmingsplan hier mogelijkheden voor te bieden.

Nieuwvestiging niet-agrarische bedrijven

Gezien het ruimtelijke beleid is nieuwvestiging (nieuwbouw) van bedrijven in het landelijk gebied niet aanvaardbaar. Wel zou een niet-agrarisch bedrijf zich kunnen vestigen in reeds bestaande, vrijkomende bedrijfsgebouwen. In paragraaf 10.5.5. wordt hier nader op ingegaan.

Uitbreiding bedrijfsgebouwen

Uitbreiding van agrarische en niet-agrarische bebouwing is veelal noodzakelijk voor de continuering van het bedrijf (bijvoorbeeld in het kader van milieuwet- en regelgeving). Gezien de eerder genoemde landschappelijke bezwaren wordt dit alleen toegestaan op een bouwvlak. In hoofdstuk 12 wordt hier nader op ingegaan. Bebouwing dient zoveel mogelijk achter bestaande bebouwing en in de richting van de bestaande verkaveling te worden geplaatst, zodat plaatselijke doorzichten naar het veenweidegebied zo min mogelijk worden aangetast. Hierbij dient speciaal gelet te worden op het vrijlaten van de lengtesloten, zodat ook hierbij doorzichten vanaf de wegen gehandhaafd blijven.

Nieuwe woningen

Gezien het provinciale beleid wordt de oprichting van burgerwoningen in het plangebied vooralsnog niet toegestaan, met uitzondering van burgerwoningen die in het kader van kwaliteitsverbetering totstandkomen (zie de volgende alinea). Omdat er geen nieuwvestiging van agrarische bedrijven wordt verwacht, wordt in het bestemmingsplan niet voorzien in de oprichting van nieuwe agrarische bedrijfswoningen. Wel kan gedurende de planperiode bij agrarische bedrijven de wens ontstaan voor een tweede agrarische bedrijfswoning. Dit kan alleen in uitzonderingsgevallen worden toegestaan (zie paragraaf 12.2).

Kwaliteitsverbetering

Via kwaliteitsverbetering kan zowel de ruimtelijke als de milieukwaliteit in het plangebied substantieel verbeteren. Hierdoor kunnen mogelijk enkele nieuwe woningen in het plangebied worden gerealiseerd. Het bestemmingsplan dient met initiatieven hieromtrent rekening te houden.

10.5.4. Vervolfuncties in vrijkomende agrarische bebouwing en omgevingskwaliteit

Eisen vanuit vervolfuncties in vrijkomende agrarische bebouwing

Gezien de heersende trend binnen de landbouw in Nederland beëindigt 2 tot 3 procent van de agrarische ondernemers jaarlijks het bedrijf. De agrarische bedrijfsgebouwen worden veelal overgenomen door niet-agrarische bedrijven of worden gebruikt als woning. De boerderij krijgt zo een andere functie.

Redenen voor vestiging van bedrijven in vrijkomende agrarische bebouwing zijn bijvoorbeeld de bereikbaarheid (vanuit de Randstad), de (relatief lage) kosten van het vrijkomende pand of een representatieve situering in het landschap.

Voor wat betreft wonen als vervolfunctie is het met name van belang dat de kwaliteiten van het landelijk gebied behouden blijven (rust, ruimte) en dat geen overlast wordt veroorzaakt door bijvoorbeeld agrarische bedrijven (stankhinder) of recreatie (recreatief verkeer).

Eisen vanuit de omgevingskwaliteit

Om de leefbaarheid van het landelijk gebied te behouden is het van belang dat de kwaliteit van de omgeving niet verder afneemt. De kwaliteit van de omgeving heeft zowel betrekking op de milieueisen (stank, geluid, veiligheid) als op eisen met betrekking tot de beeldkwaliteit. Voor wat betreft de milieueisen wordt dit ondervangen door de milieuwet- en regelgeving.

Versterking van functies onderling

Nieuwe functies kunnen enerzijds een belangrijke bijdrage leveren aan de plattelandseconomie van het plangebied en daarmee aan de leefbaarheid daarvan. Anderzijds kan een nieuwe economische functie het behoud van monumentale panden veilig stellen.

Strijdigheid van functie-eisen

Nieuwe functies kunnen hinderlijk zijn voor reeds bestaande functies. Hinder kan op de volgende manieren plaatsvinden:

1. de nieuwe functie is milieubelastend voor de omgeving (bijvoorbeeld door geluidshinder, stankoverlast, veiligheidsrisico's);
2. de nieuwe functie is milieugevoelig (bijvoorbeeld burgerwoningen) en levert beperkingen op voor de uitbreidings- en ontwikkelingsmogelijkheden van (agrarische) bedrijven;
3. de nieuwe functie is zelf niet milieuhinderlijk, maar het verkeer dat door de nieuwe functie wordt aangetrokken is dat wel.

Afweging en conclusie

Uit het oogpunt van leefbaarheid en het behoud van monumentale gebouwen, dient flexibel te worden omgegaan met het toestaan van nieuwe functies in vrijkomende agrarische bebouwingscomplexen. In het kader van het bestemmingsplan dient te worden bepaald welke nieuwe functies kunnen worden toegelaten binnen voormalige agrarische bedrijfscomplexen. Als een functie milieubelastend is voor de omgeving, kunnen hier in het kader van de milieuvergunningverlening regels aan worden gesteld. In het bestemmingsplan wordt hier op ingespeeld door bepaalde hinderlijke bedrijven uit te sluiten.

Indien de vervolfunctie milieugevoelig is, kan dit gevolgen hebben voor toekomstige uitbreidingsmogelijkheden van milieubelastende bedrijven (zoals agrarische bedrijven). In het kader van de milieuregelgeving wordt getoetst aan de milieugevoeligheid. Het bestemmingsplan zal hier niet nader op ingaan.

Bij functies met een sterk verkeersaantrekkende werking zal een afweging gemaakt moeten worden tussen het toelaten van de nieuwe functie en de capaciteit van de ontsluitingswegen.

10.5.5. Recreatie en natuur, landschap en landbouw

Eisen vanuit de recreatie

Door de toename van vrije tijd neemt de behoefte aan recreatiemogelijkheden "dicht bij huis" toe. Dit betekent dat de recreatieve kwaliteiten van het gebied in ieder geval behouden moeten blijven en waar mogelijk ontwikkeld kunnen worden. De huidige kwaliteiten zijn met name de rust in het gebied en de landschappelijke en cultuurhistorische waarden, zoals de openheid van

het veenweidegebied en de monumentale boerderijen in de bebouwingslinten. De huidige recreatieve routestructuren en -voorzieningen dienen in ieder geval in stand te worden gehouden en waar mogelijk te worden ontwikkeld.

Eisen vanuit natuur, landschap en landbouw

Vanuit met name natuur en landschap is behoud, herstel en ontwikkeling van de bestaande situatie van belang. Voorkomen moet worden dat de landschapswaarden worden aangetast of natuurwaarden worden verstoord door recreatie. Ook de landbouw wil geen hinder ondervinden van recreanten.

Versterking van functies onderling

Voor recreatie geldt dat deze functie voor een belangrijk deel afhankelijk is van de kwaliteiten van natuur, landschap en cultuurhistorie. Een mooie omgeving zal meer recreanten aantrekken. Recreatief medegebruik laat zich goed combineren met verbrede landbouw. Recreatie kan een aanvulling van het inkomen van de agrariër betekenen. Vrijkomende voormalige agrarische bebouwing biedt mogelijkheden voor kleinschalige dag- en verblijfsrecreatie.

Strijdigheid van functie-eisen

Natuur en landschap kunnen door een te intensief recreatief gebruik onder druk komen te staan. Voor wat betreft natuur en landschap kan recreatie ongewenste gevolgen hebben door bijvoorbeeld geluidsoverlast, verstoring, zwerfvuil of vertrapping van vegetaties. De aanleg van fiets- en wandelpaden kan contrasteren met het landschappelijke patroon.

Ook kan recreatie hinderlijk zijn voor bedrijven en burgers in het landelijk gebied (bijvoorbeeld door de aanwezigheid van paden en voorzieningen langs/aan erven of door aantasting van de privacy).

Afweging en conclusie

Dag- en verblijfsrecreatie

Om de openheid van het landschap veilig te stellen, is het niet gewenst om nieuwe bebouwing ten behoeve van dag- en verblijfsrecreatie in het open weidegebied toe te laten. Wel kan in de toekomst vrijkomende voormalige agrarische bebouwing voor recreatiedoeleinden gebruikt gaan worden. In de gevallen dat nieuwe bebouwing noodzakelijk is, zal dit alleen na sanering van de voormalige bedrijfsbebouwing worden toegestaan (kwaliteitsverbetering). In het kader van de verbrede landbouw kunnen agrarische bedrijven ook een rol spelen bij het aanbieden van recreatieve voorzieningen (bijvoorbeeld kamperen bij de boer, theeschenkerij, bed & breakfast). Hierdoor neemt de recreatieve waarde van het gebied toe en kunnen agrarische bedrijven extra inkomsten vergaren. De recreatieve ontwikkelingen mogen geen bedreiging vormen voor natuur, landschap en cultuurhistorie. Een goede landschappelijke inpassing is dan ook een voorwaarde. Bij het toestaan van dag- en verblijfsrecreatie dient de verkeersveiligheid en de wegcapaciteit te worden betrokken in de afweging.

Recreatief medegebruik

Recreatief medegebruik bestaat voornamelijk uit routegebonden recreatie, waarvoor de noodzaak voor voorzieningen beperkt is. Voorzieningen voor recreatief medegebruik zijn kleinschalig (bijvoorbeeld picknickbankjes, routeborden) en kunnen, afhankelijk van de situatie ter plaatse, rechtstreeks dan wel na afweging worden toegelaten. Aan recreatief medegebruik in het kader van de verbrede landbouw, dient het bestemmingsplan mogelijkheden te bieden. Behoud van de rust en ruimte vormt te allen tijde het uitgangspunt.

10.5.6. Windenergie en landschap en leefmilieu

Eisen vanuit windenergie

De overheid heeft als doelstelling om meer schone duurzame energie op te wekken. Vanuit het belang van energieopwekking is het zaak windmolens te plaatsen op locaties met voldoende windaanbod. Daarnaast zijn afstandsnormen ten opzichte van bebouwing van toepassing. Met name de open gebieden komen aan beide eisen tegemoet.

Eisen vanuit landschap en leefmilieu

Het kenmerkende landschap dient behouden te blijven. Dat houdt in dat er geen elementen in het open landschap gebouwd moeten worden, die deze openheid aantasten. Ook dienen eventuele nieuwe elementen qua omvang en schaal in de landschappelijke structuur te passen. Het veenweidegebied is qua openheid grootschalig te noemen, qua structuur (verkavelingspatroon, lintbebouwing, kades en dergelijke) gaat dat maar in beperkte mate op.

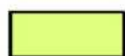
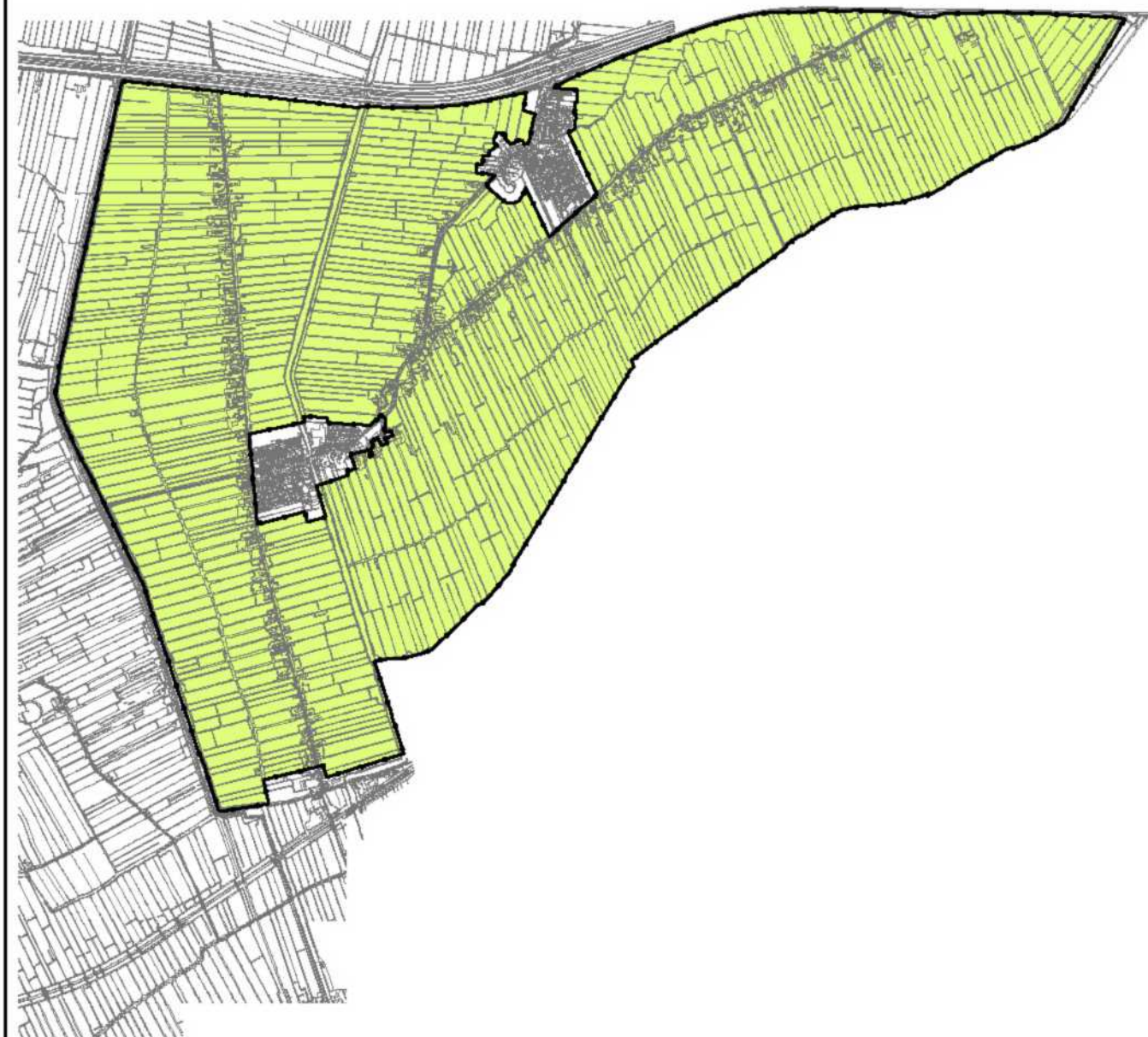
De eisen voor een goed leefmilieu hebben in dit kader met name betrekking op beperking van geluidsoverlast, slagschaduw en mogelijke visuele hinder van windturbines. Om die reden dient een zekere afstand tot woningen in acht te worden genomen.

Strijdigheid van functie-eisen

Het plaatsen van hoge windturbines verdraagt zich niet tot het behoud van de openheid en de structuur van de veenweidegebieden. Plaatsing van windturbines in de directe omgeving van woningen, zorgt voor overlast van geluid, schaduwwerking en visuele hinder.

Afweging en conclusie

Plaatsing van windmolens in het open veenweidegebied wordt om landschappelijke redenen niet voorgestaan. In het plangebied worden geen windturbines toegelaten.

agrarisch gebied met waardevolle openheid

figuur 7
zonering

11. Gebiedsvisie

67

De gebiedsvisie bevat de hoofdlijnen van beleid van het bestemmingsplan Lange Ruige Weide. Omdat de kwaliteiten en de kenmerken voor het hele plangebied vergelijkbaar zijn, is het beleid in de zone "Agrarische gebied met waardevolle openheid (AO)" vastgelegd.

Ligging

Het AO-gebied (agrarisch gebied waardevolle openheid) omvat het hele plangebied.

Omschrijving

Deze zone bestaat uit veenweidegronden en wordt vooral gekenmerkt door het gebruik door de grondgebonden veehouderij, de weidsheid van het landschap (openheid), de waardevolle landschapsstructuur (slotenpatroon, verkaveling) en de aanwezigheid van cultuurhistorische waarden (lintbebouwing). Het gebied wordt doorsneden door de wegen Hoogeind/Laageind en Oost-einde/Westeinde en is matig ontsloten. Vanaf deze wegen is er sprake van vele doorzichten naar het achtergelegen land. De natuurwaarden zijn beperkt tot weidevogels, sloten en slootkanten, kades en incidentele beplantingselementen. In het plangebied liggen twee beheersgebieden namelijk polder Lange Weide en polder Ruige Weide. In dit gebied komen tevens verschillende monumentale boerderijen voor.

Toekomstperspectief

Het toekomstperspectief van het AO-gebied is gericht op de grondgebonden veehouderij, waarbij rekening wordt gehouden met de aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Aan andere vormen van grondgebruik worden in de lijn van het provinciale beleid geen ontwikkelingsmogelijkheden geboden. Nieuwvestiging van agrarische bedrijven wordt niet toegestaan. In het AO-gebied wordt eveneens gestreefd naar de instandhouding van levensvatbare en niet-hinderlijke, niet-agrarische bedrijven.

De landschappelijke openheid (grasland als grondgebruik) en de daaraan gekoppelde natuurwaarden (weidevogels) dienen zoveel mogelijk in stand te worden gehouden. In combinatie met het ontwikkelingsperspectief voor de grondgebonden veehouderij betekent dit dat op beperkte schaal ruwvoerders (anders dan gras) kunnen worden geteeld.

De cultuurhistorische waarde van de bebouwingslinten en het verkavelingspatroon dienen behouden te blijven. Het beleid is derhalve gericht op het behoud van monumentale boerderijen. Slootdemping is in het kader van de "Verordening Bescherming Landschap en Natuur Zuid-Holland" aan nadere regels gebonden, waardoor het aanlegvergunningstelsel op dit punt kan terugtreden.

Ontwikkeling van kleinschalige recreatie en recreatief medegebruik is in deze zone mogelijk. Nieuwbouw ten behoeve van recreatie wordt niet mogelijk gemaakt. Vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing kan zo nodig door de recreatie in gebruik worden genomen.

Ook andere functies zijn toelaatbaar in vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing, mits er aan een aantal eisen wordt voldaan (zie hoofdstuk 12). Ook hiervoor geldt dat dit mede afhankelijk is van de aard van de vervolgfunctie, de ontsluiting en de verkeersaantrekkende werking.

Beleidslijnen

Met het oog op het toekomstperspectief gelden in het AO-gebied de volgende beleidslijnen:

- behoud en ontwikkeling van de grondgebonden veehouderij;
- bieden van mogelijkheden voor verbrede landbouw;
- behoud van landschappelijke waarden (openheid, sloten- en verkavelingspatroon);
- behoud van zichtlijnen vanuit de bebouwingselementen naar de achterliggende polders en sloten;
- behoud van waardevolle landschapselementen en opgaande beplantingen;
- behoud van monumentale bebouwing;
- bieden van mogelijkheden voor kleinschalige dag- en verblijfsrecreatie, onder andere in vrijkomende agrarische bebouwing;

- verbeteren van het recreatief medegebruik in de vorm van een verbetering van bestaande routestructuren;
- behoud van levensvatbare, niet-agrarische, niet-hinderlijke bedrijven en het bieden van beperkte ontwikkelingsmogelijkheden;
- het onder voorwaarden bieden van mogelijkheden voor nieuwe functies in vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing;
- aansluiten bij de herinrichting Driebruggen, zoals het reserveren van ruimte voor het realiseren van de ecologische verbindingzones en aansluiten bij het voorgestane waterbeheer.

12. Nadere uitwerking gebiedsvisie

69

12.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt op basis van de afweging tussen de sectorale wensbeelden en op basis van de gebiedsvisie, nader uitgewerkt welke ontwikkelingsmogelijkheden in dit bestemmingsplan worden opgenomen voor de in het gebied aanwezige functies. Daarbij wordt tevens aangegeven hoe de gebiedsvisie en de daarbijbehorende zonering wordt vertaald naar het bestemmingsplan. Er is aangesloten bij de systematiek van het voorbeeldbestemmingsplan Landelijk Gebied Groene Hart (1997/2000).

De uitwerking heeft betrekking op de aspecten landbouw, natuur en landschap, cultuurhistorie, recreatie, niet-agrarische bedrijven en wonen.

De beleidsuitwerking per zone komt met name tot uiting in de agrarische gebruiksmogelijkheden. De ontwikkelingsmogelijkheden voor neven- en vervolgfuncties zijn met name gekoppeld aan de aard/kwaliteit van de lintbebouwing.

12.2. Landbouw

Productietakken

Per agrarische productietak zal een beeld van de ontwikkelingsmogelijkheden worden geschetst.

Grondgebonden veehouderij

Grondgebonden veehouderij is het houden van melk- en ander vee op open grond. Dit beperkt zich dus niet tot melkrundveehouderij, ook (bijvoorbeeld) paardenfokkerij maakt hier deel van uit. In de vorige hoofdstukken is reeds aangegeven dat het plangebied, gezien het karakter van bodem en waterhuishouding, bij uitstek geschikt is voor grondgebonden veehouderij. Bovendien hangen de natuurlijke en landschappelijke waarden samen met de grondgebonden veehouderij. Daarom wordt in het plangebied grondgebonden veehouderij overal toelaatbaar gesteld. Een onderdeel van grondgebonden veehouderij is de teelt van ruwvoedergewassen (anders dan gras). In de zone AO is dit voor eigen gebruik rechtstreeks toelaatbaar, mits dit niet meer dan 20% van het totale oppervlak van de bij het bedrijf behorende gronden in beslag neemt. Hier ligt de volgende redenering aan ten grondslag. Het percentage is gebaseerd op het huidige oppervlak aan ruwvoederteelt en het uitgangspunt de kenmerkende openheid te behouden. Gezien de abiotische omstandigheden is de veenbodem minder geschikt voor de teelt van ruwvoeder. De teelt van ruwvoeder zal daarom waarschijnlijk geen grootschalige vormen aannemen. Ook vormt een percentage van 20% geen bedreiging voor de openheid van het landelijk gebied. Daarom wordt een percentage tot 20% rechtstreeks toegelaten.

Akker- en vollegrondstuinbouw, fruitteelt en sierteelt

Onder akker- en vollegrondstuinbouw wordt de teelt van gewassen op open grond verstaan. Fruitteelt en sierteelt worden beschouwd als afzonderlijke productietakken. In het voorgaande is aangegeven dat het beleid gericht is op behoud en versterking van de grondgebonden veehouderij. Gelet hierop worden in het plan géén mogelijkheden opgenomen voor nieuwe akker-, vollegrondstuinbouw-, fruitteelt- of sierteeltpercelen.

Glastuinbouw als hoofd- en neventak en boog- en gaaskassen

Gelet op de landschappelijke waarde (openheid, graslandkarakter) en het provinciale beleid terzake zal in het bestemmingsplan geen ruimte worden geboden aan de ontwikkeling van nieuwe glastuinbouwbedrijven. Evenmin worden mogelijkheden geboden voor glastuinbouw bij wijze van neventak. Bovendien zal op de grondgebonden veehouderijbedrijven aan de ontwikkeling van een neventak glas geen behoefte zijn.

Intensieve veehouderij en intensieve kwekerij

Intensieve veehouderij wordt als neventak alleen toegestaan bij bestaande bedrijven, waar deze neventak reeds aanwezig is. Verdere doorgroei als hoofdtak zal niet mogelijk worden gemaakt; bestaande intensieve veehouderijen worden als zodanig bestemd.

De neventak dient een ondergeschikt onderdeel van de bedrijfsvoering te betreffen (minder dan de helft van de bedrijfsomvang van de grondgebonden takken; dus alvorens realisering van de neventak heeft plaatsgevonden).

De neventak mag niet meer bedragen dan 70% van een minimaal volwaardig bedrijf in de desbetreffende intensieve bedrijfstak.

Intensieve kwekerij wordt niet toegestaan.

Bosbouw

Bosbouw ten slotte heeft vergaande consequenties voor natuur- en landschapswaarden en wordt daarom in het gehele plangebied uitgesloten.

Bouwmogelijkheden

Bouwvlak

Binnen het bouwvlak dienen gebouwen, sleufsilos, mestsilos, kuilvoerplaten alsmede verhardingen behorende bij het bedrijfscentrum (zoals parkeergelegenheid) en paardenbakken, gerealiseerd te worden. Voor de aanleg van verhardingen buiten het bouwvlak wordt verwezen naar paragraaf 12.3, "verbetering van de productieomstandigheden".

De oppervlakte van de agrarische bouwvlakken is individueel bepaald. Daarbij wordt de vorm van de bouwvlakken zodanig gekozen dat nieuwe bebouwing op bestaande bouwvlakken de doorzichten zo min mogelijk aantasten. Ook is bij het bepalen van de vorm en omvang van de bouwvlakken rekening gehouden met de bestaande rechten. Voorts zal in het plan een vrijstellingsbevoegdheid worden opgenomen ten behoeve van de vergroting van agrarische bouwvlakken. Een voorwaarde bij de toepassing van deze vrijstellingsbevoegdheid zal in de eerste plaats het aantonen van de agrarische noodzaak zijn. Dit zal worden beoordeeld door de door burgemeester en wethouders aangewezen agrarisch deskundige.

Daarnaast geldt als voorwaarde voor het verlenen van vrijstelling het behoud van waardevolle doorzichten.

Tweede agrarische bedrijfswoning/extra woonruimte

Op agrarische bedrijven kan de wens ontstaan voor het oprichten van een tweede agrarische bedrijfswoning. Tweede bedrijfswoningen worden vaak gedurende een overgangperiode gebruikt, waarin bijvoorbeeld vader en zoon gezamenlijk het bedrijf uitoefenen, tot de zoon het bedrijf alleen voortzet. In veel gevallen wordt de voormalige tweede bedrijfswoning daarna aan derden verkocht als burgerwoning. Een dergelijke ontwikkeling levert beperkingen op (milieuwetgeving) voor omliggende agrarische bedrijven en is daarom ongewenst.

Een tweede agrarische bedrijfswoning is alleen noodzakelijk bij zeer grote bedrijven waar minimaal twee volwassen arbeidskrachten als bedrijfshoofd werkzaam zijn en waar permanent toezicht door twee werknemers vereist is. Een dergelijke situatie zal in het plangebied alleen in uitzonderingsgevallen aan de orde zijn. In het bestemmingsplan zijn daarom geen mogelijkheden geboden voor het oprichten van een tweede bedrijfswoning. Indien een tweede agrarische bedrijfswoning werkelijk duurzaam noodzakelijk is, zal dat via een planherziening of vrijstelling ex artikel 19 WRO moeten worden gerealiseerd.

Om toch huisvesting te kunnen bieden aan twee huishoudens, kan een extra uitbreidingsmogelijkheid voor de eerste agrarische bedrijfswoning worden geboden, zodat tijdelijk een extra woongelegenheden gecreëerd kan worden. Daartoe is in de gebiedsbestemming een vrijstellingsbevoegdheid opgenomen die uitgaat van het creëren van extra woonruimte binnen of aangebouwd aan de bestaande bedrijfswoning, waarbij slechts een beperkte uitbreiding van de inhoud is toegestaan. Het in pandig uitbreiden van de woonfunctie wordt daarbij als eerste optie gezien.

Verspreide bebouwing

In het plangebied komt, naast agrarische bouwvlakken, ook verspreide agrarische bebouwing voor, in de vorm van kleine schuurtjes. Om deze niet onder het overgangsrecht te hoeven brengen, zijn deze specifiek bestemd. Indien schuren in slechte staat verkeren, kunnen deze worden vervangen. Ook kunnen schuren worden vergroot, indien het totale oppervlak van deze bouwwerken in het plangebied niet toeneemt en het bouwvlak van een van de schuren van de plankkaart wordt verwijderd.

Nieuwvestiging en bedrijfsverplaatsing

Onder nieuwvestiging wordt de vestiging van een geheel nieuw agrarisch bedrijf verstaan. Hiervoor wordt in het algemeen in het bestemmingsplan geen mogelijkheden geboden. Onder bedrijfsverplaatsing wordt het uitplaatsen van een bestaand bedrijf in het kader van de landinrichting verstaan. Ook hiervoor zijn in het plan geen mogelijkheden opgenomen. Uitzondering hierop is de mogelijkheid voor een nieuw agrarisch bouwvlak achter het bebouwingslint Westeinde. Het betreft een bedrijfsverplaatsing van een agrarisch bedrijf uit het bebouwingslint Westeinde. Dit bedrijf kan gezien de voorgenomen woningbouwontwikkelingen niet op deze plaats gehandhaafd blijven.

Niet-agrarische nevenfuncties op agrarische bedrijven

De agrarische bedrijven zijn van groot belang voor het behoud van de kwaliteiten van het landelijk gebied. Het beleid is er daarom uitdrukkelijk op gericht om de agrarische bedrijven zoveel mogelijk te behouden. In de eerste plaats worden hiertoe passende agrarische ontwikkelingsmogelijkheden geboden. Daarnaast zal het bestemmingsplan mogelijkheden bieden om op agrarische bedrijven een niet-agrarische nevenfunctie te ontwikkelen.

Het bieden van dergelijke mogelijkheden kan door extra inkomensverwerving leiden tot een afname van het aantal bedrijfsbeëindigingen en instandhouding van het agrarische karakter van de (cultuurhistorisch waardevolle) bedrijfsgebouwen. Gelet hierop geeft tabel 12.1. weer welke nevenfuncties in de verschillende zones toelaatbaar zijn.

De activiteiten die in tabel 12.1 zijn genoemd, dienen op het bouwvlak plaats te vinden, óók kleinschalig kamperen en paardenbakken ten behoeve van paardenstalling. Bovendien dienen bovengenoemde functies te allen tijde ondergeschikt te zijn aan de hoofdfunctie.

Gezien het ruimtebeslag van deze functies (met name paardenstalling en kleinschalig kamperen) is het denkbaar dat de omvang van het bouwvlak niet toereikend is. Er kan in dat geval gebruik worden gemaakt van de vrijstelling van de begrenzing van het bouwvlak. Verwezen wordt naar de tekst met betrekking tot bouwvlakken.

Het bestemmingsplan voorziet in bouwmogelijkheden ten behoeve van niet-agrarische nevenfuncties. De bouwmogelijkheden worden niet aan een maximummaat gekoppeld. Uitgangspunt is dat niet-agrarische nevenfuncties in de agrarische bedrijfsvoering ondergeschikt blijven.

In het bestemmingsplan wordt onderscheid gemaakt tussen maneges en paardenstalling. Een manege is een bedrijf dat gericht is op het lesgeven in paardrijden aan derden, waarbij veelal voorzieningen zijn gesitueerd als kantine/foyer en logies- en/of verenigingsaccommodatie. Bij veel maneges vinden regelmatig wedstrijden plaats. De ruimtelijke gevolgen van maneges kunnen daarom zeer ingrijpend zijn. In het bestemmingsplan worden om die reden voor maneges geen mogelijkheden opgenomen.

Onder paardenstalling wordt verstaan het houden van paarden en pony's voor verhuur en eigen gebruik, alsmede het bieden van gelegenheid aan derden om hun paarden en pony's in pension te stallen en te weiden. Omdat de gevolgen hiervan veel minder ingrijpend zijn, biedt het bestemmingsplan hiervoor wel mogelijkheden.

Kleinschalige horecagelegenheden zijn horecagelegenheden in de vorm van bijvoorbeeld theeschenkerijen of proeverijen van streekelijke producten dan wel producten van het eigen bedrijf. Kleinschalige horecagelegenheden mogen een maximale oppervlakte hebben van 100 m².

Voor de afweging bij het al of niet toestaan van bepaalde nevenfuncties, wordt een onderscheid gemaakt tussen een goede en een matige tot slechte ontsluiting. De Groendijck kan worden aangemerkt als een weg met een goede ontsluiting, terwijl de ontsluiting van de overige wegen in het plangebied matig is.

Tabel 12.1 Niet-agrarische nevenfuncties bij agrarische bedrijven

	goed ontsloten	matig/slecht ontsloten
Aan landbouw verwante bedrijfsactiviteiten		
Agrarische loonbedrijven in de categorieën 1, 2 en 3 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten ¹⁾	+	-
Veehandelsbedrijven; africhtingsbedrijven voor paarden; foeragehandel; handel in zaaizaad en pootgoed; opslag agrarische producten	+	-
Veearts; hoefsmederij; ambachtelijke be- en verwerking van agrarische producten ²⁾	+	&
Verkoop eigen producten	+	+
Niet-agrarische bedrijfsactiviteiten		
Hoveniersbedrijf	+	+
Opslag/stalling van niet-agrarische goederen in bestaande gebouwen	+	&
Overige bedrijven in de categorieën 1 en 2 van de staat van Bedrijfsactiviteiten	-	-
Recreatieve functies		
Kinderboerderij	+	&
Paardenstalling	+	-
Kano-, roeiboot- of fietsenverhuur; kleinschalige horecagelegenheid	+	&
Maneges	-	-
Kleinschalig kamperen; bed & breakfast	+	&
Kampeerderij	&	-
Overige dienstverlening		
Aan-huis-gebonden beroep	+	+
Sociale nevenfunctie (resocialisatie, therapie, gehandicapten)	&	&
Museum/tentoonstellingsruimte; kunst- of antiekhandel	+	&
Dierenpension; hondenfokkerij	&	&

1) Categorieën 1 en 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten laten een maximaal bedrijfsoppervlak van 500 m² voor loonbedrijven toe. Dit is onvoldoende voor een loonbedrijf als nevenfunctie. Door ook loonbedrijven uit categorie 3 toe te laten is een groter oppervlak van toepassing.

2) Kaasmakerij, verwerking plantaardige producten, imkerij, riet- en vlechtwerk, klompenmakerij en dergelijke.

+ Toelaatbaar

- Niet toelaatbaar

& Alleen toelaatbaar onder voorwaarden

Met betrekking tot het al dan niet toelaatbaar stellen van bovengenoemde functies wordt het volgende opgemerkt. Veehandelsbedrijven, africhtingsbedrijven voor paarden, foeragehandel, en opslag van agrarische producten kunnen relatief veel zwaar verkeer genereren. Gezien de gesteldheid van de wegen zijn deze functies langs wegen met een relatief slechte ontsluiting op voorhand uitgesloten. Voor een aantal functies (aangeduid met "&" in de tabel) is op voorhand niet te zeggen of dit wel of niet toelaatbaar is. Dit zal onder meer afhangen van de specifieke locatie en de aard van de activiteit, bijvoorbeeld de verkeersaantrekkende werking. Opslag en stalling van goederen zal alleen toelaatbaar zijn voorzover het goederen betreft die geen verkeersaantrekkende werking hebben. Opslag van caravans/boten is uit dat oogpunt wel toelaatbaar; opslag van artikelen ten behoeve van de verhuur niet.

Aan opslag wordt bovendien als voorwaarde gesteld dat er geen opslag wordt toegestaan van stoffen/producten die gevaar of milieuoverlast kunnen opleveren.

Niet-agrarische vervolgfuncties ter plaatse van agrarische bouwvlakken

Gezien de te verwachten ontwikkelingen in de agrarische sector, is het waarschijnlijk dat in de loop van de planperiode een aantal van de resterende agrarische bedrijven wordt beëindigd. De vrijkomende panden zijn in het plangebied met name in trek voor bewoning (appartementen), niet-agrarische bedrijfsactiviteiten, groot- en detailhandel en horeca. Deze aantrekkingskracht heeft verschillende oorzaken:

- voormalige agrarische bedrijfsgebouwen zijn geschikt voor bedrijfsactiviteiten of horeca;
- goedkope vestigingslocatie (vergeleken met bedrijventerreinen);
- ligging in de directe nabijheid van grootstedelijke agglomeraties;
- situering in een landschappelijke en cultuurhistorisch interessante omgeving met de mogelijkheid van landelijk wonen;
- veel meer ruimte ("vrijheid") en minder milieubelemmeringen dan in stedelijke gebieden.

Gevolg is dat – bij het ontbreken van adequaat beleid – veel functies die niet in het plangebied thuishoren, zich hier toch vestigen. Deze functies kunnen leiden tot aantasting van de landschapswaarden, het aantrekken van veel verkeer over wegen die daarvoor niet geschikt zijn en parkeer- en milieuproblemen. Rijk en provincie voeren een terughoudend beleid ten aanzien van functies die niet thuishoren in de gebieden buiten de bebouwingscontouren.

Teneinde enerzijds ongewenste ontwikkelingen te voorkomen en anderzijds tegemoet te komen aan de behoefte om passende vervolgfuncties mogelijk te maken, kunnen in het bestemmingsplan mogelijkheden opgenomen worden met betrekking tot niet-agrarische vervolgfuncties na beëindiging van agrarische bedrijven. Hiervan geeft tabel 12.2 een beeld.

Bouwmogelijkheden ten behoeve van vervolgfuncties (met uitzondering van woningen)

Niet-agrarische vervolgfuncties dienen gevestigd te worden in de bestaande bedrijfsgebouwen. Nieuwbouw ten behoeve van de in tabel 12.2 genoemde functies (met uitzondering van woningen) is in beginsel niet aan de orde. Ten aanzien van bouwmogelijkheden voor vervolgfuncties geldt dat de bestaande gebouwen in geen enkel opzicht mogen worden uitgebreid, ook niet met de "gebruikelijke" 10%. Ingeval van planwijziging ten behoeve van niet-agrarische bedrijven geldt in afwijking hiervan een saneringsplicht (zie hierna).

Indien de voormalige agrarische bedrijfsgebouwen in een bouwvallige staat verkeren of indien hiervan geen zinvol ander gebruik meer kan worden gemaakt, kan worden besloten tot sanering van de voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. De sanering dient op zodanige wijze plaats te vinden dat een aanzienlijke kwaliteitsverbetering wordt bereikt. In dat geval mag de oppervlakte van de nieuw op te richten bebouwing maximaal 50% bedragen van de oppervlakte van de bebouwing die wordt afgebroken. Indien de vervolgfunctie een niet-agrarisch bedrijf betreft, dient sowieso sanering van de agrarische bedrijfsbebouwing plaats te vinden met de mogelijkheid 50% van de bouwmassa van de gesaneerde bebouwing terug te bouwen. Voor de bouwmogelijkheden van extra woningen wordt verwezen naar paragraaf 12.5.

Hobbyboerachtige activiteiten

Na het beëindigen van het agrarisch bedrijf blijft de voormalige ondernemer vaak op de boerderij wonen, waarbij hobbymatig nog wat agrarische activiteiten worden uitgevoerd. Bovendien combineert een toenemend aantal niet-agrariërs het "buiten wonen" met het houden van paarden of ander vee voor hobbydoeleinden. Mede om die reden betrekken zij veelal vrijkomende agrarische bedrijfscomplexen. Deze ontwikkeling leidt tot kansen voor het noodzakelijke beheer van het agrarisch gebied doordat "hobbyboeren" hun gronden veelal extensief beheren.

Bij vrijkomende agrarische bebouwing zijn hobbymatige agrarische activiteiten te prefereren boven veel andere vormen van gebruik. Om die reden mag de hobbymatige landbouw niet worden uitgesloten. Hobbyboeren mogen echter niet gelijk worden gesteld met agrarische bedrijven. Zij behoren een woonbestemming te krijgen en zullen gebruik moeten maken van de daarbijbehorende bouwmogelijkheden. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 12.5. Het creëren van nieuwe bouwvlakken voor hobbyactiviteiten is niet aan de orde.

Ingeval van het houden van paarden kan behoefte zijn aan de realisatie van paardenbakken. Met betrekking tot paardenbakken wordt verwezen naar paragraaf 12.4, onder toerisme en re-creatie.

Tabel 12.2 Vervolfuncties op agrarische bouwvlakken na beëindiging van het agrarisch bedrijf

	goed ontsloten	matig/slecht ontsloten
Wonen/hobbyboerachtige activiteiten	W	W
Landbouw verwante bedrijfsactiviteiten		
Agrarische loonbedrijven in de categorieën 1, 2 en 3 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten	W	-
Veehandelsbedrijven; africhtingsbedrijven voor paarden; opslag agrarische producten	W	-
Hoefsmederij; veearts; ambachtelijke be- en verwerking van agrarische producten	W	W
Niet-agrarische bedrijfsactiviteiten		
Hoveniersbedrijf	W	W
Opslag/stalling van goederen in bestaande gebouwen	W	W ²⁾
Kantoren	W	W ²⁾
Overige bedrijven in de categorieën 1 en 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten ¹⁾	W	W ²⁾
Recreatieve functies		
Kinderboerderij	W	-
Paardenstalling	W	W
Maneges	-	-
Kampeerderij	W	-
Overige dienstverlening		
Sociale nevenfunctie (resocialisatie, therapie, gehandicapten)	W	W
Museum/tentoonstellingsruimte; kunst- of antiekhandel	W	W
Restaurant; kleinschalige horeca	W	W
Dierenpension; hondenfokkerij	W	-

1) Onder andere aannemersbedrijf, schildersbedrijf, meubelstofferderij, pottenbakkerij.

2) Mits niet verkeersaantrekkelijk.

W Na wijziging
- Niet toelaatbaar

12.3. Natuur en landschap

Bestemming

Het uitgangspunt is handhaving en versterking van de natuurwaarden. De aanwezige natuurgebieden worden daartoe als zodanig bestemd.

Wijzigingsbevoegdheid nieuwe natuur

Voor nieuwe nog te realiseren natuur, is in de gebiedsbestemming een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Hiervan kan gebruik worden gemaakt als de gronden in het kader van de landinrichting zijn verworven en overgedragen aan Staatsbosbeheer.

Vogel- en Habitatrichtlijngebieden

De speciale beschermingszone in het kader van de vogelrichtlijn ligt tegen het plangebied aan. In het kader van de externe werking van de vogelrichtlijn, zijn er in het aanlegvergunningenstelsel specifieke voorwaarden ter bescherming van de speciale beschermingszone opgenomen. Gezien de afstand van de polder Stein (Habitatrichtlijngebied) tot het plangebied, is een dergelijke bescherming voor deze beschermingszone niet nodig.

Verbetering van de productieomstandigheden

Aanleg van verhardingen

De aanleg van verhardingen bestaat uit de aanleg van kavelpaden en overige verhardingen. Om de grondgebonden veehouderij optimale ontwikkelingsmogelijkheden te bieden, worden op dit punt zo min mogelijk beperkingen opgenomen. Uiteraard geldt wel dat de aanleg van verhardingen noodzakelijk moet zijn voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering. Er zal in het bestemmingsplan echter geen nadere regeling worden opgenomen voor kavelpaden ten behoeve van de agrarische bedrijfsvoering. De aanleg van kavelpaden is kostbaar en agrariërs zullen derhalve niet meer paden aanleggen dan bedrijfseconomisch verantwoord is. Bovendien zijn kavelpaden uit een oogpunt van natuurbehoud wenselijk en – soms – zelfs noodzakelijk om "vertrappingschade" te voorkomen. Tevens is het handhaven van een minimale afstand van 2 m tot slootkanten van belang om oevers met waardevolle vegetatie te beschermen.

Onderbemaling

Het aanleggen van dammen en onderbemaling is vanuit landbouwkundig oogpunt gewenst. Vanuit het oogpunt van duurzaam waterbeheer is dit echter ongewenst. Het beleid van het Waterschap is gericht op het saneren van onderbemalingen. Waar dat niet mogelijk is, neemt het Waterschap het beheer over. Voor nieuwe onderbemalingen moet het Waterschap goedkeuring geven. Dit zal zij slechts doen in uitzonderingsgevallen, na afweging van alle in geding zijnde belangen. Het is daarom niet noodzakelijk om het afdammen en onderbemalen in het bestemmingsplan afweegbaar te stellen.

Graven en dempen van sloten

Bij het graven van sloten kan niet op voorhand worden bepaald of dit leidt tot onevenredige aantasting van de aanwezige landschappelijke-, cultuurhistorische, natuurlijke- of (bij het graven van sloten) van archeologische waarden.

Ook het dempen van sloten moet worden afgewogen. Deze belangenafweging vindt reeds plaats in het kader van de Keur van de waterbeheerder en de Verordening Bescherming Landschap en Natuur Zuid-Holland. Omdat alle in het geding zijnde belangen worden meegewogen, treedt het aanlegvergunningstelsel voor het dempen van sloten terug indien de Verordening Bescherming Landschap en natuur Zuid-Holland van toepassing is.

12.4. Cultuurhistorie en recreatie

Cultuurhistorie

In hoofdstuk 4 is aangegeven voor welk gronden bouwhistorisch en eventueel archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk is. Deze gebieden zijn op de plankaart als archeologisch waardevol gebied weergegeven. Voor deze gebieden is in een medebestemming opgenomen waarin is bepaald dat alleen mag worden gebouwd en bepaalde werken mogen worden uitgevoerd, als archeologisch onderzoek is uitgevoerd.

Uitgangspunt is het behoud van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. Het gaat hierbij niet alleen om monumenten, maar ook om overige cultuurhistorische waardevolle bebouwing. Daarom worden voor de cultuurhistorisch waardevolle bebouwing (rijks- en gemeentelijke monumenten en door de gemeentelijke monumentencommissie geselecteerde panden) in de voorschriften bepalingen opgenomen gericht op de bescherming van deze panden.

Om het behoud van monumenten en beschermingswaardige panden daadwerkelijk mogelijk te maken wordt een vrijstelling opgenomen voor het onderbrengen van een extra woning in monumenten en beschermingswaardige panden die hoofdgebouwen zijn. Voorwaarde voor toepassing van deze vrijstelling is dat daadwerkelijk moet worden bijgedragen aan het herstel en/of behoud van deze panden.

Teneinde vrije windvang en het zicht op de molen te garanderen, wordt voor de (buiten het plangebied gelegen) molen een molenbeschermingszone opgenomen. Deze beschermingszone ligt deels in het plangebied. Binnen deze zone gelden beperkingen voor het oprichten van bebouwing.

De in het plangebied voorkomende historisch-geografische waarden, bestaande uit het patroon van wegen, waterlopen, dijken en bebouwingslinten, zijn in het algemeen via de bestemmingsregeling beschermd.

Toerisme en recreatie

Gelet op de ligging in de directe omgeving van een grote stedelijke agglomeratie is het recreatieve gebruik van het plangebied een belangrijk aandachtspunt voor de uitwerking van het beleid.

Recreatieve voorzieningen dienen het agrarische gebruik van het plangebied zo min mogelijk te hinderen en waar mogelijk juist bij te dragen aan de positie van de agrarische bedrijven. Mogelijkheden op dit vlak voor de agrarische bedrijven zijn bijvoorbeeld paardenstalling, verhuur van fietsen, roeiboten en kano's en vormen van kleinschalige verblijfsrecreatie, zoals kleinschalig kamperen en bed & breakfast. Zoals eerder is aangegeven, bevat het bestemmingsplan mogelijkheden voor deze vormen van (kleinschalige) recreatie bij agrarische bedrijven.

Voorts kan er in het plangebied behoefte zijn aan kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen. Onder kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen worden voorzieningen verstaan ten behoeve van wandelen, fietsen, vissen, paardrijden, kanoën en natuurobservatie in de vorm van picknickplaatsen, vissteigers, informatieborden, banken, observatiepunten en aanlegsteigers. Deze voorzieningen zijn, behalve ter plaatse van de bestemming Landschapelementen, in het gehele plangebied rechtstreeks toelaatbaar.

De aanleg van (verharde) wandel- en fietspaden alsmede ruiterspaden kan negatieve gevolgen hebben voor landbouw, natuur en landschap. Uit dit oogpunt is de aanleg van wandel- en fietspaden gekoppeld aan een aanlegvergunning, zodat een belangenafweging kan plaatsvinden.

Paardenbakken

Gezien het karakter van het plangebied en de grote behoefte aan voorzieningen voor de paardensport kan verwacht worden dat er behoefte zal zijn aan de aanleg van "paardenbakken". Hieronder worden niet-overdekte rijbanen verstaan met een bodem van zand, hout of boomschors of een ander materiaal om de ondergrond te verstevigen. Paardenbakken kunnen de ruimtelijke kwaliteit van een gebied aantasten, niet alleen door het aanbrengen van bovengenoemd materiaal, maar ook door de plaatsing van lichtmasten en omheiningen. Bovendien kunnen paardenbakken hinder veroorzaken. Derhalve worden paardenbakken alleen toelaatbaar gesteld binnen de bouwvlakken. Uitbreiding van bouwvlakken ten behoeve van paardenbakken is uitsluitend aan de orde in het geval dat er sprake is van een nevenfunctie bij agrarische bedrijven en als het betreffende bouwvlak op een juiste wijze landschappelijk wordt ingepast (harmoniserend met de omgeving, gebruikmakend van gebiedseigen beplanting).

Indien de aanleg van een paardenbak binnen het bouwvlak niet mogelijk is, kan vrijstelling worden verleend om onder voorwaarden, buiten het bouwvlak, een paardenbak aan te leggen. Deze regeling is binnen de gebiedsbestemming opgenomen.

12.5. Niet-agrarische bedrijven en wonen

Niet-agrarische bedrijven

Oprichten nieuwe bedrijven

Het toekennen van een nieuw bouwvlak ten behoeve van niet-agrarische bedrijven is in het landelijk gebied niet gewenst vanwege het restrictieve beleid van overheden, de aantasting van de openheid en het ontbreken van binding met het landelijk gebied. Wel kan bij vertrek van een niet-agrarisch bedrijf, uiteraard met inachtneming van de milieuregelgeving, eenzelfde soort bedrijf zich vestigen.

Voortzetting huidige bedrijven

In het bestemmingsplan wordt gebruikgemaakt van een zogenaamde Staat van bedrijfsactiviteiten. Voor een toelichting op de Staat van Bedrijfsactiviteiten wordt verwezen naar bijlage 3. In het plangebied worden op bouwvlakken met de bestemming Bedrijfsdoeleinden alleen bedrijven uit categorieën 1 en 2 uit de Staat van Bedrijfsactiviteiten als vervolgfunctie toegelaten.

In het plangebied komen enkele niet-agrarische bedrijven voor, die behoren tot de categorieën 1 tot en met 3 van de bij dit plan behorende Staat van Bedrijfsactiviteiten en één transportbedrijf in categorie 4. Verwezen wordt naar bijlage 2. Voorts bevindt zich in het plangebied een detailhandelsbedrijf. Wat betreft de voortzetting van de bestaande bedrijfs- en detailhandelsactiviteiten zijn de volgende aspecten van belang.

De (detailhandels)bedrijven die in het vigerende bestemmingsplan positief zijn bestemd of de bedrijven die al gedurende langere tijd in het plangebied zijn gevestigd en waarvoor géén actief saneringsbeleid wordt gevoerd, zullen in principe positief worden bestemd. Binnen de algemene

bestemming Bedrijfsdoeleinden worden de betreffende bedrijfsactiviteiten nader benoemd met een toegesneden subbestemming.

Bij een positieve bestemming van bedrijfs- en detailhandelsactiviteiten geldt voor de uitbreiding van de bebouwing het volgende: op basis van vaste jurisprudentie kan niet zonder meer worden volstaan met het vastleggen van de bestaande bebouwing; met het oog op het toekomstperspectief dient te worden getoetst in hoeverre enige uitbreidingsmogelijkheden kan worden geboden. Voor de bebouwing wordt daarbij uitgegaan van ongeveer 10% uitbreidingsruimte, tenzij ingevolge de vigerende regeling aanzienlijk ruimere bebouwingsmogelijkheden aanwezig zijn. Daarbij wordt de vorm van de bouwvlakken zodanig gekozen dat doorzichten zo min mogelijk worden aangetast. De 10% uitbreidingsruimte heeft uitsluitend betrekking op het bebouwingsoppervlak en niet op het bouwvlak.

In het bestemmingsplan wordt het, na sanering en na planwijziging, mogelijk gemaakt dat bedrijven zich kunnen vestigen op eventueel vrijkomende agrarische bedrijven. Het gaat dan uitsluitend om bedrijven uit categorie 1 en 2 van Staat van Bedrijfsactiviteiten. Verwezen wordt naar de paragraaf "Niet-agrarische vervolgfuncties ter plaatse van agrarische bouwvlakken."

Vervolgfuncties ter plaatse van (detailhandels)bedrijven

Het is mogelijk dat bedrijfs- en detailhandelsactiviteiten binnen de planperiode zullen worden beëindigd, waarbij de betreffende locatie niet geschikt is voor nieuwe bedrijfs- of detailhandelsactiviteiten. Daarom dient het bestemmingsplan mogelijkheden te bieden voor alternatieve functies ter plaatse. De volgende functies kunnen in het bestemmingsplan toelaatbaar worden gesteld, hetzij rechtstreeks, hetzij na planwijziging.

Tabel 12.3 Vervolgfuncties bij (detailhandels)bedrijven

Wonen	w
Hobbyboerachtige activiteiten	w
Opslag/stalling van goederen in bestaande gebouwen	r
Overige bedrijven in de categorieën 1 en 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten	r
Restaurant/kleinschalige horecagelegenheid	w
Tentoonstellingsruimte/museum/kunst- of antiekhandel	w

r rechtstreeks toelaatbaar
w na wijziging

"Kwaliteitsverbetering"

In het plangebied bevindt zich mogelijk bebouwing waar uit een oogpunt van ruimtelijke uitstraling, milieu of verkeer sanering gewenst is. Teneinde de sanering te kunnen bevorderen wordt gestreefd naar passende bouwmogelijkheden, zoals bijvoorbeeld een extra woning. Er dient dan wel sprake te zijn van substantiële kwaliteitsverbetering, zowel in ruimtelijk, landschappelijk als milieuhygiënisch opzicht. Bovendien moet voor de betreffende locaties onderzocht worden of bebouwing uit oogpunt van milieubelemmeringen mogelijk is. Daarbij wordt met name gelet op het behoud van de ontwikkelingsmogelijkheden van de omliggende agrarische bedrijven.

Bordelen/seksinrichtingen

Het beleid van de gemeente is erop gericht om maximaal één bordeel in de gemeente toe te staan. Daarbij wordt een afstandsmaat tot de omliggende bebouwing gehanteerd van 50 m.

Mijnbouwlocatie

NP Netherlands B.V. heeft het voornemen om de mijnbouwlocatie voor olie- en gaswinning "Papekop" aan het Oosteinde in bedrijf te gaan nemen. Hiertoe heeft het bedrijf de gemeente Reeuwijk verzocht de locatie in het bestemmingsplan op te nemen. Om tot een goede belangenafweging te kunnen komen, heeft NP Netherlands onderzoek gedaan naar verkeer, externe veiligheid, lucht en geluid.

De gemeenteraad heeft bij het besluit van 2 oktober 2006 echter aangegeven dat het ongewenst is om op dit moment een besluit te nemen over het perceel. Om die reden is ervoor gekozen de locatie buiten het plangebied van dit bestemmingsplan te houden.

Woningen

Bestemming woondoeleinden

De bestemming Woondoeleinden zal niet alleen de woning beslaan, maar ook het erf. Met de regeling van de thans aanwezige woningen wordt aangesloten bij de Nota Regels voor Ruimte van de provincie Zuid-Holland. De inhoud van de woning mag maximaal 650 m³ bedragen, inclusief aanbouwen, bijgebouwen en overkappingen. De aanleg van sier- en groentetuinen is alleen mogelijk binnen de grenzen van de bestemming Woondoeleinden.

Vrijkomende agrarische bebouwing

Veel voormalige boerderijen zijn voorzien van de bestemming Woondoeleinden*. Het is van belang dat voor de voormalige stallen wordt voorzien in passende gebruiksmogelijkheden. Daarom krijgen voormalige boerderijen wat betreft vervolgfuncties in beginsel dezelfde mogelijkheden als de agrarische bedrijven die tijdens de planperiode vrijkomen, met dien verstande dat nieuwbouw ten behoeve van een agrarisch bedrijf ter plaatse van voormalige boerderijen in alle gevallen is uitgesloten.

Extra woningen

In de gebiedsvisie is aangegeven dat in het bestemmingsplan Lange Ruige Weide meerdere wooneenheden ingeval van vrijkomende agrarische gebouwen niet uitgesloten mogen worden. Dit geldt ook voor voormalige boerderijen die al langer als (één) woning gebruikt worden. Daarom zal in de voorschriften een vrijstellingsbevoegdheid worden opgenomen voor één extra woning in ruil voor afbraak van ten minste 1.000 m² voormalige agrarische bedrijfsbebouwing. Uiteraard mogen gebouwen met cultuurhistorische waarde niet worden gesloopt en is een goede landschappelijke inpassing een vereiste. Er dient per saldo substantiële kwaliteitsverbetering te ontstaan.

Ten behoeve van het behoud van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing wordt een vrijstelling opgenomen voor het onderbrengen van één extra woning in monumenten en beschermenswaardige panden die hoofdgebouwen zijn. Ook hier geldt een saneringsplicht van bedrijfsgebouwen indien dit een voormalig agrarisch bedrijf betreft.

12.6. Overige onderwerpen

Stiltegebieden

In het plangebied bevindt zich een stiltegebied. In dit gebied zijn geen nieuwe functies toegestaan die de natuurlijke geluidssituatie verstoren. In dit bestemmingsplan worden geen nieuwe functies toegestaan die kunnen leiden tot aantasting van de natuurlijke geluidssituatie. Er worden op dit punt dan ook geen aanvullende voorschriften opgenomen. Daarnaast vindt bescherming van dit stiltegebied plaats in het kader van de Provinciale Milieuverordening.

Baggerdepots

In hoofdstuk 3 is reeds aangegeven dat in het plangebied mogelijkheden moeten zijn voor het inrichten van (tijdelijke) baggerdepots. Permanente baggerdepots zijn niet toegestaan. Indien het in de toekomst wenselijk blijkt permanente baggerdepots in te richten, dan dient hier een afzonderlijke procedure voor te worden gevolgd.

Omdat het hier niet om een permanente functieverandering gaat, wordt in het bestemmingsplan geen vrijstelling of wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Wel kunnen baggerdepots via artikel 17 WRO worden gerealiseerd. Daarmee kan voor de duur van maximaal 5 jaar vrijstelling verleend worden van het verbod om gronden te gebruiken als baggerdepot.

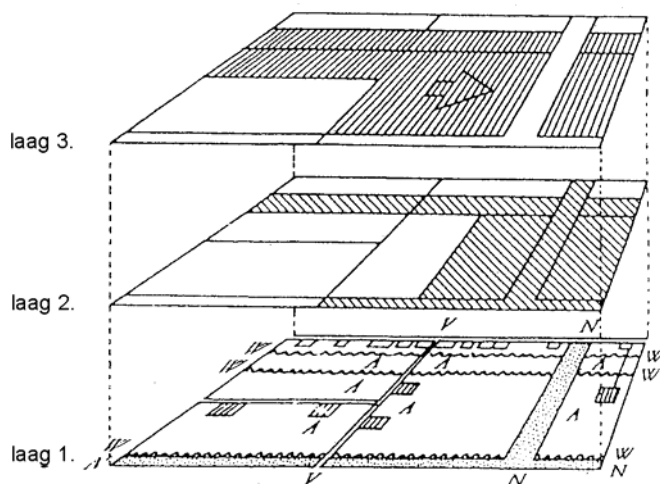

13.1. Inleiding

De aanpak die tot een gebiedsvisie heeft geleid, vraagt om een planopzet waarbij de ontwikkelingsdimensie van het beleid goed tot uitdrukking komt en van toepasselijke regelgeving wordt voorzien. Hierbij moet uiteraard rekening worden gehouden met de reikwijdte van het bestemmingsplaninstrumentarium ("wat kan en moet geregeld worden"). Verder dienen relaties te worden gelegd met uitvoering, toepassing en handhaving van beleid en met afstemming op ander relevant instrumentarium ter bereiking van de gebiedsdoelstellingen. Denk hierbij onder andere aan voorkoming of beperking van peilverlaging, verbetering van waterkwaliteit en toepassing van milieuwetgeving (vermesting, geurhinder).

In veel bestemmingsplannen komen deze elementen min of meer impliciet tot uitdrukking, al dan niet met behulp van een beschrijving in hoofdlijnen. In dit plan wordt hieraan expliciet aandacht besteed. Dit is mogelijk doordat in het bestemmingsplan (plankaart en planvoorschriften) als het ware met drie "lagen" is gewerkt: bestemmingen op perceelsniveau, bestemmingen op gebiedsniveau (zones) en beschrijving in hoofdlijnen. In figuur 8 zijn deze 3 lagen gevisualiseerd.

Figuur 8 Bestemmen in 3 lagen

Deze aanpak leidt tot een ontwikkelingsgericht bestemmingsplan waarbij samenhangen en doelstellingen op duidelijke wijze zichtbaar zijn gemaakt en waarbij ook goed rekening is gehouden met bouw- en gebruiksmogelijkheden op perceelsniveau, doordat de bestaande functies met een toepasselijke bestemming zijn vastgelegd. Daarbij biedt de beschrijving in hoofdlijnen bij uitstek mogelijkheden de beleidsintenties die verband houden met afstemming en handhaving, een plaats in de regelgeving te geven.

In dit hoofdstuk wordt aangegeven op welke wijze aan deze aanpak gevolg is gegeven.

13.2. Aanpak in drie lagen

Bestemmingen op perceelsniveau

Op 3 afzonderlijke kaartbladen (schaal 1:2.500 voor de bebouwingslinten schaal 1:10.000 voor de gronden buiten de bebouwingslinten) zijn bestemmingen toegekend aan de diverse aanwezige functies, overeenkomstig het huidige gebruik, zoals agrarische bedrijven, woningen, niet-agrarische bedrijven, natuurgebieden, water en wegen. De bestemmingen op perceelsniveau zijn voorzien van een "basispakket" aan bouwvoorschriften, waarbij op de plankaart bouwvlakken zijn aangegeven.

Bestemming op gebiedsniveau

Op de gebiedsbestemmingenkaart (schaal 1: 10.000) is de bestemming toegekend:

- Agrarisch gebied met waardevolle openheid.

In hoofdstuk III van de voorschriften wordt van deze bestemming op gebiedsniveau de gewenste ontwikkelingsrichting tot uitdrukking gebracht inzake landbouw, natuur, landschap, recreatief (mede)gebruik en overige in de gebiedsvisie passende functies. Bij dit laatste gaat het onder meer om mogelijkheden voor niet-agrarisch gebruik (neveninkomsten) in combinatie met agrarische (en niet-agrarische) bedrijfsvoering en om gebruiksmogelijkheden van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. Bepaald wordt welke functies onder welke voorwaarden toelaatbaar zijn.

Daarnaast wordt aangegeven welke bijzondere voorschriften er gelden in verband met de voorkomende kwetsbaarheden. Zo hebben de aanlegvoorschriften een plaats gekregen bij de bestemming op gebiedsniveau. Ook deze voorschriften hangen immers samen met de beoogde omgevingskwaliteiten

Uit het opgestelde overzicht van passende functies mag niet worden afgeleid dat voor iedere nieuwe functie in de niet-agrarische sfeer ook nieuwe bebouwing mag worden opgericht. Uitgangspunt is dat bij planwijziging ten behoeve van de bestemming Bedrijfsdoeleinden de "overtollige" agrarische bedrijfsgebouwen worden gesaneerd waarbij de oppervlakte van de nieuw op te richten gebouwen maximaal 50% mag bedragen van de oppervlakte van de bebouwing die wordt afgebroken. Voor andere vervolgfuncties worden ingeval van beëindiging van agrarische bedrijfsvoering de bouw mogelijkheden "bevroren" op het moment dat de "oude" functie een einde neemt. Voor de nieuwe functies kunnen dan geen extra gebouwen worden opgericht. Van dit algemene principe kan alleen worden afgeweken indien de bestaande bebouwing (overbodige agrarische en niet-agrarische bedrijfsgebouwen) worden gesaneerd. Er mag dan maximaal 50% worden teruggebouwd.

Beschrijving in hoofdlijnen

In de beschrijving in hoofdlijnen is vastgelegd welke gemeentelijke beleidsvisie en beleidsintenties aan het plan ten grondslag liggen en hoe deze doorwerken in planuitvoering/toepassing, afstemming en handhaving. De beschrijving in hoofdlijnen vormt aldus een samenhangend beleidsprogramma met betrekking tot de plandoelstellingen en een "bindmiddel" tussen bestemmingsplan en andere ruimtelijk relevant beleidsinstrumentarium.

13.3. Artikelsgewijze toelichting op de planvoorschriften

Hoofdstuk I Begripsbepalingen

Artikel 1 Definities

In dit artikel worden de begrippen gedefinieerd, die in de voorschriften worden gehanteerd voorzover deze begrippen van het "normale" spraakgebruik afwijken of een specifiek juridische betekenis hebben. Bij de toetsing aan het bestemmingsplan zal moeten worden uitgegaan van de in dit artikel aan de betreffende begrippen toegekende betekenis.

Overigens wordt opgemerkt dat onder de definitie van "grondgebonden veehouderij" (artikel 1, lid 7 onder b) niet alleen het houden van rundvee valt, maar ook het houden van ander vee, zoals schapen en paarden ten behoeve van de fokkerij. Paardenstalling en maneges, zoals in artikel 1 leden 45 en 37 bedoeld, vallen echter niet onder het begrip "grondgebonden veehouderij", evenmin als veehandelsbedrijven en africhtingsbedrijven voor paarden. Terzake gelden afzonderlijke regelingen.

Hoofdstuk II Bestemmingen op perceelsniveau

Artikelen 2 t/m 18 Diverse bestemmingen op basis van het huidige gebruik

In deze artikelen zijn de gronden bestemd overeenkomstig het huidige gebruik (daaronder begrepen voorgenomen gebruik waarvoor concrete, te honoreren plannen bestaan). De functies zijn nader gespecificeerd door middel van subbestemmingen.

Ter toelichting op diverse bestemmingsartikelen op perceelsniveau wordt voorts het volgende opgemerkt.

Artikel 2 Agrarische doeleinden

De aanwezige agrarische bedrijfscentra zijn weergegeven door middel van bouwvlakken. Binnen deze bouwvlakken dienen gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals sleuf-silo's, mest-silo's, kuilvoerplaten alsmede de erfverharding te worden gesitueerd. Binnen het agrarische bouwvlak is géén regeling opgenomen voor de totale oppervlakte bebouwing.

Bij alle agrarische bedrijven is één bedrijfswoning aanwezig. Indien reeds een tweede agrarische bedrijfswoning aanwezig is, is dit op de kaart aangegeven. De maximuminhoudsmaat voor agrarische bedrijfswoningen bedraagt 650 m³.

Artikel 3 Woondoeleinden

Alle burgerwoningen en bijbehorende bijgebouwen en tuinen zijn als zodanig bestemd. De inhoudsmaat bedraagt maximaal 650 m³, inclusief aanbouwen, bijgebouwen en overkappingen.

Een aantal bouwvlakken dat voorzien is van de bestemming Woondoeleinden betreft voormalige boerderijen. Deze bouwvlakken zijn op de plankaart voorzien van de nadere aanwijzing "voormalig agrarisch bedrijf". In dergelijke gevallen is vaak een grote oppervlakte voormalige stallen aanwezig, die geen passende functie meer kan vervullen. De mogelijkheden voor gebruik en eventueel sanering van oude stallen zijn weergegeven in hoofdstuk III, bestemming op gebiedsniveau, tabellen 2.1. en 2.2. Bestaande voormalige bedrijfsgebouwen mogen blijven staan. Het totale oppervlak aan bestaande gebouwen binnen de bestemming W* mag als maximaal toelaatbaar worden aangehouden. Indien op het perceel met de bestemming W* nog een kleine woning aanwezig is, kan gebruik worden gemaakt van de in dit artikel opgenomen vrijstellingsbevoegdheid om de goot- en bouwhoogte te kunnen vergroten. Om het oppervlak van de woning te vergroten dient een gelijk oppervlak aan bebouwing te worden gesloopt.

Artikel 4 Bedrijfsdoeleinden

De bestemming Bedrijfsdoeleinden is gegeven aan alle niet-agrarische bedrijven. Er is gebruik gemaakt van een zogenaamde Staat van Bedrijfsactiviteiten (milieucategorieën). Voor de toelichting op de Staat wordt verwezen naar bijlage 3 van de plantoelichting.

Artikel 11 Landschapselementen

De bestemming Landschapselementen is op perceelsniveau gegeven aan geriefhoutbosjes en kades. Indien specifieke waarden moeten worden beschermd, zijn de subbestemmingen "cultuurhistorische waarden" (LEcw) en "natuurwaarden" (LEnw) opgenomen.

Artikel 12 Verkeersdoeleinden

De openbare wegen zijn voorzien van de bestemming Verkeersdoeleinden.

Artikel 14 Water (inclusief keurstroken)

Deze bestemming is gegeven aan de grote wateren en aan de hoofdwatergangen, inclusief de daarbijbehorende keurstroken. Op die manier wordt voorkomen dat de keurstroken zonder nadere afweging bebouwd kunnen worden. Andere in het plangebied aanwezige watergangen zijn niet apart bestemd.

Artikel 15 Primair waterkering

Het bebouwen van gronden met deze medebestemming ten behoeve van samenvallende bestemmingen is uitsluitend toegestaan als hiervoor vrijstelling is verleend door burgemeester en wethouders. Burgemeester en wethouders zijn verplicht advies in te winnen bij de beheerder van de waterkering, voordat ze beslissen over het verzoek om vrijstelling. Er dient tevens ont-heffing van de Keur te worden gevraagd.

Artikel 16 Leidingen

De planologisch relevante leidingen zijn als zodanig bestemd. Bouwen ten behoeve van samenvallende bestemmingen is alleen na vrijstelling toegestaan. Alvorens burgemeester en wethouders over een verzoek om vrijstelling beslissen, winnen zij schriftelijk advies in bij de desbetreffende leidingbeheerder(s). Ter bescherming van aanwezige leidingen zijn aanlegvoorschriften opgenomen.

Artikel 17 Archeologisch waardevol gebied

In deze medebestemming worden alle bouwmogelijkheden afhankelijk gesteld van een vrijstelling. Vrijstelling wordt verleend indien door onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische resten aanwezig zijn.

Artikel 18 Molenbiotoop

Teneinde vrije windvang voor de aanwezige molens te kunnen garanderen, gelden beperkingen voor de hoogte van de bebouwing in een cirkel van 400 m rondom de molen.

Hoofdstuk III Bestemming op gebiedsniveau*Artikel 19 Agrarisch gebied met waardevolle openheid (AO)*

De gebiedsbestemming is hier nader geconcretiseerd.

Tabel

De bestemming op gebiedsniveau leidt – binnen het kader van de hoofddoelstelling die in de bestemmingsomschrijving tot uitdrukking is gebracht – tot diverse ontwikkelingsmogelijkheden. In dit artikel is aangegeven welke functies aldus toelaatbaar en passend zijn. Een en ander is in de bij dit artikel behorende tabel tot uitdrukking gebracht.

Aanwezige functies (huidig gebruik) die niet in de tabel voorkomen of die als niet-pas-send/toelaatbaar worden aangemerkt, zijn uitsluitend toelaatbaar voor zover de bestemmingen op perceelsniveau daartoe mogelijkheden bieden (zie kaartbladen 1:2.500/1:10.000 en hoofdstuk II van de voorschriften). Voor deze aanwezige functies leidt dit tot consolidatie. Dit wil zeggen dat de desbetreffende functie alleen toelaatbaar is op de plaats waar deze zich thans bevindt, met slechts beperkte uitbreidingsmogelijkheden binnen het op de kaart aangegeven bouwvlak.

In veel gevallen zal het echter om nieuwe functies gaan. Met "nieuwe functies" worden functies bedoeld die afwijken van de desbetreffende (sub)bestemming ingevolge hoofdstuk II. Nieuwe functies zijn alleen toelaatbaar als ze in tabel 1 als zodanig worden aangeduid, of als een verwijzing naar de tabellen 2.1. en 2.2 daar op duidt.

Overschrijding bouwvlakken

Er is een vrijstellingsbevoegdheid opgenomen voor overschrijding van de bouwvlakgrenzen ten behoeve van agrarische bedrijven. Er is bewust voor gekozen om de mogelijkheid van overschrijding van het bouwvlak niet te beperken tot volwaardige agrarische bedrijven; in beginsel komen ook agrarische bedrijven bij wijze van deeltijd hiervoor in aanmerking. Vrijstelling kan worden verleend indien overschrijding van het bouwvlak noodzakelijk is om aan de milieuvorschriften of de wettelijke eisen met betrekking tot dierwelzijn te kunnen voldoen, maar ook voor andere gevallen, bijvoorbeeld om kleinschalig kamperen als neventak mogelijk te maken. Teneinde doorzichten op het achterliggende gebied veilig te stellen, is als voorwaarde opgenomen dat uitbreiding van het bouwvlak in beginsel plaats dient te vinden aan de achterzijde van het bestaande bouwvlak.

Ontwikkeling natuurwaarden

Kleinschalige natuurontwikkeling is rechtstreeks toelaatbaar mogelijk voor zover het natuurontwikkeling in de vorm van de aanleg van riet- en schraallanden, moerasjes en plas-draszones en de realisatie van natuurvriendelijke oevers betreft. Wat verstaan wordt onder kleinschalige natuurontwikkeling, is vastgelegd in artikel 1 Definities. Indien dit plaatsvindt ter plaatse van watertgangen, blijft de waterafvoer en -berging overigens te allen tijde de primaire functie.

Voor de realisatie van nieuwe natuur ter plaatse van de op kaartblad 4 aangegeven gronden is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen, omdat het hier zal gaan om een geheel andere inrichting op een perceel over een grotere oppervlakte dan in geval van kleinschalige natuurontwikkeling.

Artikel 20 en 21 Neven- en vervolgfuncties ter plaatse van bouwvlakken

In deze artikelen is in de tabellen 2.1 en 2.2 in samenhang met tabel 1 aangegeven welke nieuwe niet-agrarische functies op bouwvlakken toelaatbaar zijn en welke voorschriften daarbij gelden. Onderscheid wordt gemaakt in nevenfuncties en vervolgfuncties (respectievelijk tabel 2.1 en 2.2).

Ter plaatse van agrarische bouwvlakken zijn nevenfuncties niet gekoppeld aan een maximum-oppervlaktemaat; criterium is dat het gaat om functies die minder dan de helft van het inkomen

van het betreffende bedrijf genereren. Verwezen wordt naar artikel 1. Voor nevenfuncties op agrarische bouwvlakken kunnen gebouwen worden opgericht, met dien verstande dat er géén nieuwe woningen mogen bijkomen. Nevenfuncties op agrarische bouwvlakken zijn uitsluitend toelaatbaar zolang er sprake is van een agrarisch bedrijf (voorschrift 4). Wordt het agrarisch bedrijf beëindigd, dan dient de nevenfunctie hetzij – als dit past in de mogelijkheden voor vervolgfuncties zoals aangegeven in tabel 2.2 – door middel van planwijziging te worden omgezet in een vervolgfunctie, hetzij – als dit niet past binnen de mogelijkheden waarin tabel 2.2 voorziet – te worden beëindigd.

De voorschriften bevatten een uitzondering voor het onderbrengen van één extra woning in een monument of beschermenswaardig pand indien dit betere garanties geeft voor behoud en/of herstel van het betreffende pand, uiteraard voorzover dit – wat betreft monumenten – óók op grond van de Monumentenwet toelaatbaar is.

Vervolgfuncties

Indien ter plaatse van agrarische bouwvlakken de agrarische functie een einde heeft genomen, zijn alternatieve functies (onder andere wonen, bedrijven in de categorieën 1 en 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten, kinderboerderij, tentoonstellingsruimte/museum) toelaatbaar na planwijziging met inachtneming van de daarbij geldende voorschriften.

In geval van vervolgfuncties op agrarische bouwvlakken dient echter gebruik te worden gemaakt van aanwezige bebouwing. Op dit uitgangspunt kan alleen een uitzondering worden gemaakt indien sprake is van sanering van overbodige voormalige agrarische bedrijfsbebouwing. Voor niet-agrarische bedrijven als vervolgfunctie geldt echter de eis om alle voormalige agrarische bedrijfsbebouwing te saneren. In beide gevallen mag de nieuw op te richten bebouwing maximaal 50% bedragen van de oppervlakte van de bestaande door het agrarisch bedrijf gebruikte bebouwing. Er dient dan echter wel sprake te zijn van kwaliteitsverbetering, dat onder meer moet blijken uit een op te stellen (her)inrichtingsplan waarbij aandacht wordt besteed aan erfbeplanting en doorzichten.

Ingeval van vervolgfuncties mag er per bouwvlak maximaal één woning bijkomen in ruil voor afbraak van alle op het bouwvlak aanwezige bedrijfsgebouwen, uiteraard voorzover het geen gebouwen met cultuurhistorische waarde betreft. Het dient dan wel te gaan om ten minste 1.000 m² voormalige agrarische bedrijfsbebouwing.

Het plan voorziet niet alleen in niet-agrarische functies in combinatie met agrarische bedrijfsvoering of in de plaats hiervan. Artikelen 20 en 21 voorzien ook in de mogelijkheid van neven- en vervolgfuncties ter plaatse van bouwvlakken met een andere bestemming. Hierbij is onder andere rekening gehouden met de vestiging van nieuwe niet-agrarische bedrijven op bestaande bouwvlakken met de bestemming Bedrijfsdoeleinden. In dit verband is de Staat van Bedrijfsactiviteiten van belang. Hiermee kan worden voorkomen dat zich in het plangebied bedrijven vestigen die daar qua milieuhinder niet thuishoren (artikel 21, tabel 2.2, voorschrift 4).

Artikel 22 Aanlegvoorschriften

Om te voorkomen dat een terrein minder geschikt wordt voor de daaraan gegeven bestemming en om een reeds gerealiseerde bestemming te beschermen, kunnen bepaalde werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden aan een vergunning worden gebonden (aanlegvergunning). Aanlegvoorschriften zijn zinvol voor activiteiten, waarbij niet bij voorbaat vaststaat of zij wel of niet in strijd met de bestemming zijn. De aanlegvoorschriften maken het dan mogelijk om de voorgenomen ingreep van geval tot geval te beoordelen. Maar aanlegvoorschriften zijn alleen effectief wanneer zij op draagvlak steunen en – ook daardoor – handhaafbaar zijn. Het opnemen van aanlegvoorschriften dient derhalve selectief te gebeuren, aangezien in de praktijk is gebleken dat een veelheid aan aanlegvoorschriften voor alle mogelijke activiteiten de handhaafbaarheid (en dus ook de geloofwaardigheid van beleid) niet ten goede komt.

Verder dient alleen een aanlegvergunning te worden voorgeschreven voor ingrepen die voorwaardelijk toelaatbaar zijn te stellen. Indien een absoluut verbod op zijn plaats is, behoort de desbetreffende ingreep onder de gebruiksverboden van het bestemmingsplan te vallen.

In dit verband is ook van belang dat het bestemmingsplan één van de instrumenten is die kunnen worden ingezet ter bevordering van ecologische, landschappelijke en milieukwaliteiten. Gezien de beschikbaarheid van verschillend instrumentarium is het gewenst het bestemmingsplan slechts in te zetten waar andere instrumenten niet beschikbaar zijn of – gelet op de belangen die aan de orde zijn – tekort schieten.

Overigens wordt verwezen naar artikel 22 en tabel 3. Wat de toelaatbaarheidscriteria betreft wordt er op gewezen dat aanvragen vergezeld dienen te gaan van een (inrichtings)plan. Hierdoor ontstaat een concreet afwegingskader bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van de desbetreffende ingreep.

Er is bij de aanlegvoorschriften uitdrukkelijk rekening gehouden met de diverse kwetsbaarheden en gebiedskarakteristieken in de onderscheiden gebieden en – in relatie daarmee – met de belangen van de landbouw (zie tabel 3).

Hoofdstuk IV Beschrijving in hoofdlijnen

Artikel 23 Beschrijving in hoofdlijnen

In de beschrijving in hoofdlijnen zijn de beleidsintenties samengevat en is aangegeven hoe hieraan door middel van het bestemmingsplan inhoud wordt gegeven (lid 1). In de leden 3, 4 en 5 is aangegeven welke maatregelen het gemeentebestuur nastreeft om buiten het bestemmingsplan om de beleidsintenties te realiseren.

Lid 7 heeft betrekking op de voorwaarden voor landschappelijke inpassing, hetzij als voorwaarde bij de betreffende wijzigingsbevoegdheid, hetzij als voorwaarde bij ontheffing of voorwaarde voor kleinschalig kamperen

Hoofdstuk V Algemene bepalingen

Artikel 24 Procedurevoorschrift planwijziging

Bij de voorbereiding van besluiten dienen bepaalde procedurevoorschriften in acht te worden genomen. De belangen en rechtsbescherming van de burgers zijn hierdoor beter gewaarborgd. Ook op basis van het bestemmingsplan worden besluiten genomen. Een voorbeeld hiervan zijn wijzigingsplannen ex artikel 11 WRO.

Teneinde rechtsbescherming te waarborgen is in onderhavig artikel bepaald dat bij de voorbereiding van besluiten waarbij toepassing wordt gegeven aan artikel 11 WRO, de openbare voorbereidingsprocedure van Afdeling 3.4 van de Awb van toepassing is.

Artikel 25 Wijze van meten

Het onderhavige artikel geeft aan hoe hoogte- en andere maten die bij het bouwen in acht genomen dienen te worden, gemeten moeten worden.

Artikel 26 Straalpad

Dit artikel is opgenomen om te allen tijde uit te sluiten dat de straalverbinding wordt belemmerd.

Artikel 27 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd nadere eisen te stellen aan onder meer situering, verhouding breedte-diepte, de nokrichting en de dakvorm van gebouwen. Aldus wordt bijgedragen aan algemene omgevingskwaliteit passend bij het landelijk gebied.

Artikel 28 Rooilijn

Voor de definitie wordt verwezen naar artikel 1 lid 51. In artikel 28 is aangegeven dat de rooilijn niet met gebouwen mag worden overschreden.

Artikel 29 Zijerfscheidingen

Omdat deze bepaling voor alle bestemmingen met bouwmogelijkheden geldt en een algemene strekking heeft, is deze regeling in dit hoofdstuk opgenomen.

Artikel 30 Oeververbindingen

Oeververbindingen verdragen zich in het algemeen niet met de doeleindenomschrijvingen. Om de bouw/aanleg van oeververbindingen te reguleren, is dit artikel opgenomen.

Artikel 31 Afstanden van woningen tot wegen en spoorwegen

Omdat in dit bestemmingsplan nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen worden mogelijk gemaakt, is het in het kader van de Wet geluidhinder noodzakelijk de geluidsbelasting op de gevels van woningen te berekenen. In dit artikel zijn de afstandsnormen van de gevel tot de as van de weg en de spoorweg die hieruit voortvloeien, opgenomen.

Artikel 32 Beschermenswaardige panden/objecten

In dit artikel is bepaald dat monumenten en beschermenswaardige panden/objecten alleen mogen worden vernieuwd, veranderd of uitgebreid indien het bouwplan strekt tot behoud of versterking van het uitwendig karakter van het gebouw.

Van deze regeling kan vrijstelling worden verleend ten behoeve van bedrijfsgebouwen van agrarische bedrijven, als een doelmatige agrarische bedrijfsvoering door deze regeling zwaar zou worden belemmerd.

De regeling in het bestemmingsplan laat overigens onverlet dat voor wijziging van een beschermd monument ook een vergunning van burgemeester en wethouders ingevolge artikel 11 van de Monumentenwet is vereist.

Artikel 33 Bestaande maten

Met deze bepaling wordt voorkomen dat bestaande situaties die afwijken van de maatvoering ingevolge hoofdstuk II – onbedoeld – geheel of gedeeltelijk onder het overgangsrecht van het bestemmingsplan vallen.

Artikel 34 Algemene vrijstellingsbevoegdheid

In dit artikel wordt aangegeven in hoeverre vrijstelling kan worden verleend voor geringe afwijkingen van de bouwvoorschriften (maatvoering), voorzover al niet elders in de planvoorschriften in afwijkingen is voorzien. Overigens bestaat er een aantal bouwwerken dat los van het bestemmingsplan gebouwd kan worden en waarvoor een algemene vrijstellingsbevoegdheid (zoals voorheen te doen gebruikelijk) geen zin meer heeft. Het betreft hier zogenaamde vergunningvrije bouwwerken als bedoeld in artikel 43 van de Woningwet.

In dit artikel zijn twee vrijstellingsbevoegdheden opgenomen voor het toestaan van tijdelijk woonruimte ten behoeve van mantelzorg en gastenverblijf in bestaande hoofd- en bijgebouwen.

Artikel 36 Dubbeltelbepalingen

Dit artikel bevat een algemene regeling waarmee kan worden voorkomen dat er in feite meer wordt gebouwd dan het bestemmingsplan beoogt, bijvoorbeeld ingeval (onderdelen van) bouwvlakken van eigenaars verschillen. De regeling is met name van belang met het oog op woningbouw.

Met betrekking tot agrarische bedrijfswoningen bevat artikel 36 een specifieke regeling.

Artikel 37 Aanvullende werking bouwverordening

De gemeentelijke bouwverordening bevat voorschriften van stedenbouwkundige aard. Deze voorschriften zijn bedoeld als vangnet, zodat op locaties waar geen of een gebrekkig bestemmingsplan geldt, er toch een minimale planologische regeling van toepassing is.

Volgens de Woningwet gaat het bestemmingsplan in beginsel voor op de stedenbouwkundige bepalingen van de bouwverordening, die niet met het bestemmingsplan overeenstemmen. Ook is geregeld dat, indien het bestemmingsplan het desbetreffende onderwerp niet regelt, de voorschriften van de bouwverordening blijven gelden tenzij het bestemmingsplan de bouwverordening expliciet buiten werking stelt.

Indien bewust ervoor wordt gekozen om bepaalde onderwerpen niet te regelen – flexibele of globale regelingen – kan de consequentie hiervan zijn dat de bouwverordening onbedoeld aanvullend gaat werken op het bestemmingsplan. In plaats van een globale en flexibele regeling kan er zo een tamelijk onoverzichtelijke situatie ontstaan, waarbij de bouwmogelijkheden worden bepaald door een combinatie van plankaart, planvoorschriften en aanvullend werkende voorschriften uit de bouwverordening.

Vandaar dat in dit bestemmingsplan de aanvullende werking van de stedenbouwkundige bepalingen van de bouwverordening expliciet worden uitgesloten.

Artikel 38 Gebruiksverboden

In dit artikel is een algemeen verbod opgenomen voor gebruik in strijd met de bestemmingen. Lid 2 bevat de zogenaamde "toverformule", door middel waarvan vrijstelling van de algemene gebruiksverboden kan worden verleend. Lid 3 en 4 zijn specifieke gebruiksverboden voor het aanleggen van werken en werkzaamheden, die voortvloeien uit de aanlegvoorschriften zoals opgenomen in artikel 22.

Hoofdstuk VI Overgangs- en slotbepalingen*Artikel 39 Gebruik in strijd met het plan*

Dit artikel betreft de overgangsbepaling met betrekking tot gebruik van onbebouwde gronden en bouwwerken voorzover dat gebruik afwijkt van het bestemmingsplan op het moment dat dit rechtskracht verkrijgt.

Artikel 40 Bouwen in strijd met het plan

Het overgangsrecht ten aanzien van bouwen is neergelegd in artikel 40. Uitbreiding van de bebouwing die onder het overgangsrecht valt is slechts mogelijk met vrijstelling van burgemeester en wethouders.

Artikel 41 Strafbepaling

Het gebruik van gronden en bouwwerken in strijd met de bestemming, alsmede het verrichten van vergunningplichtige werken of werkzaamheden zonder vergunning, is strafbaar en kan worden bestraft met een geldboete van de derde categorie dan wel met een hechtenis van ten hoogste 6 maanden.

Artikel 42 Titel

Dit artikel geeft aan onder welke naam dit plan kan worden aangehaald.

14. Economische uitvoerbaarheid

87

Binnen het plangebied dienen zich geen situaties of ontwikkelingen aan die in opdracht en/of ten laste van de gemeente zullen worden gerealiseerd. Voor de realisatie van nieuwe natuur zijn rijks- en provinciale middelen beschikbaar in het kader van de Subsidieregeling Natuurbeheer 2000 (SN).

Gelet hierop kan worden afgezien van onderzoek zoals bedoeld in artikel 9 van het Besluit op de ruimtelijke ordening.

15. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

89

15.1. Eindverslag inspraakprocedure voorontwerpbestemmingsplan Lange Ruige Weide

De mogelijkheid tot inspraak te geven terzake van het voorontwerp-bestemmingsplan Lange Ruige Weide is bekendgemaakt in "De Kijk op Reeuwijk".

Het voorontwerpbestemmingsplan en het procedurebesluit hebben van vrijdag 22 juni 2001 t/m 23 juli 2001 ter inzage gelegen in het gemeentehuis, in dorps huis Custwijk, Laageind 1 te Driebruggen en in café Oudervrucht, Dorp 26 te Waarder. Op dinsdag 3 juli van 14.00 uur tot 16.00 uur in Custwijk en op maandag 9 juli van 10.00 uur tot 12.00 in café Oudervrucht was er een gemeentelijke medewerker aanwezig om uitleg te geven aan belangstellenden.

De inspraakgelegenheid bestond uit:

- de mogelijkheid om mondeling een mening te geven over het voorontwerp-bestemmingsplan tijdens een inspraakavond;
- gedurende de termijn van terinzagelegging was het mogelijk om schriftelijk een zienswijze in te dienen.

De gelegenheid tot mondelinge inspraak was op dinsdag 10 juli 2001 om 20.00 uur in dorps huis Custwijk. Het verslag van deze inspraakavond is bijgevoegd en maakt deel uit van dit Eindverslag.

Er zijn negen schriftelijke inspraakreacties ingekomen. Een schriftelijke inspraakreactie is anoniem ingediend en wordt daarom niet behandeld.

Voorts heeft een belanghebbende zijn zienswijze telefonisch doorgegeven.

Hieronder worden de ingekomen reacties samengevat. De gemeentelijke reactie is *cursief* vermeld.

De heer D.A. Anker, Hoogeind 30a te Driebruggen wenst dat op het perceel Hoogeind 30a een tweede bedrijfswoning zal worden toegestaan, zodat de beide bedrijfshoofden bij het bedrijfsgebouw kunnen wonen.

Het betreffende perceel heeft in het voorontwerp-bestemmingsplan de bestemming Bedrijfsdoeleinden met de subbestemming groothandel in voedings- en genotmiddelen behorende tot categorie 2. Het betreft een kaasopslag met een oppervlakte van ruim 1.000 m². Ter plaatse is de bestaande bedrijfswoning toegestaan. Oprichting van een tweede bedrijfswoning is in strijd met het beleid om woningen in het buitengebied te weren. Het gemeentelijke beleid is erop gericht om in het buitengebied uitsluitend bij agrarische bedrijven een tweede bedrijfswoning toe te staan, indien een zodanige toezicht is vereist, dat het wonen van twee volwaardige arbeidskrachten bij het bedrijf continu nodig is. Op het perceel Hoogeind 30a is geen agrarisch bedrijf. Het toestaan van een tweede bedrijfswoning is in strijd met het beleid.

De heer J.D. Heindijk, Laageind 22, 3465 KJ Driebruggen is het oneens met het opnemen van de bestemming "Landschapselementen" op een gedeelte van zijn perceel. Hij is van mening, dat deze bestemming meer beperkingen geeft.

Nader onderzoek heeft geleerd, dat de aanwezige landschaps- en natuurwaarden van het perceel niet noodzaken tot het opnemen van de bestemming "Landschapselementen". Ter plaatse van het perceel Laageind 22 is deze bestemming vervallen. Het bouwvlak voor de woning Laageind 22 is aangepast op het thans geldende bestemmingsplan Landelijk Gebied Driebruggen.

De Koning & Witzier, makelaars in landelijk onroerend goed, gevestigd Oosteinde 32, 3444 LB te Waarder zijn het namens familie Van Mourik, Oosteinde 34 te Waarder oneens met het opnemen van de boerderij Oosteinde 34 als beschermingswaardig pand/object, omdat zij niet kunnen overzien welke gevolgen dat zal hebben bij eventuele aanpassing van de bouwmassa. Voorts achten zij het opnemen van de bestemming "Woondoeleinden" met de aanduiding "voormalig agrarisch bedrijf" voor het perceel Oosteinde 34 te voorbarig, omdat er nog onduidelijkheid bestaat over de toekomstige bestemming.

De boerderij van het Zuid-Hollands langshuis type met kopgevel Oosteinde 34 is in het kader van het Monumenten Inventarisatie Project Zuid-Holland d.d. november 1991 geïnventariseerd als ter plaatse karakteristiek. De monumentencommissie heeft in haar vergadering d.d. 7 maart 2001 geadviseerd om voor alle in het bestemmingsplangebied Lange Ruige Weide geïnventariseerde panden een beschermende regeling op te nemen. Het is een uniek, aaneengesloten traditioneel agrarisch gebied. Het gaat om historische ontginningsstructuren die nog volledig intact zijn en het verdienen beschermd te worden.

In artikel 31 van het bestemmingsplan is opgenomen, dat deze beschermingswaardige panden slechts mogen worden vernieuwd, veranderd of uitgebreid, indien en voor zover het betrokken bouwplan mede strekt tot behoud of versterking van het uitwendige karakter van het pand.

De boerderijen die niet meer voor een agrarisch bedrijf worden gebruikt, zijn bestemd tot "woondoeleinden" met de aanduiding voormalig agrarisch bedrijf. Deze voormalige boerderijen zijn voor wat betreft de vervolgfuncties gelijkgesteld aan de agrarische bedrijven die tijdens de planperiode zullen vrijkomen. Gezien het feit, dat op het perceel Oosteinde 34 geen agrarisch bedrijf meer wordt uitgeoefend en er voor wat betreft de mogelijke vervolgfuncties geen verschil is tussen de bestemming "Agrarische doeleinden" en de bestemming "Woondoeleinden" met de nadere aanduiding voormalig agrarisch bedrijf zijn wij van mening, dat de bestemming van het perceel niet moet worden gewijzigd.

De Koning & Witzier Makelaars, Oosteinde 32 wijzen op de gesprekken die op dit moment worden gevoerd omtrent de herinrichting van het perceel Oosteinde 30 en 32.

Het perceel Oosteinde 30 en 32 heeft conform het reeds jaren bestaande gebruik en de toezegging door de gemeenteraad op 24 juni 1996 de bestemming "Kantoordeleinden". In het bestemmingsplan is de mogelijkheid opgenomen om een uitbreiding aan de voorzijde van het huidige kantoor te realiseren onder de voorwaarde, dat de totale bebouwing maximaal met 43 m² zal toenemen.

Mevrouw A. ter Haar, Hogebrug 2, 3465 HG Driebruggen constateert, dat bepaalde percelen die gelegen zijn buiten de in het streekplan aangewezen rode contouren wel in de bestemmingsplannen van de kernen zijn opgenomen en niet in het voorontwerp-bestemmingsplan Lange Ruige Weide. Zij vraagt de criteria waarop die grensverlegging plaatsvond en vraagt of dit enige invloed heeft op de procedures voor een eventuele bestemmingswijziging van deze percelen.

De heer Vroege, Westeinde 79 te Driebruggen heeft tijdens de inspraakavond gevraagd om zijn bouwperceel binnen het bestemmingsplan Lange Ruige Weide op te nemen en niet in het bestemmingsplan voor de kern van Driebruggen.

De heer Ir. P.P. van der Lugt, Oosteinde 3 te Waarder verzoekt om het gedeelte van zijn tuin bij het perceel Oosteinde 3 dat in het voorontwerp-bestemmingsplan Lange Ruige Weide is opgenomen in het voorontwerp-bestemmingsplan Waarder op te nemen.

Bij het bepalen van grenzen van het bestemmingsplan Lange Ruige Weide is rekening gehouden met de bestaande in het streekplan opgenomen rode contouren en de bebouwde kommen van Waarder, Driebruggen en Hogebrug. De percelen die in functioneel opzicht meer gerekend worden tot de kernen zijn opgenomen in de bestemmingsplannen voor deze kernen. Ook voor de kern Hogebrug zal een apart bestemmingsplan worden opgesteld. De ligging van een perceel in een bestemmingsplan voor stedelijk gebied of in het bestemmingsplan voor het landelijk gebied heeft geen gevolgen voor een procedure voor een eventuele bestemmingswijziging. Wij hebben geen bezwaar om de door mevrouw Ter Haar voorgestane wijziging van de begrenzing

van het bestemmingsplan Lange Ruige Weide op te nemen. Het bestemmingsplan Lange Ruige Weide zal worden uitgebreid met het agrarische perceel aan de noordzijde van Hogebrug.

Wij hebben geen bezwaar om de bestemmingsplangrens van de voorontwerp-bestemmingsplannen Lange Ruige Weide en Driebruggen zodanig aan te passen, dat het perceel Westeinde 79 te Driebruggen volledig gelegen is binnen het bestemmingsplan Lange Ruige Weide. Ook zijn wij met de heer Van der Lugt van mening, dat het logischer is om het als tuin gebruikte perceel naast Oosteinde 3 op te nemen in het voorontwerp-bestemmingsplan Waarder, waarin ook de woning Oosteinde 3 is opgenomen. Ook deze grens zal worden aangepast. Voorts wordt de zogenaamde "Kromme Kamp" volledig in het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan Waarder opgenomen.

De heer G. van Leeuwen, Westeinde 5-7, 3466 NK Waarder wijst erop, dat op het perceel Westeinde 7 ten onrechte is aangeduid als beschermenswaardig pand. Voorts vraagt hij het bouwblok te vergroten.

De aanduiding beschermenswaardig pand voor de woning Westeinde 7 vervalt.

Tegen de uitbreiding van het bouwblok behoeft geen bezwaar te bestaan, omdat de gevraagde wijziging geen beperking inhoudt van het doorzicht ter plaatse. Door de gevraagde aanpassing vindt een vergroting van het bouwvlak plaats van 1.200 m². In plaats van deze vergroting kan de diepte van het bouwperceel met 30 m worden teruggebracht, waardoor per saldo tengevolge van de aanpassing geen vergroting van het bouwperceel plaatsvindt.

De heer Hoogendoorn, Oosteinde 36 te Waarder merkt op, dat ten onrechte het perceel Oosteinde 36 niet de bestemming "bedrijfsdoeleinden" heeft verkregen.

Het betreft een fout. De plankaart zal worden gewijzigd. Overigens is in de oppervlaktelijst van het voorontwerpbestemmingsplan Lange Ruige Weide het loonbedrijf Oosteinde 36 wel opgenomen.

De heer A. Zwanenburg, Westeinde 31 te Waarder wenst dat het bouwvlak van het perceel Westeinde 31 en 33 wordt aangepast. Voorts verzoekt de heer Zwanenburg om een wijzigingsbevoegdheid op te nemen met de mogelijkheid om na amovering van de agrarische opstallen een extra woning te realiseren. Tijdens de inspraakavond omtrent het voorontwerpbestemmingsplan heeft de heer Zwanenburg gevraagd om een extra woning te realiseren. De heer A. Zwanenburg wenst, dat zijn perceel de AIV bestemming krijgt.

De heer Zwanenburg wenst dat de voorgevelbouwgrens van het bouwvlak in het voorontwerpbestemmingsplan Lange Ruige Weide op dezelfde wijze wordt geprojecteerd als in het vigerende bestemmingsplan Landelijk Gebied Driebruggen. Hiertegen hebben wij geen bezwaar. Het bouwvlak zal dan ook worden aangepast.

In het voorontwerpbestemmingsplan zijn in artikel 19 de vervolgfuncties ter plaatse van onder meer de agrarisch bouwvlakken aangegeven. Hierbij is één van de mogelijkheden om onder voorwaarden in monumenten die hoofdgebouwen zijn bij vrijkomende agrarische complexen een extra wooneenheid te realiseren. De bedrijfsvoering van de omliggende agrarische bedrijven, vanwege de daarvan te ondervinden milieuhinder, mag niet worden belemmerd. Gelet op het feit, dat er reeds intensieve veehouderij als neventak op het perceel plaatsvindt, heeft het bedrijf de subbestemming intensieve veehouderij gekregen.

Maatschap Vollering, Oosteinde 74, 3466 LB Waarder wenst een kleine uitbreiding van het bouwvlak. Voorts wenst men de bestemming LEev (Landschapselementen, ecologische verbindingzone) ter plaatse van het zogenaamde "Zwarte Dijkje" te wijzigen in de bestemming "Agrarisch gebied met landschappelijke en cultuurhistorische waarden".

Tegen de gewenste kleine aanpassing van het bouwvlak bestaat geen bezwaar.

Een van de doelstellingen van het bestemmingsplan is het behoud van landschappelijke en cultuurhistorische patronen. De in het plangebied voorkomende historisch geografische waarden, bestaande uit het patroon van wegen, waterlopen, dijken en bebouwingslinten, zijn dan ook via de bestemmingsregeling beschermd. Daartoe is deze kade bestemd tot

"Landschapselementen (LE)" Ten onrechte is hieraan ter plaatse de subbestemming ev gegeven. Deze zal dan ook vervallen. De bestemming "Landschapselementen (LE)" ziet op de instandhouding van het patroon. In de voorschriften is dan ook opgenomen, dat onder meer het dempen, afdammen of herprofilen van sloten ter plaatse niet is toegestaan. Wij achten de bestemming "Landschapselementen" ter instandhouding van het karakter van het dijkje gewenst.

De heer Noordam, De Groendijk 57a te Waarder wenst het opnemen van de bestemming "Agrarische doeleinden/paardenpension" in plaats van de bestemming dRpa. Hij deelt mee, dat hij beschikt over 408 m².

Het stallen van paarden wordt niet aangemerkt als "Agrarische doeleinden", maar als "Recreatieve doeleinden met de subbestemming paardenstalling".

In het voorontwerp-bestemmingsplan Lange Ruige Weide is conform de gemaakte afspraken voor de paardenstalling De Groendijk 57a totaal toegestaan 168 m² met een goot- en bouwhoogte van 3.10 m en 5.45 m. Voor 185 m² geldt een goot- en bouwhoogte van 4.60 m en 7.70 m.

De heer Hoogendijk, Hoogeind 26 te Driebruggen is van mening, dat intensieve veehouderij niet alleen als neventak mogelijk moet zijn, maar ook doorgroei naar een intensieve veehouderij mogelijk moet zijn. Voorts wenst hij dat de varkenshouderij als grondgebonden wordt beschouwd.

Grondgebonden veehouderij is het houden van melk- en ander vee geheel of nagenoeg op open grond. Bij een varkenshouderij is hiervan geen sprake.

Doorgroei naar een intensieve veehouderij is in strijd met het beleid. Uitsluitend bestaande bedrijven met intensieve veehouderij als hoofdtak of als neventak zijn in het bestemmingsplan als zodanig bestemd.

De heer Hoogendijk is het oneens met de gevolgen van het opnemen van de bestemming Agrarisch gebied met landschappelijke en natuurwaarden (ALN). Hij acht het onjuist, dat als de agrariër geen beheersovereenkomst is aangegaan toch via het bestemmingsplan met meer regels wordt geconfronteerd.

De heer Verweij, Laageind 19 is het oneens met de grens tussen het Agrarisch gebied met landschappelijke en cultuurhistorische waarden (AL) en het Agrarisch gebied met landschappelijke en natuurwaarden (ALN). De heer Verweij is van mening, dat uitsluitend de ALN bestemming moet worden opgenomen, indien er een beheersovereenkomst is gesloten. Hij wenst dat zijn percelen alle de AL bestemming krijgen.

Het onderscheid tussen AL en ALN is komen te vervallen en is gewijzigd in de bestemming Agrarische doeleinden, gebied met waardevolle openheid (AO). Het scheuren van grasland voor de teelt van ruwvoedergewassen anders dan gras is toegestaan tot maximaal 20 procent van de duurzaam in gebruik zijnde oppervlakte agrarische grond per bedrijf.

De heer Verlaan, Westeinde 63 wenst, dat de aanduiding terrein van hoge archeologische waarden van zijn perceel wordt verwijderd.

De heer Slappendel, Westeinde 67 wenst dat voor zijn perceel de aanduiding terreinen van hoge archeologische waarden wordt geschrapt.

Door de Rijksdienst voor het Oudheidkundig bodemonderzoek is bepaald, dat dit gebied een hoge archeologische waarde heeft. Deze aanwijzing noodzaakte tot het opnemen van een vergunningstelsel voor dit gebied. De provincie Zuid-Holland heeft inmiddels een onderzoek zal laten uitvoeren naar dit gebied. De resultaten van dit onderzoek geven geen aanleiding om deze aanwijzing niet te handhaven.

De heer Mulckhuysse, Westeinde 1 heeft bezwaar tegen het opnemen van de wijzigingsbevoegdheid naar ecologische verbindingzone. De intentie van de provincie om eventueel in de toekomst vanaf Waarder een ongeveer 30 m brede moeraszone aan te leggen heeft onaanvaardbare gevolgen voor het gebruik van zijn perceel.

Een ecologische verbindingzone wordt pas aangelegd na aankoop van het perceel. Als de eigenaar niet wenst mee te werken, zal de ecologische verbindingzone daar niet worden gerealiseerd. Overigens is deze wijzigingsbevoegdheid niet in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen.

De heer Voorn, Pr. Beatrixkade 22 wenst dat er geen paardenbakken buiten bouwvlakken worden gerealiseerd.

In zijn vergadering van 29 april 2002 heeft de gemeenteraad de beleidsnotitie "Notitie inzake toelaatbaarheid van paardenpensions en -stallingen en het houden van paarden in het buitengebied" vastgesteld. Hierin is ten aanzien van paardenbakken opgenomen, dat een paardenbak binnen het bouwvlak dient te worden geprojecteerd. Met vrijstelling is een paardenbak ook (gedeeltelijk) buiten het bouwvlak toegestaan. Alsdan dient duidelijk te zijn, dat de aanwezige landschaps- en/of natuurwaarden niet onevenredig c.q. onherstelbaar worden geschaad. Daarnaast gelden de volgende voorwaarden. Er is geen reëel alternatief voor de aanleg van een paardenbak binnen het bouwvlak. De paardenbak dient zoveel als reëel mogelijk binnen het bouwvlak te worden aangelegd. De maximale oppervlakte van een paardenbak bij een woning bedraagt maximaal 800 m² (20 mx40 m). De maximale oppervlakte bij een (agrarisch) bedrijf bedraagt maximaal 1.200 m² (20 mx60 m).

De heer Seeleman, W. Poolmanstraat 4 wenst de mogelijkheid tot vernieuwen en verhogen van zijn schuur aan het Laageind.

Er is een regeling in het bestemmingsplan opgenomen, dat buiten een bouwvlak gelegen schuurtjes hoger dan 2 m mogen worden vernieuwd en worden samengevoegd, waarbij in ieder geval geen vergroting van oppervlakte en van de inhoud mag plaatsvinden.

De heer Gentenaar, Oosteinde 40, 3466 LW Waarder heeft ten aanzien van de toelichting meegedeeld, dat er nooit gesproken is over een fietspad langs de Verlengde Tuurluur. Voorts vraagt de heer Gentenaar zich af welke maximumsnelheid geldt op de Verlengde Tuurluur. Voorts heeft de heer Gentenaar een vraag over de wegbeplanting.

Voor het grondgebied van de gemeente Reeuwijk is inderdaad geen fietspad langs de Verlengde Tuurluur gepland. De maximale snelheid is 60 km per uur. De toelichting is aangepast.

Verkeersschool Prosman vof, Nieuwendijk 36, 3443 BM Woerden vraagt om op de percelen, sectie A nrs. 1115 en 1116 een bouwvlak op te nemen. De heer Prosman wenst op het betreffende perceel weiland 6 tot 8 paarden te houden. Hij wenst een stal te realiseren voor het stallen van paarden en de opslag van hooi en stro en een mestopslag.

Het midden in het open gebied realiseren van een paardenstalling is in strijd met het rijks-, provinciaal en gemeentelijke beleid. Voor de nieuwvestiging van een paardenstalling kan onder voorwaarden, zoals de verkeersontsluiting, worden gedacht aan een voormalig agrarische bedrijfscomplex.

15.2. Overleg ex artikel 10 Bro

Het voorontwerpbestemmingsplan Lange Ruige Weide d.d. 15 juni 2001 is op grond van het gestelde in artikel 10 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening voorgelegd aan de hierna volgende instanties:

1. Provinciale Planologische Commissie;
2. De inspecteur van de Ruimtelijke Ordening West;
3. De inspecteur van de Volkshuisvesting;
4. De inspecteur voor de Milieuhygiëne, Regio Zuidwest;
5. Het Ministerie van Landbouw, Visserij en Natuurbeheer, Directie Zuidwest;
6. Het Ministerie van Economische Zaken, Regio Zuidwest;

7. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat, Directie Zuid-Holland;
8. Rijksdienst voor de Monumentenzorg, Regio West;
9. WLTO;
10. WLTO, afdeling Reeuwijk;
11. Ondernemersvereniging Driebruggen/Waarder;
12. Stichting Natuur- en Landschapsbeheer Zuid-Holland;
13. Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden;
14. Natuur Vereniging voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer "Lange Ruige Weide";
15. IVN, afdeling IJssel en Gouwe;
16. Kamer van Koophandel;
17. N.V. Nederlandse Gasunie;
18. Eneco energie;
19. Stichting Zuidhollands Landschap;
20. gemeente Bodegraven;
21. gemeente Oudewater;
22. gemeente Woerden;
23. Landinrichtingscommissie Driebruggen;
24. KPN Telecom;
25. Hydron Zuid-Holland;
26. Rekam Kabeltelevisie.
27. Ministerie van Defensie;
28. Staatsbosbeheer;
29. Zuid-Hollandse Milieufederatie.
30. N.S. Vastgoed.

De onder 3, 4, 6, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 22, 24 en 28 genoemde instanties hebben niet schriftelijk gereageerd. De onder 8, 9, 10, 20, 25, 27 en 30 genoemde instanties hebben laten weten dat het voorontwerp-bestemmingsplan geen aanleiding geeft tot het maken van opmerkingen of verwijzen naar de reactie van de Provinciale Planologische Commissie. De reacties van de overige instanties zijn onderstaand onverkort weergegeven en (cursief) beantwoord.

1. Provinciale Planologische Commissie (brief d.d. 17 april 2002)

1. INLEIDING

Het plan heeft als hoofddoelstelling het scheppen van randvoorwaarden voor behoud en ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit. Als randvoorwaarden daarbij gelden volgens de toelichting duurzaam waterbeheer, behoud en duurzame ontwikkeling van de grondgebonden landbouw, behoud cultuurhistorische waarden, behoud en versterking natuur en landschap, verbrede plattelandsontwikkeling en recreatief medegebruik.

Qua plansystematiek is aangesloten bij het voorbeeldplan Groene Hart. Het grootste gedeelte van het plangebied heeft – op gebiedsniveau – volgens de zoneringskaart de aanduiding AL (agrarisch gebied met landschappelijke en cultuurhistorische waarden) en ALN (agrarisch gebied met landschappelijke en natuurwaarden).

Grondgebonden veehouderij bepaalt het overgrote deel van het grondgebruik. De twee bebouwingslinten vanuit Driebruggen – noordwaarts tot de A12 en noordoostwaarts richting Woerden – hebben cultuurhistorische en landschappelijke waarde. Het hele gebied is volgens de Cultuurhistorische hoofdstructuur Zuid-Holland "topgebied cultureel erfgoed". Landschappelijk wordt het gebied getypeerd als een slagenlandschap.

Het hele gebied is onderdeel van het herinrichtingsplan Driebruggen, dat momenteel wordt uitgevoerd.

2. BEOORDELING

2.1 Algemeen

Voor de uitgebreide opzet en toelichting hebben wij waardering. Ook wordt door onze commissie in grote lijnen met de plansystematiek ingestemd. Niettemin behoeft het plan op een aantal onderdelen, waarop hierna wordt ingegaan, aanpassing. Voorts is van belang dat Provinciale Staten op 20 maart 2002 de nieuwe Nota Planbeoordeling 2002 hebben vastgesteld, waarbij op een aantal onderdelen beleidswijzigingen zijn aangebracht. Nu in dit geval nog sprake is van een (voor-)ontwerpbestemmingsplan zal bij de vaststelling door uw gemeente rekening met het nieuwe beleid moeten worden gehouden. Gedeputeerde Staten zullen bij de beoordeling van het vastgestelde bestemmingsplan t.z.t. aan het nieuwe beleid toetsen. Waar sprake is van beleidswijziging zal dat hierna aan de orde komen.

2.2. Bestemmingen op gebiedsniveau

De aanduidingen AL en ALN komen overeen met de streekplanaanduidingen agrarisch gebied en ALN-gebied. In de doeleindenomschrijving van AL ontbreekt echter de omschrijving en waardering van de algemene karakteristiek van het plangebied (open veenweidegebied, graslandkarakter, verkavelingspatroon, etc) die wel in de beschrijving in hoofdlijnen (artikel 21) is opgenomen. Een en ander dient in artikel 16 te worden toegevoegd. Hetzelfde geldt voor artikel 17 (ALN), waar bovendien ten onrechte de natuurfunctie niet terug komt terwijl elders in het plan (artikel 20 lid 4) blijkt dat in elk geval sprake is van een vogelbeschermingszone. Die waarden en de overige aanwezige natuurwaarden dienen in de voorschriften te worden omschreven en vastgelegd (G1).

Gelet op de landschappelijke en natuurwaarden van het gebied zijn wij van mening, dat het onderscheid tussen AL en ALN gebied moet komen te vervallen en het in de rede ligt het plangebied te bestemmen tot "Agrarische doeleinden, gebied met waardevolle openheid (AO)". In de in de voorschriften van het bestemmingsplan opgenomen doeleindenomschrijving van de bestemming "Agrarische doeleinden, gebied met waardevolle openheid (AO)" wordt thans verwezen naar het bepaalde in de Beschrijving in hoofdlijnen. Voorts zijn in deze doeleindenomschrijving de in het gebied voorkomende cultuurhistorische waarden, de landschapswaarden en de natuurwaarden opgenomen. Kortheidshalve wordt verwezen naar de doeleindenomschrijving van de bestemming "Agrarische doeleinden, gebied met waardevolle openheid".

2.3 Archeologie

In het plan hebben een tweetal gebieden de aanduiding "terrein van hoge archeologische waarde" gekregen, waarmee wordt ingestemd. De Indicatieve Kaart Archeologische Waarden geeft echter nog voor enkele zones in het plangebied aan dat sprake is van een (middel-)hoge verwachtingswaarde. Daarom verzoeken wij u in overleg met de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek de juiste ligging van die gebieden te bepalen en via kaart en voorschriften de aanwezigheid van archeologische waarden veilig te stellen. (G1)

Eén van de twee gebieden met de aanduiding "terrein van hoge archeologische waarde", zijnde de Kromme Kamp maakt thans geen onderdeel meer uit van het bestemmingsplan Lange Ruige Weide. Deze Kromme Kamp maakt thans onderdeel uit van het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan voor de kern Waarder. In het andere gebied dat de aanduiding "terrein van hoge archeologische waarde" had, zijnde het gebied ten oosten van de kern Driebruggen heeft de provincie Zuid-Holland inmiddels een archeologisch onderzoek laten uitvoeren. Tijdens dit onderzoek zijn geen bronnen aangetroffen. De conclusie is dan ook, dat archeologische waarden niet aanwezig zijn en dat de locatie wordt afgevoerd van Archis. Dientengevolge is thans in het bestemmingsplan Lange Ruige Weide de aanduiding "terrein van hoge archeologische waard vervallen. .

Conform het advies van de Provinciale Planologische Commissie zijn wij omtrent de veiligstelling van de archeologische waarden in de zones in het plangebied met een (middel-)hoge verwachtingswaarde in overleg getreden met de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek. De rijksdienst adviseerde om voor het gebied met een hoge trefkans een aanlegvergunningstelsel op te nemen, waarin voor de bouwpercelen de bodemingrepen dieper dan 1,5

meter onder het maaiveld vergunningplichtig zijn en voor het gebied buiten de bouwvlakken de bodemingrepen dieper dan 30 cm. vergunningplichtig zijn.

De klankbordgroep die bij de totstandkoming van het bestemmingsplan Lange Ruige Weide is betrokken, vindt dit vergunningstelsel onaanvaardbaar. Men is van mening, dat er geen aanleiding bestaat om te veronderstellen, dat er archeologische waarden aanwezig zijn

Teneinde meer duidelijkheid te krijgen over de aanwezigheid van archeologische waarden hebben wij door RAAP een inventariserend archeologisch onderzoek laten uitvoeren. In tegenstelling tot hetgeen verwacht werd op basis van het bureauonderzoek (hoge en middelmatige archeologische verwachting) zijn tijdens het inventariserend archeologisch onderzoek geen archeologische resten aangetroffen. In 2 van de 166 boringen zijn archeologische indicatoren aangetroffen. Beide vondsten komen uit een verstoorde laag direct onder de bouwvoor. Omdat deze vondsten zijn waargenomen in de geroerde bovengrond, waarin zich veel recent materiaal bevindt en waarin verder geen archeologische indicatoren zijn aangetroffen, vormen deze 2 indicatoren geen aanleiding om de aanwezigheid van een archeologische vindplaats in het plangebied te vermoeden. Op een aantal locaties zijn restgeul- en beddingafzettingen van fossiele stroomgordels aangetroffen, maar in de uitgevoerde boringen zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Op basis van het onderzoek kan tevens geconcludeerd worden dat op de fossiele stroomgordels in de deelgebieden (met name de Waarder stroomgordel) geen bewoning voor circa 1200 na Chr. mogelijk is geweest. Wel zijn in het plangebied bovengrondse monumenten en beschermingswaardige panden aanwezig die van hoge historische waarde zijn. Deze panden zijn als monument dan wel als beschermingswaardig pand/object op de plankaart aangeduid. Gebieden die vanaf 1600 reeds bewoond zijn geweest kunnen daardoor een hoge historische maar mogelijk ook een hoge archeologische waarde hebben. Voor het bepalen welke gebieden reeds toentertijd bewoond zijn geweest hebben wij gebruik gemaakt van oude kaarten rond 1600 waarvan de betrouwbaarheid t.a.v. bebouwing groot is. Wij hebben met name gebruik gemaakt van een kaart uit 1615, waarbij ook een veldonderzoek heeft plaatsgevonden. De percelen waarop in 1615 reeds bebouwing was en zijn gelegen binnen de op de Indiatieve Kaart Archeologische Waarden aangegeven zones met (middel-)hoge verwachtingswaarde, waar volgens het PPC advies de archeologische waarden moesten worden beschermd, hebben wij op de plankaart aangegeven als gebieden waar een bouwhistorisch vervolgonderzoek moet plaatsvinden op basis waarvan de noodzaak voor een archeologisch vervolgonderzoek bepaald kan worden. De gemeente Reeuwijk is van plan om in 2006 een archeologische waardenkaart op te stellen en vervolgens een gemeentelijk archeologisch beleid vast te stellen. Mocht dit vast te stellen archeologisch beleid hiertoe aanleiding geven, dat zal het bestemmingsplan Lange Ruige Weide partieel moeten worden herzien.

2.4 Bouwvlakken

Een aantal bouwvlakken overschrijdt de in de Nota planbeoordeling genoemde maximale maat van 1 hectare voor agrarische bouwvlakken. Uw gemeente wordt verzocht aan te geven waarom deze overschrijding heeft plaatsgevonden, bij voorbeeld vanwege een recent verleende bouwvergunning of aantoonbare economische noodzaak. Daarnaast maakt artikel 16 lid 2 in het Al-gebied ook nog een uitbreiding van 25 % mogelijk. Motivering van de noodzaak hiertoe is gewenst. (G2).

Het bepalen van de oppervlakten van de agrarische bouwvlakken heeft als volgt plaatsgevonden. Allereerst is ter plaatse geïntariseerd. Ook zijn de bestaande rechten op basis van het vigerende bestemmingsplan Landelijk Gebied Driebruggen gezien. Op basis van deze gegevens zijn allereerst in ontwerp de grenzen van de agrarische bouwvlakken bepaald en voorgelegd aan de betrokken agrariërs. De agrariërs zijn uitgenodigd voor een overleg. Een groot aantal agrariërs heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt en er heeft overleg plaatsgevonden over de grenzen van het bouwvlak. In een aantal situaties heeft dit, met name gelet op toekomstplannen van de agrariërs, geleid tot aanpassing van het bouwvlak. In andere gevallen achten wij het bij voorbeeld uit oogpunt van het behoud van doorzichten naar het achter gelegen gebied ongewenst om de grenzen van de bouwvlakken te wijzigen en zijn wij niet aan de wensen van de agrariërs tegemoet gekomen.

Na ontvangst van de mening van de Provinciale Planologische Commissie hebben wij kritisch gekeken naar de bouwvlakken die groter zijn dan 1 hectare. Na overleg met de betrokken agra-

riërs hebben wij een aantal bouwvlakken alsnog binnen de in de Nota planbeoordeling genoemde maat van 1 hectare kunnen brengen.

Een aantal bouwvlakken is echter groter dan 1 hectare. Dit heeft een of meer van de volgende oorzaken:

- *het betreft een groot grondgebonden veehouderijbedrijf (duurzaam volwaardig tweemansbedrijf), waarbij voor het bieden van economische verantwoorde vooruitzichten een groter bouwvlak dan 1 hectare noodzakelijk is; overigens worden ook de kuilplaten binnen het bouwvlak geprojecteerd;*
- *het agrarische bouwvlak is gelegen op korte afstand van omringende burgerwoningen. Immers door de afname van het aantal agrarische bedrijven zijn er steeds meer andere functies terechtgekomen in het buitengebied en zijn de linten een mix van agrarische bedrijven, niet-agrarische bedrijven en woningen. Om bij nieuwbouw van agrarische bedrijfsbebouwing te kunnen voldoen aan de door het milieubeleid gestelde afstandseisen, moet de stal in een aantal situaties op grotere afstand tot de openbare weg worden gebouwd, waardoor een dieper bouwvlak noodzakelijk is;*
- *de aanwezigheid van een landschapselement of andere te handhaven beplanting binnen het agrarisch bouwvlak.*

Deze redenen liggen ook ten grondslag aan de in artikel 16 lid 6 van het bestemmingsplan onder stringente voorwaarden opgenomen vrijstellingsmogelijkheid om het bouwvlak te overschrijden.

De natuurlijke en landschappelijke waarden van het gebied hangen samen met de grondgebonden veehouderij. De agrarische bedrijven zijn dan ook van groot belang voor het behoud van de kwaliteiten van het landelijk gebied. Het beleid is er daarom uitdrukkelijk op gericht om de agrarische bedrijven zoveel mogelijk te behouden. Een voldoende omvang van het bouwvlak is daartoe een belangrijk vereiste.

2.5 Woondoeleinden (artikel 3)

De nieuwe Nota Planbeoordeling 2002 geeft voor inhoud van burgerwoning en erfbebouwing een regeling, die enigszins afwijkt van de huidige Nota Planbeoordeling 1998. De nieuwe regeling kent een inhoudsmaat voor woning en erfbebouwing samen, namelijk 600 m³. Artikel 3 heeft daarom aanpassing.

Wij hebben de regeling aangepast op de nieuwe Nota Regels voor Ruimte, namelijk een inhoudsmaat voor woning en erfbebouwing van 650 m³.

2.6 Landschapselementen (artikel 10) en ecologische verbindingzones.

De westelijke kade van de Dubbele Wiericke behoort alsnog deze bestemming te verkrijgen, evenals een deel van de Oostkade te Waarder.(G1)

De plankaart is aangepast en westelijke kade van de Dubbele Wiericke heeft de bestemming "Landschapselementen" met de subbestemming cultuurhistorische waarden. De Oostkade te Waarder is bestemd tot Landschapselementen. Omdat de ecologische verbindingzone van Waarder naar de provincie Utrecht in het kader van de landinrichting Driebruggen niet gerealiseerd zal worden, is niet te verwachten dat deze ecologische verbindingzone in de planperiode van het bestemmingsplan Lange Ruige Weide zal worden gerealiseerd. Deze ecologische verbindingzone is dan ook niet in het bestemmingsplan verwerkt.

Over de wijze van realisering van de ecologische verbindingzone langs de Enkele Wiericke is onvoldoende duidelijkheid om deze thans in het bestemmingsplan op te nemen. Deze verbindingzone langs de Enkele Wiericke is een onderdeel van de ecologische verbinding die de Nieuwkoopse Plassen met de Reeuwijkse Plassen en de Krimpenerwaard moet verbinden. De uiteindelijke inrichting, en vooral de precieze begrenzing van de ecologische verbinding zijn afhankelijk van de toedeling in het kader van de herinrichting. Het schetsplan voor het plan van toedeling zal pas in 2006 kunnen worden vastgesteld, waarmee ook deze begrenzing vast komt te liggen. Dit betekent dat voor die tijd geen zekerheid bestaat over de begrenzing.

Er is overleg gevoerd met de Dienst Landelijk Gebied over de mogelijkheid om een strook met een maximale breedte aan te geven waarvoor dan een wijzigingsbevoegdheid zou kunnen worden opgenomen. De breedte van het zoekgebied bedraagt echter rond de 200 m aan weerszijden van de Enkele Wiericke. Vanwege de onduidelijkheid op dit moment omtrent de begrenzing en vanwege de grote oppervlakte die binnen het zoekgebied valt waarop die wijzi-

gingsbevoegdheid betrekking zou hebben, zijn wij met de landinrichting van mening dat het op dit moment helaas niet mogelijk is om de ecologische verbindingzone in het bestemmingsplan op te nemen.

Ons inziens is het gewenst om het element "ecologische verbindingzones" niet onder de bestemming Landschapselement te laten vallen, maar een afzonderlijke bestemming op te nemen die meer recht doet aan de natuurdoelstelling en ontwikkelingsmogelijkheden van die zones. Verder ware aan te sluiten bij de bestemming "natuur", die – zie hierna – elders in het plan voor dergelijke zones wordt voorgesteld. (G2).

Er dient onderscheid te worden gemaakt tussen landschapselementen met cultuurhistorische waarden en landschapselementen met natuurwaarden. De natuurwaarden van de landschapselementen als bij voorbeeld de onbegroeide kades naast de Dubbele Wiericke wijken niet af van de natuurwaarden in de aangrenzende in agrarisch gebruik zijnde percelen. Deze landschapselementen hebben dan ook de bestemming "Landschapselementen" met de subbestemming "cultuurhistorische waarden". De natuurwaarden van de begroeide landschapselementen wijken echter wel af van de aangrenzende in agrarisch gebruik zijnde percelen. Deze landschapselementen hebben de bestemming "Landschapselementen" met de subbestemming "Natuurwaarden". Deze laatste landschapselementen dienen in stand te worden gehouden, maar niet te worden uitgebreid. Immers uitbreiding van deze bosjes zou aantasting van de landschappelijke openheid van het gebied betekenen.

2.7 Wijzigingsbevoegdheid ecologische verbindingzone (artikel 16 lid 8)

In artikel 16 lid 8 is geregeld dat gronden met de aanduiding "ecologische verbindingzone", na planwijziging en na overdracht aan een terreinbeherende instantie of na een formeel vastgelegde inspanningsverplichting om de bestemming natuur te realiseren, de bestemming natuur kunnen krijgen. De zones mogen volgens de voorschriften een maximale breedte van 30 m hebben. Volgens het Herinrichtingsplan Driebruggen zijn op enkele locaties zogenoemde steppingstones gedacht (locaties voor natuurontwikkeling), die een breedte van 30 m ruim overschrijden. Het bestemmingsplan dient op dit punt aangepast te worden aan het Herinrichtingsplan Driebruggen. Ook zijn de ecologische verbindingzones niet volledig op de plankaart aangegeven, hetgeen hersteld dient te worden (G1).

Zoals hiervoor is vermeld, bestaat op dit moment onvoldoende duidelijkheid over de begrenzing van de ecologische verbinding, zodat deze thans niet op de plankaart kunnen worden aangegeven. .

2.8 Wijzigingsbevoegdheid windturbines (artikel 16 lid 10)

In het rapport, behorend bij het regionaal windplan Midden-Holland, worden drie in dit plangebied gelegen locaties genoemd: no 11 (Dubbele Wiericke), 11a (Waarder, A12) en no 13 (langs A12-zuid). In het plan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor een locatie ten zuiden van de A12 bij de Enkele Wiericke en een locatie aan de oostkant van Waarder ten zuiden van de A12, die – voorzover op basis van het beschikbare kaartmateriaal kan worden geconstateerd – overeenkomen met locatienummer 13 en 11a, die beide deel uitmaken van de voorkeurslocaties van het windplan. Van locatie 11 (haaks op A12) wordt in het windplan voorgesteld deze te laten vervallen. Uit alle locaties moet echter nog een samenhangende keuze worden gemaakt, die uiteindelijk zijn beslag in het (nieuwe) streekplan zal vinden. In afwachting daarvan dient de wijzigingsbevoegdheid in elk geval aangevuld te worden met de voorwaarden uit de Nota Planbeoordeling (passend in streekplan of door Gedeputeerde Staten goedgekeurd windenergieplan) (G1).

Daarnaast is het hanteren van de voorwaarde "maximaal 3 turbines" niet gewenst, omdat op die manier ook een solitaire turbine zou kunnen worden opgericht. Vanuit een oogpunt van het voorkomen van veel "versnipperde" kleine locaties is het veeleer gewenst op plekken die uiteindelijk in het inrichtingsplan terechtkomen in elk geval een minimum aantal turbines voor te schrijven (G2).

De in het voorontwerp-bestemmingsplan opgenomen wijzigingsbevoegdheid voor plaatsing van windmolens is vervallen.

2.9 Benzinstation Tuurluur

Uit landschappelijk oogpunt lijkt ons de gekozen locatie voor het benzinstation minder gewenst: midden in het open landschap, zichtbaar vanaf de A12 maar niet gekoppeld aan of bereikbaar vanaf de snelweg. Een nadere motivering van de noodzaak om tot vestiging over te gaan is ons inziens nodig. (G2)

Nader onderzoek heeft geresulteerd in een andere locatie voor het benzinstation. De nieuwe locatie ligt niet in het open landschap, maar sluit aan op de bebouwing van de kern Waarder.

2.10 Bodemkwaliteit

In het bestemmingsplan dient een paragraaf over bodemkwaliteit te worden opgenomen, waarin op zijn minst de resultaten van een verkennend onderzoek worden opgenomen. (G2)
In de toelichting is thans een paragraaf over de bodemkwaliteit opgenomen.

2.11 Water

In het plan dient het resultaat van het overleg met de waterbeheerder te worden vermeld (G2).

De totstandkoming van het voorontwerp-bestemmingsplan Lange Ruige Weide is begeleid door een klankbordgroep. Het waterschap De Stichtse Rijnlanden is voor deelname aan de klankbordgroep uitgenodigd. Ook is het voorontwerpbestemmingsplan in het kader van het vooroverleg gestuurd naar het waterschap De Stichtse Rijnlanden. Het waterschap heeft meegedeeld te kunnen instemmen met het voorontwerp-bestemmingsplan. Kortheidshalve verwijzen wij hierbij naar de toelichting.

2.12 Geluidhinder

In het plan dient, om het gestelde in artikel 29 (afstanden van woningen tot wegen) te onderbouwen, het resultaat van een akoestisch onderzoek te worden opgenomen (G2).

Het akoestisch onderzoek is als bijlage in het bestemmingsplan opgenomen.

2.13 Veiligheid

In het plan dienen de diameters, de druk en de zonering van de drie aardgasleidingen te worden opgenomen. In deze wijzen wij u ook op de overlegreactie d.d. 22 november 2001 van de Inspecteur van de Ruimtelijke Ordening inzake de fouten op de plankaart die hersteld dienen te worden (G1)

De diameters, de druk en de zonering van de drie aardgasleidingen zijn opgenomen en de fouten hersteld.

2.14 Bouwmogelijkheden en nevenfuncties

In de nieuwe Nota Planbeoordeling 2002 is intensieve veehouderij als neventak niet langer toegestaan. De voorschriften (inclusief tabel) voor het AI-gebied dienen op dat punt te worden aangepast (G1).

Voorts is binnen de bestaande bebouwing de mogelijkheid aanwezig om rechtstreeks (als medebestemming) een intensieve kwekerij (teelt van gewassen of vissen, zonder of nagenoeg zonder daglicht) te vestigen, waarbij alleen beperkingen voor goot- en bouwhoogte gelden. Daarbij is in feite van een medebestemming geen sprake en bestaat de mogelijkheid dat de grondgebonden veehouderij (de voornaamste agrarische functie en juist vanwege de grondgebondenheid drager van het landschap) vervangen wordt door functies die niet van de grond afhankelijk zijn. De betreffende mogelijkheid dient in deze vorm dan ook te worden uitgesloten (G1).

Artikel 18 lid 6 (plaatsen van kampeermiddelen op agrarische bouwvlakken) ware voor wat betreft de waardevolle bebouwingslinten nader in te perken (A).

De mogelijkheid voor een intensieve kwekerij is geschrapt.

De toelaatbaarheid van de intensieve veehouderij als neventak is gewijzigd. De algemene toelaatbaarheid van de intensieve veehouderij is geschrapt. De percelen waar reeds sprake is van intensieve veehouderij als neventak zijn op de plankaart voorzien van een subbestemming. In-

tensieve veehouderij is alleen toelaatbaar waar deze subbestemming geldt. Op deze wijze wordt het aantal percelen waarop intensieve veehouderij kan plaatsvinden niet uitgebreid. Overigens zijn ons inziens de neveneffecten van de intensieve veehouderij als neventak niet zeer afwijkend van de neveneffecten van andere nevenfuncties. Voorts kan door agrarische bedrijven met intensieve veehouderij als neventak een meer gesloten systeem worden bereikt door het gebruik van wei (restant van melk na kaasmaken) als varkensvoer. Het bestemmingsplan regelt, dat de productieomvang van de intensieve veehouderij bij wijze van neventak niet meer dan in ondergeschikte mate (minder dan de helft) onderdeel mag uitmaken van de totale productieomvang van het grondgebonden agrarische bedrijf.

Het plaatsen van kampeermiddelen, het zogenaamde kleinschalig kamperen, is binnen de bouwvlakken van agrarische bedrijven toegestaan. Bij het bepalen van de situering van de bouwvlakken heeft onder andere het behoud van doorzichten een belangrijke rol gespeeld. Daarnaast kunnen wij bij ontheffing of vrijstelling voor kleinschalig kamperen als bedoeld in de Wet op de openlucht recreatie als voorwaarde stellen dat in landschappelijk inpassing wordt voorzien. Wij achten een nadere inperking van het plaatsen van kampeermiddelen binnen waardevolle bebouwingslinten dan ook niet noodzakelijk.

2.15 Vervolfuncties (artikel 19)

2.15.1 Algemeen

In een aantal gevallen is volgens tabel 3.2 sprake van functie die "onder voorwaarden van de bijbehorende voorschriften" bij wijze van (mede-)bestemming toelaatbaar zijn. Daarbij wordt echter steevast ook verwezen naar voorschrift 1, dat ziet op functies na planwijziging. Indien sprake is van (mede-)bestemmen lijkt van een "vervolgfunctie" geen sprake te zijn en horen dat soort (mede-)functies eerder thuis bij artikel 18 (nevenfuncties). Wij verzoeken u om in artikel 19 te regelen welke "nieuwe" functies hetzij uitgesloten, hetzij na wijziging (onder voorwaarden) toelaatbaar zijn. Daarbij dient de nieuwe Nota Planbeoordeling 2002 als uitgangspunt te worden genomen (G2).

In tabel 3.2 is de categorie toelaatbaar bij wijze van medebestemming (onder voorwaarden van de bijbehorende voorschriften) vervallen. Artikel 4 Bedrijfsdoeleinden (B) is zodanig aangepast, dat op de gronden op de kaart aangewezen voor Bedrijfsdoeleinden (B) bedrijven behorende tot de categorieën 1 en 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan.

2.15.2 Specifiek

Benutting van voormalige agrarische bedrijven voor veehandelsbedrijven, fouragehandel, handel in zaaizaad en pootgoed en opslag agrarische producten is minder gewenst. Dergelijke bedrijven horen eerder thuis op een industrieterrein. Bovendien is buitenopslag niet verboden en gelden onvoldoende randvoorwaarden. De verwijzing naar voorschrift 5 (paardenbakken) doet wat vreemd aan. Wij verzoeken u om deze mogelijkheid te schrappen of in elk geval nader in te perken (G2).

Wij hebben deze categorie beperkt tot veehandelsbedrijven (met veetransport) en opslag agrarische producten.

Bij deze categorie was abusievelijk een verwijzing gegeven naar voorschrift 5. Deze is dan ook vervallen. De verwijzing naar voorschrift 5 is opgenomen bij africhtingsbedrijven voor paarden.

De regeling voor nieuwbouw van bijgebouwen in geval van sanering van alle bestaande voormalige (niet waardevolle) agrarische bedrijfsbebouwing (artikel 19 lid 2b) ware af te stemmen op de nieuwe Nota Planbeoordeling 2002, hetgeen inhoudt dat (ver-)nieuwbouw slechts onder een aantal randvoorwaarden toegestaan is: hergebruik aantoonbaar niet mogelijk, structurele sanering van niet-waardevolle bedrijfsbebouwing, geen bezwaren uit een oogpunt van natuur en landschap en herbouw op dezelfde plaats (G1).

Overigens is uit artikel 19 lid 2b niet duidelijk of onder nieuwbouw van "bijgebouwen" ook vernieuwbouw van de (overige) bestaande bebouwing wordt verstaan.

Verheldering is gewenst (A).

De Nota Planbeoordeling 2002 is in het bestemmingsplan verwerkt.

In plaats van het voorschrijven van de plicht om te herbouwen op dezelfde plaats is de mogelijkheid opgenomen, dat de aanvrager een inrichtingsplan dient te overleggen. Wij geven er de voorkeur aan om bij een nieuwbouwplan waar mogelijk de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren bij

voorbeeld door het verbeteren van doorzichten in plaats van het vasthouden aan de precieze locatie van een te slopen voormalig agrarisch bedrijfsgebouw.

De randvoorwaarden om in monumenten en beschermingswaardige panden een extra woning in het hoofdgebouw te realiseren (artikel 19 lid 3b) dienen te worden aangescherpt in die zin dat de extra woning noodzakelijk moet zijn voor het behoud en herstel van het pand en dat een en ander zich verdraagt met natuur en landschap. Verder dient een verwijzing naar artikel 11 van de Monumentenwet toegevoegd te worden (G2).

In het bestemmingsplan is ook de mogelijkheid opgenomen om een tweede wooneenheid binnen de bestaande boerderij te realiseren mits in samenhang daarmee een zodanig reductie van de erfbebouwing plaatsvindt, dat deze daarna in totaliteit niet meer bedraagt dan 1.500 m³. Wij zien geen belang om, indien er sprake is van een monumentaal of karakteristiek pand, die wij juist wensen te behouden, voor de realisering van een extra wooneenheid binnen de bestaande boerderij een extra voorwaarde op te nemen, dat de financiële noodzaak door middel van een exploitatieberekening moet worden aangetoond.

Wel is de voorwaarde toegevoegd, dat het plan landschappelijk moet worden ingepast en geen schade mag ontstaan aan de natuur.

In de Beschrijving in Hoofdpijnen wordt thans verwezen naar artikel 11 van de Monumentenwet.

De mogelijkheid van een extra woning na sanering (artikel 19 lid 3 c) dient conform de nieuwe Nota Planbeoordeling 2002 te vervallen. (g1)

Gelet op de Ruimte voor Ruimteregeling hebben wij deze mogelijkheid niet laten vervallen. De regeling is aangepast op de Ruimte voor Ruimteregeling.

Artikel 19 lid 3 d (vergroting inpandige woning) is voor niet-agrarische functies ongewenst. Wel biedt de nieuwe Nota Planbeoordeling 2002 de mogelijkheid om ook in niet-karakteristieke hoofdgebouwen een extra wooneenheid te realiseren (hetgeen verder gaat dan vergroting van de bestaande woning), mits de totale inhoudsmaat van hoofdgebouw en erfbebouwing (eventueel na sanering) niet meer dan 1500 m³ bedraagt. Geadviseerd wordt te bezien of een dergelijke "uitruil" ook voor het vergroten van de inpandige woning mogelijkheden biedt (G2).

De vrijstellingsbepaling is geschrapt.

2.16 Werken en werkzaamheden en gebruiksvoorschriften

2.16.1 Maïsteelt

Artikel 16 tabel 1 (AL-gebied) en artikel 17 tabel 2 (ALN) regelen in samenhang met artikel 20 (aanlegvoorschriften) de ruwvoederteelt. In AL-gebied is dergelijke teelt tot 20% van de bedrijfsgrond rechtstreeks mogelijk, daarboven is dit aanlegvergunningplichtig. In ALN-gebied is een en ander zondermeer aanlegvergunningplichtig.

In AL-gebied ware boven de 20% geen maïsteelt toe te staan. Deze 20% is voldoende voor de eigen voorziening. Gezien de landschappelijk nadelige effecten van maïsteelt, die bovendien in wisselteelt plaatsvindt, is er geen aanleiding om verder te gaan dan voor de agrarische bedrijfsvoering strikt noodzakelijk is (G2).

In ALN-gebied dient maïsteelt, vanwege de effecten op met name de natuurwaarden, te worden uitgesloten (G1).

Conform het streekplan Zuid-Holland Oost is afgezien van het op de streekplankaart aangegeven natuurgebied het plangebied aangemerkt als Agrarische doeleinden, gebied met waardevolle openheid en is het scheuren van grasland voor de teelt van ruwvoedergewassen anders dan gras toegestaan tot maximaal 20 procent van de duurzaam in gebruik zijnde oppervlakte agrarische grond per bedrijf.

2.16.2 Dempden van sloten

In het AL-gebied is het dempen van sloten (behalve bij terreinen van hoge archeologische waarde, waar een aanlegvergunningplicht geldt en bij landschapselementen, waar het verboden is) zondermeer toegelaten. In onze vergadering is vanwege uw gemeente aangegeven dat dit is gebeurd ter voorkoming van dubbele regelgeving. Voor sloopdemping zijn al vergunningen benodigd vanwege het waterschap en de provincie.

Wij hebben uit oogpunt van efficiency hiervoor alle begrip, doch vinden dat het bestemmingsplan het ruimtelijk instrument is waarin afwegingen op lokaal niveau als eerste gemaakt moeten

worden. Het toetsingskader, dat de provincie thans hanteert, kan door uw gemeente bij de aanlegvergunning worden gebruikt. Ook is het mogelijk dat er wel een aanlegvergunningplicht is, maar dat die terugtreedt op het moment dat er uit andere hoofde met dezelfde toetsingscriteria een aanlegvergunning nodig is. Wij adviseren u hierover nader overleg te voeren (A).

Gezien de waarde van het gebied (sloten maken deel uit van karakteristiek verkavelingspatroon) is demping van in elk geval lengtesloten ongewenst. (G1).

Voor demping van dwarssloten moet zonodig een aanlegvergunningstelsel, met concrete randvoorwaarden ten aanzien van de landschappelijke toetsing en/of advies van landschapsdeskundige, worden opgenomen (G2).

In ALN-gebied is slootdemping ter plaatse van landschapselementen aanlegvergunningplichtig (dit komt merkwaardig over, aangezien het in AL-gebied verboden is) en elders zonder meer toegestaan. Vanwege de grotere waarde van het ALN-gebied ware slootdemping hier geheel uit te sluiten (G1).

Conform de aanbeveling is er in overleg met de provincie een aanlegvergunningplicht opgenomen, die terugtreedt op het moment dat er voor de werkzaamheden uit andere hoofde met dezelfde toetsingscriteria een vergunning nodig is.

2.16.3 Aanleg van wandel-, fiets- en ruiterspaden en verhardingen

De aanleg van wandel-, fiets- en ruiterspaden en verhardingen is aanlegvergunningplichtig in ALN-gebied en in AL-gebied ter plaatse van terreinen met hoge archeologische waarde en landschapselementen. Het verdient aanbeveling na te gaan of ook in het overige AL-gebied niet een zekere nadere afweging, rekening houdend met de structuur van het gebied, gewenst is (A).

De aanleg van wandel-, fiets- en ruiterspaden is thans voor het gehele gebied aanlegvergunningplichtig. De aanleg van kavelpaden is vergunningsvrij.

2.16.4 Aanlegvoorschriften algemeen (artikel 20)

Artikel 20 lid 2d (geen aanlegvergunning voor werken en werkzaamheden ten behoeve van realisering van bestemmingen en bouwmogelijkheden op grond van planwijziging of vrijstelling) is onduidelijk. Onvoldoende is duidelijk of bij de vrijstellings- en wijzigingsmogelijkheden die het plan biedt ook de belangen die de aanlegvergunning beoogt te beschermen altijd worden meegewogen. Daarom vragen wij u om de bepaling te schrappen (G2).

Bij toepassing van een planwijziging of vrijstelling worden alle belangen, ook de belangen die de aanlegvergunning beoogt te beschermen, meegewogen. Het na toepassing van de vrijstelling of wijzigingsbevoegdheid opnieuw maken van deze afweging achten wij niet zinvol. Het voorschrift is dan ook gehandhaafd.

In lid 3 ware bij de cultuurhistorisch waardevolle verkaveling met name ook het slotenpatroon als toetsingselement te noemen. (G2).

De cultuurhistorisch waardevolle verkaveling wordt bepaald door het slotenpatroon. Wij achten het opnemen van slotenpatroon dan ook enigszins overbodig, maar hebben het slotenpatroon desondanks als toetsingselement opgenomen.

In lid 5 ligt het voor de hand om niet te spreken van "een deskundige adviesinstantie met betrekking tot archeologische waarden" maar (conform artikel 32) de ROB te noemen (G2).

Gelet op onder meer de mogelijkheid van naamsverandering, waardoor een partiële bestemmingsplanherziening noodzakelijk zou zijn, geven wij de voorkeur aan de formulering: ter zake deskundige adviesinstantie. Ook in artikel 32 lid 2 hebben wij de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek gewijzigd in een ter zake deskundige adviesinstantie. Overigens heeft het ROB ons meegedeeld, dat niet de ROB, maar de provinciaal archeoloog adviezen omtrent aanlegvergunningen uitbrengt aan burgemeester en wethouders.

2.17 Reacties overleg ex artikel 10 BRO

Wij verzoeken u rekening te houden met de overlegreacties van de Inspecteur van de ruimtelijke Ordening, de Landinrichtingscommissie Driebruggen en de Rijkswaterstaat, een en ander – voor zover van toepassing – als hiervoor in deze brief is aangegeven (G2).

De van deze instanties ingekomen reacties worden hierna behandeld.

2. Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, de inspecteur van de Ruimtelijke Ordening (brief d.d. 22 november 2001)

In het kader van het overleg ex artikel 10 BRO hebt u mij het ontwerpbestemmingsplan Lange Ruige Weide gestuurd. Over dit plan heb ik het volgende op te merken.

Op de eerste plaats wil ik mijn waardering uit spreken voor de wijze waarop in de toelichting de verschillende beleidskaders geschetst worden voor onder meer het ruimtelijk beleid, natuur, landschap, cultuurhistorie, landbouw en recreatie. Ook aan ontwikkelingen binnen de verschillende sectoren wordt uitgebreid aandacht besteed in deze toelichting. Desondanks kan ik niet geheel instemmen met de voorschriften van dit ontwerpbestemmingsplan.

Wonen

Volgens artikel 19 Vervolgfuncties ter plaatse van bouwvlakken lid 3.b., kan vrijstelling verleend worden voor een extra woning in een monumentaal of beschermingswaardig pand. De voorwaarden waaraan hierbij voldaan moet worden wijken af van de Nota Planbeoordeling. Hieraan dient het volgende toegevoegd te worden:

- *de financiële noodzaak ten behoeve van het behoud van het cultureel-historische belang moet aangetoond worden;*
- *er mogen geen overwegende bezwaren bestaan uit oogpunt van natuur en landschap.*

Zoals hiervoor reeds is vermeld, zien wij geen belang om, indien er sprake is van een monumentaal of karakteristiek pand, die wij juist wensen te behouden, voor de realisering van een extra wooneenheid binnen de bestaande boerderij een extra voorwaarde op te nemen, dat de financiële noodzaak door middel van een exploitatieberekening moet worden aangetoond. Immers bij een niet-monumentale boerderij of karakteristiek pand is deze voorwaarde niet opgenomen.

Wel is de voorwaarde toegevoegd, dat er geen overwegende bezwaren bestaan uit oogpunt van natuur en landschap.

Volgens het bepaalde in artikel 19 lid 3.c., is het vervolgens mogelijk om vrijstelling te krijgen voor de bouw van een extra woning ter plaatse van agrarische bouwvlakken, bouwvlakken met de bestemming "Woondoeleinden" die voorzien zijn van de nadere aanwijzing "voormalig agrarisch bedrijf" en ter plaatse van bouwvlakken met de bestemming "Bedrijfsdoeleinden" en "Detailhandelsdoeleinden". De vrijstelling wordt verleend in ruil voor de afbraak van op het bouwvlak aanwezige bedrijfsgebouwen. Het bouwen van tweede woningen bij niet-agrarische bestemmingen in het buitengebied, is echter in strijd met het rijksbeleid ook in geval van sanering. Bovendien ligt het bestemmingsplangebied in het Groene Hart en hier geldt met name een stringent ruimtelijk beleid.

Alleen in het geval van monumentale of karakteristieke panden is het realiseren van meerdere wooneenheden binnen een bestaande boerderij wel toelaatbaar als hierdoor deze panden behouden blijven. Ik verzoek u de voorschriften derhalve aan te passen.

Mede gelet op de inhoud van de Ruimte voor Ruimteregeling is deze regeling gehandhaafd.

In hetzelfde artikel, onder lid 3.d., staat dat vrijstelling verleend kan worden van de maximale inhoudsmaat van woningen indien het een woning betreft die onderdeel uitmaakt van een veel groter hoofdgebouw en de afmetingen hiervan niet toenemen. Deze bepaling kan alleen gelden voor agrarische woningen en niet voor burgerwoningen. Volgens de Nota Planbeoordeling geldt voor burgerwoningen een maximale inhoudsmaat van 600 m³, inclusief erfbebouwing. Bestaande woningen die groter zijn mogen in beginsel niet worden uitgebreid. Er is vrijstelling tot 750m³ mogelijk (inclusief erfbebouwing) als reeds meer dan 600 m³ aanwezig is en het meerdere met minimaal de helft wordt teruggebracht. Dit geldt overigens niet als hierbij cultuurhistorische waarden geschaad zouden worden. Ook artikel 18 Nevenfuncties ter plaatse van bouwvlakken, lid 2.b. dient derhalve aangepast te worden, in die zin dat voor burgerwoningen de maximale inhoudsmaat geldt zoals hiervoor genoemd.

De maximale inhoudsmaat uit de Nota Regels voor Ruimte is opgenomen.

Wonen bij kantoren en bedrijven en dagrecreatieve doeleinden;

Behalve bij agrarische bedrijven zijn nieuwe woningen bij andere functies in het buitengebied niet toegestaan. Alleen waar reeds een woning aanwezig is kan deze als zodanig bestemd worden. Een extra woning is niet aan de orde behalve ingeval van monumentale en beschermwaardige gebouwen. De artikelen 4, 6, 7 en 9 dienen derhalve aangepast te worden.

Er is hier sprake van een misverstand. Wij zijn het volledig eens met het standpunt, dat bij de bedoelde functies alleen daar waar reeds een woning aanwezig is deze mag worden gehandhaafd. Nieuwe woningen zijn uitgesloten. Bij alle in artikel 4, 6, 7 en 9 genoemde bestemmingen is reeds een woning aanwezig. Ingevolge de voorschriften is dan ook een woning toegestaan. De bestaande woning mag derhalve worden gehandhaafd.

Bouwvlakken

In de Nota Planbeoordeling wordt als maximale maat voor agrarische bouwvlakken 1 hectare genoemd. Deze maat dient opgenomen te worden in het bestemmingsplan. De aanduiding van de bouwvlakken op de bestemmingsplankaarten zijn onduidelijk. Op zwart – wit kaarten is de begrenzing niet te onderscheiden van de achtergrond. Derhalve was het niet mogelijk om vast te stellen in hoeverre de bouwvlakken van agrarische bedrijven binnen de norm van 1 hectare blijven. Derhalve dient de begrenzing van de bouwvlakken duidelijk aangegeven te worden op de bestemmingsplankaarten.

De bouwvlakken ter plaatse van niet-agrarische bestemmingen dienen overigens samen te vallen met de begrenzing van de aanwezige gebouwen.

Bij de hiervoor genoemde reactie van de Provinciale Planologische Commissie is reeds ingegaan om de oppervlakte van agrarische bouwvlakken. Korthedshalve volstaan wij hier met een verwijzing hiernaar. Immers in het streekplan Zuid-Holland Oost is vermeld, dat het bouwblok onder voorwaarden tot meer dan 1 hectare uitgebreid kan worden en dat daartoe de Nota Planbeoordeling zal worden verruimd.

De begrenzing van de bouwvlakken is thans op alle bestemmingsplankaarten duidelijk aangegeven.

De bouw mogelijkheden van niet-agrarische bedrijven worden bepaald, door de oppervlaktelijst niet-agrarische bedrijven en overige voorzieningen.

Intensieve veehouderij

In artikel 16 Agrarische gebieden met landschappelijke en cultuurhistorische waarden lid 4 staat, dat intensieve veehouderij als neventak bij een bestaand agrarisch bedrijf is toegestaan. Deze bepaling is echter in strijd met de Nota Planbeoordeling waarin staat dan intensieve veehouderij niet is toegestaan als nevenfunctie en dient daarom gewijzigd te worden.

Voor wat betreft de intensieve veehouderij als neventak wordt korthedshalve verwezen naar de gemeentelijke reactie op de brief van de Provinciale Planologische Commissie.

Privaatrechtelijke overeenkomst

In artikel 21 Beschrijving in Hoofdlijnen onder lid 5 en lid 6 wordt als voorwaarde gesteld voor planwijziging het beschikbaar zijn van een privaatrechtelijke overeenkomst tussen gemeente en eigenaar over de bebouwing. Echter een dergelijke bepaling kan formeel geen onderdeel uitmaken van een publiekrechtelijk instrument als een bestemmingsplan. Ook de verwijzing in artikel 19 lid 1.b. dient derhalve aangepast te worden.

Intensieve kwekerijen

In artikel 16 lid 5 wordt de mogelijkheid aangegeven voor de vestiging van intensieve kwekerijen. Voor dergelijke activiteiten dienen veelal milieuzoneringen in acht genomen te worden ten opzichte van gevoelige bestemmingen. Ik adviseer u om een dergelijke opmerking in dit voorschrift op te nemen onder verwijzing naar de Staat van Bedrijfsactiviteiten.

De mogelijkheid van een intensieve kwekerij is vervallen.

Windturbines

Het kader voor de aanleg van windturbines moet, volgens de Nota Planbeoordeling, worden aangegeven in een van de volgende plannen: het streekplan, een provinciale structuurvisie

windenergie, een door GS goedgekeurd regionaal structuurplan of een windenergieplan opgesteld door een of meerdere gemeenten waarmee GS, na advies van de PPC, hebben ingestemd. In uw plan wordt niet verwezen naar een dergelijke nota waarin de betreffende locatie zou zijn opgenomen. De geschiktheid van de locatie zal in overleg met de provincie en zo mogelijk de regio, beoordeeld moeten worden en bij voorkeur in een visie (regionaal windenergieplan) vastgelegd.

De wijzigingsbevoegdheid naar windturbines is vervallen.

Overige opmerkingen

In tabel 4, behorende bij Artikel 20 Aanlegvergunningen, wordt aangegeven in welke gevallen een aanlegvergunning verplicht is. Hieruit blijkt dat het in vrijwel het hele gebied, behoudens in gebieden met de bestemming Landschapselementen, mogelijk is om sloten te dempen, te graven of te herprofilen zonder aanlegvergunning. In de toelichting van het plan is juist uiteengezet hoe belangrijk het patroon van sloten en de functie van het water is voor het landschap en de cultuurhistorie. Daarbij dient ook in het kader van het waterbeheer, het verdwijnen van wateroppervlak zoveel mogelijk beperkt te worden. Een meer terughoudende regeling op dit punt lijkt mij wenselijk.

Zoals hiervoor reeds is opgemerkt, zijn wij van mening, dat zoveel mogelijk dubbele regelgeving moet worden voorkomen. Bij het dempen van sloten is toestemming van het waterschap noodzakelijk. Het waterschap ziet op het verdwijnen van wateroppervlak. De aspecten van landschap en cultuurhistorie worden getoetst door de provincie. In het bestemmingsplan is een aanlegvergunningplicht opgenomen, die terugtreedt op het moment dat er voor de werkzaamheden de provinciale Verordening van toepassing is.

Artikel 15 Leidingen lid 1 is niet compleet. De afstandmaten voor aardgasleidingen en de rioolpersleidingen zijn nog niet ingevuld. Tevens mis ik in dit artikel een beschrijving van de druk en de diameter van de leidingen.

De aanduiding voor straalpad op kaart 1 en de legenda komen niet overeen. De aanduiding op kaart 3 voor de rioolpersleiding en de legenda komen niet overeen en de legenda voor de detailgrens ontbreekt. Een zelfde opmerking kan gemaakt worden voor kaart 2.

De opmerkingen zijn in het bestemmingsplan verwerkt.

Voor het overige wil ik u graag verwijzen naar het advies van de PPC.

3. Het Ministerie van Landbouw, Visserij en Natuurbeheer, Directie Zuidwest (brief d.d. 12 november 2001)

In zijn algemeenheid kan ik instemmen met onderhavig bestemmingsplan.

Specifiek ten aanzien van windenergie merk ik het volgende op. Middels een wijzigingsbevoegdheid (art. 11 WRO) kan het plaatsen van windturbines worden gerealiseerd. Ik ga er daarbij wel vanuit, dat in een dergelijke situatie uw besluit de goedkeuring behoeft van Gedeputeerde Staten, conform artikel 11 lid 3 WRO.

De wijzigingsbevoegdheid is vervallen.

4. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat, Directie Zuid-Holland (brief d.d. 27 augustus 2001)

Rijksweg A12/Windturbines

In het plan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor de plaatsing van windturbines aan de zuidkant van de Rijksweg A12. In dit verband vraag ik uw aandacht voor het beleid van Rijkswaterstaat terzake. Bedoeld beleid impliceert een aan te houden afstand tot de kant van het wegdek welke overeenkomt met de helft van de rotordiameter van de windturbine, met een minimumafstand van 30 meter. In neem aan dat ingeval van plaatsing van de windturbines in het open landschap ruime aandacht zal worden geschonken aan landschappelijke aspecten, al dan niet in het kader van een op te stellen landschapsplan c.q. aansluiting bij een bestaand landschapsplan. Daarnaast is het gewenst onderzoek te verrichten naar de toelaatbaarheid van de plaatsing van windturbines langs de A12 in/nabij de ecologische zones van de Enkele Wiericke en de Dubbele Wiericke.

De wijzigingsbevoegdheid is vervallen.

5. Zuid-Hollandse Milieufederatie (brief d.d. 26 oktober 2001)

Het bestemmingsplan maakt op ons een gedegen indruk, waarbij de ontwikkelingsmogelijkheden van de agrarische sector en de bescherming van landschappelijke en cultuurhistorische waarden goed tegen elkaar zijn afgewogen. De voorschriften zijn een goed afspiegeling van de keuzen die hierin zijn gemaakt. Een gemis in het voorontwerp-bestemmingsplan is de uitwerking van natuurwaarden. Allereerst ontbreekt de opname van het natuurgebied dat grofweg bestaat uit de kades Ruigeweidse Achterkade, noordzijde Papekopper Kade en de Oostkade van Waarder. Dit gebied is in het vigerende streekplan aangeduid als natuurgebied. Ook het eigendom (gedeeltelijk van Staatsbosbeheer) danwel het beheer (particulier natuurbeheer) wijzen op duurzaam gebruik als natuurgebied. Wij verzoeken u dit gebied in figuur 7 op te nemen als natuurgebied en de voorschriften in het hoofdstuk "bestemmingen op gebiedsniveau" aan te passen.

De kades zijn thans voorzien van de bestemming Landschapselementen met de subbestemming natuurwaarden.

In de tekst van de vrijstellingsbevoegdheid voor ecologische verbindingzones staat: "... indien verwerving door een terreinbeherende instantie niet aan de orde is, de afspraken met betrekking tot de inspanningsverplichtingen en vergoedingen om tot bepaalde natuurdoeltypen te komen in een notariële akte zijn vastgelegd." De rijksregeling die dit zogenaamde particuliere natuurbeheer regelt stelt echter als voorwaarde voor het opstellen van een dergelijk notariële akte, dat eerst een bestemmingsplanwijziging in gang wordt gezet. Initiatiefnemers van particulier natuurbeheer kunnen zodoende niet voldoen aan het voorschrift 8a op bladzijde 25.

De wijzigingsbevoegdheid voor ecologische verbindingzone is vervallen.

Voorschrift 8b op bladzijde 25 stelt dat een ecologische verbindingzone maximaal 30 m breed mag zijn. Dit kan knelpunten opleveren indien uitvoering wordt gegeven aan de robuuste verbindingen. Dit is beleid uit de rijksnota "natuur voor mensen, mensen voor natuur", die het natuurbeleid van de komende 10 jaar bevat. Een van de robuuste verbindingen, de zogenaamde natte as, zal door de provincie verder worden uitgewerkt. Mogelijk komt deze verbinding in het plangebied van de Lange Ruige Weide te liggen. Waarschijnlijk wordt het een natte verbinding van nieuwe, bestaande en opnieuw ingerichte waterlopen en oevers die stapstenen van natuurgebieden met elkaar verbinden. Gezien deze inrichtingsopgave pleiten wij voor het weglaten van het voorschrift 8b.

De realisering van de zogenaamde natte as is binnen de planperiode van het bestemmingsplan Lange Ruige Weide dermate twijfelachtig, dat hiermee in het kader van het bestemmingsplan Lange Ruige Weide geen rekening wordt gehouden.

Figuur 7 bevat geen actuele zonering van agrarische gebied met landschappelijke en cultuurhistorische waarden en met landschappelijke en natuurwaarden. De provincie heeft in april 2001 het beheersgebiedsplan voor Zuid-Holland vastgesteld. Dit plan regelt de verdeling van subsidiegelden voor agrarisch natuurbeheer. Op basis van actuele waarden is in dit plan het agrarische gebied met landschappelijke en natuurwaarden aanzienlijk verruimd ten opzichte van de oude situatie, mede ten dienste van de inzet van de agrarische natuurvereniging Lange Ruige Weide. Ik pleit voor verruiming van het agrarisch gebied met landschappelijke en natuurwaarden volgens de op de provinciekaart aangeduide beheersgebieden plus, waarvan ik een kleurenkaart meestuur.

Zoals hiervoor is vermeld, zijn wij van mening, dat gelet op de landschappelijke en natuurwaarden van het gebied het onderscheid tussen AL en ALN gebied moet komen te vervallen en het in de rede ligt het plangebied te bestemmen tot "Agrarische doeleinden, gebied met waardevolle openheid (AO). In de doeleindenschrijving zijn de in het gebied voorkomende cultuurhistorische waarden, de landschapswaarden en de natuurwaarden opgenomen.

Aangrenzend aan het plangebied Lange Ruige Weide ligt de op basis van de vogelrichtlijn aangewezen speciale beschermingszone Broekvelden/Vettenbroek/Oukoop. Artikel 6 lid 3 van de Habitatrictlijn is van toepassing op vogelrichtlijngebieden. Dit artikel stelt dat voor elk plan of project dat significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, een passende beoordeling wordt gemaakt van de gevolgen voor het gebied, rekening houdende met de instandhoudingsdoel-

stellingen van dat gebied. De bevoegde instanties geven slechts toestemming voor dat plan nadat ze de zekerheid hebben gekregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten en nadat zij in voorkomend geval inspraakmogelijkheden hebben geboden. Een dergelijke toets is ook van toepassing op bestemmingsplannen en kent een zogenaamde externe werking. Dat betekent dat artikel 6 lid 3 niet alleen van toepassing is op de speciale beschermingszone, maar ook op ontwikkelingen die zich erbuiten afspelen, maar significante gevolgen kunnen hebben voor dat gebied.

In verband met bovenstaande verzoek ik u een passende beoordeling te maken door vast te stellen of het bestemmingsplan gevolgen kan hebben voor het gebied en in hoeverre deze gevolgen significant zijn.

Het bestemmingsplan Lange Ruige Weide is met name een conserverend bestemmingsplan. Het toestaan van 20 % maïsteelt per bedrijf heeft geen significante gevolgen voor het Vogelrichtlijngebied. Kortheidshalve wordt hier verwezen naar de in de toelichting opgenomen paragraaf over de Flora- en Faunawet, het Vogelrichtlijngebied en het Habitatrichtlijngebied.

6. Burgemeester en wethouders van de gemeente Oudewater (brief 22 augustus 2001)

Met belangstelling en waardering hebben wij kennis genomen van het door u toegezonden voorontwerp bestemmingsplan Lange Ruige Weide.

Wij verzoeken u het plan op een onderdeel te wijzigen. In artikel 19 van de voorschriften maakt u het mogelijk bij sanering van (voormalige) agrarische bouwvlakken en (detailhandels)bedrijven een extra woning op te richten. Wij zijn van mening dat een toename van het aantal woningen in het buitengebied een onevenredige aantasting van het open landschap tot gevolg heeft. Ook wij zijn van mening, dat er in beginsel geen toename van het aantal woningen in het buitengebied dient plaats te vinden. Bij voormalige agrarische complexen kan door het toestaan van een extra woning onder voorwaarde van sloop van alle voormalige agrarische bedrijfsbebouwing een dermate ruimtelijke kwaliteitswinst optreden, dat wij de bouw van een extra woning aanvaardbaar achten. Met name als het voormalig agrarische bedrijf is gelegen aan een B-weg geven wij in veel situaties aan de bouw van een extra woning ter compensatie van de sloop van de voormalige agrarische bebouwing de voorkeur boven de vestiging van een niet-agrarische bedrijf in de voormalige agrarische bebouwing.

7. Landinrichtingscommissie Driebruggen (brief 1 november 2001)

De landinrichtingscommissie Driebruggen constateert dat in het voorontwerp rekening wordt gehouden met de plannen uit het landinrichtingsplan. Volledigheidshalve wil de commissie op een aantal zaken inhoudelijk ingaan. Het betreft voornamelijk aanpassingen die in de loop der tijd zijn doorgevoerd in het landinrichtingsplan (middels planuitwerkingen conform artikel 85 van de landinrichtingswet).

Allereerst een opmerking aangaande de voorschriften. Op bladzijde 25 onder punt 8b (realisatie ecologische verbindingzone) wordt weergegeven dat bestemming van grond gewijzigd kan worden binnen een zone met een totale breedte van 30.00 m. In de tweede planuitwerking van de landinrichtingscommissie is opgenomen dat in een zoekgebied van 200 ha circa 100 ha natuurontwikkeling zal worden ingevuld langs de Enkele Wiericke. Een deel daarvan zal worden ingevuld in polder Lange Weide. Daartoe wordt gezocht naar grotere eenheden rondom de infrastructuur knelpunten zoals de A12 en de spoorbaan Gouda-Woerden. Een grotere breedte dan 30 m zal dan ook op een aantal punten noodzakelijk zijn. Wij verzoeken u daarmee rekening te houden.

Vanwege de onduidelijkheid op dit moment omtrent de begrenzing en vanwege de grote oppervlakte die binnen het zoekgebied valt en waarop die wijzigingsbevoegdheid dan betrekking zou hebben, is de landinrichting van mening, dat het op dit moment helaas niet mogelijk is om de ecologische verbindingzone in het bestemmingsplan op te nemen.

Betreffende de toelichting op het bestemmingsplan de volgende opmerkingen c.q. aanvullingen. Bladzijde 18, paragraaf 3.2, vergroten drooglegging: In planuitwerking II is afgezien van aparte peilen voor het beheersgebied en landbouwgebied. Opgenomen is dat een gemiddelde drooglegging van 60 cm wordt nagestreefd voor beide gebieden. In een nog nader uit te werken planuitwerking IV is de commissie verder voornemens om ook in polder Westeinde van Waarder voor het beheersgebied en landbouwgebied een gelijk peil met een gemiddelde drooglegging

van 60 cm na te streven. Voorts zal voor alle landbouwkundige polders gestreefd worden naar een maximaal gemiddelde drooglegging van 60 cm. Eerder opgenomen droogleggingen van 75 a 80 cm komen daarmee te vervallen. Planuitwerking IV moet nog in procedure worden gebracht.

De toelichting is hierop aangepast.

Bladzijde 19, aanpassen waterhuishouding: verbetering van het gemaal langs de Dubbele Wie-ricke heeft inmiddels plaatsgevonden.

Bladzijde 19, maatregelen ten behoeve van waterkwaliteit/natuur. De landinrichtingscommissie is voornemens om de in de 2^e alinea genoemde helofytenfilter in de 4^e planuitwerking uit het landinrichtingsplan te schrappen. Reden hiervoor is dat er waterhuishoudkundig geen verschil meer is tussen het landbouwgebied en het beheersgebied.

Bladzijde 26, paragraaf 4.2 toekomstige ontwikkelingen, herinrichting Driebruggen. Daarbij verwijzen wij u naar het hiervoor vermelde voornemen van de landinrichtingscommissie om een minder grote drooglegging na te streven. Ook op bladzijde 51 wordt gesproken over droogleggingen van 0,75 a 0,80 m.

De aangegeven wijzigingen zijn in de toelichting verwerkt.

8. Gasunie (brief 15 augustus 2001)

Gelet op de contour van het plangebied ligt, anders dan in paragraaf 8.1.3 Kabels en leidingen staat aangegeven, binnen het plangebied een tweetal aardgastransportleiding van onze maatschappij. De ligging van de leidingen is echter niet geheel overeenkomstig onze gegevens op de plankaart aangegeven. Wij doen u hierbij de plankaarten weer toekomen waarop de ligging van de leidingen in rood is aangegeven. Wij verzoeken u de plankaarten dienovereenkomstig aan te passen.

De plankaarten zijn hierop aangepast.

In artikel 15 "Leidingen" van de voorschriften hebben de aardgastransportleidingen een regeling gevonden door middel van een medebestemming van een strook grond, met een breedte van ... meter ter weerszijden van de hartlijn van de leiding. Voor de onderhavige aardgastransportleidingen dient de breedte van deze strook 4 m te zijn. Wij verzoeken u dit op de daarvoor aangewezen plaats in te vullen.

Artikel 15 is hierop aangepast.

9. Eneco energie Midden-Holland (brief 6 september 2001)

Binnen de begrenzing van het bestemmingsplan op de plankaart ontbreekt de bestemming "Maatschappelijke doeleinden Mgs (gasregelstation)" voor het gasoverslagstation aan de Groendijk nabij perceel 27. Bijgaand treft u van dit station de grondaankooptekening aan. Wij verzoeken u de genoemde tekening aan te passen.

De gevraagde aanpassing heeft plaatsgevonden.

10. Stichting Regionale Kabeltelevisie Midden-Holland (brief 27 juli 2001)

De raakvlakken tussen het kabeltelevisienet van de Stichting Antenne Inrichting Reeuwijk, de STAR, en bestemmingsplannen zijn er op een aantal gebieden:

bebouwing

Uitgangspunt van de STAR is om zoveel mogelijk woningen en panden aan te sluiten op het kabeltelevisienet. De STAR is wat het bestemmingsplan betreft echter volgend. Zij wacht af waar en welke bebouwing er gerealiseerd gaat worden. Er worden geen bijzondere eisen gesteld door de STAR.

bekabeling / kasten

De kabels voor het kabeltelevisienet liggen onder de grond. Regelmatig komen deze boven de grond in straatkasten waarin versterkers en/of verdeelelementen opgenomen zijn.

Naar wij aannemen is het kabeltelevisienet voor het voor-ontwerp een nog nader in te vullen detail aspect en houdt u rekening met de noodzakelijke kabeltelevisiekasten.

antennes / lokaal centrum

Aan het Laageind (dorpshuis) beschikken wij over een antenneopstelplaats alsmede een ruimte voor apparatuur, een zogenaamd lokaal centrum. Wij gaan ervan uit dat dit niet "wegbestemd" wordt en er ook in de toekomst ruimte blijft voor het plaatsen van antennes en behuizing van apparatuur.

Het bestemmingsplan Lange Ruige Weide is een conserverend bestemmingsplan. Er worden derhalve geen nieuwe ontwikkelingen voorgestaan. Van de gemaakte opmerkingen is dan ook kennisgenomen.

De antenneopstelplaats en de ruimte voor apparatuur zijn niet wegbestemd.

 bijlagen bij de toelichting

Bijlage 1. Monumenten en overige beschermenswaardige panden/objecten

1

Monumentnr.	Adres	Plaats	Omschrijving	Datum aanwijzing
Rijksmonumenten				
14116	Hoogeind 34	Driebruggen	Boerderij, 18 ^e eeuw	23-11-1970
14117	Laageind 11	Driebruggen	Boerderij, 17 ^e eeuw	23-11-1970
14118	Laageind 41	Driebruggen	Boerderij, 18 ^e eeuw	23-11-1970
14133	Groendijck 39	Waarder	Boerderij uit 1853	23-11-1970
14134	Westeinde 13	Waarder	Boerderij, 19 ^e eeuw	23-11-1970
14135	Westeinde 21	Waarder	Boerderij, 19 ^e eeuw	23-11-1970
14136	Westeinde 31	Waarder	Boerderij uit 1862	23-11-1970
14137	Westeinde 43	Waarder	Boerderij, 19 ^e eeuw	23-11-1970
Gemeentelijke monumenten				
017	Oosteinde 14	Waarder	Boerderij	06-06-2000
Overige beschermenswaardige panden/objecten¹⁾				
De Groendijck 41 (MIP en Beeldanalyse)				
De Groendijck 53 (MIP en Beeldanalyse)				
Hoogeind 10 (MIP)				
Hoogeind 20 (Beeldanalyse)				
Hoogeind 24 (Beeldanalyse)				
Hoogeind 50 (Beeldanalyse)				
Hoogeind 52 (Beeldanalyse)				
Hoogeind 62 (MIP)				
Laageind 17 (Beeldanalyse)				
Laageind 27 (MIP en Beeldanalyse)				
Laageind 33 (Beeldanalyse)				
Laageind 45 (MIP en Beeldanalyse)				
Laageind 47 (Beeldanalyse)				
Laageind 49 (Beeldanalyse)				
Laageind 55 (MIP)				
Oosteinde 9 (MIP)				
Oosteinde 16 (MIP en Beeldanalyse)				
Oosteinde 18 (Beeldanalyse)				
Oosteinde 24 (MIP en Beeldanalyse)				
Oosteinde 28 (MIP en Beeldanalyse)				
Oosteinde 34 (MIP en Beeldanalyse)				
Oosteinde 50 (MIP)				
Oosteinde 58 (MIP)				
Oosteinde 60 (MIP)				
Oosteinde 66 (MIP)				
Westeinde 5 (MIP en Beeldanalyse)				
Westeinde 17 (Beeldanalyse)				

Overige beschermenswaardige panden/objecten¹⁾
Westeinde 39 (MIP en Beeldanalyse)
Westeinde 49 (MIP en Beeldanalyse)
Westeinde 63 (MIP en Beeldanalyse)

1) Een selectie van de Monumentencommissie van MIP-panden en van de beeldanalyse van de gemeente Reeuwijk.

Bijlage 2. Inventarisatie niet-agrarische bedrijven

straat	nr.	naam en aard van het bedrijf	S.B.I. code	categorie S.v.B.	totaal opgesteld motorisch vermogen	algemene toelaatbaarheid	opmerkingen/bijzonderheden/ eventuele klachten ¹	bestemmingsregeling
De Groendijck	43/45	Van Maren Opslag		2		2		B(2)
	47	Fietshandel	-	2		2		B(2)
	49	Verkaik Autoherstelbedrijf	50.1/ 50.2	3		2	Inclusief plaatwerkerij, spuiterij	B(2)au
	55	Agrarisch loonbedrijf	01.4	3		2		B(2)l
Hoogeind	2	van Eijk Stalling en opslag	51.7	2		2		B(2)
	9	Kastelein Opslag Kaas	51.3	2		2		B(2)
	15	Van Wijngaarden Transportbedrijf	60.2	3		2	Geen vrachtwagens met koelinstallaties	B(2)tr
	30 a	D.A. Anker Opslag kaas	51.3	2		2		B(2)
Oosteinde	62	Griffioen Hoveniersbedrijf	01.4	1		2		B(2)
	2 a	S. de Vries, lasbedrijf	45.1/ 45.2	2		2		B(2)
	22	G. de Vries Autoherstelbedrijf	50.1/ 50.2	2		2		B(2)
	28	Van der Zwam	45.1/ 45.2	2		2		B(2)
	36	Loonbedrijf Hoogendoorn	45.2	2		2		B(2)
	68	D.J. de Koning Hoveniersbedrijf	01.4	3		2		B(2)ho
Westeinde	1	Mulckhuijse, aannemingsbedrijf	45.1/ 45.2	3		2		B(2)a
	12	Aannemingsbedrijf	45.1/ 45.2	2		2		B(2)
	51	Landbouwmechanisatiebedrijf Verburg		2		2		B(2)

Bijlage 3. Toelichting op de Staat van Bedrijfsactiviteiten 1

Inleiding

In dit bestemmingsplan wordt de toelaatbaarheid van bedrijven en bedrijfsactiviteiten gekoppeld aan een Staat van Bedrijfsactiviteiten. Dit is een lijst waarin de meest voorkomende bedrijven en bedrijfsactiviteiten al naar gelang de te verwachten belasting voor het milieu zijn ingedeeld in een aantal categorieën. Omdat de Staat van Bedrijfsactiviteiten wordt gebruikt voor de milieuzonering in het kader van bestemmingsplannen zijn hierbij alleen de ruimtelijk relevante milieuaspecten van belang:

- geluid;
- geur;
- stof;
- gevaar (met name brand- en explosiegevaar).

De hier gebruikte lijst deelt de bedrijven in in zes gewone categorieën (waarbij twee categorieën nog zijn onderverdeeld in subcategorieën) en drie A-categorieën. Categorie 1 heeft betrekking op bedrijven die geen hinder van belang veroorzaken en categorie 6 op zeer zware industrie. De drie A-categorieën (categorieën 4.1A/4.2A, 5A en 6A) bevatten de inrichtingen die in belangrijke mate geluidshinder kunnen veroorzaken zoals bedoeld in artikel 41 van de Wet geluidhinder.

Gebruikte bronnen

Als belangrijkste bron bij het opstellen van de Staat van Bedrijfsactiviteiten is gebruikgemaakt van de lijst van bedrijfstypen uit de publicatie "Bedrijven en milieuzonering" van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten van 1999. In deze lijst worden voor een groot aantal bedrijfstypen en -activiteiten richtafstanden ten opzichte van een rustige woonwijk gegeven. Daarbij is ervan uitgegaan dat de bedrijven ter voorkoming van hinder en/of gevaar die technieken toepassen, die thans als de meest gebruikelijke worden beschouwd.

De lijst is ten behoeve van de Staat van Bedrijfsactiviteiten met behulp van andere bronnen en praktijkervaringen verder verfijnd (o.a. differentiatie naar grootte). De Staat van Bedrijfsactiviteiten wijkt dus op een aantal punten af van de lijst van bedrijfstypen van de VNG.

In deze Staat van Bedrijfsactiviteiten is voor de indeling van de bedrijven naar activiteiten, net als in de VNG-publicatie, uitgegaan van de Standaard Bedrijfsindeling (SBI) uit 1993.

Categorie-indeling en criteria voor de toelaatbaarheid van bedrijven

In de VNG-publicatie zijn de 10 richtafstanden van de lijst van bedrijfstypen teruggebracht tot zes categorieën. Met het oog op de praktische toepassing zijn in deze Staat van Bedrijfsactiviteiten de categorieën 3 en 4 nader onderverdeeld in elk twee subcategorieën.

De richtafstanden en het aspect verkeersaantrekkende werking zijn vertaald naar de volgende (ruimtelijke) criteria voor de toelaatbaarheid:

categorie 1:	bedrijfstypen c.q. bedrijfsactiviteiten die gelet op hun aard en invloed op de omgeving toelaatbaar zijn in woonwijken.
categorie 2:	bedrijfstypen c.q. bedrijfsactiviteiten die gelet op hun aard en invloed op de omgeving toelaatbaar zijn tussen of onmiddellijk naast woonbebouwing, echter alleen in gebieden met gemengde functies.
categorie 3:	bedrijfstypen c.q. bedrijfsactiviteiten die gelet op hun aard en invloed op de omgeving in enige mate ruimtelijk gescheiden dienen te zijn van woonwijken en dienen te zijn voorzien van een eigen autoverbinding met de hoofden/of verzamelwegen: . subcategorie 3.1: toelaatbaar aan de rand van woonwijken, echter in het algemeen gescheiden door een weg of een groenstrook; . subcategorie 3.2: gescheiden door een andere niet of weinig gevoelige functie (afstandsindicatie 100 meter).

categorie 4: bedrijfstypen c.q. bedrijfsactiviteiten die gelet op hun aard en invloed op de omgeving op behoorlijke afstand van woonwijken gesitueerd dienen te zijn:

- . subcategorie 4.1: afstandsindicatie 200 meter;
- . subcategorie 4.2: afstandsindicatie 300 meter.

categorieën 5 en 6: bedrijfstypen c.q. bedrijfsactiviteiten die gelet op hun aard en invloed op grote afstand van woonwijken gesitueerd dienen te zijn. De aan te houden afstanden dienen per geval te worden bepaald (richtafstanden van bedrijven uit categorie 5: 500 - 1.000 meter, categorie 6: 1.500 meter).

Met name bij bedrijven uit categorie 3.1 is er van uitgegaan dat bij de inrichting van het terrein (wijze van ontsluiting, situering van bebouwing) voldoende rekening wordt gehouden met mogelijke hinder in de directe omgeving. Dit kan in voorkomende gevallen worden afgedwongen door middel van de in de voorschriften opgenomen bevoegdheid om nadere eisen te stellen aan onder meer de situering van de bebouwing.

De bedrijven uit categorieën 4.1A/4.2A, 5A en 6A komen voor wat betreft de mate van hinder en gewenste afstand overeen met de categorieën 4.1/4.2, 5 en 6 maar zijn alleen toelaatbaar als op het betreffende terrein een geluidszone ex artikel 41 en verder respectievelijk 53 en verder van de Wet geluidhinder wordt vastgesteld.

Bij de bovenbeschreven criteria voor de toelaatbaarheid is (behalve voor categorie 2) uitgegaan van zonering ten opzichte van een rustige woonwijk. Voor andere omgevingstypen zoals incidentele woonbebouwing, woonbebouwing in een stedelijke omgeving, andere gevoelige functies of stiltebehoevende gebieden met natuurwaarden kunnen, indien de situatie daartoe aanleiding geeft, de richtafstanden worden aangepast. Dit zal per geval beoordeeld moeten worden.

Opzet van de Staat

In de Staat zijn twee verschillende soorten categorie-indelingen toegepast (zie ook de inhoudsopgave):

- indeling op grond van bedrijfsactiviteiten (hoofdstuk I);
- indeling op grond van het opgestelde elektromotorisch vermogen (hoofdstuk II).

In beginsel zijn beide indelingen van toepassing.

De indeling van hoofdstuk I is de belangrijkste. Hiervoor is gebruikgemaakt van de SBI. Deze indeling wordt hier gebruikt om bedrijfsactiviteiten in te kunnen delen. Het kan dus voorkomen dat de activiteiten binnen een bedrijf in twee of meer verschillende groepen volgens de SBI-indeling vallen. In die gevallen geldt dan de hoogste categorie van deze Staat van Bedrijfsactiviteiten. Indien de bedrijfsonderdelen duidelijk ruimtelijk van elkaar kunnen worden gescheiden, kunnen de bedrijfsonderdelen echter ook apart worden ingedeeld.

Bij sommige activiteiten wordt ook onderscheid gemaakt naar de omvang van de activiteiten. Dit betreft in de eerste plaats de afbakening van de A-categorieën. Daarnaast worden veel voorkomende kleinere bedrijven op grond van hun oppervlak of capaciteit apart ingedeeld om te voorkomen dat dergelijke relatief weinig hinderlijke bedrijven zich alleen op grootschalige bedrijventerreinen kunnen vestigen. Dit oppervlak betreft de bij het bedrijf c.q. voor de betreffende bedrijfsactiviteit in gebruik zijnde gronden, ongeacht of de gronden bebouwd zijn of niet.

De indeling op grond van het opgestelde elektromotorisch vermogen (hoofdstuk II) is altijd aan de indeling volgens hoofdstuk I gekoppeld en is slechts in een beperkt aantal gevallen bepalend voor de uiteindelijke indeling van bedrijven. Het gaat hierbij om inrichtingen die in belangrijke mate geluidshinder kunnen veroorzaken, zoals bedoeld in artikel 41 van de Wet geluidhinder en om bedrijfsactiviteiten die in de indeling volgens hoofdstuk I de aanduiding * hebben gekregen. De laatstgenoemde aanduiding is gebruikt bij bedrijfstypen waar vaak kleinere, weinig hinderlijke bedrijven voorkomen die op deze wijze rechtstreeks in een lagere categorie kunnen worden ingeschaald. Bij deze activiteiten is het aspect geluid bepalend en daarom geeft het elektromotorisch vermogen een betere maat voor de hinderlijkheid dan bijvoorbeeld het bedrijfsoppervlak.

Flexibiliteit

De Staat van Bedrijfsactiviteiten blijkt in de praktijk een relatief grof hulpmiddel te zijn om hinder door bedrijfsactiviteiten in te schatten. Het is bovendien tijdgebonden. Het komt in de praktijk dan ook voor dat een bepaald bedrijf als gevolg van een geringe omvang van hinderlijke deelactiviteiten, een milieuvriendelijke werkwijze of bijzondere voorzieningen minder hinder veroorzaakt dan in de Staat van Bedrijfsactiviteiten is verondersteld. In het bedrijvenartikel van de planvoorschriften is daarom bepaald dat burgemeester en wethouders een dergelijk bedrijf via een vrijstelling een categorie lager kunnen indelen (dus bijvoorbeeld van categorie 3 naar 2 of van categorie 4 naar 3); bij de categorieën met een onderverdeling in subcategorieën wordt daarbij bedoeld dat vrijstelling tot de laagste van de subcategorieën mogelijk is (dus van categorie 4 naar maximaal 3.1). Om een vrijstelling te kunnen verlenen moet worden aangetoond dat het bedrijf naar aard en invloed op de omgeving vergelijkbaar is met andere bedrijven uit de desbetreffende lagere categorie. Deze beoordeling dient zich te richten op de in de staat aangegeven maatgevende milieuaspecten.

Voor de bedrijven uit de A-categorieën is alleen maar een vrijstelling mogelijk voor de indeling in een lagere A-categorie.

Bij sommige bedrijfsactiviteiten is bij de indeling uitgegaan van een continue bedrijfsvoering, waarbij de hinderlijke activiteiten ook 's nachts plaatsvinden. Dit is in de staat aangegeven met een "C" in de laatste kolom. Het kan echter voorkomen dat een specifiek bedrijf niet continu werkt. Dit gegeven kan eveneens aanleiding zijn om het bedrijf via bovengenoemde vrijstellingsmogelijkheid een categorie lager in te delen.

Daarnaast is het mogelijk dat bepaalde bedrijven zich aandienen, waarvan de activiteiten niet zijn genoemd in de Staat van Bedrijfsactiviteiten. Wanneer deze bedrijven wat betreft milieubelasting gelijk kunnen worden gesteld met volgens de bestemmingsregeling toegelaten bedrijven kan voor de vestiging van deze bedrijven eveneens een vrijstelling worden verleend.

Ten slotte is het denkbaar dat in de planperiode het algemene beeld van de in de Staat genoemde bedrijven en bedrijfsactiviteiten zich als gevolg van bepaalde technologische ontwikkelingen in positieve zin wijzigt. Om hierop adequaat te kunnen reageren, zijn burgemeester en wethouders in dergelijke situaties bevoegd de Staat van Bedrijfsactiviteiten te wijzigen.

Bijlage 4. Geluidsberekeningen volgens SRM I

Ontvanger : 55 dB(A) contouren **Waarneemhoogte [m]** : 5,0

Rijlijn : Groendijck

Wegdekhoogte [m] : 0,00 Afstand horizontaal [m] : 18,21
 Verhardingsbreedte [m] : 3,00 Afstand schuin [m] : 18,70
 Bodemfactor [-] : 0,70 Afstand kruispunt [m] : 0,00
 Objectfractie [-] : 0,00 Afstand obstakel [m] : 0,00
 Zichthoek [grad] : 127
 Wegdektype [-] : *Fijn - Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)

Q_etmaal : 3870,00
 % Daguur : 6,70
 % Avonduur : 0,00
 % Nachtuur : 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,50	0,00	0,50	60	49,91	0,00	42,07
2	Lichte Motorvoertuigen	91,50	0,00	91,50	60	71,92	0,00	64,08
3	Middelzware Motorvoertuigen	6,00	0,00	6,00	60	66,07	0,00	58,22
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	0,00	2,00	60	64,17	0,00	56,32
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	0,00	100,00		73,49	--	65,64
	C_optrek					--	--	--
	C_wegdek					0,00	0,00	0,00

Resultaten in dB(A)

C_reflectie : 0,00 LAeq, dag : 57,85
 C_zichthoek : 0,00 LAeq, avond : 0,00
 D_afstand : 12,72 LAeq, nacht : 50,00
 D_lucht : 0,14 Aftrek Art.110g [dB] : 5
 D_bodem : 2,36 Letmaal, excl. Art.110g : 60
 D_meteo : 0,43 Letmaal, incl. Art.110g : 55

Rijlijn : Tuurluur

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 20,81
Verhardingsbreedte [m]	: 3,00	Afstand schuin [m]	: 21,24
Bodemfactor [-]	: 0,73	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,00	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: *Fijn - Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)		

Q_etmaal	: 4710,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 0,00
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,50	0,00	0,50	60	50,77	0,00	42,92
2	Lichte Motorvoertuigen	91,50	0,00	91,50	60	72,78	0,00	64,93
3	Middelzware Motorvoertuigen	6,00	0,00	6,00	60	66,92	0,00	59,07
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	0,00	2,00	60	65,02	0,00	57,17
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	0,00	100,00		74,34	--	66,49
	C_optrek					--	--	--
	C_wegdek					0,00	0,00	0,00

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,00	LAeq, dag	: 57,87
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 0,00
D_afstand	: 13,27	LAeq, nacht	: 50,02
D_lucht	: 0,16	Aftrek Art.110g [dB]	: 5
D_bodem	: 2,56	Letmaal, excl. Art.110g	: 60
D_meteo	: 0,48	Letmaal, incl. Art.110g	: 55

Rijlijn : Hoog eind

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 10,61
Verhardingsbreedte [m]	: 3,00	Afstand schuin [m]	: 11,43
Bodemfactor [-]	: 0,51	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,00	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: *Fijn - Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)		

Q_etmaal	: 1840,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 0,00
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,50	0,00	0,50	60	46,68	0,00	38,84
2	Lichte Motorvoertuigen	91,50	0,00	91,50	60	68,69	0,00	60,85
3	Middelzware Motorvoertuigen	6,00	0,00	6,00	60	62,84	0,00	54,99
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	0,00	2,00	60	60,94	0,00	53,09
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	0,00	100,00		70,26	--	62,41
	C_optrek					--	--	--
	C_wegdek					0,00	0,00	0,00

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,00	LAeq, dag	: 57,80
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 0,00
D_afstand	: 10,58	LAeq, nacht	: 49,95
D_lucht	: 0,09	Aftrek Art.110g [dB]	: 5
D_bodem	: 1,52	Letmaal, excl. Art.110g	: 60
D_meteo	: 0,27	Letmaal, incl. Art.110g	: 55

Rijlijn : Oosteinde

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 15,62
Verhardingsbreedte [m]	: 3,00	Afstand schuin [m]	: 16,19
Bodemfactor [-]	: 0,65	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,00	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: *Fijn - Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)		

Q_etmaal	: 3120,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 0,00
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,50	0,00	0,50	60	48,98	0,00	41,13
2	Lichte Motorvoertuigen	91,50	0,00	91,50	60	70,99	0,00	63,14
3	Middelzware Motorvoertuigen	6,00	0,00	6,00	60	65,13	0,00	57,28
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	0,00	2,00	60	63,23	0,00	55,39
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	0,00	100,00		72,55	--	64,70
	C_optrek					--	--	--
	C_wegdek					0,00	0,00	0,00

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,00	LAeq, dag	: 57,85
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 0,00
D_afstand	: 12,09	LAeq, nacht	: 50,00
D_lucht	: 0,12	Aftrek Art.110g [dB]	: 5
D_bodem	: 2,12	Letmaal, excl. Art.110g	: 60
D_meteo	: 0,37	Letmaal, incl. Art.110g	: 55

Rijlijn : Hogebrug

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 0,01
Verhardingsbreedte [m]	: 3,00	Afstand schuin [m]	: 4,25
Bodemfactor [-]	: 0,00	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,00	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: *Fijn - Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)		

Q_etmaal	: 390,00
% Daguur	: 7,00
% Avonduur	: 0,00
% Nachtuur	: 0,70

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	95,00	0,00	95,00	60	62,31	0,00	52,31
3	Middelzware Motorvoertuigen	3,00	0,00	3,00	60	53,28	0,00	43,28
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	0,00	2,00	60	54,39	0,00	44,39
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	0,00	100,00		63,40	--	53,40
	C_optrek					--	--	--
	C_wegdek					0,00	0,00	0,00

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,00	LAeq, dag	: 56,98
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 0,00
D_afstand	: 6,28	LAeq, nacht	: 46,98
D_lucht	: 0,04	Aftrek Art.110g [dB]	: 5
D_bodem	: 0,00	Letmaal, excl. Art.110g	: 57
D_meteo	: 0,10	Letmaal, incl. Art.110g	: 52

Rijlijn : Westeinde

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 10,21
Verhardingsbreedte [m]	: 3,00	Afstand schuin [m]	: 11,06
Bodemfactor [-]	: 0,50	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,00	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: *Fijn - Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)		

Q_etmaal	: 3000,00
% Daguur	: 7,00
% Avonduur	: 0,00
% Nachtuur	: 0,70

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	95,00	0,00	95,00	60	71,17	0,00	61,17
3	Middelzware Motorvoertuigen	3,00	0,00	3,00	60	62,14	0,00	52,14
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	0,00	2,00	60	63,25	0,00	53,25
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	0,00	100,00		72,26	--	62,26
	C_optrek					--	--	--
	C_wegdek					0,00	0,00	0,00

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,00	LAeq, dag	: 60,02
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 0,00
D_afstand	: 10,44	LAeq, nacht	: 50,02
D_lucht	: 0,09	Aftrek Art.110g [dB]	: 5
D_bodem	: 1,46	Letmaal, excl. Art.110g	: 60
D_meteo	: 0,26	Letmaal, incl. Art.110g	: 55

Rijlijn : Laageind

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 7,32
Verhardingsbreedte [m]	: 3,00	Afstand schuin [m]	: 8,47
Bodemfactor [-]	: 0,35	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,00	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: *Fijn - Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)		

Q_etmaal	: 2000,00
% Daguur	: 7,00
% Avonduur	: 0,00
% Nachtuur	: 0,70

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	95,00	0,00	95,00	60	69,41	0,00	59,41
3	Middelzware Motorvoertuigen	3,00	0,00	3,00	60	60,38	0,00	50,38
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	0,00	2,00	60	61,49	0,00	51,49
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	0,00	100,00		70,50	--	60,50
	C_optrek					--	--	--
	C_wegdek					0,00	0,00	0,00

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,00	LAeq, dag	: 60,00
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 0,00
D_afstand	: 9,28	LAeq, nacht	: 50,00
D_lucht	: 0,07	Aftrek Art.110g [dB]	: 5
D_bodem	: 0,96	Letmaal, excl. Art.110g	: 60
D_meteo	: 0,20	Letmaal, incl. Art.110g	: 55

Rijlijn : Verl. Tuurluur

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 23,60
Verhardingsbreedte [m]	: 3,00	Afstand schuin [m]	: 23,98
Bodemfactor [-]	: 0,76	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,00	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: *Fijn - Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)		

Q_etmaal	: 5670,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 0,00
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,50	0,00	0,50	60	51,57	0,00	43,72
2	Lichte Motorvoertuigen	91,50	0,00	91,50	60	73,58	0,00	65,73
3	Middelzware Motorvoertuigen	6,00	0,00	6,00	60	67,72	0,00	59,88
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	0,00	2,00	60	65,83	0,00	57,98
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	0,00	100,00		75,15	--	67,30
	C_optrek					--	--	--
	C_wegdek					0,00	0,00	0,00

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,00	LAeq, dag	: 57,88
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 0,00
D_afstand	: 13,80	LAeq, nacht	: 50,04
D_lucht	: 0,17	Aftrek Art.110g [dB]	: 5
D_bodem	: 2,75	Letmaal, excl. Art.110g	: 60
D_meteo	: 0,54	Letmaal, incl. Art.110g	: 55

Rijlijn : A12

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 416,02
Verhardingsbreedte [m]	: 14,00	Afstand schuin [m]	: 416,05
Bodemfactor [-]	: 0,93	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,00	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: *Zoab 6/16 - Enkellaags ZOAB 6/16		

Q_etmaal	: 138400,00
% Daguur	: 6,20
% Avonduur	: 0,00
% Nachtuur	: 1,40

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	115	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	90,50	0,00	84,00	115	-3,73	88,31	0,00	81,52
3	Middelzware Motorvoert...	4,40	0,00	6,60	90	-4,45	77,05	0,00	72,34
4	Zware Motorvoertuigen	5,10	0,00	9,40	90	-4,45	80,37	0,00	76,56
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	0,00	100,00			89,23	--	83,11
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,00	LAeq, dag	: 53,15
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 0,00
D_afstand	: 26,19	LAeq, nacht	: 47,03
D_lucht	: 2,28	Aftrek Art.110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,31	Letmaal, excl. Art.110g	: 57
D_meteo	: 3,31	Letmaal, incl. Art.110g	: 55

Ontvanger : 50 dB(A) contouren **Waarneemhoogte [m]** : 5,0

Rijlijn : Groendijck

Wegdekhoogte [m] : 0,00 Afstand horizontaal [m] : 40,01
 Verhardingsbreedte [m] : 3,00 Afstand schuin [m] : 40,24
 Bodemfactor [-] : 0,86 Afstand kruispunt [m] : 0,00
 Objectfractie [-] : 0,00 Afstand obstakel [m] : 0,00
 Zichthoek [grad] : 127
 Wegdektype [-] : *Fijn - Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)

Q_etmaal : 3870,00
 % Daguur : 6,70
 % Avonduur : 0,00
 % Nachtuur : 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,50	0,00	0,50	60	49,91	0,00	42,07
2	Lichte Motorvoertuigen	91,50	0,00	91,50	60	71,92	0,00	64,08
3	Middelzware Motorvoertuigen	6,00	0,00	6,00	60	66,07	0,00	58,22
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	0,00	2,00	60	64,17	0,00	56,32
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	0,00	100,00		73,49	--	65,64
	C_optrek					--	--	--
	C_wegdek					0,00	0,00	0,00

Resultaten in dB(A)

C_reflectie : 0,00 LAeq, dag : 52,81
 C_zichthoek : 0,00 LAeq, avond : 0,00
 D_afstand : 16,05 LAeq, nacht : 44,96
 D_lucht : 0,28 Aftrek Art.110g [dB] : 5
 D_bodem : 3,50 Letmaal, excl. Art.110g : 55
 D_meteo : 0,85 Letmaal, incl. Art.110g : 50

Rijlijn : Tuurluur

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 45,61
Verhardingsbreedte [m]	: 3,00	Afstand schuin [m]	: 45,80
Bodemfactor [-]	: 0,87	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,00	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: *Fijn - Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)		

Q_etmaal	: 4710,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 0,00
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,50	0,00	0,50	60	50,77	0,00	42,92
2	Lichte Motorvoertuigen	91,50	0,00	91,50	60	72,78	0,00	64,93
3	Middelzware Motorvoertuigen	6,00	0,00	6,00	60	66,92	0,00	59,07
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	0,00	2,00	60	65,02	0,00	57,17
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	0,00	100,00		74,34	--	66,49
	C_optrek					--	--	--
	C_wegdek					0,00	0,00	0,00

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,00	LAeq, dag	: 52,80
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 0,00
D_afstand	: 16,61	LAeq, nacht	: 44,96
D_lucht	: 0,31	Aftrek Art.110g [dB]	: 5
D_bodem	: 3,66	Letmaal, excl. Art.110g	: 55
D_meteo	: 0,95	Letmaal, incl. Art.110g	: 50

Rijlijn : Hoog eind

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 24,00
Verhardingsbreedte [m]	: 3,00	Afstand schuin [m]	: 24,38
Bodemfactor [-]	: 0,77	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,00	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: *Fijn - Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)		

Q_etmaal	: 1840,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 0,00
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,50	0,00	0,50	60	46,68	0,00	38,84
2	Lichte Motorvoertuigen	91,50	0,00	91,50	60	68,69	0,00	60,85
3	Middelzware Motorvoertuigen	6,00	0,00	6,00	60	62,84	0,00	54,99
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	0,00	2,00	60	60,94	0,00	53,09
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	0,00	100,00		70,26	--	62,41
	C_optrek					--	--	--
	C_wegdek					0,00	0,00	0,00

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,00	LAeq, dag	: 52,89
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 0,00
D_afstand	: 13,87	LAeq, nacht	: 45,04
D_lucht	: 0,18	Aftrek Art.110g [dB]	: 5
D_bodem	: 2,78	Letmaal, excl. Art.110g	: 55
D_meteo	: 0,55	Letmaal, incl. Art.110g	: 50

Rijlijn : Oosteinde

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 34,42
Verhardingsbreedte [m]	: 3,00	Afstand schuin [m]	: 34,68
Bodemfactor [-]	: 0,83	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,00	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: *Fijn - Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)		

Q_etmaal	: 3120,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 0,00
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,50	0,00	0,50	60	48,98	0,00	41,13
2	Lichte Motorvoertuigen	91,50	0,00	91,50	60	70,99	0,00	63,14
3	Middelzware Motorvoertuigen	6,00	0,00	6,00	60	65,13	0,00	57,28
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	0,00	2,00	60	63,23	0,00	55,39
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	0,00	100,00		72,55	--	64,70
	C_optrek					--	--	--
	C_wegdek					0,00	0,00	0,00

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,00	LAeq, dag	: 52,86
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 0,00
D_afstand	: 15,40	LAeq, nacht	: 45,01
D_lucht	: 0,24	Aftrek Art.110g [dB]	: 5
D_bodem	: 3,30	Letmaal, excl. Art.110g	: 55
D_meteo	: 0,75	Letmaal, incl. Art.110g	: 50

Rijlijn : Hogebrug

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 4,51
Verhardingsbreedte [m]	: 3,00	Afstand schuin [m]	: 6,20
Bodemfactor [-]	: 0,11	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,00	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: *Fijn - Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)		

Q_etmaal	: 390,00
% Daguur	: 7,00
% Avonduur	: 0,00
% Nachtuur	: 0,70

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	95,00	0,00	95,00	60	62,31	0,00	52,31
3	Middelzware Motorvoertuigen	3,00	0,00	3,00	60	53,28	0,00	43,28
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	0,00	2,00	60	54,39	0,00	44,39
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	0,00	100,00		63,40	--	53,40
	C_optrek					--	--	--
	C_wegdek					0,00	0,00	0,00

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,00	LAeq, dag	: 54,99
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 0,00
D_afstand	: 7,92	LAeq, nacht	: 44,99
D_lucht	: 0,05	Aftrek Art.110g [dB]	: 5
D_bodem	: 0,29	Letmaal, excl. Art.110g	: 55
D_meteo	: 0,15	Letmaal, incl. Art.110g	: 50

Rijlijn : Westeinde

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 23,60
Verhardingsbreedte [m]	: 3,00	Afstand schuin [m]	: 23,98
Bodemfactor [-]	: 0,76	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,00	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: *Fijn - Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)		

Q_etmaal	: 3000,00
% Daguur	: 7,00
% Avonduur	: 0,00
% Nachtuur	: 0,70

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	95,00	0,00	95,00	60	71,17	0,00	61,17
3	Middelzware Motorvoertuigen	3,00	0,00	3,00	60	62,14	0,00	52,14
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	0,00	2,00	60	63,25	0,00	53,25
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	0,00	100,00		72,26	--	62,26
	C_optrek					--	--	--
	C_wegdek					0,00	0,00	0,00

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,00	LAeq, dag	: 55,00
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 0,00
D_afstand	: 13,80	LAeq, nacht	: 45,00
D_lucht	: 0,17	Aftrek Art.110g [dB]	: 5
D_bodem	: 2,75	Letmaal, excl. Art.110g	: 55
D_meteo	: 0,54	Letmaal, incl. Art.110g	: 50

Rijlijn : Laageind

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 17,82
Verhardingsbreedte [m]	: 3,00	Afstand schuin [m]	: 18,32
Bodemfactor [-]	: 0,69	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,00	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: *Fijn - Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)		

Q_etmaal	: 2000,00
% Daguur	: 7,00
% Avonduur	: 0,00
% Nachtuur	: 0,70

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	95,00	0,00	95,00	60	69,41	0,00	59,41
3	Middelzware Motorvoertuigen	3,00	0,00	3,00	60	60,38	0,00	50,38
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	0,00	2,00	60	61,49	0,00	51,49
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	0,00	100,00		70,50	--	60,50
	C_optrek					--	--	--
	C_wegdek					0,00	0,00	0,00

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,00	LAeq, dag	: 55,00
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 0,00
D_afstand	: 12,63	LAeq, nacht	: 45,00
D_lucht	: 0,14	Aftrek Art.110g [dB]	: 5
D_bodem	: 2,32	Letmaal, excl. Art.110g	: 55
D_meteo	: 0,42	Letmaal, incl. Art.110g	: 50

Rijlijn : Verl. Tuurluur

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 51,23
Verhardingsbreedte [m]	: 3,00	Afstand schuin [m]	: 51,40
Bodemfactor [-]	: 0,89	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,00	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: *Fijn - Fijn asfalt (dab 0/16 - referentiewegdek)		

Q_etmaal	: 5670,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 0,00
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,50	0,00	0,50	60	51,57	0,00	43,72
2	Lichte Motorvoertuigen	91,50	0,00	91,50	60	73,58	0,00	65,73
3	Middelzware Motorvoertuigen	6,00	0,00	6,00	60	67,72	0,00	59,88
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	0,00	2,00	60	65,83	0,00	57,98
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	0,00	100,00		75,15	--	67,30
	C_optrek					--	--	--
	C_wegdek					0,00	0,00	0,00

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,00	LAeq, dag	: 52,85
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 0,00
D_afstand	: 17,11	LAeq, nacht	: 45,00
D_lucht	: 0,35	Aftrek Art.110g [dB]	: 5
D_bodem	: 3,79	Letmaal, excl. Art.110g	: 55
D_meteo	: 1,05	Letmaal, incl. Art.110g	: 50

Rijlijn : A12

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 806,40
Verhardingsbreedte [m]	: 14,00	Afstand schuin [m]	: 806,41
Bodemfactor [-]	: 0,97	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,00	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: *Zoab 6/16 - Enkellaags ZOAB 6/16		

Q_etmaal	: 138400,00
% Daguur	: 6,20
% Avonduur	: 0,00
% Nachtuur	: 1,40

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	115	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	90,50	0,00	84,00	115	-3,73	88,31	0,00	81,52
3	Middelzware Motorvoert...	4,40	0,00	6,60	90	-4,45	77,05	0,00	72,34
4	Zware Motorvoertuigen	5,10	0,00	9,40	90	-4,45	80,37	0,00	76,56
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	0,00	100,00			89,23	--	83,11
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,00	LAeq, dag	: 48,09
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 0,00
D_afstand	: 29,07	LAeq, nacht	: 41,97
D_lucht	: 4,13	Aftrek Art.110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,45	Letmaal, excl. Art.110g	: 52
D_meteo	: 3,49	Letmaal, incl. Art.110g	: 50

Bijlage 5. Onderzoek luchtkwaliteit

1

In paragraaf 9.1 en 9.2 zijn de hoofdpunten van de geldende wetgeving voor luchtkwaliteit beschreven. In deze bijlage worden enkele punten uit het Besluit luchtkwaliteit 2005 (hierna Blk) nader benoemd en wordt ingegaan op het uitgevoerde luchtkwaliteitsonderzoek.

B 5.1 Beleidskader en normstelling

Besluit luchtkwaliteit

Maatgevende stoffen langs wegen

Voor luchtkwaliteit als gevolg van wegverkeer is stikstofdioxide (NO₂, jaargemiddelde) het meest maatgevend, aangezien deze stof door de invloed van het wegverkeer het snelst een overschrijding van de grenswaarde uit het Blk veroorzaakt. Daarnaast zijn ook de concentraties van fijn stof (PM₁₀, jaargemiddelde en 24-uurgemiddelde) van belang. Andere stoffen uit het Blk hebben een beperkte invloed op de luchtkwaliteit bij wegen en worden daarom bij deze toetsing buiten beschouwing gelaten.

Meetregeling luchtkwaliteit 2005

Op grond van het Blk is bepaald dat concentraties van stoffen die zich van nature in de buitenlucht bevinden en die niet schadelijk zijn voor de volksgezondheid, bij de beoordeling van de grenswaarden voor fijn stof buiten beschouwing worden gelaten. In de Meetregeling is bepaald dat alleen de bijdrage van zeezout kan worden afgetrokken van de concentratie fijn stof. Aangegeven is hoe groot de aftrek van het jaargemiddelde en 24-uurgemiddelde per gemeente bedraagt. Voor de gemeente Reeuwijk bedraagt de aftrek voor het jaargemiddelde fijn stof 5 µg/m³ en voor het 24-uurgemiddelde 6 overschrijdingen per jaar.

Beleid provincie Zuid-Holland

De provincie heeft een Plan van aanpak fijn stof opgesteld (provincie Zuid-Holland, februari 2005). In dit plan van aanpak geeft de provincie aan dat de concentratie fijn stof in de gehele provincie boven de grenswaarde voor het 24-uurgemiddelde van fijn stof ligt (niet de grenswaarde voor het aantal overschrijdingen) en dat op sommige plaatsen ook de grenswaarde voor het jaargemiddelde voor fijn stof wordt overschreden. Het Plan van aanpak vermeldt reeds genomen en voorgenomen maatregelen die de luchtkwaliteit in de provincie zullen verbeteren, zoals financiële ondersteuning bij het plaatsen van roetfilters op bussen van het openbaar vervoer. Ook zijn er diverse maatregelen om de productie van fijn stof van bedrijven en industrie te beperken, met name via vergunningverlening. Tenslotte zijn er stimulerende maatregelen om de uitstoot van de scheepvaart en het overige verkeer te beperken, onder meer door het opstellen van plannen van aanpak in samenwerking met gemeenten.

Van de maatregelen met betrekking tot bedrijven en industrie wordt een reductie van 1/3 van de uitstoot van fijn stof verwacht in 2010 (ten opzichte van 2000), wat neerkomt op een afname van ongeveer 3 µg/m³ (jaargemiddelde). Tussen het jaargemiddelde en het 24-uurgemiddelde van fijn stof bestaat een rekenkundige relatie: een afname van 1 µg/m³ voor de jaargemiddelde levert een afname van 5,5 overschrijdingen per jaar van het 24-uurgemiddelde op. Dit betekent dat een afname van 3 µg/m³ van het jaargemiddelde van fijn stof leidt tot een afname van ongeveer 16 overschrijdingen per jaar van de grenswaarde voor de 24-uurgemiddeldeconcentratie. De effecten van maatregelen met betrekking tot verkeer worden vooral na 2010 verwacht; hierdoor zal de achtergrondconcentratie fijn stof lager worden.

B 5.2 Onderzoek luchtkwaliteit

Uitgangspunten onderzoek luchtkwaliteit

In het plangebied worden ontwikkelingen mogelijk gemaakt via vrijstellings- en wijzigingsbevoegdheden. In paragraaf 9.2 is reeds beargumenteerd dat het op dit moment niet mogelijk is om de gevolgen voor de verkeersintensiteiten in het gebied per saldo in beeld te brengen.

Voor dit bestemmingsplan is alleen langs maatgevende, dan wel representatieve wegen de luchtkwaliteit in beeld gebracht, om een algemeen beeld van luchtkwaliteit in het plangebied te geven.

Onderzoeksmethode

De luchtkwaliteit als gevolg van de nabijgelegen wegen is berekend met behulp van het CAR II-programma¹⁾. Dit programma is opgesteld door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) in opdracht van Directoraat-Generaal Milieubeheer, Directie Lucht en Energie. Het CAR II-programma geldt als het standaardrekenprogramma voor luchtkwaliteit. Het programma kan berekeningen uitvoeren voor de maatgevende stoffen fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide. Hierdoor is het programma geschikt voor het verkrijgen van een algemeen beeld van de luchtkwaliteit en voor het opsporen van knelpunten. Het CAR II-programma is toepasbaar voor berekeningen van concentraties op een afstand van het immissiepunt (bijvoorbeeld woningen) tot de weg van minimaal 5 en maximaal 30 m (voor snelwegen tot 300 m). De berekende concentraties gelden voor een hoogte van 1,5 m boven het maaiveld. De invloed van de bebouwing is verwerkt in de verschillende wegtypes die in het programma ingevoerd kunnen worden. Het CAR II-programma kan niet voor het jaar 2016 rekenen. Alhoewel het CAR-programma minder geschikt wordt geacht om luchtkwaliteit langs autosnelwegen mee te berekenen, is voor de A12 toch gebruik gemaakt van dit programma. Hiermee is een globaal beeld verkregen van de luchtkwaliteit langs de A12. Langs deze autosnelweg worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Bovendien zullen ontwikkelingen in het plangebied nooit leiden tot een verslechtering van de luchtkwaliteit langs de A12, mede gelet op de hoge verkeersintensiteiten op deze A12. Voor het berekenen van de luchtkwaliteit in 2016 worden de geschatte verkeersintensiteiten voor 2016 gebruikt met het scenario van 2015.

Onderzoek luchtkwaliteit ter plaatse

De luchtkwaliteit ter plaatse van het plangebied is langs enkele wegen in beeld gebracht. Hierbij is voor alle wegen de luchtkwaliteit langs de rand van de weg berekend (5 m vanaf de weg) van alle wegen, alleen langs de A12 ligt deze op 55 m vanaf de weg.

Invoergegevens

De verkeersintensiteiten van de verschillende wegen is weergegeven in tabel B 5.1. Hierbij is aangesloten bij de verkeersintensiteiten die gebruikt zijn voor akoestische berekeningen. Bij alle wegen is uitgegaan van een autonome groei van 1,0% per jaar. Alleen voor de A12 is uitgegaan van een autonome groei van 1,6 % per jaar.

Tabel B5.1 Verkeersintensiteiten (in mvt/etmaal)

straatnaam	2006	2010	2016
A12	142.800	152.200	167.400
Verlengde Tuurluur	5.190	5.395	5.730
De Groendijck	3.540	3.680	3.910
Hogebrug	360	370	395

In het CAR II-programma wordt daarnaast nog een aantal basisgegevens ingevoerd, zoals de voertuigverdeling op de relevante wegen, de gemiddelde snelheid op deze wegen en het wegprofiel (wel/niet veel bomen en/of gebouwen). Deze gegevens zijn weergegeven in tabel B5.2.

Tabel B5.2 Invoergegevens

straatnaam	voertuigverdeling (licht/middelzwaar/zwaar verkeer)	wegtype	snelheidstype	bomenfactor
A12	90,3%/4,6%/5,1%	1	snelweg	1
Verlengde Tuurluur	92,0%/6,0%/2,0%	1	buitenweg	1
De Groendijck	92,0%/6,0%/2,0%	3a	buitenweg	1,25
Hogebrug	95,0%/3,0%/2,0%	3a	buitenweg	1

1) Calculation of Air pollution from Road traffic-programma II, versie 4.0, maart 2005.

Berekeningsresultaten direct langs de wegen

In tabel B5.3 zijn de resultaten van de berekeningen langs de maatgevende en representatieve wegen in het plangebied weergegeven.

Tabel B5.3 Berekeningsresultaten langs de rand van de weg*

weg	berekende afstand	stikstofdioxide (NO ₂) jaargemiddelde (in µg/m ³)	fijn stof (PM ₁₀) jaargemiddelde (in µg/m ³)	fijn stof (PM ₁₀) 24-uurgemiddelde (aantal overschrijdingen p.j.)
in 2006				
A12	55	40**	25	25
Verlengde Tuurluur	5	30**	22	18
De Groendijk	5	32**	22	19
Hoogbrug	5	25**	21	16
Cumulatie A12 en verlengde Tuurluur		40**	25	25
in 2010				
A12	55	36	23	20
Verlengde Tuurluur	5	28	21	15
De Groendijk	5	30	21	16
Hoogbrug	5	24	20	14
Cumulatie A12 en verlengde Tuurluur		37	24	22
in 2016				
A12	55	32	22	17
Verlengde Tuurluur	5	25	20	13
De Groendijk	5	26	20	14
Hoogbrug	5	22	19	13
Cumulatie A12 en verlengde Tuurluur		33	22	17

* Exclusief aftrek bijdrage zeezout voor fijn stof.

** Deze grenswaarde treedt pas in 2010 in werking.

Uit de tabel blijkt dat in alle gevallen wordt voldaan aan de grenswaarden uit het Blk. De concentraties luchtverontreinigende stoffen liggen ruim onder de grenswaarden.